

SFINȚENIE ȘI MĂRTURIE ÎN INSULELE BRITANICE ÎN PRIMUL MILENIU CREȘTIN

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” – CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
SPECIALIZAREA TEOLOGIE PASTORALĂ

Teză de Licență

SFINȚENIE ȘI MĂRTURIE
ÎN INSULELE BRITANICE ÎN PRIMUL MILENIU CREȘTIN

Coordonator
Pr. Lect. Dr. Dorel Man

Student
Vlad Benea

Cluj-Napoca,
2005
Cuprins

Sfinții Apusului – o prezentare generală	4
1. Universalitatea sfinților (Sfinții Bisericii din toată lumea)	4
2. Sfinții Apusului	5
a. Apostolii și mucenicii (50-300 d. Hr.)	6
b. Mărturisitorii și cuviorii (300-550 d. Hr.)	7
c. Propovăduitorii și episcopii (550-800 d. Hr.)	10
d. Îndepărtarea și desprinderea Apusului (800-1050 d. Hr.)	15
3. Sfinții Apusului astăzi	17
a. Sfântul Ioan și sfinții apusului	18
b. Nevoia cinstirii sfinților apusului	19
c. Cinstirea sfinților apusului astăzi	20
4. Concluzie	21
Listă alfabetică cu sfinții pomeniți	22
Sfinții Insulelor Britanice	26
Introducere	26
1. Biserica Britaniei în perioada romană	27
2. Biserica Britaniei după plecarea romanilor	28
3. Biserica Scoției și a Irlandei	30
4. Biserica Angliei	34
a. Perioada de aur	35
b. Perioada de argint	40
Lista Sfinților Insulelor Britanice pomeniți în această lucrare	42
Viața Sfântului Patrick, luminătorul Irlandei	45
Introducere	45
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	46
Robia în Irlanda	46
Scăparea din robie	47
Chemarea la propovăduire	48
Plecarea în Irlanda și începutul propovăduirii	49
Biruința asupra păgânilor	51
Încercinarea Irlandei	52
Scrisoarea către Coroticus	54
Ispita fraților mincinoși	55
Desăvârșirea propovăduirii sfântului	56
Adormirea sfântului	58
Platoa Sfântului Patrick	59
Viața Sfântului Columba din Iona	60
Introducere	60
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	61
Viața în insula Iona	63
Lucrarea în rândul picșilor	69
Legăturile cu Irlanda	71
Moartea sfântului	76
Viața Sfântului Cuthbert din Lindisfarne	78
Introducere	78
Nașterea, copilăria și anii de tinerețe ai sfântului	78

Intrarea în mănăstire i viața la Melrose	81
Viața sfântului în mănăstirea din Lindisfarne	84
Retragerea în pustie pe insula Farne	85
Hirotonia ca episcop de Lindisfarne	87
Retragerea din scaunul episcopal i moartea sfântului	89
Viața Sfântului Guthlac, sihastrul din Crowland	93
Introducere	93
Nașterea i anii de tinerețe ai sfântului	93
Lepadarea lumii i viața în pustie	94
Moartea cuviosului i preaslăvirea sa	100
Viața Sfântului Bonifatie, luminătorul Germaniei	101
Introducere	101
Nașterea i anii de tinerețe ai sfântului	102
Prima călătorie în Frisia	103
Lucrarea ca apostol în pământurile germane	104
Hirotonia întru episcop	105
Ridicarea la treapta de arhiepiscop al pmnturilor germane	108
Numirea ca mitropolit i rnduirea Bisericii france	110
Ultima lucrare în Frisia. Moartea sfântului	112
Sfântul Bonifatie, un propovăduitor desvrit	114
Bibliografie	116

“Așezat-a hotarele limbilor după numărul îngerilor Săi
și Biserica Sa o a adunat de la risipiții fii ai lui Adam,
înmulțind în ea sfinții Săi, ca stelele pe cer,
care au strălucit la Răsărit și la Apus,
la Miazănoapte și la Miazăzi”

Icoană de la sfârșitul secolului al XII-lea, din mănăstirea Sfânta Ecaterina de pe muntele Sinai. Pe rândul de sus sunt reprezentați trei sfinți cinstiți în Patriarhia Ierusalimului: Sfântul Apostol Pavel, Sfântul Iacov, fratele Domnului, și Sfântul Arhidiacon Ștefan, iar pe cel de jos trei sfinți cinstiți în Patriarhia Romei: Sfântul Lavrentie Arhidiaconul, Sfântul Martin din Tours și Sfântul Leonard de Noblac. Icoana are inscripțiile în limba latină.

Sfinții Apusului – o prezentare generală

1. Universalitatea sfinților (Sfinții Bisericii din toată lumea)

Poate că în nimic altceva nu se cunoaște mai bine adevărata Ortodoxie, decât în dragostea față de sfinți. Părintele Mihail Pomazanski chiar spunea că aceasta este trăsătura care deosebește hotărâtor dreapta credință de toate celelalte credințe și învățături. „Comuniunea cu Biserica cerească,” scria el, „este superioritatea noastră, dreptul nostru de întâi născut, slava noastră.” Astfel, Biserica s-a îngrijit din totdeauna să-și cinstească sfinții, bine știind că ei, prin rugăciunile și mijlocirea lor, ne povățuiesc și ne păzesc neîncetat pașii spre mântuire. De aceea, încă de la început au fost adunate mărturii despre faptele și cuvintele sfinților, alcătuindu-se totodată și viețile lor, pentru a aduce folos și întărire celor ce încă se luptă cu ispitele vieții acesteia. Părintele Iustin Popovici, marele teolog sârb, spunea despre aceasta: „Sfinții sunt creștini desăvârșiți fiindcă ei au fost sfințiți în cea mai înaltă măsură prin nevoințele sfintei credințe în Domnul Hristos Cel înviat și pururea fiitor, iar moartea nu are nici o putere asupra lor. Viața lor este cu totul ascunsă în Domnul Hristos, iar pentru acest motiv, viața lor este întru totul viața lui Hristos; gândirea lor este în întregime gândirea lui Hristos, iar felul lor de percepere este cel al lui Hristos. [...] De aceea Viețile sfinților nu reprezintă nimic altceva decât viața Domnului nostru Iisus Hristos, repetată în cazul fiecărui sfânt într-o măsură mai mare sau mai mică, sub un chip sau altul.” Și tot de aceea, prin cinstirea pe care noi o aducem sfinților, noi Îl cinstim de fapt pe Mântuitorul Hristos, Cel Ce S-a preaslăvit în ei și ni i-a dat pe ei ca pururi ajutători în toate greutățile și neputințele noastre.

Și această cinstire adusă sfinților nu este cu nimic îngrădită de timp sau de loc. Într-adevăr, toți sfinții, fie că au trăit în urmă cu mai multe mii de ani, fie că au trăit în vremurile noastre, fie că au trăit la miazănoapte, fie la miazăzi, fie că au trăit la apus, fie la răsărit, toți au fost însuflețiți și povățuiți de același Duh Sfânt, Duhul Adevărului, Care i-a unit pe toți întreolaltă într-un chip desăvârșit și cu neputință de înfățișat în cuvinte. Iar acest lucru poate fi lesne simțit de către orice creștin care citește cu credință și cu dragoste viețile și cuvintele plăcuților lui Dumnezeu.

Cu toate acestea, puțini dintre sfinții Bisericii sunt cunoscuți și cinstiți. Ceilalți, cei mai mulți dintre ei, au dus o viață cu totul ascunsă de ochii oamenilor, rămânând astfel știuți doar de bunătatea lui Dumnezeu. Apoi, dintre acei sfinți al căror nume îl știm, puțini au vieți scrise sau slujbe alcătuite. De asemenea, cercetând sinaxarele și culegerile de vieți de sfinți, putem vedea că doar puțini dintre plăcuții lui Dumnezeu sunt cinstiți pretutindeni. Astfel, sfinți precum Sfântul Nicolae, sau Sfântul Gheorghe, sau Sfântul Dimitrie, sunt cunoscuți și iubiți de către toți credincioșii ortodocși din toată lumea. Mulți alții însă, cete nenumărate de sfinți și cuvioși, sunt cunoscuți doar în locurile în care s-au proslăvit sau în care odihnesc trupurile lor. De pildă, puțini dintre noii mucenici greci, care au pățimit sub jugul turcesc, sunt cunoscuți în Rusia sau în alte părți, după cum puțini dintre cuvioșii nordului îndepărtat al Rusiei sunt cunoscuți în Grecia. Apoi, tot la fel, sfinții care au strălucit pe pământul țării noastre sunt aproape cu totul necunoscuți, atât în Rusia, cât și în Grecia. Însă aceasta câtuși de puțin nu înseamnă că acei sfinți cunoscuți doar în anumite locuri, nu sunt sfinți ai Bisericii de pretutindeni. Dimpotrivă, dacă un om al lui Dumnezeu este cinstit ca sfânt într-o Biserică locală, oricât de neînsemnată ar fi ea, el prin chiar aceasta este socotit sfânt în toate Bisericile ortodoxe surori din întreaga lume. Aceasta, pentru că toți sfinții, cunoscuți sau necunoscuți, sunt locuitori ai patriei celei unice a tuturor creștinilor, patria cea cerească, Împărăția lui Dumnezeu.

2. Sfinții Apusului

Introducere

Tot astfel stau lucrurile și cu sfinții care au strălucit în apusul Europei în vremea când acesta era parte a Bisericii celei una și nedespărțite. Deși mulțimi nenumărate de oameni ai lui Dumnezeu s-au proslăvit ca sfinți în apus în această perioadă, în răsărit au ajuns să fie cunoscuți și cinstiți doar cei mai mari și mai însemnați dintre ei, ale căror nume au fost din totdeauna înscrise în calendarele și în sinaxarele ortodoxe. De pildă, orice credincios ortodox știe și se închină unor mucenici precum Sfântul Sebastian, Sfânta Sofia, Sfânta Tatiana, Sfânta Anastasia; sau unor ierarhi precum Sfântul Silvestru, Sfântul Irineu, Sfântul Ciprian, Sfântul Ambrozie; sau unor părinți cuvioși precum Sfântul Ioan Casian, Sfântul Benedict sau Sfântul Martin. Pe lângă aceștia, mulți alți sfinți ai apusului sunt cunoscuți și cinstiți, după cum arătam pentru sfinții Greciei și ai Rusiei, doar în locurile în care au trăit și care sunt legate de pomenirea lor. Însă rânduiala lui Dumnezeu a făcut ca în vremurile din urmă, prin plecarea atâtor ortodocși în părțile din apus, acești sfinți locali să ajungă la cunoștința Bisericii. Găsind în ei mijlocitori înaintea tronului lui Dumnezeu și ajutători în toate neputințele, aceasta a început să-și îndemne fii să aducă cinstire și rugăciuni tuturor acestor sfinți nou-descoperiți. De aceea, Sfântul Ioan Maximovici, marele episcop ortodox al apusului, spunea: „A trebuit să le atragem atenția locuitorilor de azi ai meleagurilor pe care aceștia [sfinții apusului] s-au nevoit și unde odihnesc rămășițele sfintelor lor moaște – să le atragem atenția asupra neprețuitelor comori duhovnicești [pe care le au] și să chemăm turma dreptcredincioasă să-i cinstească. Apusul e plin de astfel de mucenici.”

Cine sunt, așadar, acești sfinți ai apusului, pe care avem datoria să-i cinstim? Sunt toți acei plăcuți ai lui Dumnezeu care au trăit în apusul Europei în perioada când acesta se afla în unire cu Biserica cea dreptslăvitoare și mărturisirea credința cea dreaptă. Într-adevăr, vreme de o mie de ani, apusul și răsăritul au fost unite în aceeași Biserică și aceeași mărturisire de credință. Vorbind despre aceasta, părintele Cleopa, marele

duhovnic român al veacului trecut, spunea: „Sfântul Leon, papa Romei, Sfântul Grigorie al Romei, Sfântul Urban, sunt toți sfinți, în calendar, că nu erau atunci catolici, eram o singură Biserică, până la 1054 nu existau catolici sau protestanți, toți eram ortodocși.” Din pricina aceasta, Părintele Andrew Phillips dădea apusului din primul mileniu creștin numele de „Ortodoxie latină.” Prin aceasta, el înțelegea acea parte a Europei care s-a aflat sub ascultarea Patriarhiei Romei, Patriarhia Apusului, și care a folosit limba latină drept limbă liturgică .

Privire istorică

Și deoarece cei mai mulți dintre sfinții apusului, dintre sfinții „Ortodoxiei latine”, sunt aproape cu desăvârșire necunoscuți în rândul credincioșilor ortodocși, și cu atât mai puțin cinstiți ca sfinți ai lui Dumnezeu, ne vom strădui să facem măcar o scurtă prezentare istorică a câtorva dintre cei mai însemnați și mai cunoscuți dintre ei. Vom încerca de asemenea să arătăm că această cinstire a sfinților apusului nu este câtuși de puțin un lucru nou, ci că, dimpotrivă, ei au fost din totdeauna cinstiți în Biserică, lucrul nou fiind doar acela că noi cunoaștem acum mult mai mulți dintre acești sfinți care s-au proslăvit în apus.

a. Apostolii și mucenicii (50-300 d. Hr.)

1. După cum se știe, cei dintâi care au adus credința creștină în apusul Europei au fost chiar Sfinții Apostoli. Prin propovăduirea lor, aceștia au așezat Bisericii lui Hristos din acele părți o temelie deosebit de puternică, temelie pe care, mai târziu, toți ceilalți sfinți și-au zidit lucrarea de încreștinare a întregului Apus. Astfel, cei dintâi pe care îi vom pomeni ca părinți ai apusului sunt chiar Mai-marii Apostolilor, Sfinții Petru și Pavel, care au întemeiat prima Biserică din Apus, în Roma păgână, pecetluindu-și propovăduirea cu propriul lor sânge, în vremea împăratului Nero (+64 și 67 d. Hr.). Dar nu numai Sfinții Petru și Pavel și-au legat numele de aducerea apusului la credință. Astfel, se spune despre Sfântul Apostol Iacov cel Mare (+44 d. Hr.), fiul lui Zevedeu, că a propovăduit Evanghelia până în Spania. Moaștele lui se află astăzi la Santiago de Compostella, cel mai însemnat loc de pelerinaj din Apus după Roma. Apoi, despre Sfântul Apostol Simon Zelotul se spune că a propovăduit în Britania, alături de el lucrând și Sfântul Aristobul, unul dintre cei 70 de ucenici ai Mântuitorului, care a fost și cel dintâi episcop al Britaniei.

2. În toate locurile în care au propovăduit, Sfinții Apostoli s-au îngrijit să lase ucenici vrednici, care să ducă mai departe munca pe care Mântuitorul le-o încredințase. Cu nimic mai prejos decât părinții lor, acești adevărați bărbați apostolici au întărit lucrarea înaintașilor, desăvârșind întemeierea credinței creștine în apus. Astfel, mai întâi îl avem pe Sfântul Clement (+101 d. Hr.), ucenicul Sfântului Apostol Petru, care a fost unul dintre cei dintâi episcopi ai Romei, și de la care ni s-a păstrat o foarte frumoasă scrisoare către Corinteni . Apoi, un alt părinte a cărui amintire este legată de părțile apusene a fost Sfântul Ignatie Teoforul, care a fost hirotonit episcop al Antiohiei de către Sfântul Apostol Petru. În anul 107, când deja era foarte bătrân, Sfântul Ignatie a fost prins și dus la Roma, unde a murit ca mucenic al lui Hristos, fiind sfâșiat de lei în cadrul serbărilor pe care Împăratul Traian le-a organizat cu prilejul cuceririi Daciei . Sfântul Iustin Martirul și Filosoful (~100-165 d. Hr.) este de asemenea legat de începuturile credinței creștine în Apus. Născut în apropiere de Sicheș, în Samaria, el a fost botezat în peninsula Asia Mică, poate la Efes, unde și-a desăvârșit învățătura. De aici a plecat în Roma, unde și-a scris mare parte din scrierile

sale, iar apoi a fost omorât pentru Hristos prin uneltirile păgânilor pe care îi ataca în lucrările lui . Tot un astfel de mare bărbat apostolic a fost și Sfântul Irineu al Lyonului (~130-202 d. Hr.). Grec de neam, din Asia Mică, Sfântul Irineu a fost ucenicul Sfântului Policarp al Smirnei, care la rândul lui fusese ucenicul Sfântului Apostol Ioan Teologul. De tânăr Sfântul Irineu a ajuns la Lyon, în Galia (Franța de astăzi), unde i-a urmat în scaunul episcopal Sfântului Fotin, un alt grec, care fusese omorât împreună cu mulți alți creștini în marea prigoană de la Lyon din anul 177 . După ce a apărut o viață întreagă credința creștină de erezii și de păgâni, ajungând astfel un mare Părinte al Bisericii, Sfântul Irineu a pătimit și el moarte de mucenic în jurul anului 202 d. Hr.

3. După cum lesne putem vedea, toți acești părinți apostolici și-au desăvârșit lucrarea vărsându-și sângele pentru Hristos. Într-adevăr, după cum vestise Însuși Mântuitorul, credința creștină a fost încă de la începuturile ei aspru prigonită. Vreme de aproape 300 de ani, împărații păgâni ai Romei au dus un război neîmpăcat împotriva ucenicilor lui Hristos, omorând dintre ei mulțimi nenumărate. Foarte mulți dintre aceștia au pătimit și în apusul Europei, mai ales la Roma, capitala imperiului . Cei mai însemnați dintre ei au fost cinstiți din totdeauna în întreaga Biserică, atât în apus cât și în răsărit. Astfel, sfinte precum Sfânta Sofia, cu cele trei fiice ale ei (+137 d. Hr.), Sfânta Tatiana (+226 d. Hr.), Sfânta Cecilia (+230 d. Hr.), Sfânta Anastasia (+253 d. Hr.) sau Sfânta Agnia (+305 d. Hr.), care toate au pătimit în Roma, sunt cunoscute și iubite de către toți credincioșii ortodocși. Tot la fel sunt și celelalte sfinte mari care au pătimit în apus, cum ar fi Sfânta Agata din Catania sau Sfânta Lucia din Siracusa (+304 d. Hr.). Dintre bărbații care și-au vărsat sângele pentru Hristos în această perioadă, nu putem să nu-i pomenim pe Sfântul Lavrentie (+258 d. Hr.), arhidiaconul din Roma, pe Sfântul Sebastian (+288 d. Hr.), născut în Galia și omorât pentru Hristos în Roma, pe Sfântul Valentin (+269 d. Hr.), făcător de minuni și episcop de Terni sau pe Sfântul Ianuarie (+304 d. Hr.), episcop de Benevento. Și aceștia, asemenea mucenițelor, stau la loc de cinste în calendarele și în sinaxarele Bisericii.

După cum aminteam mai înainte, și partea de apus a nordului Africii a rodit mulțimi întregi de mucenici și mărturisitori ai credinței. Poate cel mai însemnat dintre ei a fost Sfântul Ciprian, Episcopul Cartaginei (200-258 d. Hr.), unul dintre marii Părinți ai Bisericii, căruia i s-a tăiat capul pentru Hristos în timpul împăratului Valerian . Apoi, nu putem să nu pomenim, tot din nordul Africii, pe două mucenițe foarte iubite în răsărit, anume Sfintele Perpetua și Felicită, care au pătimit împreună cu mulți alți însoțitori de-ai lor tot în Cartagina, în anul 203 d. Hr.

Pe lângă acești mucenici cunoscuți în toată lumea, au mai fost în apus și alți pătimitori pentru Hristos, nu mai puțin însemnați, al căror nume este însă mai puțin cunoscut în răsărit. Astfel, trebuie să-l pomenim pe Sfântul Mavrichie (+288 d. Hr.), care a murit pentru Hristos în pământul Elveției de astăzi, la Agaunum, împreună cu legiunea pe care o conducea, deoarece ostașii, fiind toți creștini, nu au vrut să jertfească idolilor . Apoi, în Spania a fost foarte cinstit Sfântul Vichentie (+304 d. Hr.), diaconul și ucenicul Sfântului Valerie (+315 d. Hr.), episcopul Saragosei. Sfântul Vichentie a fost prins în timpul prigoanei lui Dioclețian și dus în orașul Valencia, unde a fost răstignit și ars de viu pentru Hristos. Tot în timpul prigoanei lui Dioclețian a pătimit un alt mare mucenic al apusului, Sfântul Alban (+304 d. Hr.), care este socotit întâiul mucenic al Britaniei . Apoi, în Germania este foarte cunoscută Sfânta Ursula, care a fost omorâtă, împreună cu mai multe fecioare, de către hunii păgâni, în orașul Cologne (Koln), cândva în veacul al IV-lea d. Hr.

b. Mărturisitorii și cuvioșii (300-550 d. Hr.)

Această primă perioadă de prigoane și de pătămări din viața Bisericii s-a sfârșit odată cu încoronarea, la York, în Britania, a sfântului împărat Constantin cel Mare, cel dintâi împărat roman creștin . Acesta a fost atât de însuflețit de dragoste pentru credința creștină, încât nu numai că i-a dat acesteia deplină libertate , ci a hotărât să așeze imperiului roman o nouă capitală, una care să nu fie pătată, precum Roma, de întunericul păgânătății. De aceea, el a întemeiat, la granița dintre Europa și Asia, o Nouă Romă, orașul care mai târziu avea să-i poarte numele, Constantinopolul. Odată cu această schimbare în cârmuirea imperiului, care încet-încet avea să devină creștin, lucrurile s-au schimbat cu desăvârșire și pentru Biserică, în viața ei începând o nouă perioadă, cea a mărturisitorilor și a călugărilor.

1. Astfel, ferită, prin câștigarea libertății, de încercările venite din afară, Biserica a început să fie luptată din lăuntru ei. Este vorba despre ereticii și păstorii mincinoși, care în veacul al patrulea și în cele următoare au dus un război neîmpăcat împotriva dreptei credințe. De aceea, atât în răsărit cât și în apus s-au ridicat bărbați luminați de Dumnezeu, care, de multe ori cu prețul vieții, au apărut adevărul de toți cei ce-i stăteau împotriva. Pentru a răspunde celei dintâi mari erezii apărute, cea a lui Arie, acești bărbați sfinți au întrunit primul Sinod ecumenic de la Niceea, în anul 325 d. Hr. Acesta și-a deschis adunările avându-l la cârmă pe Sfântul Osie (256-358 d. Hr.), episcopul de Cordoba (Spania), care a fost cel dintâi mare apărător al Ortodoxiei în apus. Lui i-au urmat mulți alții, printre cei mai însemnați fiind și Sfântul Ilarie de Poitiers (315-368 d. Hr.), care a fost numit „Atanasie al Apusului.” Om foarte învățat și episcop al orașului Poitiers, Ilarie a fost prigonit pentru credința sa ortodoxă, ajungând chiar să fie scos din scaun și surghiunit în Asia Mică, din pricină că îi luase apărarea Sfântului Atanasie cel Mare . După ce a învățat bine limba greacă și limba siriană, Sfântul Ilarie a putut să se întoarcă la Poitiers, ajungând un mărturisitor neînfricat al Ortodoxiei și un cunoscut Părinte al Bisericii. Apoi, nu putem să nu-l pomenim pe un alt mare părinte al apusului, cinstit din totdeauna în răsărit, Sfântul Ambrozie al Milanului (339-397 d. Hr.). Născut în familia prefectului Galiei, Sfântul Ambrozie a primit de mic o învățătură foarte temeinică, ajungând să cunoască desăvârșit atât limba latină cât și limba greacă. Prieten bun al Sfântului Vasile cel Mare, Ambrozie a fost ales episcop al orașului Milan, unde a apărut cu statornicie dreapta credință împotriva tuturor atacurilor arienilor. Cuvântările lui atrăgeau mulțimi nenumărate de oameni, care veneau din întregul imperiu pentru a se adăpa din înțelepciunea lui. Printre acești oameni s-a aflat și un alt cunoscut sfânt al apusului, Fericitul Augustin (354-430 d. Hr.), care se trăgea din Africa de Nord. Prin rugăciunile sfintei sale mame, Monica (332-387 d. Hr.), Augustin a fost pătruns de cuvintele Sfântului Ambrozie, și a primit din mâinile lui botezul creștin. Întorcându-se în țara sa, Augustin a ajuns episcop la Hipona, și a început să lupte cu dârzenie pentru dreapta credință, scriind nenumărate cărți în apărarea ei . Îl vom pomeni tot aici și pe Fericitul Ieronim (341-420 d. Hr.), cel mai însemnat traducător al Sfintei Scripturi în limba latină. Născut la Stridon în Dalmația, Ieronim și-a desăvârșit învățătura la Roma. De aici a făcut mai multe călătorii prin întregul imperiu, ajungând până la urmă în răsărit, în Palestina, unde a trăit ca pustnic. Ajuns din nou la Roma și fiind hirotonit preot, fericitul s-a retras la o mănăstire din Betleem, unde și-a petrecut restul vieții traducând și tâlcuind din Sfânta Scriptură.

În această perioadă de mari frământări și neliniști, papii Romei au dus o luptă neîmpăcată pentru dreapta credință . Dintre aceștia, cel mai însemnat a fost Sfântul Leon cel Mare (+460 d. Hr.), al cărui cunoscut „Tomos” a stat la temelie mărturisirii ortodoxe de credință de la cel de-al patrulea sinod ecumenic de la Calcedon (451 d. Hr.). Învățătura Sfântului Leon despre cele două firi ale Mântuitorului, unite într-o

singură Persoană, a fost recunoscută de Părinții de la Sinod ca fiind învățătura Bisericii înseși. Tot Sfântul Leon este cunoscut pentru întâlnirea pe care a avut-o la porțile Romei cu firosul rege hun Attila, întâlnire prin care episcopul a izbutit să scape Roma de distrugerea păgânilor. Un alt papă mărturisitor cunoscut în răsărit, care a trăit însă mai târziu, a fost Sfântul Martin I al Romei, care a luptat, alături de Sfântul Maxim Mărturisitorul, împotriva ereziei monotelite. Pentru mărturisirea sa neînduplecată a credinței ortodoxe, Sfântul Martin a fost surghiunit, în anul 653 d. Hr., în insula Naxos, iar apoi, un an mai târziu, a fost condamnat la moarte și dus în Cherson, în peninsula Crimeea, unde în scurt timp a murit prin înfometare .

2. Cealaltă trăsătură hotărâtoare a celei de-a doua perioade din viața Bisericii este apariția vieții călugărești. Într-adevăr, după ce Biserica și-a dobândit libertatea, cei mai aleși fii ai ei, care înainte, aprinși de râvnă, își vărsaseră sângele pentru Hristos, s-au retras acum în pustietăți și în singurătate. Aceasta au făcut-o pentru a putea să-și răstignească poftele trupului și pentru a putea pătimi așa numita mucenicie albă, în care nu doar o dată, ci de nenumărate ori, zi de zi, întreaga viață, ei își vărsau în chip nevăzut sângele, prin înfrânare și nevoiță. După cum se știe, leagănul vieții călugărești a fost Egiptul, unde au strălucit cei dintâi mari părinți cuvioși. Viața întemeiată de aceștia s-a răspândit în scurtă vreme în întreaga lume creștină, ajungând foarte repede și în apus, unde au strălucit părinți întru nimic mai prejos marilor părinți ai răsăritului. Primul dintre aceștia, și cel mai însemnat dintre ei, a fost, fără doar sau poate, Sfântul Martin din Tours (316-397 d. Hr.), socotit astăzi ocrotitorul întregului apus. Născut în Panonia (Ungaria de astăzi), Sfântul Martin a intrat de tânăr în armata romană, însă în timp ce se afla în orașul Amiens (Galia) a hotărât să se boteze și să părăsească lumea . După ce a petrecut mai mulți ani ca ucenic al Sfântului Ilarie de Poitiers, sfântul s-a retras în pustie, trăind acolo în aspră nevoiță și înfrânare. Fiind ales episcop al orașului Tours, el a întemeiat mai multe mănăstiri și a așezat în ele viață de obște. Prin înțelepciunea și prin nenumăratele sale minuni, sfântul a strălucit în întreaga Galie, ajungând unul dintre cei mai iubiți sfinți din apus. Un ucenic al lui a fost Sfântul Ninian (+432 d. Hr.), de neam britan, care este socotit cel dintâi apostol al Scoției. Acesta a propovăduit picțiilor păgâni și a întemeiat în nordul Britaniei mai multe mănăstiri, dintre care una închinată chiar Sfântului Martin.

Un alt mare începător al vieții călugărești în apus a fost Sfântul Ioan Casian (360-433 d. Hr.). Născut în părțile Dobrogei, în țara noastră, Sfântul Ioan a fost călugărit de tânăr și a plecat în pustiul Egiptului, unde pe atunci străluceau marii Părinți ai deșertului. Împreună cu prietenul său, Gherman, Sfântul Ioan a adunat cu înțelepciune sfaturi de la fiecare părinte, deprinzând toată adâncimea vieții călugărești. Apoi, fiind hirotonit diacon la Constantinopol de către Sfântul Ioan Gură de Aur, a plecat în Apus, unde a întemeiat, la Marsilia (în sudul Galiei) două mănăstiri, una de bărbați și una de femei. Aici, Sfântul și-a scris Convorbirile și Așezămintele sale, care au ajuns cărți de căpătâi pentru toți călugării din apus (și nu numai) . Însemnătatea cea mare a Sfântului Ioan Casian stă în faptul că el a adus în apus călugăria părinților egipteni, potrivit-o totodată felului de a fi al latinilor. Învățătura sa a avut o înrâurire deosebită asupra creștinătății apusene, și prin el, după cum vom vedea în cele ce urmează, viața călugărească s-a răspândit în întregul apus. Astfel, Sfântul Ioan Casian a avut sub povățuire și mănăstirea pe care Sfântul Honorat (350-429 d. Hr.), viitorul episcop de Arles, a întemeiat-o pe sălbatica insulă Lerins, insulă aflată în apropiere de Marsilia. Prin această mănăstire, sudul Galiei avea să ajungă în scurtă vreme Egiptul Apusului, deoarece de la Lerins s-au ridicat mulțimi întregi de călugări și de episcopi sfinți, toți crescuți în duhul nevoiței și călugăriei egiptene, care apoi s-au răspândit pretutindeni în Galia și în Apus. Despre viața acestor mari părinți ai „Tebaidei

Galiei,” și despre alții care le-au urmat, avea să scrie în veacul următor Sfântul Grigorie din Tours (540-594 d. Hr.), de la care ni s-a păstrat și o foarte frumoasă istorie a francilor . Cu toate acestea, noi vom zăbovi pe scurt doar asupra Sfântului Vichentie de Lerins (+445 d. Hr.), un ucenic apropiat al Sfântului Ioan Casian, care a apărut cu putere învățătura ortodoxă despre împreună-lucrarea harului dumnezeiesc și a voinței libere a omului. Sfântul Vichentie este cunoscut mai ales pentru cartea sa numită „Commonitorium”, în care el arăta că învățături ale Bisericii sunt doar acelea care au fost crezute „pretutindeni, întotdeauna, și de către toți.”

În timp ce în părțile de sud ale Galiei începea această înflorire nemaipomenită a vieții călugărești, în Galia de nord a strălucit un alt mare părinte al Apusului, Sfântul Gherman de Auxerre (380-448 d. Hr.). Născut într-una dintre cele mai bogate familii ale Galiei, sfântul a ajuns, prin minune dumnezeiască, episcop al orașului Auxerre, unde a întemeiat și o cunoscută mănăstire din care cârmuia treburile eparhiei sale. Fiind trimis în Britania pentru a stăvili răspândirea ereziei pelagiene, Sfântul Gherman a întâlnit într-un sat din apropierea Parisului o mică fetiță, care avea să ajungă una dintre cele mai iubite sfinte ale apusului. Este vorba de Sfânta Genevieva a Parisului (419-500 d. Hr), căreia bătrânul episcop i-a dat chiar atunci binecuvântare de a duce viață călugărească. Atât de mult a sporit această copilă în sfințenie, încât atunci când hunii sălbatici au năvălit asupra Parisului pentru a-l pustii, ea a izbutit, prin rugăciunile ei, să îi oprească pe păgâni și să scape orașul. Mai mult, marele Sfânt Simeon Stâlpnicul, care se nevoia în acea vremea în Siria, i-a trimis cuvânt Cuvioasei Genevieva, rugând-o să-l pomenească și pe el în rugăciunile ei . Tot în aceeași călătorie a sa în Britania, Gherman l-a întâlnit pe un altul dintre marii săi ucenici, Sfântul Patrick al Irlandei (380-467 d. Hr.). Acesta pătimise câțiva ani ca rob în Irlanda, iar apoi petrecuse mai mult timp prin mănăstirile Galiei, poate chiar în cea din Lerins. După aceasta, Patrick a stat câțiva timp alături de Sfântul Gherman, primind în cele din urmă de la el binecuvântare de a propovădui credința creștină irlandezilor păgâni. Astfel, ultimii treizeci de ani din viață sfântul s-a ostenit neobosit pentru a aduce poporul Irlandei la Hristos, botezând mulțimi întregi de oameni și zidind peste tot mănăstiri asemenea celor din Galia. Lucrarea lui s-a dovedit a fi de o deosebită însemnătate, deoarece poporul irlandez avea să ajungă unul dintre cele mai sfinte popoare ale apusului, din rândul lui ridicându-se mulțimi nenumărate de sfinți, care mai apoi au încreștinat, la rândul lor, alte popoare ale apusului .

În încheiere, îi vom pomeni pe doi dintre marii sfinți care au trăit în Italia în această perioadă. Cel dintâi este Sfântul Alexie, omul lui Dumnezeu, care a trăit și a murit la Roma, asupra căruia nu vom mai stărui, deoarece el este cunoscut și iubit de orice creștin ortodox. Cel de-al doilea este Sfântul Benedict din Nursia (480-550 d. Hr.), care pe bună dreptate este socotit drept părintele călugărilor din Apus. Născut în ținutul Umbriei, în apropiere de Roma, Benedict a părăsit de tânăr lumea și s-a așezat în pustie. Mai târziu, din pricina mulțimii celor ce vroiau să-i fie ucenici, s-a mutat pe Muntele Cassino (Montecassino), unde a întemeiat o mare mănăstire pentru fii săi. Aici, Benedict a trăit până la sfârșitul vieții, cunoscut în toată lumea pentru nenumăratele sale minuni și pentru înțelepciunea sa. El este cel care a scris, după învățăturile Părinților din răsărit și după cele ale Sfântului Ioan Casian, rânduiala călugărească folosită mai apoi pretutindeni în apus . Din pricina faimei întemeietorului ei, Montecassino a ajuns în scurtă vreme un adevărat Munte Athos al apusului.

c. Propovăduitorii și episcopii (550-800 d. Hr.)

Încă din perioada de dinainte, în apus au început să aibă loc schimbări deosebit de însemnate. Într-adevăr, odată cu prăbușirea Imperiului Roman de Apus, mulțimi nenumărate de triburi barbare păgâne au început să năvălească pretutindeni în apus, trecând totul prin foc și sabie. Deși unele dintre aceste triburi erau încreștinate, cele mai multe dintre ele căzuseră în diferite erezii (mai ales arianism), din pricina urii lor față de Roma ortodoxă. Aceste năvăliri au culminat cu cucerirea Romei înseși, în anul 410, de către vizigoții arieni conduși de Alaric. Astfel că, la începutul acestei a treia perioade din viața Bisericii, apusul se afla în primejdia de a-și pierde însăși dreapta credință. Din această pricină, Biserica și-a dat seama că singura cale de a putea face față atacurilor păgânilor va fi aceea de a se strădui ea însăși să-i cucerească pe cuceritori, și aceasta de bună seamă nu prin puterea armelor, ci prin puterea lui Hristos. Așa că în această perioadă, Dumnezeu a ridicat în apus mari propovăduitori creștini, care au adus la Biserica lui Hristos mulțime de neamuri păgâne și sălbatice.

1. Iar părintele acestei uriașe lucrări de încreștinare nu a fost altul decât cel mai mare dintre Patriarhii Romei, Sfântul Papă Grigorie cel Mare (sau Dialogul – 540-604 d. Hr.), de la care ni s-a păstrat Liturghia Darurilor mai înainte sfințite. Trăgându-se dintr-o familie de neam mare din Sicilia (insulă locuită aproape în întregime de greci), Sfântul Grigorie a îmbrățișat de tânăr viața călugărească, întemeind mai multe mănăstiri în Roma și fiind trimis de papa Pelagie ca apocrisiarh al Romei la Constantinopol, unde a stat șase ani. Fiind ales papă, Grigorie a cârmuit cu mare înțelepciune Patriarhia Apusului, îngrijindu-se neîncetat pentru răspândirea cuvântului lui Dumnezeu. Dintre lucrările sale, cea mai de seamă a fost trimiterea unuia dintre ucenicii săi, pe nume Augustin (+604 d. Hr.), pentru a-i încreștina pe englezi, neam germanic păgân care ocupase Britania și trecuse prin foc și sabie pe locuitorii creștini ai ei. Această trimitere a Sfântului Augustin de către Sfântul Grigorie a schimbat cu desăvârșire fața și istoria întregului apus, deoarece după încreștinarea lor, englezii au lucrat neobosit pentru a aduce și celelalte neamuri germanice la credința în Hristos. Astfel, după cum mai târziu Sfinții Chiril și Metodie aveau să pornească, cu binecuvântarea Patriarhului Constantinopolului, la încreștinarea slavilor păgâni, tot la fel și Sfântul Augustin a pornit, cu binecuvântarea Patriarhului Romei, la încreștinarea germanilor. Deși a murit la puțină vreme după ce a ajuns în Anglia, el a izbutit să treacă mulți englezi la Hristos, botezându-l pe unul dintre regii lor, pe nume Ethelbert (560-616 d. Hr.), și așezându-și scaunul episcopal la Canterbury, oraș care avea să ajungă mai târziu centrul duhovnicesc al întregii Anglii.

În timpul în care Sfântul Augustin încreștina partea de sud-est a Angliei, o altă lucrare pornea spre insulă din partea ei de nord-vest, prin călugării de neam irlandez. Însă pentru a înțelege această lucrare trebuie să ne oprim pe scurt asupra uneia dintre trăsăturile caracteristice ale călugăriei irlandeze, anume asupra înstrăinării. Într-adevăr, foarte adesea călugării irlandezi nu numai că se lepădau de lume, supunându-se la mari nevoințe, ci și plecau de bunăvoie din țara lor, făcându-se prin aceasta propovăduitori și apostoli ai ținuturilor în care ajungeau să trăiască. Astfel, îi vom pomeni aici doar pe doi dintre acești apostoli irlandezi, anume pe Sfinții Columban (543-615 d. Hr.) și Gall (550-645 d. Hr.), care au fost și buni prieteni. Amândoi au intrat în una dintre cele mai mari mănăstiri din Irlanda acelor vremuri, mănăstirea Bangor, al cărei stareț era Sfântul Comgall (516-601 d. Hr.). Au plecat din Irlanda după mai mulți ani, ajungând până la urmă în Franța de astăzi, unde au întemeiat mănăstirea de la Luxeuil, trăind acolo în mare înfrânare și nevoință (călugării irlandezi erau vestiți peste tot pentru asprimea vieții lor). Pentru că Sfântul Columban mustra fără șovăială pe nelegiuții episcopi franci (a trimis o scrisoare foarte aspră chiar papei Romei), a fost surghiunit din țară, ajungând în Italia, la Bobbio, unde a

întemeiat o nouă mănăstire, care avea să ajungă un mare centru duhovnicesc al părții de miazănoapte a Italiei. În acest timp, Sfântul Gall, izgonit și el de la Luxeuil, s-a oprit în Elveția de astăzi și, propovăduind în rândul păgânilor de acolo, a ajuns să fie socotit „Apostolul Elveției.”

Dar să revenim acum la munca de încreștinare pe care călugării irlandezi au dus-o în Anglia. Astfel, cel mai însemnat propovăduitor în acele părți a fost Sfântul Columba din Iona (521-597 d. Hr.), care, după ce a zidit mai multe mănăstiri în Irlanda, a plecat împreună cu un grup de ucenici în insula Iona, aflată la mică depărtare de coastele Scoției, unde a întemeiat o mănăstire. A trăit aici în mare sfințenie până la sfârșitul vieții, săvârșind nenumărate minuni și mai ales propovăduind, el și ucenicii lui, popoarelor păgâne care locuiau în acele ținuturi, picti, scoțieni și englezi. Prin mănăstirea de la Iona, care a ajuns să fie foarte cunoscută, călugării irlandezi au putut să încreștineze toată partea de nord a Angliei. Astfel, în scurt timp, prin împreună-lucrarea irlandezilor celți și a propovăduitorilor romani a luat naștere monahismul englezesc, care îmbina în chip fericit asprimea și înfrânarea irlandezilor cu ordinea și rânduiala romanilor. Iar întruparea acestei uniri dintre irlandezi și romani se vede cel mai bine în viața celui mai mare părinte englez, Sfântul Cuthbert din Lindisfarne (+687 d. Hr.). Englez de neam, Sfântul Cuthbert a fost urmaș al Sfântului Aidan din Lindisfarne (+651 d. Hr.), irlandez din mănăstirea Iona, care propovăduise în nordul Angliei la îndemnul Sfântului Oswald (604-642 d. Hr.), unul dintre cei mai mari regi englezi. Sfântul Cuthbert a trăit ca sihastru pe o insulă retrasă, în adâncă smerenie, iar apoi a fost hirotonit episcop de Lindisfarne de către un alt mare sfânt al Angliei, Sfântul Teodor din Tars (602-690 d. Hr.), Arhiepiscopul de Canterbury. Acesta era de neam grec, născut în Tarsul Ciliciei, și el este cel care a izbutit, prin darul lui de a împăca, să unească cele două feluri de a fi ale irlandezilor și romanilor, așezând totodată în Biserica Angliei o rânduială deosebit de trainică, prin întemeierea de episcopii și prin ținerea primelor sinoade bisericești.

Iar măsura deplinătății acestei uniri a fost dată de călugării propovăduitori englezi, care prin munca lor au izbutit să încreștineze mare parte din neamurile germane păgâne, care erau de un sânge cu ei. Dintre aceștia, noi vom aminti doar doi, anume pe Sfântul Clement (Willibrord, 658-739 d. Hr.) și pe Sfântul Bonifatie (675-754 d. Hr.). Cel dintâi s-a născut în partea de nord a Angliei, și, după ce a stat câțva timp în Irlanda, a plecat pentru a aduce la Hristos pământurile Frisiei (Olanda de astăzi), în care locuia un popor foarte înrudit cu englezii. Fiind hirotonit episcop de Utrecht, lucrarea lui a adus foarte multă roadă, iar pentru aceasta el este astăzi socotit „apostolul Frisiei”. Mai tânăr decât el și împreună-lucrător cu el a fost Sfântul Bonifatie, fiul unui tată englez și al unei mame celte, care s-a născut în ținutul Devon din Anglia. Auzind de lucrarea Sfântului Clement, Bonifatie a venit să-l ajute pe cel de un neam cu el, însă în scurt timp a pătruns adânc în inima Europei, la neamurile germanice care erau în întregime scufundate în întunericul păgânătății. Având binecuvântarea Sfântului Papă Grigorie al III-lea (+741 d. Hr.), de neam sirian, și a ultimului papă grec, Sfântul Zaharia (+752 d. Hr.), Bonifatie a propovăduit, cu mare bărbăție și râvnă, în întreaga Germanie, aducând la credința creștină, prin darul lui Dumnezeu, mulțimi nenumărate de păgâni din toate neamurile germane. Pe bună dreptate este astăzi socotit luminătorul Germaniei și unul dintre cei mai mari englezi care a trăit vreodată. Pe lângă aceasta, Sfântul Bonifatie a dus, asemeni Sfântului Columban înainte, o muncă neobosită pentru a rândui și a curăți Biserica francă, care în vremea lui ajunsese la o decădere greu de închipuit.

2. Dar pentru a înțelege această mare decădere, este nevoie să ne întoarcem în timp pentru a vedea felul în care francii au primit credința creștină. Neam germanic păgân,

francii au ajuns să stăpânească la sfârșitul veacului al V-lea aproape întreaga Galie romană, fiind încreștinați prin botezarea primului lor mare conducător, pe nume Clovis, în anul 496 d. Hr. Acesta a primit botezul din mâinile Sfântului Remigiu (437-533 d. Hr.), care a fost vreme de 74 de ani Arhiepiscop de Rheims. Deși numit astăzi „apostolul francilor,” Remigiu nu ar fi izbutit să-l aducă la Hristos pe regele franc, fără rugăciunile și lacrimile credincioasei soții a lui Clovis, Sfânta Clotilda (474-545 d. Hr.). Aceasta, după moartea soțului ei, s-a retras la mormântul Sfântului Martin din Tours, petrecând până la moarte în post și înfrânare, rugându-l neîncetat pe Sfântul Martin să potolească nesfârșitele lupte pe care fiii ei le purtau pentru domnie. De altfel, la fel ca în răsărit, femeile au avut o parte deosebit de însemnată în încreștinarea popoarelor păgâne. Într-adevăr, prin jertfelnicia, blândețea și credința lor vie, ele au putut să înduplece și să înmoaie inimile soților lor războinici și aprigi, prin pilda lor îndemnându-i pe aceștia să le urmeze în credință. O altă astfel de femeie sfântă a fost și Radegunda (518-587 d. Hr.), soția unuia dintre fiii Clotildei și ai lui Clovis, care după moartea soțului ei a întemeiat o mănăstire în apropiere de Poitiers, trăind acolo în sfințenie vreme de 30 de ani.

Marele necaz al vieții Bisericii france era faptul că urmașii la tron erau mereu în război unul cu altul, iar în luptele lor atrăgeau după ei și pe cei mai puternici dintre episcopi, care de cele mai multe ori le erau rude, și care astfel ajungeau să facă tot felul de fărădelegi. De aceea, sfinții care s-au ridicat în această perioadă în Franța s-au străduit pe de o parte să curme nelegiuirile episcopilor și ale clericilor nevrednici, și pe de alta să aducă la Hristos atât poporul franc (care de multe ori rămăsese creștin doar cu numele), cât și celelalte popoare care încă zăceau în neștiința păgânătății. Unul dintre cei mai mari astfel de părinți a fost Sfântul Gherman al Parisului (496-576 d. Hr), care pentru milostenia sa cea mare a fost numit „părintele săracilor” . Episcop al Parisului, Sfântul Gherman a izbutit să-l întoarcă pe unul dintre fiii lui Clovis, regele Childebert I, la o adevărată viață de creștin, vindecându-l în chip minunat de o boală. Ca mulțumire, regele i-a dat Sfântului Gherman stăpânire asupra Parisului, zidind totodată pentru el o mănăstire închinată Sfântului Vichentie.

Cum spuneam, în această perioadă s-au ridicat și sfinți care au dus mai departe munca de încreștinare a neamurilor păgâne. Îi vom pomeni aici doar pe câțiva dintre ei. Sfântul Amand (+675 d. Hr.), franc din Nantes, a început să propovăduiască, după 15 ani de viață pustnicească, în rândul păgânilor din ținutul Flandrei (Belgia de astăzi), izbutind cu mare greutate, și cu prețul a multor suferințe, să aducă la Hristos pe cei ce locuiau acolo. Se pare că a ajuns și Episcop de Maastricht (Olanda), însă în scurt timp a murit într-una dintre mănăstirile întemeiate de el la Elnon. Îl avem apoi pe Sfântul Eligiu (588-660 d. Hr.), un foarte iscusit fierar din Limoges, care a dobândit prin măiestria sa mare faimă și mare bogăție. Om nespus de milostiv, el își folosea toată averea răscumpărându-i pe cei ce trăiau în robie. Fiind hirotonit episcop de Noyon, a început să propovăduiască cu râvnă păgânilor din eparhia sa (care trăiau în împrejurimile Ghentului și ale Antwerpului), izbutind să aducă la Hristos, prin marea lui bunătate, pe mulți dintre sălbaticii germani. Tot aici trebuie să-l amintim și pe Sfântul Lambert (+709 d. Hr.), episcopul orașului Maastricht, care a fost omorât pentru că l-a muștrat pe rege pentru viața lui nelegiuită, și pe urmașul și ucenicul lui, Sfântul Hubert (+727 d. Hr.). Amândoi au fost de mare ajutor Sfântului Clement în lucrarea lui de încreștinare a popoarelor păgâne care trăiau în pământurile Țărilor de Jos .

Nu putem însă să încheiem această prezentare a sfinților franci, fără a vorbi și despre Sfântul Leger, episcopul de Autun (616-678 d. Hr.). Nepot al episcopului de Poitiers, Sfântul Leger a îmbrățișat de tânăr viața călugărească, fiind chemat, pentru multele

sale daruri, la curtea regelui de către Sfânta Batilda (+680 d. Hr.), soția lui Clovis al II-lea. Aceasta, una dintre acele femei sfinte de care pomeneam înainte, se născuse în Anglia, iar după moartea soțului ei s-a retras într-o mănăstire, ducând acolo până la moarte o viață de mare curăție și sfințenie. Ea a fost cea care l-a rugat pe Sfântul Leger să-i crească pe copii ei în viață creștinească. Văzând decăderea cumplită care domnea la curtea regelui, sfântul a început să mustre cu asprime, fără a căuta la fața oamenilor, toate nelegiuirile care aveau loc. Pentru aceasta, unul dintre cei mai cruzi oameni de la curte, pe nume Ebroin, care-l prigonise și pe Sfântul Lambert, l-a prins pe sfântul episcop, l-a închis și, după ce a poruncit să-i fie scoși ochii și tăiate buzele și limba, l-a omorât mișelește.

3. Ne vom îndrepta acum privirile asupra unui alt ținut al Apusului, și anume asupra peninsulei iberice, pe care până acum am lăsat-o deoparte. Și aceasta la rândul ei a avut de a face față atacurilor sălbatice ale triburilor germane, dintre care mai întâi au fost suebii, apoi vandalii, iar în cele din urmă, începând cu anul 507, vizigoții. Spre deosebire de Galia și Germania însă, aceste triburi germane nu erau păgâne, ci primiseră erezia ariană. De aceea, în această perioadă au strălucit în Biserica din Spania mulțimi întregi de sfinți, unii, mucenici care au murit pentru dreapta credință, iar alții, părinți luminați care au izbutit să aducă la Ortodoxie neamurile eretice. Mai întâi vom vorbi despre întoarcerea suebilor, neam germanic care se așezase în Galicia de astăzi, și care a fost adus la dreapta credință prin lucrarea Sfântului Martin din Braga (520-580 d. Hr.). Acesta se trăgea din Panonia, dintr-un sat aflat pe malurile Dunării, și de tânăr a plecat în Țara Sfântă, fiind tuns călugăr. Până la urmă a ajuns în Galicia, unde, după ce a fost hirotonit Arhiepiscop de Braga (în Portugalia de astăzi), a început să propovăduiască dreapta credință suebilor arieni. A avut mare dragoste pentru viața călugărească, și de aceea a întemeiat mai multe mănăstiri, traducând totodată în limba latină Patericul. Prin faima sfântului, Braga a ajuns în scurtă vreme centrul duhovnicesc al întregii părți de nord-vest a Iberiei.

De cealaltă parte, începutul întoarcerii vizigoților arieni a fost făcut prin botezul Sfântului Hermenegild (+586 d. Hr.), unul dintre fiii regelui vizigot Leovigild. După trecerea sa la Ortodoxie, acesta a fost de îndată dezmoștenit de tatăl lui și aruncat în închisoare. Când în noaptea de Paști a aceluiși an, Hermenegild nu a vrut să se împărtășească din mâinile unui episcop arian, mama lui vitregă a dat poruncă să fie omorât. Cel prin care Hermenegild primise dreapta credință a fost Sfântul Leandru de Sevilla (540-601 d. Hr.), un alt mare părinte al Bisericii Spaniei. Acesta se trăgea, asemenea Sfântului Vasile cel Mare, dintr-o familie sfântă, alături de el găsim în calendarele Bisericii noastre toți cei trei frați ai săi. Leandru era cel mai bătrân dintre ei, iar pentru darurile lui a fost trimis de tânăr la Constantinopol, unde a legat o prietenie trainică cu Sfântul Grigorie cel Mare, care se afla și el pe atunci acolo. Întorcându-se în Spania, sfântul a fost ales Arhiepiscop al Sevillei, și a început o muncă neobosită, îndreptând cărțile de slujbă, întrunind două sinoade și aducându-l la credință pe Hermenegild, și prin el, întreg neamul vizigot. În munca sa, Leandru a fost ajutat de fratele său, Sfântul Fulgentie, episcop de Ecija (+633 d. Hr.), și de sora sa, Sfânta Florentina (+636 d. Hr.), care a ajuns să fie stareță la peste o mie de călugărițe. Însă cel mai cunoscut din această familie sfântă a fost Sfântul Isidor al Sevillei (560-636 d. Hr.), unul dintre cei mai mari sfinți ai Spaniei. Isidor și-a primit învățătura de la Sfântul Leandru, căruia i-a urmat în scaunul de arhiepiscop la Sevilla, continuând și întărind munca fratelui său mai mare. Astfel, sfântul a stârpit de tot erezia ariană, a întrunit mai multe sinoade, dintre care cel mai însemnat la Toledo în 633, a întemeiat peste tot școli și mănăstiri și a terminat așa-numita Liturghie mozarabă, care astăzi îi poartă numele. Tot el a scris mulțime nenumărată de cărți, dintre care cele mai

însemnate sunt viețile sfinților, iar pentru aceasta este socotit astăzi unul dintre Părinții Bisericii. Ultimul dintre sfinții Spaniei pe care îi vom pomeni aici este Sfântul Ildefons de Toledo (600-667 d. Hr.), unul dintre ucenicii Sfântului Isidor și nepot al Sfântului Evghenie de Toledo. Tuns de tânăr călugăr, Ildefons a ajuns mai întâi stareț la mănăstirea Agli, iar apoi, după moartea unchiului său, episcop în scaunul din Toledo. Având foarte mare dragoste și evlavie pentru Maica Domnului, sfântul a scris o carte în care apăra pururea fecioria Preasfintei Născătoare de Dumnezeu .

d. Îndepărtarea și desprinderea Apusului (800-1050 d. Hr.)

Toată această muncă uriașă de încreștinare și-a avut însă prețul ei. Într-adevăr, după cum am văzut, păgânii intrați în Biserică, mai ales cei de neam mare, au rămas de multe ori creștini doar cu numele, păstrându-și neschimbate toate slăbiciunile și neputințele lor. În ciuda tuturor strădaniilor unor sfinți precum Columban, Bonifatie sau alții, până la urmă acești conducători pe jumătate încreștinați, însetați de putere și de câștig, au ajuns la cârma Bisericii din apus. Odată cu ei, în învățătura Bisericii din aceste ținuturi au început să apară diferite schimbări, care cu timpul au dus la îndepărtarea apusului de Biserica cea una și nedespărțită. Deși noi nu ne vom opri prea mult asupra schimbărilor, deoarece nu acesta este scopul nostru, va trebui totuși să vorbim pe scurt și despre ele, pentru a putea înțelege viețile sfinților care au trăit în apus în această perioadă.

Astfel, începutul înstrăinării a fost făcut odată cu înscăunarea regelui franco-german Charlemagne (771 d. Hr.), om de o mândrie și de o cruzime cumplită , care vroia să înfăptuiască un nou Imperiu Roman în apusul Europei. Charlemagne nu putea face însă acest lucru din pricina existenței vechiului Imperiu Roman Creștin, care își avea capitala în orașul Sfântului Constantin, Roma cea Nouă, Constantinopolul. De aceea, regele franc a căutat mereu să defaimă și să lovească acest Imperiu, defăimând mai ales dreapta credință mărturisită în el. Pentru a face aceasta, Charlemagne a adunat la curtea sa de la Aachen mai mulți oameni care îi împărțeau ideile , oameni pe care i-a pus în fruntea Bisericii din ținuturile stăpânite de el. După aceasta, regele a întrunit câteva sinoade, în care au fost luate mai multe hotărâri împotriva învățăturilor Bisericii. Cel mai însemnat dintre acestea a fost sinodul ținut la Frankfurt, în anul 794, unde a fost condamnată cinstirea sfințelor icoane și hotărârile celui de-al șaptelea Sinod Ecumenic de la Niceea. Lucrul cel mai trist însă a fost că tot la acest sinod, episcopii adunați de Charlemagne au schimbat însuși Crezul Bisericii, adăugând la mărturisirea de credință a Părinților cunoscutul cuvânt „Filioque” . Trebuie însă să spunem că toate aceste schimbări aveau la temelie mai ales pricini politice, și nu duhovnicești, prin ele Charlemagne căutând să-și îndreptățească gândurile sale de întemeiere a unui nou imperiu roman în apus.

Tocmai de aceea, aceste gânduri nu erau nici pe departe împărțite în toată lumea din apus. Într-adevăr, otrăviți de ele erau doar cei din jurul curții lui Charlemagne, în timp ce mulțimea covârșitoare a oamenilor rămăsese pe mai departe credincioasă învățăturilor Bisericii . Din fericire, după moartea conducătorului franc, gândurile și dorințele lui nu și-au mai găsit împlinire, iar în anii care au urmat s-a izbutit refacerea unității de credință dintre apus și răsărit. Astfel, sinodul din anii 879-880 d. Hr. de la Constantinopol, la care a luat parte Sfântul Fotie al Constantinopolului și trimișii papei Ioan al VIII-lea, a condamnat pe oricine ar fi îndrăznit să schimbe cu ceva Crezul Bisericii . Apoi, în veacul următor, pacea a fost pe deplin refăcută prin căsătoria împăratului german Otto al II-lea, urmașul lui Charlemagne, cu Teofana, o prințesă din Constantinopol. Odată cu ea, în imperiul german au venit mulțime de

preoți și călugări greci, prin care s-au reînnoat legăturile dintre răsărit și nord-vestul Europei.

Tocmai de aceea, deși această perioadă a fost îndeobște una de mare decădere, în ea au strălucit destui sfinți cu nimic mai prejos decât cei de dinainte, sfinți despre care vom vorbi în cele ce urmează. Mai întâi, această a patra perioadă din viața Bisericii din apus a fost încununată cu mulțime de mucenici care au pătimit pentru credința creștină. Mai întâi ne vom opri asupra Iberiei. Aceasta, începând cu anul 711 d. Hr., a ajuns sub stăpânirea arabilor musulmani, care în veacul al IX-lea au dezlănțuit o aspră prigoană împotriva creștinilor. Cu toate că prigoana a lovit întreaga Spanie și a durat mai bine de două sute de ani, cei mai mulți creștini au murit pentru Hristos în jurul orașului Cordoba, capitala maurilor, între anii 850 și 859 d. Hr. Știm mai multe despre patimile acestor mucenici de la un preot pe nume Evloghie (+856 d. Hr.), care trăind în Cordoba, a scris despre fiecare dintre ei, și care până la urmă a primit și el cununa muceniciei. Printre cei aproape 50 de mucenici care și-au vărsat sângele în timpul celor 10 ani de prigoană s-a aflat și un grec pe nume Gheorghe, care era călugăr la mănăstirea Sfântul Sava de lângă Ierusalim. Născut în Betleem, Gheorghe venise în Spania după ajutoare și a pătimit pentru Hristos împreună cu alți patru creștini în anul 852 d. Hr.

În aceeași perioadă, însă în celălalt capăt al Europei, alți nenumărați mucenici pătimeau pentru credința lor în Hristos. Într-adevăr, odată cu sfârșitul veacului al VIII-lea, cete sălbătice de vikingi păgâni, din ce în ce mai numeroase, au început să atace, în căutare de bogății și de robi, Insulele Britanice, folosindu-se de corăbii ușoare. Iar cea mai lesne pradă pentru ei erau mănăstirile, care erau cu totul lipsite de apărare, fiind de cele mai multe ori așezate pe niște insule retrase sau pe malul mării. Astfel, vreme de mai multe sute de ani, vikingii danezi au jefuit mănăstirile nordului, trecând mulțimi întregi de călugări prin ascuțișul sabiei, deoarece aceștia nu vroiau să se lepede de credința și de bisericile lor. Poporul englez a încercat să se apere de sângeroșii lui dușmani, iar încununarea acestei lupte de apărare a fost un sfânt foarte iubit și cinstit în Anglia, pe nume Edmund (841-869 d. Hr.). Ales rege al Angliei de răsărit la o vârstă foarte tânără, sfântul s-a străduit să-și apere țara de atacurile covârșitoare ale năvălitorilor păgâni. Când după mai mulți ani de luptă, mica lui oștire a ajuns înconjurată de danezi, Edmund s-a predat pentru a-și scăpa ostașii de la moarte. În timp ce se ruga într-o biserică, păgânii l-au prins și, după ce l-au chinuit cumplit, l-au legat de un copac și au început să tragă cu săgeți în el. Ultimele cuvinte ale sfântului, socotit în vechime ocrotitorul Angliei, au fost: „Iisuse, Iisuse!”

Însă jertfa Sfântului Edmund, și a tuturor celorlalți mucenici, nu a rămas fără roadă. Astfel, în mai puțin de 100 de ani, aceiași danezi aveau să vină, cu pocăință, să se închine moaștelor neputrezite ale mucenicului. Într-adevăr, prin lucrarea mai multor propovăduitori luminați de Dumnezeu, începând cu veacul al IX-lea vikingii au fost aduși la credința creștină. Dintre acești propovăduitori, cel mai însemnat a fost Sfântul Ansgar (801-865 d. Hr.), episcop de Hamburg și Bremen, care a fost numit „Apostolul nordului.” Născut în apropiere de Amiens (în Franța), Ansgar a intrat de tânăr într-o mănăstire din Saxonia, de unde a fost luat de regele Harold al Danemarcei pentru a-i încreștina pe păgânii danezi. Din Hamburg, orașul în care se așezase, sfântul a dus o muncă neobosită pentru răspândirea credinței creștine în rândul vikingilor, ajungând până în Suedia și Norvegia. De această din urmă țară se leagă numele unui alt mare sfânt, Olaf al Norvegiei (995-1030 d. Hr.), fiul regelui Harald al Norvegiei. Deși la început a fost pirat, sfântul, văzând răbdarea și neînfricarea creștinilor în fața morții, a hotărât să primească credința creștină. Fiind botezat la Rouen, Olaf s-a întors în țara sa și a urcat pe tronul Norvegiei. A avut mare râvnă pentru luminarea poporului său,

aducând nenumărați propovăduitori din Anglia, zidind peste tot biserici și distrugând capiștile idolești. Un alt Olaf, de asemenea sfânt, care a trăit în același timp, a fost regele Olaf al Suediei (993-1024 d. Hr.). Botezat de un propovăduitor englez, pe nume Sigfrid (+1045 d. Hr.), Olaf a fost mucenicit în apropiere de Stockholm pentru că, fiind prins de păgâni, nu primise să jertfească idolilor. Tot Sfântul Sigfrid a botezat-o și pe una dintre fiicele regelui, pe nume Ingegerde (Irina după botez). Aceasta s-a căsătorit cu un prinț din familia domnitoare a Rusiei, Iaroslav, și a trăit la Novgorod, având 12 copii, dintre care unul este cinstit ca sfânt. După moartea soțului ei, Irina s-a retras într-o mănăstire, unde a primit numele de Ana. Ducând o viață de mare înfrânare, ea a ajuns să fie cunoscută ca Sfânta Ana a Novgorodului (+1056 d. Hr.). De altfel, trebuie să spunem că între vikingi și ruși au fost la început niște legături foarte strânse, dovadă pentru aceasta stând numele primilor conducători creștini ai rușilor, Sfânta Helga (în rusă Olga) și Sfântul Waldemar (în rusă Vladimir), care se trăgeau din familiile domnitoare ale vikingilor. Tot astfel, primii mucenici ai Rusiei sunt socotiți a fi Sfinții Teodor Varangul (adică „Vikingul”) și Ioan, fiul lui (+984 d. Hr.).

Din păcate, tânăra credință creștină sădită în părțile nordului nu a mai avut timp să dea roade adevărate. Aceasta s-a întâmplat din pricina tristei rupturi a apusului, asupra căreia nu vom mai stăruia aici (oricum lucrurile sunt îndeobște cunoscute). Vom spune totuși că pricina acestei rupturi, care, după cum am văzut, a început odată cu Charlemagne, a fost aceea că, deși țelurile politice ale „împăratului” german pieriseră odată cu el, duhul ideilor lui s-a păstrat pe mai departe, oarecum ascuns, în rândul păturii conducătoare franco-germane. Până la urmă, acest duh a ajuns să stăpânească în însăși Biserica din apus, prin urcarea pe scaunul Romei a primilor papi germani, care au adus cu ei toate schimbările și dorințele de putere de la curtea franco-germană. Aceste schimbări au dus, în cele din urmă, la trista despărțire din anul 1054. Despre aceasta, un părinte român luminat de Duhul Sfânt, Părintele Dionisie Ignat, trăitor în Sfântul Munte Athos vreme de 79 de ani, spunea: „Apusul a fost împreună cu ortodocșii la toate cele șapte sfinte Soboare ecumenice, care au discutat toate eresurile, și au făcut Biserica curată-curată. După aceea s-au despărțit. Dar de ce? Și unul e vinovat, și celălalt e vinovat, și amândoi sunt vinovați. Fiindcă n-au avut harul Sfântului Duh între dânșii, ci au avut, conducătorii, și unii, și alții, egoismul, patima aceasta: Eu!... Eu!... Eu!... De aceea, s-a depărtat harul Sfântului Duh de la ei, [...] și uite... s-au despărțit. Măcar, cel puțin, ortodocșii au rămas tot ortodocși. [...] Pe când, dacă erau uniți, erau o putere titanică creștinească, ortodoxă. Nu putea vrăjmașul să ne întoarcă la cele rele.”

3. Sfinții Apusului astăzi

„Trăind [noi] împrăștiați în țări unde în vechime s-au ostenit și s-au proslăvit, prin suferințele lor sau prin alte nevoințe, sfinți bineplăcuți lui Dumnezeu, cinstiți din vechime de Biserica Ortodoxă a lui Hristos, se cade ca și noi să-i cinstim cum se cuvine și să alergăm la ajutorul lor, fără a ne răci, în același timp, nici față de sfinții cuvioși ai lui Dumnezeu la care alergam și înainte în rugăciune.” Acestea sunt cuvintele unui sfânt rus al veacului trecut, care a fost mai întâi episcop la Shanghai, apoi la Paris, apoi la Bruxelles, iar în cele din urmă la San Francisco. Numele sfântului este Ioan, și el a trimis aceste cuvinte tuturor credincioșilor ortodocși pe care îi avea în păstorie. Dintre aceștia, cei mai mulți erau de neam rus și trăiau în partea de apus a Europei, ajunși acolo în urma marilor emigrări pricinuite de prigoana comunistă a veacului trecut. Pe ei, Sfântul Ioan îi îndemna să aducă cinstire tuturor

sfinților pe care îi găsiseră în pribegia lor, sfinți care trăiseră în vechime în pământurile din apusul Europei. Iar mărturia Sfântului Ioan despre acest lucru este una de o însemnătate deosebită, deoarece acest om al lui Dumnezeu poate fi cu adevărat socotit drept cel din urmă dintre sfinții apusului, și adevăratul lor urmaș. De aceea, ne vom opri puțin asupra vieții acestui mare sfânt pe care Dumnezeu l-a ridicat în părțile apusului în vremurile noastre.

a. Sfântul Ioan și sfinții apusului

Născut în anul 1896 în partea de sud a Rusiei, în ținutul Harkov din Ucraina de astăzi, Sfântul Ioan (care a primit la botez numele de Mihail) se trăgea dintr-o familie de neam mare, numită Maximovici, familie care era vestită pretutindeni pentru bogăția dar și pentru credința ei. În anul 1921, prigoana comunistă l-a silit pe tânărul Mihail să fugă, împreună cu familia sa, la Belgrad, unde peste puțini ani a fost tuns călugăr, primind numele de Ioan și fiind hirotonit apoi diacon și preot. A ajuns profesor la Seminarul din Bitolia (în Macedonia), unde l-a cunoscut pe marele sfânt sârb Nicolae Velimirovici. Fiind de o înfrânare nemaipomenită (nu dormea decât una-două ore pe noapte și niciodată în pat, mânca o dată pe zi după apusul soarelui), Sfântul Ioan era o lumină pentru toți cei din jur, și de aceea, în anul 1934 a fost hirotonit episcop și trimis să păstorească turma de credincioși din Shanghai (China). Aici s-au făcut vădite toate darurile cu care Dumnezeu îl înzestrase pe alesul Său. Având să-și conducă turma în timpul anilor grei ai războiului, sfântul mângâia pe toți prin dragostea sa cea fără margini. Mai ales, avea mare dragoste pentru copiii părăsiți sau fără părinți, pentru care întemeiase un orfelinat în Shanghai. Colinda mereu străzile aceluia oraș, adeseori desculț (își dăduse papucii vreunui sărac), căutând copiii amărâți pe care să-i adăpostească. Primise încă de atunci darul facerii de minuni, cu care tămăduia pe mulți de bolile lor sufletești și trupești. Pentru toate aceste vârtuți, Dumnezeu a rânduit ca alesul Său să strălucească în întreaga lume, și astfel Sfântul Ioan a ajuns mai întâi episcop al credincioșilor din apusul Europei, la Paris și la Bruxelles, iar apoi episcop al celor din apusul Americii, la San Francisco. În toată viața sa, omul lui Dumnezeu a fost însuflețit de o dragoste nețărmurită față de toată lumea. Într-adevăr, el îi primea în inima sa largă pe toți câți îi era dat să întâlnească, fie că erau ruși, sau greci, sau sârbi, sau chinezi, sau francezi, sau englezi, sau americani sau de orice alt neam. Pentru el, toți erau copiii lui Dumnezeu, pentru care Mântuitorul Hristos primise moarte pe cruce.

Dar să vedem acum în ce fel se leagă numele Sfântului Ioan de cinstirea sfinților apusului. Mai întâi, trebuie să spunem că, ajungând episcop în apus, omul lui Dumnezeu nu s-a mărginit să se îngrijească doar de rușii săi, ci și de popoarele printre care se aflau răspândiți aceștia. Astfel, încă din 1938 Sfântul Ioan spunea sinodului Bisericii Ruse din afara Rusiei următoarele: „Pedepsind poporul rus [prin comunism], Dumnezeu îi arată în același timp acestuia calea spre mântuire, făcându-l propovăduitor al Ortodoxiei în lumea întreagă.” De aceea, sfântul a ajutat neobosit, în orice fel putea, pe toți apusenii care se întorceau la dreapta credință. De pildă, prin lucrarea și binecuvântarea lui, Olanda a fost cea dintâi țară din apus care a avut toate slujbele Bisericii traduse în limba olandeză. Și tot din strădaniile sfântului episcop pentru întărirea credinței ortodoxe în apus, face parte și cinstirea sfinților care au trăit în vechime în părțile apusului. Astfel, omul lui Dumnezeu îi îndemna pe toți credincioșii să alerge la locurile în care odihnesc trupurile acestor sfinți și să le ceară cu credință ajutorul, ca unora care dobândiseră îndrăznire înaintea tronului lui Dumnezeu. La același sinod din 1938, sfântul spunea: „În diferite locuri ale vechii

Galii – Franța de astăzi – și în alte țări ale Europei Apusene, s-au păstrat până astăzi sfintele oseminte ale mucenicilor primelor veacuri și ale celor următoare, care au fost mărturisitori ai credinței ortodoxe. Îi chemăm pe părinții slujitori ai Bisericii să-i pomenească la dumnezeieștile slujbe [...] pe cuvioșii lui Dumnezeu, care sunt ocrotitorii locului sau ai țării unde se desfășoară slujba.” Apoi, la sinodul din anul 1952 al Bisericii Ruse din afara Rusiei, sinod condus de Sfântul Ioan, s-a luat hotărârea ca toți credincioșii ortodocși să aducă cinstire sfinților care au strălucit în apus: „Găsind în diaspora noastră propovăduitori și asceți din vechime, ale căror nume nu ne erau cunoscute, Îl proslăvim pe Domnul, minunat întru sfinții Lui, și îi cinstim pe cei care au bineplăcut Lui, lăudând suferințele și nevoițele lor ascetice și rugându-i să ne fie mijlocitori pe lângă Dumnezeu.” Lucrând neobosit, Sfântul Ioan s-a străduit să-i facă cunoscuți pretutindeni pe acești sfinți din apus și viețile lor. El însuși a adunat de oriunde a putut mărturii despre viețile, icoanele și slujbele lor. „Mergea la bisericile în care le erau adăpostite moaștele, săvârșea slujbe în cinstea lor, și îi ruga pe preoții ortodocși să facă asemenea. Către sfârșitul vieții sale, cunoștințele lui despre sfinți, atât răsăriteni cât și apuseni, păreau să fie fără sfârșit.” Iar după moartea sa, petrecută în anul 1966, strădaniile omului lui Dumnezeu au fost duse mai departe de către nenumărații săi ucenici. Astfel, unul dintre aceștia, Părintele Serafim Rose, spunea: „Arhiepiscopul de fericită pomenire Ioan Maximovici a dăruit ca testament creștinilor ortodocși din apus dragostea sa pentru sfinții ținuturilor apusene.”

b. Nevoia cinstirii sfinților apusului

Dar să vedem acum care sunt pricinile pentru care Sfântul Ioan s-a îngrijit atât de mult pentru cinstirea sfinților apusului. Mai întâi, vom spune că orice credincios ortodox trebuie să-i cinstească pe acei sfinți care au trăit în țara lui, în pământul lui, în locul în care trăiește el acum. Aceasta, deoarece deși toți sfinții sunt locuitori ai patriei celei cerești, ei au avut și o patrie pământească, un loc în care Dumnezeu a rânduit să trăiască, loc pe care l-au luminat și l-au iubit și căruia i-au purtat de grijă. Și pentru aceasta, deși sfinții sunt rugători pentru lumea întreagă, ei se roagă mai cu seamă pentru acele pământuri de care au fost legați în timpul vieții. Tot la fel stau lucrurile și cu sfinții apusului, care mijlocesc înaintea tronului lui Dumnezeu îndeosebi pentru locurile în care au strălucit. De aceea îi îndemna Sfântul Ioan cu atâta stăruință pe credincioșii ortodocși trăitori în apus să alerge la sfinții care se află în apropierea lor și să le ceară ajutorul în rugăciune. Aceasta cu atât mai mult cu cât printre ortodocși se aflau și credincioși de neam apusean care se întorseseră, prin rânduiala lui Dumnezeu, la dreapta credință. Sfântul Ioan le purta acestora o grijă deosebită. „Biserica lui Hristos,” spunea el într-o cuvântare rostită credincioșilor ortodocși francezi, „nu a fost întemeiată pentru un singur popor, pentru un singur pământ, ci pentru întreaga lume. Fiecare om, fiecare popor, fiecare pământ este chemat la credința în adevăratul Dumnezeu.” Dar fiecare popor are felul lui de a fi, și de aceea Sfântul Ioan se străduia să reîntemeieze dreapta credință în apus, potrivit cu trăsăturile și însușirile popoarelor la care fusese trimis ca propovăduitor. Și tocmai de aceea lupta omul lui Dumnezeu pentru cinstirea sfinților care au strălucit în apus, deoarece în ei, popoarele apusului puteau să-și găsească adevăratele lor rădăcini creștine și adevăratul lor fel de a fi. Iată cum își continua el cuvântarea către credincioșii francezi: „Încă din timpurile apostolice, credința ortodoxă a lui Hristos a fost propovăduită în Galia, în ceea ce este acum Franța. Bisericii Ortodoxe îi aparținea Sfântul Martin din Tours, și același lucru este adevărat și pentru marele Sfânt Ioan Casian – întemeietorul mănăstirii de lângă

Marsilia, unde pentru mulți ani a dat pildă de viață ascetică –, cât și pentru Sfântul Gherman al Parisului și pentru Sfânta Genevieva, împreună cu mulți-mulți alții. De aceea, credința ortodoxă nu este o credință străină poporului francez. Este credința lui, mărturisită aici în Franța din vechime, de către strămoșii lui; este credința părinților lui.” Și cine alții sunt părinții apusului, dacă nu sfinții lui, sfinți care au mărturisit până la sânge dreapta credință, și care se roagă până azi pentru pământurile în care s-au preaslăvit? De aceea îi și iubea Sfântul Ioan, deoarece știa că pentru rugăciunile lor, dreapta credință poate să renască în pământurile apusului. „Este dorința noastră sinceră și arzătoare”, spunea el în încheierea cuvântării sale, „să vedem credința ortodoxă reîntemeiată pe pământul Franței, într-un chip potrivit duhului francez, să o vedem devenind din nou credința strămoșească a poporului ei, după cum a rămas pentru ruși, greci, sârbi, potrivit cu felul de a fi deosebit al fiecăruia dintre aceste popoare... Fie ca Franța ortodoxă să renască, și fie ca binecuvântarea lui Dumnezeu să fie asupra ei!”

Astfel, sfinții apusului au mai întâi o mare însemnătate pentru așezarea unei temelii sănătoase dreptei credințe în părțile din apus. Însă pe lângă aceasta, credem că cinstirea lor are nu mică însemnătate și pentru credincioșii din răsărit. Mai întâi, noi ar trebui să-i cinstim pe sfinții apusului pentru simplul fapt că putem face acest lucru. Într-adevăr, rânduiala lui Dumnezeu a făcut ca în vremurile noastre, prin nenumăratele înlesniri și descoperiri tehnice, să putem dobândi cunoștințe despre viețile unor sfinți care au trăit în cele mai îndepărtate locuri și timpuri, și chiar să putem răspândi aceste cunoștințe pretutindeni. Tocmai de aceea, este un dar al lui Dumnezeu faptul că noi am aflat despre sfinții apusului, dar pe care suntem chemați nu doar să-l folosim, ci și să-l înmulțim și să-l dăm mai departe.

Dar, credem noi, mai este o pricină pentru care avem datoria să-i cinstim pe sfinții care au strălucit în apus. După cum vedem, lumea de astăzi se conduce aproape în întregime după ideile și felul de a gândi care a apărut în Apus după îndepărtarea și desprinderea lui de Biserica Ortodoxă. Acest fel de a gândi și de a trăi, care stăpânește astăzi pretutindeni, nu este doar unul fără Hristos, ci este chiar împotriva Lui, și de aceea el amenință însăși dreapta credință, păstrată în răsărit cu atâtea jertfe de-a lungul veacurilor. Iar noi credem că leacul împotriva acestei amenințări se găsește tocmai în cinstirea sfinților apusului. „Este convingerea mea,” spunea Părintele Andrew Phillips, „că, căutând rădăcinile comune ale Europei, sau izvoarele ei, vom găsi cărări, sau căi, de a ieși din criza de acum a Europei.” Dacă e adevărat, dacă din apus vine această luptă împotriva învățăturilor Bisericii, atunci cu atât mai mult cei care vor să ducă o viață creștinească trebuie să se folosească de rădăcinile creștine ale apusului, care sunt aceleași cu cele ale răsăritului, pentru a se putea împotrivi valului de necredință și de depărtare de la poruncile lui Dumnezeu. Cinstindu-i pe sfinții care au strălucit în apus, noi stăm pe calea de mijloc, calea împărătească a Părinților: ne împotrivism lucrurilor rele ale apusului, dar le primim pe cele bune; ne împotrivism necredinței și păcatului, dar primim sfințenia și dreptatea; ne împotrivism duhului lumii acesteia, dar primim Duhul lui Dumnezeu; ne împotrivism, în sfârșit, idolilor, dar îi primim pe sfinți. Căci, în cuvintele aceluiasi Părinte Andrew, „cine altcineva să-i cinstească pe sfinți, dacă nu noi?”

c. Cinstirea sfinților apusului astăzi

Odată cu strădaniile Sfântului Ioan, printre credincioșii ortodocși din apus a apărut, așa cum am văzut, o mișcare de a-i cunoaște și de a-i cinsti pe sfinții apusului. Mișcarea aceasta a trebuit însă să cerceteze foarte atent viețile sfinților care au trăit în

apus înainte de desprinderea lui, deoarece nu toți care sunt socotiți astăzi printre neortodocși ca fiind sfinți, pot fi cinstiți ca atare în Biserica Ortodoxă. Astfel, Sfântul Ioan spunea: „A fost nevoie să se stabilească cine anume dintre cei cinstiți aici [în apus] ca stâlpi și luminători ai credinței își merită cu adevărat numele. Această lucrare nu putea fi lăsată pe seama unor cercetători individuali, ci constituia o datorie a eparhiei și aceasta era cea care trebuia să o ducă la îndeplinire.” De aceea, la început a fost nevoie de adunarea mai multor sinoade, pentru a hotărî în cazul fiecărui sfânt în parte, dacă a fost sau nu mărturisitor al dreptei credințe. Astăzi, îndeobște, este de ajuns simpla binecuvântare a episcopului eparhiei pentru cinstirea unui anumit sfânt, deoarece, după cum spunea tot Sfântul Ioan: „Deciziile [...] cu privire la cinstirea sfinților din apus nu sunt nicidecum un act de canonizare a lor, ci o hotărâre prin care un anumit nevoitor, care a fost cinstit ca sfânt până la desprinderea Apusului, este cinstit ca sfânt de Biserica Ortodoxă.” Astfel, cu binecuvântarea episcopilor au fost zugrăvite icoane cu chipurile sfinților, le-au fost scrise slujbe și acatiste, și chiar au fost sfințite biserici în cinstea lor. O mare binecuvântare a lui Dumnezeu a fost dăruirea moaștelor Sfântului Edward Martirul (+978 d. Hr.) unei mănăstiri ortodoxe din Anglia, unde sunt cinstite după cuviință.

Ne vom strădui să arătăm acum, pe scurt, care sunt criteriile după care pot fi recunoscuți sfinții care au mărturisit dreapta credință în apus. Mai întâi, vom spune că anul 1054, deși de mare însemnătate pentru scopul nostru, nu poate fi nicidecum socotit ca data fixă a despărțirii apusului de Biserica Ortodoxă. După cum am văzut, despărțirea a avut loc treptat, pe tot cursul veacului al XI-lea, avându-și însă semințele și începuturile cu mult mai devreme, încă de la sfârșitul veacului al VIII-lea, odată cu domnia lui Charlemagne (764-814 d. Hr.). De aceea, cei ce pot fi cinstiți fără nici o îndoială ca sfinți ai Apusului sunt mai întâi cei cinstiți ca atare înainte de jumătatea veacului al VIII-lea. După această perioadă însă, viețile celor socotiți sfinți trebuie atent cercetate, pentru a se vedea dacă nu cumva au fost părtași ideilor de la curtea împăratului franco-german și dacă nu au luptat fățiș împotriva dreptei credințe, făcându-se răspânditori și propovăduitori ai schimbărilor apărute în timpul lui Charlemagne . „Biserica Ortodoxă îi recunoaște ca sfinți ai Apusului,” spunea Părintele Andrew Phillips, „pe toți cei care au fost cinstiți ca sfinți înainte de mijlocul veacului al VIII-lea, fie local în Apusul Europei, fie în întreaga lume ortodoxă. După această perioadă, când Charlemagne a venit la putere în 764, și până în 1054, data oficială a despărțirii creștinătății apusene de Biserica Ortodoxă, trebuie să cercetăm foarte atent viețile celor care sunt numiți sfinți pentru a vedea dacă nu sunt semne în ele de împotrivire la credința creștină ortodoxă. Dacă ei au fost împotriva creștinătății ortodoxe, atunci în mod vădit nu pot fi cinstiți ca sfinți.” Îndeobște vorbind, asupra sfinților care au trăit în afara ținuturilor stăpânite de Charlemagne (Italia de sud, Iberia, Insulele Britanice, Scandinavia și altele), atârnă puține îndoieli, deoarece aceste ținuturi au rămas vreme îndelungată credincioase învățăturilor Bisericii. Pe de altă parte însă, lucrurile sunt mai puțin limpezi în ceea ce privește pământurile care s-au aflat sub conducerea împăratului franco-german, adică Germania și Franța, unde este destul de greu de știut cine a primit schimbările, și cine a luptat împotriva lor. De aceea, mai ales pentru cinstirea sfinților din aceste ținuturi, trebuie binecuvântarea episcopului locului, după cum a fost cea dată de Sfântul Ioan și de sinodul Bisericii Ruse din afara Rusiei în legătură cu cinstirea Sfântului Ansgar, episcopul Hamburgului și încreștinătorul Nordului .

4. Concluzie

„Vrând, precum se cuvine, să-i slăvești pe sfinții din vechime ai Apusului, ai pământurilor care căzuseră de la adevăr, o, iubitorule al sfinților Răsăritului și Apusului, ai reînnoit cinstirea lor în Biserica Dreptslăvitoare. Iar astăzi te și rogi în ceruri împreună cu ei, pentru noi, cei ce cântăm pe pământ: Aliluia!”

Poate că niciodată nu a fost mai multă nevoie de sfințenie decât în vremurile noastre, când lumea pare că se îndepărtează din ce în ce mai mult de adevăratul Dumnezeu. De aceea, cei credincioși trebuie să se înarmeze acum cu ajutor din toate părțile, pentru a putea înfrunta ispitele lumii de azi și pentru a-și putea păstra neștirbită credința. Și poate că tocmai pentru aceasta ne-a descoperit Dumnezeu atâția sfinți în vremurile noastre, pentru ca să avem cât mai mulți mijlocitori la care să alergăm după ajutor în greutățile și nevoile care ne luptă. Iar printre acești mulți mijlocitori, la loc de cinste stau și sfinții apusului, care se roagă cu lacrimi înaintea lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră și a întregii lumi. De aceea, noi am încercat să arătăm cât de mari ajutători avem în acești sfinți, și cât de minunate vieți au dus ei. Și am vrut să facem aceasta, anume pentru a-i însufleți pe credincioși în a le cere fără șovăială ajutorul și în a-i slăvi după cum se cuvine .

Vom încheia așadar lucrarea noastră cu cuvintele aceluiași mare om al lui Dumnezeu, cel prin care au fost descoperiți sfinții din vechime ai Apusului, și cel care este și ultimul dintre ei, Sfântul Ioan, Făcătorul de minuni, care spunea: „În colțuri diferite ale lumii dreptii lui Hristos au lucrat pentru Singurul Dumnezeu, au umblat într-un singur duh și sunt împreună proslăviți de El. Valul revoluțiilor și al reformelor le-a distrus moaștele în Apus , la fel cum, ajungând până în patria noastră [Rusia], s-a atins profanator și de sfinții ruși . Acest val a încercat să le nimicească amintirea, la fel cum și Iulian Apostatul ardea sfintele moaște ale cuvioșilor. Dar ei strălucesc în Biserica cerească, iar noi trebuie să le slăvim și mai mult ostenele, proslăvindu-L astfel pe Dumnezeu, Care prin ei săvârșește minuni.”

Pentru rugăciunile tuturor sfinților care au strălucit în pământurile Apusului, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin!

Listă alfabetică cu sfinții pomeniți:

AGATA, muceniță, din Catania (Sicilia). Prăznuire: 5 februarie. Sinaxar, p. 111
 AGNIA, muceniță, din Roma, 305 d. Hr. Prăznuire: 21 ianuarie. Sinaxar, p. 101
 AIDAN (Edan), Episcop de Lindisfarne (Anglia), 651 d. Hr. Prăznuire: 31 august. Sinaxar, p. 232
 ALBAN, întâiul mucenic al Britaniei, 304 d. Hr. Prăznuire: 22 iunie. Sinaxar, p. 192
 ALEXIE „omul lui Dumnezeu”, cuvios, din Roma, sec. V d. Hr. Prăznuire: 17 iulie/17 martie. Sinaxar, p. 134
 AMAND, Episcop de Maastricht (Olanda), 675 d. Hr. Prăznuire: 6 februarie. Sinaxar, p. 112
 AMBROZIE, Episcop al Milanului (Italia), 339-397 d. Hr. Prăznuire: 7 decembrie. Sinaxar, p. 72
 ANA, cuvioasă, din Novgorod (Rusia), 1056 d. Hr. Prăznuire: 4 octombrie. Sinaxar, p. 31
 ANASTASIA Romana, muceniță, din Roma, 253 d. Hr. Prăznuire: 28 octombrie/29 octombrie. Sinaxar, p. 46
 ANSGAR (Oscar), Episcop de Hamburg (Germania), Apostolul Nordului, 801-865 d. Hr. Prăznuire: 3 februarie
 ARISTOBUL, Apostol din cei 70, Episcop al Britaniei. Prăznuire: 15 martie. Sinaxar, p. 133

- ATANASIE cel Mare, Patriarh al Alexandriei, 297-373 d. Hr. Prăznuire: 18 ianuarie. Sinaxar, p. 99
- AUGUSTIN, Episcop de Hipona (Africa de Nord), 354-430 d. Hr. Prăznuire: 15 iunie. Sinaxar, p. 189
- AUGUSTIN, Episcop de Canterbury, Apostolul englezilor, 604 d. Hr. Prăznuire: 27 mai. Sinaxar, p. 174
- BATILDA, regină a francilor, 680 d. Hr. Prăznuire: 30 ianuarie. Sinaxar, p. 107
- BENEDICT, cuvios, din Nursia (Italia), 480-550 d. Hr. Prăznuire: 11 iulie/14 martie. Sinaxar, p.132
- BONIFATIE, Episcop de Mainz, Luminătorul Germaniei, 675-754 d. Hr. Prăznuire: 5 iunie. Sinaxar, p. 182
- CECILIA, muceniță, din Roma, 230 d. Hr. Prăznuire: 22 noiembrie. Sinaxar, p. 62
- CIPRIAN, Episcop al Cartaginei, 200-258 d. Hr. Prăznuire: 16 septembrie/31 august. Sinaxar, p. 19
- CHESARIE, Episcop de Arles (Galia), 470-543 d. Hr. Prăznuire: 27 august. Sinaxar, p. 231
- CHIRIL și METODIE, Apostolii slavilor, 869 și 885 d. Hr. Prăznuire: 11 mai. Sinaxar, p. 166
- CLEMENT, Apostol din cei 70, Papă al Romei, 101 d. Hr. Prăznuire: 23 noiembrie/4 ianuarie. Sinaxar, p. 64
- CLEMENT (Willibrord), apostolul Frisiei (Olanda), 658-739 d. Hr. Prăznuire: 7 noiembrie. Sinaxar, p. 55
- CLOTILDA, regină a francilor, 474-545 d. Hr. Prăznuire: 3 iunie. Sinaxar, p. 181
- COLUMBA, cuvios, în Iona (Scoția), 521-597 d. Hr. Prăznuire: 9 iunie. Sinaxar, p. 185
- COLUMBAN, cuvios, din Irlanda, 543-615 d. Hr. Prăznuire: 23 noiembrie. Sinaxar, p. 62
- COMGALL, cuvios, întemeietorul Măn. Bangor (Irlanda), 516-601 d. Hr. Prăznuire: 10 mai. Sinaxar, p. 166
- CUTHBERT, Episcop de Lindisfarne (Anglia), 687 d. Hr. Prăznuire: 20 martie. Sinaxar, p. 135
- EDMUND, mucenic, rege al Angliei, 841-869 d. Hr. Prăznuire: 20 noiembrie
- EDWARD, mucenic, rege al Angliei, 978 d. Hr. Prăznuire: 18 martie
- ELIGIU (Eloi, Ely), Episcop de Noyon (Galia), 588-660 d. Hr. Prăznuire: 1 decembrie. Sinaxar, p. 69
- ETHELBERT (Albert), rege de Kent (Anglia), 560-616 d. Hr. Prăznuire: 25 februarie
- EUHERIE, Episcop de Lyon (Galia), 449 d. Hr. Prăznuire: 16 noiembrie
- EVLOGHIE, mucenic, preot în Cordoba (Spania), 856 d. Hr. Prăznuire: 11 martie. Sinaxar, p. 131
- EVGHENIE, Episcop de Toledo (Spania), 657 d. Hr. Prăznuire: 13 noiembrie.
- FLORENTINA, cuvioasă, din Carthagenă (Spania), 636 d. Hr. Prăznuire: 20 iunie
- FOTIN, sfințit mucenic, Episcop de Lyon, 177 d. Hr. Prăznuire: 2 iunie. Sinaxar, p. 179
- FULGENTIE, Episcop de Ecija (Spania), 633 d. Hr. Prăznuire: 16 ianuarie
- GALL, cuvios, luminătorul Elveției, 550-645 d. Hr. Prăznuire: 16 octombrie. Sinaxar, p. 38
- GENEVIEVA, cuvioasă, în Paris (Galia), 419-500 d. Hr. Prăznuire: 3 ianuarie. Sinaxar, p. 89
- GHEORGHE, mucenic, din Palestina, în Cordoba (Spania), 852 d. Hr. Prăznuire: 27 iulie

- GHERMAN, Episcop al Parisului (Galia), 496-576 d. Hr. Prăznuire: 28 mai. Sinaxar, p. 176
- GHERMAN, Episcop de Auxerre (Galia), 380-448 d. Hr. Prăznuire: 31 iulie. Sinaxar, p. 213
- GHERMAN, cuvios, apostol al Alaskăi (America), 1755-1836 d. Hr. Prăznuire: 15 noiembrie. Sinaxar, p. 59
- GHERMAN, cuvios, prieten al Sfântului Ioan Casian, sec. IV d. Hr. Prăznuire: 29 februarie. Sinaxar, p. 129
- GRIGORIE al III-lea, Papă al Romei, 741 d. Hr. Prăznuire: 10 decembrie
- GRIGORIE cel Mare (Dialogul), Papă al Romei, 540-604 d. Hr. Prăznuire: 12 martie. Sinaxar, p. 131
- GRIGORIE, Episcop de Tours (Galia), 540-594 d. Hr. Prăznuire: 17 noiembrie
- HONORAT, Episcop de Arles, întemeietorul Măn. Lerins, 350-429 d. Hr. Prăznuire: 16 ianuarie. Sinaxar, p. 98
- HERMENEGILD, mucenic, în Spania, 586 d. Hr. Prăznuire: 13 aprilie/1 noiembrie. Sinaxar, p. 50
- HUBERT, Episcop de Maastricht (Olanda), 727 d. Hr. Prăznuire: 3 noiembrie
- IACOV cel Mare, Apostol din cei 12, 44 d. Hr. Prăznuire: 25 iulie/9 octombrie. Sinaxar, p. 33
- IACOV cel Mic, Apostol din cei 70, ruda Domnului, 63 d. Hr. Prăznuire: 23 octombrie. Sinaxar, p. 42
- IANUARIE, Episcop de Benevento (Italia), 304 d. Hr. Prăznuire: 19 septembrie. Sinaxar, p. 21
- IERONIM, fericit, din Stridon (Italia), 341-420 d. Hr. Prăznuire: 15 iunie. Sinaxar, p.189
- IGNATIE Teoforul, Patriarh al Antiohiei, 107 d. Hr. Prăznuire: 20 decembrie. Sinaxar, p. 82
- ILARIE, Episcop de Arles (Galia), 400-449 d. Hr. Prăznuire: 5 mai. Sinaxar, p. 163
- ILARIE, Episcop de Poitiers (Galia), 315-368 d. Hr. Prăznuire: 13 ianuarie. Sinaxar, p. 96
- ILDEFONS (Alfonso), Episcop de Toledo (Spania), 600-667 d. Hr. Prăznuire: 23 ianuarie
- IOAN CASIAN, cuvios, din Dobrogea (România), 360-433 d. Hr. Prăznuire: 29 februarie. Sinaxar, p. 123
- IOAN Făcătorul de minuni (Maximovici), Episcop de Shanghai, Paris și San Francisco, 1896-1966 d. Hr. Prăznuire: 2 iulie.
- IOAN Gură de Aur, Patriarh al Constantinopolului, 344-407 d. Hr. Prăznuire: 13 noiembrie. Sinaxar, p. 58
- IOAN Secerătorul, cuvios, din Calabria (Italia), 1129 d. Hr. Prăznuire: 23 februarie. Sinaxar, p. 120
- IOAN Teologul, Apostol din cei 12 și evanghelist, sec. II d. Hr. Prăznuire: 26 septembrie. Sinaxar, p. 25
- ISIDOR, Episcop al Sevillei (Spania), 560-636 d. Hr. Prăznuire: 4 aprilie. Sinaxar, p. 144
- IUSTIN Filosoful, mucenic, din Sichem (Palestina), în Roma, 100-165 d. Hr. Prăznuire: 1 iunie. Sinaxar, p. 178
- LAMBERT, Episcop de Maastricht (Olanda), 709 d. Hr. Prăznuire: 17 septembrie. Sinaxar, p. 20
- LAVRENTIE Arhidiaconul, mucenic, din Roma, 258 d. Hr. Prăznuire: 10 august. Sinaxar, p. 219

- LEANDRU, Episcop de Sevilla (Spania), 540-601 d. Hr. Prăznuire: 27 februarie. Sinaxar, p. 122
- LEGER (Lejer, Leodegar), Episcop de Autun (Galia), 616-678 d. Hr. Prăznuire: 2 octombrie. Sinaxar, p. 30
- LEON cel Mare, Papă al Romei, 460 d. Hr. Prăznuire: 10 noiembrie/18 februarie. Sinaxar, p. 117
- LEONARD, cuvios, pustnic în Noblac (Franța), 559 d. Hr. Prăznuire: 6 noiembrie
- LUCA Gramaticul, Episcop de Calabria (Italia), sec. XI d. Hr. Prăznuire: 10 decembrie
- LUCIA, muceniță, din Siracuza (Sicilia), 304 d. Hr. Prăznuire: 13 decembrie. Sinaxar, p. 75
- MARTIN I (Mărturisitorul), Papă al Romei, 655 d. Hr. Prăznuire: 14 aprilie. Sinaxar, p. 149
- MARTIN, Episcop din Tours (Galia), 316-397 d. Hr. Prăznuire: 11 noiembrie/12 octombrie. Sinaxar, p. 57
- MARTIN, Episcop din Braga (Portugalia), 520-580 d. Hr. Prăznuire: 20 martie
- MAVRICHIE, mucenic, în Agaunum (Elveția), 288 d. Hr. Prăznuire: 22 septembrie
- MAXIM Mărturisitorul, din Constantinopol, 580-662 d. Hr. Prăznuire: 21 ianuarie. Sinaxar, p. 100
- MAXIMIN, Episcop de Trier (Germania), 349 d. Hr. Prăznuire: 29 mai.
- MONICA, cuvioasă, din Cartagina (Africa de Nord), 332-387 d. Hr. Prăznuire: 4 mai. Sinaxar, p. 162
- NICOLAE Velimirovici, Episcop de Jicea (Serbia), 1880-1956 d. Hr. Prăznuire: 5 martie. Sinaxar, p. 126
- NINIAN, cuvios, apostol al Scoției, 432 d. Hr. Prăznuire: 26 august
- OLAF, mucenic, rege al Suediei, 993-1024 d. Hr. Prăznuire: 30 iulie
- OLAF, mucenic, rege al Norvegiei, 995-1030 d. Hr. Prăznuire: 29 iulie
- OLGA (Helga), cneaghină a Rusiei, 969 d. Hr. Prăznuire: 11 iulie. Sinaxar, p. 203
- OSIE, Episcop de Cordoba (Spania), 256-358 d. Hr. Prăznuire: 27 august. Sinaxar, p. 230
- OSWALD, mucenic, rege în Anglia, 604-642 d. Hr. Prăznuire: 5 august. Sinaxar, p. 217
- PATRICK (Patrichie), Episcop și Apostol al Irlandei, 380-467 d. Hr. Prăznuire: 17 martie. Sinaxar, p. 164
- PERPETUA și FELICITA, mucenițe, în Africa de Nord, 203 d. Hr. Prăznuire: 1 februarie. Sinaxar, p. 109
- PETRU și PAVEL, mai-marii Apostolilor, în Roma, 64 și 67 d. Hr. Prăznuire: 29 iunie. Sinaxar, p. 196
- PETRU Vameșul, cuvios, din Egipt. Prăznuire: 22 septembrie. Sinaxar, p. 22
- POLICARP, sfințit mucenic, Episcop al Smirnei, 143 d. Hr. Prăznuire: 23 februarie. Sinaxar, p. 120
- RADEGUNDA, regină a francilor, 518-587 d. Hr. Prăznuire: 13 august. Sinaxar, p. 221
- REMIGIU (Remi, Remy), Episcop de Rheims (Galia), 437-533 d. Hr. Prăznuire: 1 octombrie. Sinaxar, p. 29
- SEBASTIAN, mucenic, din Roma, 288 d. Hr. Prăznuire: 18 decembrie . Sinaxar, p. 75
- SIGFRID, Episcop de Vaxjo, luminător al Suediei, 1045 d. Hr. Prăznuire: 15 februarie
- SILUAN Atonitul, cuvios, în Sfântul Munte Athos, 1866-1938 d. Hr. Prăznuire: 24 septembrie. Sinaxar, p. 24

SILVESTRU, Papă al Romei, 335 d. Hr. Prăznuire: 2 ianuarie. Sinaxar, p. 88
 SIMEON Stâlpnicul, cuvios, din Siria, 459 d. Hr. Prăznuire: 1 septembrie. Sinaxar, p. 9
 SIMON Zelotul, Apostol din cei 12, în Britania. Prăznuire: 10 mai. Sinaxar, p. 165
 SOFIA și cele trei fiice ale ei, AGAPIS, PISTIS și ELPIS, mucenițe, în Roma, 137 d. Hr. Prăznuire: 30 septembrie/17 septembrie. Sinaxar, p. 19
 ȘTEFAN, întâiul mucenic și arhidiacon, Apostol din cei 7 diaconi. Prăznuire: 26 decembrie. Sinaxar, p. 85
 TATIANA, muceniță, în Roma, 226 d. Hr., Prăznuire: 12 ianuarie. Sinaxar, p. 96
 TEODOR, Episcop de Canterbury, din Tarsul Ciliciei, 602-690 d. Hr. Prăznuire: 19 septembrie. Sinaxar, p. 21
 TEODOR Varangul și IOAN, fiul său, primii mucenici ai Rusiei, 984 d. Hr. Prăznuire: 12 iulie. Sinaxar, p. 204
 URBAN I, Papă al Romei, 230 d. Hr. Prăznuire: 25 mai
 URSULA, muceniță, în Germania, sec. IV d. Hr. Prăznuire: 21 octombrie. Sinaxar, p. 41
 VALENTIN, mucenic, Episcop de Terni (Italia), 269 d. Hr. Prăznuire: 14 februarie
 VALERIE, Episcop al Saragossei (Spania), 315 d. Hr. Prăznuire: 28 ianuarie. Sinaxar, p. 57
 VARTOLOMEU, cuvios, din Rossano (Calabria), 1065 d. Hr. Prăznuire: 11 noiembrie
 VASILE cel Mare, Arhiepiscop al Cezareei Capadociei, 329-379 d. Hr. Prăznuire: 1 ianuarie. Sinaxar, p. 88
 VICHENTIE, cuvios, din Lerins (Galia), 445 d. Hr. Prăznuire: 24 mai. Sinaxar, p. 174
 VICHENTIE, mucenic, în Saragossa (Spania), 304 d. Hr. Prăznuire: 22 ianuarie/11 noiembrie. Sinaxar, p. 57
 VLADIMIR (Waldemar), cneaz, încreștinătorul Rusiei. Prăznuire: 15 iulie. Sinaxar p. 205
 ZAHARIA, ultimul Papă grec al Romei, 752 d. Hr. Prăznuire: 15 martie

Sfinții Insulelor Britanice

Tropar, glas V

Ca o roadă preafrumoasă a seminței mântuirii Tale, pământul Britaniei Îți aduce Ție, O, Doamne, pe toți sfinții care au strălucit din el. Pentru rugăciunile lor și ale Maicii Tale, Preamilostive, păzește în pace Biserica și pământul nostru.

Introducere

„Când Biserica din Insulele Britanice va începe să-și cinstească sfinții, atunci ea va crește.” Acestea sunt cuvintele luminate de Dumnezeu ale unui sfânt grec, pe nume Arsenie, care a trăit în urmă cu mai bine de două sute de ani pe insula Paros din Marea Egee. Astăzi, aceste cuvinte se împlinesc chiar sub ochii noștri. Tocmai de aceea, în cele ce urmează ne vom strădui să vorbim despre câțiva dintre acești sfinți care au strălucit în Insulele Britanice, anume pentru ca oamenii să le poată aduce cinstirea care li se cuvine.

Mai întâi însă, ne vom opri pentru a lămuri câteva dintre denumirile pe care le vom folosi în această lucrare. Astfel, prin „Insulele Britanice” se înțelege acel grup de

insule aflate în partea de nord-vest a Europei, cele mai mari și mai cunoscute dintre ele fiind Marea Britanie și Irlanda. Din punct de vedere istoric, aceste insule erau locuite în vechime de mai multe neamuri de celți , împărțiți în două ramuri mari: mai întâi, celții din Marea Britanie, care se numeau britani, iar apoi, celții din Irlanda, care se numeau scoți sau irlandezi. Pe lângă acești celți, în partea de nord a Marii Britanii mai trăia un neam despre care se știa foarte puține lucruri și care se numeau picți . În urmă cu aproape două mii de ani, între anii 44 și 51 d. Hr., împăratul roman Claudiu a cucerit o parte din aceste insule, parte care a intrat în stăpânirea imperiului roman cu numele de „Britania.”

1. Biserica Britaniei în perioada romană

Primind porunca propovăduirii de la Mântuitorul Hristos, Sfinții Apostoli au dus vestea cea bună până în cele mai îndepărtate capete ale pământului. Astfel, din mărturiile vechi știm că ei au ajuns din India și până în Spania, din Rusia și până în Etiopia. Pentru noi, însă, este de însemnătate faptul că unii dintre ei au ajuns să propovăduiască cuvântul mântuirii și în pământurile Britaniei. Într-adevăr, Părinții Bisericii ne spun că întemeierea credinței creștine în acele părți a fost făcută mai ales prin lucrarea a doi dintre Apostoli, anume a Sfântului Simon Zelotul și a Sfântului Aristobul. Despre Sfântul Simon, care era unul din cei doisprezece Apostoli , se spune că a propovăduit mai mult timp credința creștină în părțile Africii, de unde a ajuns apoi în Britania. Botezând acolo pe mulți dintre locuitori, sfântul a primit moarte mucenicească fiind răstignit pe cruce. Celălalt Apostol, Sfântul Aristobul, a fost fratele Sfântului Apostol Varnava și unul dintre cei șaptezeci de ucenici ai Mântuitorului Hristos. Fiind hirotonit episcop de către Sfântul Apostol Pavel și trimis în Insulele Britanice, Aristobul s-a ostenit neobosit pentru încreștinarea acelor pământuri, încununându-și propovăduirea, asemenea Sfântului Simon, prin vărsarea sângelui pentru credința creștină .

Pe temelia așezată de acești doi Apostoli, dar și de alții , s-a desăvârșit mai apoi zidirea Bisericii Britaniei. Ca și în pământurile țării noastre, aceasta s-a făcut încet, mai ales prin negustorii și ostașii romani, greci, evrei sau sirieni care s-au așezat în Insulele Britanice. Unii dintre aceștia erau creștini, și astfel prin ei o parte dintre britani au ajuns să primească credința în Mântuitorul Hristos. Însă despre aceste vremuri de început nu știm decât foarte puține lucruri, deoarece atunci Biserica era nevoită să se ascundă mereu din pricina cruntelor prigoane ale împăraților romani. Cu toate acestea, viețile sfinților ne spun că și în pământurile Britaniei au strălucit în acea perioadă mulți creștini care și-au dat viața pentru credința lor în Hristos. Dintre ei, cel mai cunoscut și mai cinstit a fost Sfântul Alban (+304 d. Hr.), care este socotit cel dintâi mucenic al Insulelor. În timpul prigoanei lui Dioclețian , Alban, care era păgân, a ascuns în casa sa un preot creștin urmărit de oamenii împăratului. Prin mijlocirea acestui preot, Alban a primit botezul și s-a aprins și el de dorința de a muri pentru Hristos. Astfel, când ostașii au ajuns la casa sa, el s-a îmbrăcat cu hainele preotului, fiind astfel prins în locul lui. După ce a fost chinuit în fel și chip pentru a se lepăda de Hristos, sfântului i s-a tăiat capul pe un câmp din apropierea orașului Verulamium. Unul dintre călăi, văzând statornicia și bunătatea lui Alban, a crezut și el în Hristos, primind chiar atunci cununa muceniei. Tot în Britania, în timpul aceleiași prigoane, mulți alți creștini au pătimit pentru Hristos, printre ei fiind cunoscuți și Sfinții Aaron și Iuliu.

Toată jertfa și răbdarea acestor mucenici nu a rămas însă nerăsplătită, astfel că pentru rugăciunile lor, Dumnezeu a rânduit ca pe tronul imperiului roman să urce cel dintâi

împărat creștin, Sfântul Constantin cel Mare, care a dat Bisericii libertate deplină. Înainte de a se urca pe tron, Sfântul Constantin a fost conducător al Britaniei, fiind încoronat împărat roman la York, în anul 306. Prin strădaniile lui, Biserica din întreaga lume a cunoscut o perioadă de mare înflorire și bunăstare, și același lucru s-a întâmplat și cu Biserica din Insulele Britanice. Cu toate acestea, din pricină că Britania se afla chiar la marginea imperiului, ni s-au păstrat foarte puține știri despre viața creștinilor din acele locuri. Știm totuși că în întreg pământul Britaniei au fost întemeiate mai multe episcopii, ierarhii romano-britani fiind pomeniți la unele dintre sinoadele ținute în veacul al IV-lea. Astfel, către sfârșitul acestui veac, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: „Insulele Britanice, care sunt dincolo de mare și se găsesc în ocean, au primit puterea Cuvântului. S-au întemeiat acolo biserici și au fost ridicate altare. Chiar dacă vei merge la ocean, în Insulele Britanice, vei auzi pretutindeni pe toți oamenii vorbind despre lucruri din Scripturi, cu alt glas, e drept, însă nu cu altă credință; cu altă limbă, însă cu aceeași judecată.”

2. Biserica Britaniei după plecarea romanilor

Această perioadă de pace și de bunăstare a luat însă sfârșit odată cu prăbușirea Imperiului roman din Apus. Astfel, când, la sfârșitul veacului al IV-lea, Sfântul Ioan își scria cuvintele de mai sus, păgânii picți și irlandezi începeau să atace tot mai des Britania romană, trecând totul prin foc și sabie și semănând groaza în rândul poporului. Până la urmă, armatele romane au fost nevoite să părăsească de tot insula, lucru care s-a întâmplat în anul 410, cu un an înainte de căderea Romei sub vizigotul Alaric. Astfel, britanii au fost lăsați cu totul descoperiți în fața năvălirilor păgânilor sălbatici, și pentru a se putea apăra au fost nevoiți să cheme în ajutor mai multe neamuri germanice păgâne. Împărțite în trei ramuri mari (angli, saxoni și juți) aceste neamuri germanice s-au așezat mai ales în partea de răsărit a Marii Britanii. La început, ei i-au biruit pe picți și pe irlandezi, însă în scurtă vreme s-au întors și împotriva britanilor, ajungând astfel din prieteni, dușmani, și din ajutători, cuceritori. Încet-încet, ei i-au împins tot mai mult pe britani înspre apus, întemeindu-și și câteva regate, care mai târziu au ajuns să se unească într-o singură țară, numită Anglia, în pământul căreia a luat naștere poporul englez. Britanii, strâmtorați astfel din toate părțile, au fost nevoiți să fugă, mulți dintre ei ajungând pe coastele de apus ale Galiei, în peninsula care atunci se numea Armorica, iar astăzi Bretania. Cei care au rămas, au izbutit cu mare greutate să oprească înaintarea cotropitorilor, rezistând în ținuturile muntoase din apus, în Țara Galilor și în Cornwall.

În aceste ținuturi retrase și ascunse, britanii și-au păstrat neclintită credința pe care o primiseră în veacurile de dinainte, arătând prin aceasta cât de adânci rădăcini înfipseră Biserica în Britania în timpul stăpânirii romane. Totuși, în această perioadă tulbură și cumplit de grea, Biserica britană a început încet-încet să se schimbe, ajungând astfel dintr-o Biserică cu trăsături romane, într-una cu trăsături celte. În cele ce urmează, vom vorbi despre câțiva dintre nenumărații sfinți care au rodit în această Biserică, sfinți prin care, mai apoi, toate celelalte pământuri locuite de celți au ajuns să primească credința creștină. Lucrul care uimește pe oricine citește viețile acestor sfinți este dragostea mare pe care ei o aveau pentru viața călugărească și pustnicească. Într-adevăr, ni s-au păstrat numele a nenumărați cuvioși britani care au strălucit prin nevoițe și înfrânări întru nimic mai prejos celor ale părinților răsăriteni. Aceasta, deoarece întemeierea vieții călugărești în Britania, ca și mai înainte în Galia și în întregul apus, a fost adânc legată de viața călugărească din răsărit. Astfel, doi sfinți gali, amândoi episcopi și călugări, sunt socotiți a fi părinții călugăriei britane, Sfântul

Gherman de Auxerre (380-448) și Sfântul Lup din Troyes (384-478). Cel dintâi a întemeiat o mănăstire în apropiere de orașul Auxerre, unde era episcop, iar cel de al doilea a deprins viața călugărească în cunoscuta mănăstire de pe insula Lerins din sudul Galiei, aflată sub povățuirea Sfântului Ioan Casian. Fiind prieteni buni, Sfântul Gherman și Sfântul Lup au fost trimiși în Britania pentru a stăvili răspândirea unei erezii care apăruse în acele ținuturi, erezia pelagiană. Ajungând în insulă în anul 429, și apoi din nou în 447, cei doi au propovăduit neîncetat prin întreg pământul Britaniei, săvârșind nenumărate minuni și întărindu-i pe britani în dreapta credință. Însă, cum am spus, lucrul de însemnătate pentru noi este acela că ei au dus și au întemeiat în Insulele Britanice viața călugărească care înflorise în cunoscutele mănăstiri ale Galiei. Într-adevăr, cei doi sfinți au făcut în Britania nenumărați ucenici, care au răspândit apoi viața călugărească în toate pământurile locuite de celți. Astfel, în cursul veacului al V-lea și al VI-lea în Insulele Britanice a luat naștere o viață călugărească deosebit de puternică, care avea ca trăsături de temelie atât asemănarea cu călugăria răsăriteană, cât și o mare unitate între diferitele ținuturi în care a rodit.

Dintre sfinții de neam britan, îl vom pomeni mai întâi pe Sfântul Dubrichie, care este socotit unul dintre ucenicii Sfântului Gherman din Auxerre. Fiind hirotont episcop în Țara Galilor, Dubrichie a zidit mai multe mănăstiri, punând astfel o trainică temelie vieții călugărești din eparhia sa. Până la urmă, el s-a retras împreună cu câțiva ucenici pe insula Bardsey, unde a trăit ca pustnic până la moarte. Un ucenic al Sfântului Dubrichie, care a dus mai departe munca începută de el, a fost Sfântul Cadoc, care a trăit cândva pe la începutul veacului al VI-lea, și al cărui nume este legat de întemeierea unei mari mănăstiri la Llancarvan, unde trăiau nu mai puțin de 1000 de călugări. După ce a propovăduit mai mult timp credința creștină pe coastele de nord ale Galiei, Cadoc s-a întors în Britania, primind acolo moarte mucenicească din mâinile păgânilor englezi. Tot ucenic al Sfântului Gherman din Auxerre a fost și Sfântul Illtyd (+535 d. Hr.), unul dintre cei mai iubiți sfinți britani. Fiind tuns călugăr, Illtyd a petrecut mai multă vreme în pustie, hotărând apoi să întemeieze, cu binecuvântarea Sfântului Cadoc, o nouă mănăstire, numită Llantwit, în apropiere de Llancarvan. Această mănăstire a ajuns apoi foarte cunoscută, deoarece din ea s-a ridicat mulțime întreagă de sfinți călugări, care au împânzit întreaga parte de apus a Marii Britanii (și nu numai) cu nenumărate mănăstiri și schituri. Dintre acești părinți cuvioși, îl amintim mai întâi pe Sfântul Samson (490-565 d. Hr.), Episcopul din Dol, care este socotit cel mai mare propovăduitor britan din veacul al VI-lea. Intrând de mic în mănăstire la Llantwit și dobândind darul facerii de minuni, Sfântul Samson a hotărât să fugă în Bretania (Galia), pentru a scăpa de faima și cinstirea oamenilor. Ajuns acolo, sfântul a întemeiat mănăstirea din Dol, care i-a slujit mai apoi drept scaun episcopal, și din care Samson a încreștinat neamurile păgâne care trăiau în împrejurimi. Un alt trăitor în mănăstirea din Llantwit a fost și Sfântul Gildas Înteptul (516-570 d. Hr.), de la care ni s-a păstrat o foarte însemnată carte despre căderea Britaniei romano-celte și cucerirea ei de către englezi. Însă cel mai cunoscut și mai iubit dintre părinții care și-au început viața călugărească la Llantwit a fost Sfântul David (+600 d. Hr.), care este socotit astăzi ocrotitorul și apărătorul întregii Țări a Galilor. Asemenea celorlalți sfinți britani, și Sfântul David a întemeiat o mănăstire a lui, numită Menevia, mănăstire cunoscută pretutindeni pentru viața și rânduiala ei deosebit de aspră. Pentru darurile cu care fusese înzestrat, David a fost ales episcop al întregii Britanii britane, primind hirotonia din mâinile Patriarhului Ierusalimului, în timpul unui pelerinaj în Țara Sfântă. Muncind neobosit, omul lui Dumnezeu a ajutat nespus mănăstirile aflate sub povățuirea sa, astfel că în timpul vieții lui călugăria britană a ajuns la o înflorire nemaicunoscută până atunci. David a

murit la adânci bătrâneți în mănăstirea sa din Menevia, moaștele lui rămânând acolo până în ziua de astăzi.

În Cornwall, celălalt ținut locuit de britani, au strălucit de asemenea foarte mulți sfinți, cel mai cunoscut dintre ei fiind Sfântul Petroc din Padstow (+564 d. Hr.). Fiu al unui rege britan din Țara Galilor, Petroc a petrecut mai multă vreme în Irlanda, unde a primit învățătură, iar de acolo a plecat în Cornwall. După ce a întemeiat o mănăstire la Padstow, sfântul s-a retras în pustie, ajungând cunoscut ca un mare plăcut al lui Dumnezeu și făcător de minuni.

Nu putem să încheiem această prezentare fără a vorbi și despre Sfânta Winifred (+650 d. Hr.), una dintre cele mai iubite sfinte britane. Hotărând de tânără să intre în viața călugărească, Winifred s-a pregătit de aceasta prin post și rugăciune, însă pentru marea ei frumusețe, un prinț britan s-a îndrăgostit de ea și a vrut să o ia de soție. Văzând că sfânta nu vrea să se supună dorințelor lui păcătoase, prințul s-a aprins de mânie și până la urmă i-a tăiat tinerei capul. Din locul în care capul ei a căzut pe pământ a țâșnit de îndată un izvor, care mai târziu s-a dovedit a fi făcător de minuni, și care a rămas până astăzi cel mai mare loc de pelerinaj din Țara Galilor.

3. Biserica Scoției și a Irlandei

Vom trece acum la încreștinarea celorlalte ținuturi locuite de celți, încreștinare care a avut loc în veacul al V-lea, și care s-a făcut prin împreună-lucrarea Bisericii Britaniei și celei a Galiei. Ne vom opri mai întâi asupra părții de nord a Marii Britanii, care se numește astăzi Scoția, și care în vechime era locuită de picți. Printre aceștia, cel dintâi propovăduitor a fost Sfântul Ninian (+432 d. Hr.), care era de neam britan, și care primise învățătura călugărească la picioarele marelui părinte al apusului, Sfântul Martin din Tours. Fiind trimis în Scoția, Sfântul Ninian a întemeiat acolo o mare mănăstire la Whithorn, pe care a închinat-o Sfântului Martin, desfășurându-și de acolo întreaga sa muncă de încreștinare printre picții și britanii care locuiau în împrejurimi.

Această mănăstire întemeiată de Sfântul Ninian a avut, după cum vom vedea mai încolo, un rol însemnat în întemeierea vieții călugărești în Irlanda, insulă care a primit credința creștină prin propovăduirea unui alt mare părinte britan, Sfântul Patrick (390-461 d. Hr.), Apostolul Irlandei. Născut pe coastele de apus ale Britaniei, Patrick a fost dus în robie de către irlandezi, petrecându-și anii de tinerețe în multe greutăți și necazuri. Izbutind să fugă de la stăpânul său, sfântul a rătăcit multă vreme prin mănăstirile Galiei, ajungând și la mănăstirea din Lerins și desăvârșindu-se sub povățuirea Sfântului Gherman din Auxerre. În urma unei chemări dumnezeiești, a plecat în Irlanda pentru a propovădui credința creștină, și, după ce și-a așezat scaunul episcopal la Armagh, a lucrat neobosit pentru încreștinarea insulei. Munca lui a fost din plin binecuvântată de Dumnezeu, astfel că sfântul a izbutit să întoarcă la Hristos aproape întreaga insulă. Dintre nenumărații ucenici pe care i-a lăsat în Irlanda, nu putem să nu-l pomenim pe Sfântul Kieran cel Bătrân (+530 d. Hr.), ales episcop de Ossory, care a fost numit „cel dintâi născut dintre sfinții irlandezi,” și pe Sfântul Declan, episcop de Ardmore.

Tot Patrick s-a ostenit să zidească cât mai multe mănăstiri în Irlanda, așezând în ele rânduiala cunoscutelor mănăstiri din pământurile Galiei. Tocmai prin aceste mănăstiri, dar și prin numărul mare de irlandezi care au îmbrățișat viața monahală, a izbutit Patrick să înrădăcineze atât de adânc credința creștină în sufletul poporului irlandez. Într-adevăr, în aceste lăcașuri sfinte, despre care vom vorbi îndată, a luat naștere în veacul al VI-lea o viață călugărească deosebit de bogată, unică în felul ei, din care s-

au ridicat mulțimi nenumărate de sfinți cuvioși și episcopi. Însă înainte de a vorbi despre aceștia o vom pomeni mai întâi pe cea mai iubită și mai cinstită sfântă a Irlandei, Cuvioasa Brigid din Kildare (450-525 d. Hr.), care a primit botezul din mâinile Sfântului Patrick. Intrând de tânără în viața călugărească, Brigid a întemeiat, prin anul 470 d. Hr., cea dintâi mănăstire de maici din Irlanda, la Kildare. Oameni din întreaga țară alergau la această mănăstire pentru a lua binecuvântarea cuvioasei, deoarece ajunsese cunoscută pretutindeni atât pentru marea ei dragoste față de săraci, cât și pentru nenumăratele minuni pe care le săvârșea. După moartea sa, Sfânta Brigid a fost socotită, alături de Sfântul Patrick, drept cea de-a doua apărătoare a Irlandei.

Tot în acele vremuri a strălucit unul dintre cei dintâi mari călugări irlandezi, Sfântul Enda din Aran (+530 d. Hr.), care a fost numit, pe bună dreptate, „Patriarhul călugăriei irlandeze.” Ajuns de tânăr în Scoția, Enda a primit acolo mantia călugărească, petrecându-și anii de ucenicie în mănăstirea Sfântului Ninian de la Whithorn. Întors în Irlanda, el s-a retras ca pustnic pe insula Aran, aflată în partea de apus a Irlandei, unde a trăit în mare asprime și nevoie. În jurul lui s-au adunat cu timpul mulțime întregă de ucenici, toți aprinși de dragoste pentru viața pustnicească. De altfel, această mare dragoste pentru singurătate a rămas o trăsătură de temelie a vieții călugărești irlandeze. Într-adevăr, urmându-i Sfântului Enda, nenumărați irlandezi au ales să petreacă în pustie, supunându-se, asemenea marilor călugări răsăriteni, la tot felul de nevoițe și pătimi cumplit de grele. Unii posteau neîncetat, mâncând doar hrana pe care o dădea pământul și nebând nimic altceva decât apă. Alții, asemenea pustnicilor și stâlpnicilor din Palestina, trăiau mereu sub cerul liber, fără a avea vreun acoperământ deasupra capului. Mulți dintre ei își alegeau să se nevoiască petrecând nopți întregi cufundați până la gât în apele înghețate ale oceanului, rostind neîncetat din psalmii lui David.

Însă Irlanda nu a strălucit doar prin viața pustnicească. Dimpotrivă, încă de timpuriu au luat naștere în „Insula sfinților” și primele mănăstiri cu viață de obște, care au ajuns în cursul veacului al VI-lea la o strălucire și înflorire neatinsă nici unde altundeva în Apus. Astfel, întemeietorul vieții călugărești irlandeze este socotit Sfântul Finian din Clonard (+549 d. Hr.), cel care a fost numit și „Învățătorul sfinților irlandezi.” Fiind prieten al Sfântului Enda, Finian a deprins viața călugărească în marile mănăstiri din Țara Galilor (despre care am vorbit înainte), alături de Sfântul David și de Sfântul Cadoc. Întors în țară, Finian a întemeiat mai multe mănăstiri, dintre care cea mai însemnată și mai cunoscută a fost cea de la Clonard. Pentru această mănăstire, el a scris o rânduială foarte aspră, luând pildă atât din rânduiala mănăstirilor britane, cât și din scrierile Sfântului Ioan Casian. În timpul vieții Sfântului Finian, la Clonard au ajuns să trăiască nu mai puțin de 3000 de călugări, care au răspândit viața călugărească pretutindeni în Irlanda, zidind sute de mănăstiri și schituri, prin care poporul irlandez a fost adus în întregime la credință. Dintre acești ucenici ai Sfântului Finian, cei mai însemnați au fost așa-numiții „Doisprezece Apostoli ai Irlandei,” întemeietorii celor mai cunoscute și mai faimoase mănăstiri irlandeze. Astfel, cel mai învățat dintre ei a fost Sfântul Kieran cel Tânăr (512-545 d. Hr.), care a primit mantia călugărească pe insula Aran, din mâinile Sfântului Enda. Luând binecuvântare de la Sfântul Finian, Kieran a întemeiat o mănăstire la Clonmacnois, în care a murit cu pace când de-abia împlinise 33 de ani. Această mănăstire a crescut apoi foarte mult, ajungând cu timpul cel mai mare centru de învățatură din întreaga Irlandă. Într-adevăr, trebuie spus că pe lângă dragostea pentru viața călugărească, irlandezii aveau mare râvnă și pentru învățatură. În mănăstirile Irlandei, oricine vroia putea să-și desăvârșească învățătura fără a plăti nimic, astfel că mulțimi întregi de irlandezi își petreceau primii ani de viață învățând în locașurile

sfinte. Când creșteau în vârstă, mulți dintre ei rămâneau în mănăstire ca monahi, iar cei care alegeau să se căsătorească, duceau în familiile lor duhul de nevoiță și înfrânare pe care îl învățaseră în copilărie . Un bun prieten al Sfântului Kieran a fost Sfântul Kevin din Glendalough (+618 d. Hr.), despre care se spune că a trăit 120 de ani. Urmaș al regilor Irlandei, Sfântul Kevin a ales de tânăr să trăiască în singurătate, fiind povățuit în viața pustnicească de Sfântul Petroc din Cornwall, care pe atunci se afla în Irlanda. De numele Sfântului Kevin se leagă întemeierea unei foarte cunoscute mănăstiri irlandeze, cea de la Glendalough, în care sfântul a trăit până la moarte. Lucrul care atrage cel mai mult în viața lui Kevin este legătura strânsă pe care el o avea cu întreaga făptură, și mai ales cu animalele sălbatice. De altfel, această dragoste pentru toată făptura a fost o altă trăsătură însemnată a vieții călugărești irlandeze, prin care ea se aseamăna vieții călugărești din răsărit. Într-adevăr, sfinții irlandezi, asemenea tuturor celorlalți sfinți, ajunseseră la starea lui Adam de dinainte de căderea în păcat, și de aceea întreaga făptură le slujea cu dragoste și li se supunea ca unor stăpâni .

Cu toate acestea, alta era trăsătura care deosebea călugăria irlandeză și o făcea să fie unică în felul ei. Într-adevăr, pentru părinții irlandezi cea mai mare nevoiță era înstrăinarea de bunăvoie pentru Hristos, adică părăsirea pentru totdeauna, până la moarte, a țării și a pământului de naștere. Din această pricină, mulțimi nenumărate de călugări irlandezi au ajuns să se răspândească pretutindeni în partea de apus a Europei și nu numai. Astfel, unii au trăit în singurătate pe insulițele retrase și necunoscute din apropierea coastelor Irlandei, alții au făcut călătorii lungi până la marile insule din Oceanul Atlantic , iar alții au ajuns să trăiască ca înstrăinați pentru Hristos în întreaga Europă. Dintre sfinții care au plecat înspre apus, cel mai faimos a fost Sfântul Brendan Marinarul (486-575 d. Hr.), întemeietorul mănăstirii Clonfert, despre care se spune că a ajuns în călătoriile sale până în America de Nord . În tinerețe, Sfântul Brendan a primit învățătură în mănăstirea Cuvioasei Ita din Kileedy (+570 d. Hr.), o altă foarte cinstită sfântă irlandeză, care a rămas cunoscută până astăzi pentru dragostea de mamă pe care o avea față de toată lumea.

Însemnătatea cea mare a râvnei pe care călugării irlandezi o aveau pentru înstrăinare a fost însă faptul că, datorită ei, mulțimi întregi de irlandezi au ajuns în pământurile păgâne ale apusului Europei, unde, atât prin cuvintele, cât mai ales prin viața lor sfântă, s-au făcut propovăduitori și apostoli a nenumărate popoare păgâne. Într-adevăr, la sfârșitul veacului al VI-lea Biserica Irlandei ajunsese îndeajuns de puternică și de înfloritoare pentru a putea să pornească ea însăși la încreștinarea păgânilor. Astfel, cel dintâi și cel mai însemnat dintre acești sfinți înstrăinați de bunăvoie pentru Hristos a fost Sfântul Columba din Iona (521-597 d. Hr.), care, după ce a zidit mai multe mănăstiri în Irlanda , a hotărât să-și părăsească țara pentru a propovădui cuvântul lui Dumnezeu. Împreună cu câțiva ucenici, el s-a așezat pe insula Iona, aflată la mică depărtare de coastele de apus ale Scoției, întemeind acolo o mică mănăstire. În scurtă vreme, în acea mănăstire s-au strâns o mulțime întreagă de călugări, care au lucrat neîncetat, alături de părintele lor, la încreștinarea picților, scoților și englezilor care trăiau în partea de nord a Marii Britanii. Rămânând tot restul vieții sale la Iona, Columba a strălucit pretutindeni prin faptele și prin minunile sale nenumărate . Mănăstirea sa a ajuns, cu timpul, una dintre cele mai mari și mai cunoscute mănăstiri din întreaga Britanie, și despre ea vom vorbi mai târziu, deoarece călugării din Iona au jucat un rol deosebit de însemnat în încreștinarea poporului englez și în întemeierea vieții călugărești engleze. Trebuie să mai spunem că mulți alți sfinți au lucrat în părțile de nord ale Britaniei alături de Sfântul Columba. Astfel, mai întâi îl vom pomeni pe Sfântul Kenneth din Kilkenny (525-599 d. Hr.), ucenic al Sfântului Finian din

Clonard, care a petrecut mai mult timp în Țara Galilor, primind darul preoției din mâinile Sfântului Cadoc din Llancarvan. Când Columba a întemeiat mănăstirea din Iona, Kenneth a plecat pentru a-l ajuta pe bunul său prieten, și s-a așezat ca pustnic pe o insulă din apropiere de Iona. Înainte de a muri, Kenneth s-a întors în Irlanda, unde a întemeiat mănăstirea de la Kilkenny care îi poartă numele. Tot în duhul călugăriei irlandeze a lucrat și un mare sfânt de neam britan, Kentigern Mungo (518-603 d. Hr.), care a propovăduit neobosit în partea de sud a Scoției, întorcând mulți păgâni la credința creștină prin cuvântările și prin pilda vieții sale. Prieten al Sfântului Columba și al Sfântului David din Menevia, Kentigern a întemeiat o mare mănăstire la Clasgu și a rămas cunoscut până astăzi drept unul dintre cei mai însemnați apostoli ai Scoției. Apoi nu putem să nu vorbim despre un alt prieten al lui Columba, Sfântul Comgall (+601 d. Hr.), care este socotit pe bună dreptate unul dintre marii întemeietori ai vieții călugărești irlandeze. Ucenic al Sfântului Finian și al Sfântului Kieran, Comgall a zidit o foarte cunoscută mănăstire pe coastele de răsărit ale Irlandei, numită Bangor, și a așezat în ea o rânduială care stăruia mai ales asupra ascultării desăvârșite față de duhovnic. Pe această temelie a ascultării, se spune că Comgall a izbutit să adune la Bangor nu mai puțin de 7000 de ucenici, dintre care mulți au primit cununa sfințeniei. Însemnătatea mare a acestei mănăstiri a fost însă faptul că în ea s-au desăvârșit cei dintâi mari propovăduitori irlandezi care au lucrat în pământurile Europei, dintre care noi îi pomenim pe Sfinții Columban (543-615 d. Hr.) și Gall (550-645 d. Hr.). În jurul anului 580 d. Hr., cei doi au părăsit Irlanda pentru a-L propovădui pe Hristos, și au ajuns până la urmă în partea de sud a Franței de astăzi. Aici, ei au întemeiat o mare mănăstire la Luxeuil, care a ajuns să fie cunoscută pretutindeni pentru asprimea deosebită a rânduiei ei, rânduială scrisă de Sfântul Columban. Acesta, om hotărât și iute din fire, a început să mustre fără șovăială nenumăratele nelegiuiri care aveau loc în rândul Bisericii franceze, atrăgându-și prin aceasta ura și nemulțumirea puternicilor episcopi franci. Până la urmă, ei au izbutit să-l izgonească pe sfânt din mănăstire, acesta fiind nevoit să plece împreună cu toți ucenicii săi și să se așeze în partea de nord a Italiei, la Bobbio, unde a întemeiat o altă foarte cunoscută mănăstire. De aici, Columban a povățuit tot restul vieții mulțimi întregi de oameni care veneau de peste tot din Italia pentru a-i cere sfatul și rugăciunea. Sfântul Gall, care fusese și el izgonit de la Luxeuil, nu i-a urmat Sfântului Columban în Italia, ci vrând să trăiască viață pustnicească, a hotărât să se oprească în Munții Alpi. Mai ales prin sfințenia vieții sale, Gall a propovăduit credința creștină popoarelor păgâne care locuiau în acele locuri, fiind cinstit până astăzi ca „Apostolul Elveției.” Tot în aceeași perioadă, un alt irlandez care a lucrat în părțile Europei a fost Sfântul Fridolin Rătăcitorul, despre care însă se știe foarte puține lucruri. Propovăduind în rândul alemanilor păgâni, el a întemeiat o mănăstire la Sackingen, în Germania, fiind socotit astăzi „Apostolul Rinului de sus.”

Însă lucrarea de încreștinare nu s-a oprit doar la acești mari sfinți. Dimpotrivă, după ei, în veacurile următoare, mulțimi nenumărate de irlandezi au ales să-și părăsească țara de dragul lui Hristos, pentru a propovădui credința creștină pretutindeni în părțile de apus ale Europei. Noi îi vom pomeni doar pe cei mai însemnați și mai cunoscuți dintre ei. Astfel, ne vom opri mai întâi asupra Sfântului Fursey (+648 d. Hr.), care a propovăduit în cursul veacului al VII-lea în Franța de astăzi. Intrat de tânăr în viața călugărească, Fursey a dobândit în scurt timp darul facerii de minuni, având și mai multe vedenii despre fericirea veșnică a dreptilor și chinurile celor din iad. Aprins de râvnă în urma acestor descoperiri, Fursey a hotărât să plece din Irlanda pentru a-L propovădui pe Hristos. Însoțit de cei doi frați ai săi, el a ajuns mai întâi în partea de răsărit a Angliei, iar apoi, datorită unor greutăți, a fost nevoit să plece în Franța, unde

a zidit o mănăstire la Lagny, în apropiere de Paris. Aici a trăit în mare sfințenie și înfrânare, trupul rămânându-i după moarte neputrezit . Tot în Franța a lucrat un alt călugăr irlandez, Sfântul Fiacre (+670 d. Hr.), care și-a părăsit țara fugind de cinstea cu care îl înconjurau oamenii. Ajungând în orașul Meaux, Fiacre s-a întâlnit cu episcopul locului, care avea mare dragoste pentru irlandezi din pricină că în tinerețe fusese ucenic al Sfântului Columban. Primind mult pământ în ținutul Breuil, Fiacre și-a zidit o mănăstire în care nu era îngăduită intrarea femeilor . Apoi, el a rămas până la moarte în acea mănăstire, săvârșind nenumărate minuni și fiind cinstit ca sfânt al lui Dumnezeu încă din timpul vieții. Nu putem să nu vorbim apoi și despre Sfântul Kilian (640-689 d. Hr.), un alt mare înstrăinat pentru Hristos, care a dus vestea cea bună păgânilor germani de la răsărit de Rin. Fiind hirotonit episcop în Irlanda, Kilian și-a părăsit țara, și, împreună cu câțiva însoțitori a străbătut întreaga Galie, ajungând în orașul Wurzburg din Thuringia. Aici, el a izbutit să-l aducă la Hristos pe ducele orașului și pe mulți dintre supușii lui. La scurt timp, însă, omul lui Dumnezeu a fost omorât de către soția ducelui, care îl ura pe sfânt pentru că îi muștra fără șovăială nelegiuirile. După moarte, Kilian a fost proslăvit ca un mare făcător de minuni.

Tot în legătură cu pământurile Europei vom pomeni numele unei alte cunoscute și iubite sfinte irlandeze, Sfânta Dymphna din Gheel (+620 d. Hr.). Fiică a unui rege păgân și a unei mame creștine, Dymphna a fost nevoită să fugă din Irlanda când avea de-abia 14 ani, deoarece la moartea mamei sale tatăl ei a înnebunit și a vrut să o ia de soție. Fiind însoțită de duhovnicul mamei sale, sfânta a ajuns până la Gheel, în Belgia de astăzi, unde a fost însă prinsă de tatăl ei. Văzând că tânăra nu vrea să se supună dorințelor lui păcătoase, tatăl l-a omorât mai întâi pe preot, iar apoi a tăiat cu cruzime capul fiicei sale, făcând-o astfel muceniță .

Ultimul sfânt irlandez despre care vom vorbi este Sfântul Oengus Culdeul (+830 d. Hr.), de la care ni s-a păstrat cea mai veche lucrare despre viețile sfinților Irlandei. Intrat de mic în mănăstire, Oengus a fost aprins de dragoste pentru viața pustnicească, și de aceea și-a zidit o chilie în care trăia în singurătate. După obiceiul irlandezilor, el a petrecut aici în mare înfrânare, postind neîncetat și făcând în fiecare zi sute de metanii. Nevoința lui cea mai de seamă era rostirea întregii Psaltiri într-o zi, cufundat până la gât în apă înghețată. Când lumea a început să-l cinstească ca pe un sfânt, Oengus a fugit din chilia lui și s-a retras mai adânc în pustie. Fiind găsit și acolo, și-a părăsit pe ascuns sihăstria și a intrat ca simplu frate în mănăstirea din Tallacht. Vreme de șapte ani a trăit în această mănăstire fără a fi cunoscut de cineva, însă, prin rânduiala lui Dumnezeu, starețul și-a dat seama de sfințenia lui. Oengus a rămas la Tallacht până la moarte, și deoarece avea mare dragoste pentru sfinți, a scris cel dintâi sinaxar al sfinților irlandezi, numit Felire, care s-a păstrat până astăzi .

4. Biserica Angliei

Vom trece acum la celălalt popor care a trăit în Insulele Britanice, anume la poporul englez, și la sfinții care s-au ridicat din mijlocul lui. După cum am arătat mai înainte, englezii sunt urmașii celor trei neamuri germane păgâne, angli, saxoni și juți, care, începând cu veacul al V-lea, s-au așezat în Marea Britanie, cucerind întreaga ei parte de răsărit și de sud și întemeind mai multe mici regate . Venind în insulă ca niște cotropitori, ei au adus distrugere și pustiire, trecând nenumărați britani prin foc și sabie și nimicind aproape în întregime viața creștină din insulă. Poate tocmai din această pricină, nici unul dintre britani nu s-a încumetat să propovăduiască credința creștină englezilor, și de aceea încreștinarea lor a rămas în seama împreună-lucrării Bisericii Romei și a Irlandei . Dar să vedem cum s-a făcut aceasta.

a. Perioada de aur

În jurul anului 587 d. Hr., starețul unei mari mănăstiri romane se plimba împreună cu câțiva ucenici de-ai săi prin piețele Romei. Tocmai se întorsese din Constantinopol, unde trăise vreme de șase ani ca apocrisiarh al Patriarhiei Apusului în acel oraș. Numele starețului era Grigorie, și se trăgea dintr-o familie de neam mare din Sicilia. În plimbarea lui, Grigorie a trecut pe lângă niște tineri robi puși spre vânzare, care erau de o frumusețe deosebită, înalți, blonzi și cu ochi albaștri. Întrebând despre neamul lor, i s-a spus că sunt angli. Grigorie, luminat de Dumnezeu, a răspuns: „Nu angli, ci îngeri” (în limba latină: Non Angli, sed Angeli). Și acesta a fost începutul încreștinării englezilor. Într-adevăr, după ce Grigorie a fost hirotonit episcop al Romei, el a ales 40 de călugări pe care i-a trimis în Britania pentru a-i aduce pe englezi la Hristos și a face din ei îngeri. Acești călugări îl aveau în frunte pe Sfântul Augustin, sicilian din Roma, pe care sfântul patriarh l-a hirotonit episcop. La începutul anului 597, Augustin a ajuns, împreună cu însoțitorii săi, în regatul Kent, pe coastele de sud-est ale Angliei, și s-a întâlnit cu regele aceluia ținut, pe nume Ethelbert (560-616 d. Hr.), care avea o soție creștină. Regele l-a primit pe sfânt cu multă bunăvoință, îngăduindu-i să propovăduiască nestingherit cuvântul mântuirii. În vara anului 597, Augustin a izbutit să-l aducă chiar pe Ethelbert la credință, care s-a botezat alături de mulți dintre supușii lui. După aceasta, sfântul a lucrat neobosit pentru întărirea tinerei Biserici engleze, așezându-și scaunul episcopal la Canterbury, oraș care mai târziu avea să ajungă centrul duhovnicesc al întregii țări. Augustin a vrut să întărească și legăturile cu episcopii britani, însă nu a izbutit să facă aceasta din pricina unor neînțelegeri dintre romani și britani. Cu toate acestea, la moartea sa din anul 604 sfântul lăsa în urmă o Biserică puternică, prin lucrarea căreia a fost desăvârșită încreștinarea întregii Anglii. Tocmai de aceea, alături de Sfântul Grigorie, Augustin poartă până astăzi numele de „Apostolul englezilor.”

Vrednicii ucenici și urmași ai lui Augustin au făcut față tuturor greutăților și încercărilor, ducând mai departe lucrarea începută de sfântul apostol. Astfel, în vremurile tulburi ale veacului al șaptelea credința creștină a ajuns să se răspândească peste tot în Anglia, prin propovăduirea multor oameni sfinți, adevărați apostoli, care au fost ajutați și sprijiniți în lucrarea lor de către regii englezi creștini. Apoi, mai trebuie spus că încreștinarea Angliei a fost desăvârșită și întărită de către nenumărații călugări cu viață sfântă care au propovăduit, prin cuvânt și faptă, în rândul poporului englez. De altfel, chiar Augustin și ucenicii lui erau călugări, și de aceea viața călugărească a fost întemeiată printre englezi de foarte devreme. Astfel, cea dintâi călugăriță engleză a fost chiar nepoata regelui Ethelbert, pe nume Eanswitha (614-640 d. Hr.), care a fugit într-o mănăstire din Galia când tatăl ei a vrut să o căsătorească cu un prinț păgân. În anul 630, ea s-a întors în țară și a întemeiat prima mănăstire de maici din Anglia, la Folkestone, unde i se păstrează până astăzi moaștele.

În Anglia de nord, credința creștină a ajuns prin fiica lui Ethelbert, care s-a căsătorit cu regele Northumbriei, pe nume Edwin (+633 d. Hr.), și care fiind femeie credincioasă, a dus cu ea și un episcop, pe Sfântul Paulin din York (+644 d. Hr.), cel dintâi propovăduitor în acea parte a țării. Călugăr roman, Paulin fusese trimis în Britania de către Sfântul Grigorie cel Mare pentru a fi de ajutor Sfântului Augustin. Ajuns în Northumbria, el a lucrat neobosit pentru aducerea la Hristos a păgânilor de acolo, izbutind ca în ziua de Paști a anului 627 să-l boteze chiar pe regele Edwin, alături de care s-au botezat mulți dintre supuși. Cu toate acestea, lucrarea Sfântului Paulin s-a sfârșit brusc în anul 633, când Edwin a murit ca mucenic pe câmpul de

luptă, în timp ce-și apăra țara de păgânii conduși de crudul și nemilosul Penda, regele Merciei . În aceeași perioadă, în celelalte regate engleze alți mari propovăduitori lucrau pentru Hristos. Astfel, Sfântul Felix din Dunwich, episcop franc din Burgundia, a fost chemat de regele Angliei de răsărit și a propovăduit fără zăbavă printre păgânii de acolo, zidind o mănăstire și câteva școli și biserici . Se pare că tot în acel timp în Anglia de răsărit a trăit și Cuviosul Botulf, un mare sfânt englez, care după ce a petrecut câțva timp în mănăstirile Galiei s-a întors în țară și a întemeiat o mănăstire la Iken. A petrecut acolo până la moarte, ajungând vestit mai ales pentru bunătatea și blândețea lui. Un alt însemnat apostol a fost Sfântul Birinus (+650 d. Hr.), de neam german, care a lucrat în apusul Angliei, în regatul Wessex. Fiind hirotonit episcop la Genova, în Italia, Birinus a ajuns în Anglia în anul 634 d. Hr., și și-a așezat scaunul în orașul Dorchester. De acolo a propovăduit neobosit în rândul saxonilor de apus, izbutind să-l întoarcă la Hristos chiar pe regele lor.

În propovăduirea sa, Birinus a fost ajutat de un mare rege englez, Sfântul Oswald Martirul (+642 d. Hr.), care a avut o însemnată deosebită în întemeierea credinței creștine în Anglia. Nepot al Sfântului Edwin, Oswald și-a petrecut anii de tinerețe în marea mănăstire din Iona, unde a fost crescut de către călugării irlandezi în dragoste pentru credința creștină. După ce Edwin a fost răpus pe câmpul de luptă, Oswald a plecat cu o mică oștire pentru a recuceri regatul unchiului său, și, cu ajutorul dumnezeiesc, a izbutit să-l învingă pe mult mai puternicul rege britan Cadwallon, urcând astfel pe tronul Northumbriei. Ajuns rege, Oswald s-a îngrijit mai ales pentru întărirea credinței creștine în pământurile sale, și de aceea i-a rugat pe părinții din Iona să-i trimită un propovăduitor. Aceștia l-au ales pe blândul și smeritul episcop Aidan (+651 d. Hr.), care și-a zidit o mănăstire pe coastele de răsărit ale Angliei, în insula Lindisfarne. Aici, omul lui Dumnezeu a trăit, după obiceiul irlandezilor, în mare înfrânare și nevoiță, propovăduind neîncetat credința creștină mai ales prin sfințenia vieții sale. Vorbele lui pline de înțelepciune și smerenie au fost primite de nenumărați dintre englezi, și pentru rugăciunile lui, Oswald a ajuns cel mai puternic dintre regii Angliei. Singur păgânul Penda îi stătea împotrivă, și până la urmă cei doi s-au întâlnit pe câmpul de luptă. Din rânduiala lui Dumnezeu, viteazul Oswald a pierit în bătălie, fiind cinstit de popor ca mucenic al lui Hristos. După moartea lui, Aidan a rămas mai departe la Lindisfarne, ajungând cunoscut ca un mare făcător de minuni . Însemnătatea lui a fost una deosebită, deoarece prin el, viața călugărească irlandeză s-a răspândit pretutindeni în Anglia. Astfel, în încreștinarea poporului englez lucrarea propovăduitorilor romani s-a unit cu cea a călugărilor irlandezi, din această unire luând naștere Biserica engleză, care îmbina în chip minunat ordinea și rânduiala romanilor, cu asprimea și înfrânarea irlandezilor.

Într-adevăr, mănăstirea din Lindisfarne a ajuns în scurtă vreme un mare centru duhovnicesc al întregii Anglii , în care s-au adunat nenumărați călugări sfinți, atât irlandezi, cât și englezi, prin a căror lucrare multe din ținuturile Angliei au fost încreștinate. Mai întâi îi vom pomeni pe frații Cedd (+664 d. Hr.) și Chad (+673 d. Hr.), englezi din Northumbria, care s-au desăvârșit în viața călugărească sub povătuirea Sfântului Aidan. Cel dintâi, Cedd, a fost trimis să propovăduiască credința creștină în ținutul Merciei, ajungând de acolo în Essex, regatul saxonilor de răsărit. În anul 655 a fost hirotonit episcop al aceluia regat, unde a lucrat cu multă râvnă până la moarte, rămânând cunoscut până astăzi ca „Apostolul Essexului.” Numele Sfântului Cedd se leagă și de sinodul întrunit în anul 664 d. Hr. la mănăstirea din Whitby, unde omul lui Dumnezeu a slujit ca traducător între irlandezii și englezii adunați acolo pentru a pune pace și rânduială în tânăra Biserică engleză, dezbinată de obiceiurile diferite ale irlandezilor și romanilor . Întrunirea acestui sinod s-a făcut mai ales prin

străduințele stareței mănăstirii Whitby, Sfânta Hilda (614-680 d. Hr.), una dintre cele mai cinstite sfinte engleze. Neopotă a regelui Edwin, Hilda a fost botezată de Sfântul Paulin din York, și la vârsta de 33 de ani a plecat în Galia pentru a primi mantia călugărească. Chemată înapoi de Sfântul Aidan, Hilda a întemeiat în Northumbria mănăstirea de la Whitby, în care s-au desăvârșit mai mulți sfinți, printre care și cinci episcopi . Ea a ajuns maica întregii părți de nord a Angliei, regi și episcopi deopotrivă venind la Whitby pentru a-i cere sfatul și a-i asculta învățăturile. Tot un ucenic al lui Aidan a fost și Sfântul Chad, fratele lui Cedd, care a petrecut mai mult timp în mănăstirile Irlandei. La întoarcerea în Anglia, Chad a fost hirotonit, împotriva voinței sale, episcop de York. Așa de smerit era sfântul încât, chiar și după ce a ajuns episcop, nu vroia să călătorească decât pe jos, asemenea Apostolilor, și niciodată călare. În anul 669, Sfântul Teodor din Tars, noul Arhiepiscop de Canterbury, i-a poruncit lui Chad să se mute în regatul Merciei . Acolo, Chad a întemeiat o mănăstire la Lichfield, unde a rămas întreaga lui viață, propovăduind pretutindeni și întorcând la Hristos mulțimi nenumărate de englezi prin darurile cele multe de care îl învrednicise Dumnezeu. Mai ales, sfântul a rămas cunoscut în întreaga Anglie ca un mare făcător de minuni, trupul lui rămânând după moarte întreg și neputrezit.

După această uriașă muncă de încreștinare, în viața Bisericii Angliei a urmat o perioadă de mare înflorire și bunăstare, în care au strălucit cei mai mari și mai cinstiți dintre sfinții englezi. Mai ales, în această perioadă s-a pus o rânduială trainică în viața bisericească engleză, micile Biserici întemeiate în fiecare regat unindu-se acum într-o singură Biserică mare și puternică. Iar părintele acestei uniri a fost tocmai Sfântul Teodor din Tars (602-690 d. Hr.), Arhiepiscopul de Canterbury, despre care am pomenit înainte. Călugăr de neam grec, din Tarsul Ciliciei, Teodor și-a primit învățătura în Atena, ajungând de acolo în una din mănăstirile Romei. În anul 668, papa Vitalian a hotărât să-l hirotonească pe Teodor Arhiepiscop de Canterbury, deși era înaintat în vârstă, trimițându-l pentru a cârmui tânăra Biserică engleză. În drumul său, noul episcop grec a fost însoțit de Sfântul Adrian (+710 d. Hr.), un african foarte învățat care avea să ajungă stareț al Mănăstirii Sfinților Petru și Pavel din Canterbury, și de Sfântul Benedict Biscop (628-690 d. Hr.), englez care primise mantia călugărească în cunoscuta mănăstire de pe insula Lerins. Benedict, care se afla pe atunci în pelerinaj la Roma, avea să întemeieze în partea de nord a Angliei o mare mănăstire, la Wearmouth și Jarrow, cunoscută pretutindeni pentru învățătura călugărilor săi și mai ales pentru marea bibliotecă întemeiată acolo . După ce a ajuns în Anglia, Teodor nu a mai pierdut deloc timpul, ci de îndată a pornit într-o călătorie prin întreaga țară, pentru a vedea starea eparhiilor și a credincioșilor. Cu multă înțelepciune și pricepere a început apoi să lucreze pentru rânduirea Bisericii engleze, întărind vechile eparhii și întemeind multe altele noi. Mai ales, Sfântul Teodor a rămas cunoscut prin faptul că a fost cel dintâi care a izbutit să unească și să împace cele două feluri de a fi ale romanilor și ale irlandezilor, dând astfel naștere unei Biserici engleze unite și deosebit de puternice . Astfel, în anul 673 d. Hr., la patru ani după sosirea sa în Anglia, Teodor ținea deja primul sinod al întregii Biserici engleze, hotărând ca de atunci înainte un astfel de sinod să fie ținut în fiecare an. Având mare dragoste de învățătură, omul lui Dumnezeu s-a îngrijit mult și pentru întemeierea de școli. Dintre acestea, cea mai cunoscută a fost cea din mănăstirea din Canterbury, aflată sub conducerea Sfântului Adrian. Cel mai însemnat dintre cei care s-au desăvârșit aici a fost Sfântul Aldhelm de Malmesbury (639-709 d. Hr.), primul englez care a primit numele de „învățat.” Stareț la mănăstirea din Malmesbury, și apoi episcop de Sherborne, în Wessex, Aldhelm a scris mai multe lucrări în limba latină, care se păstrează până astăzi.

Un alt lucru uimitor în ceea ce privește păstoria Sfântului Teodor a fost numărul mare de episcopi pe care i-a hirotonit, și mai ales faptul că mulți dintre ei au ajuns mari sfinți ai lui Dumnezeu. Îi vom pomeni, rând pe rând, pe fiecare. Astfel, după cum am văzut, mai întâi Teodor l-a așezat episcop în scaunul din York, în locul Sfântului Chad, pe Sfântul Wilfrid (633-709 d. Hr.). Acesta intrase în tinerețe în mănăstirea din Lindisfarne, desăvârșindu-se apoi în viața călugărească în Roma și în mănăstirile Franței. Întors în Anglia, el a întemeiat o mare mănăstire la Ripon, jucând un rol însemnat la Sinodul de la Whitby, unde a apărat obiceiurile romane. Fiind un om năvalnic și iute din fire, Wilfrid și-a atras nemulțumirea multora dintre semenii săi, având de pățimit întreaga viață din pricina aceasta. Totuși, Sfântul Wilfrid a fost un om plin de râvnă pentru credința creștină, el propovăduind în regatul Sussex din Anglia și în pământurile Frisiei din Olanda de astăzi. În lucrarea sa, sfântul a primit mult ajutor de la regina de atunci a Northumbriei, Sfânta Audrey din Ely (+679 d. Hr.), una dintre cele mai iubite sfinte engleze. Fiică a regelui Angliei de răsărit, Audrey a fost căsătorită, împotriva voinței ei, cu un prinț englez, însă a rămas văduvă de tânără, păstrându-și fecioria. După moartea soțului ei, sfânta s-a retras pe insula Ely, unde a petrecut în post și rugăciune, vrând să îmbrățișeze viața monahală. Cu toate acestea, a fost silită din nou să se căsătorească, de această dată cu regele Northumbriei, care pe atunci avea doar 15 ani. Doisprezece ani au trăit cei doi ca frate și soră, însă când regele nu a mai putut să-și înfrâneze poftelile trupești, Audrey, la îndemnul lui Wilfrid, a fugit din nou la Ely, întemeind acolo o mare mănăstire de maici. Aici, ea a petrecut până la moarte în mare înfrânare și nevoință, primind de la Dumnezeu darul înainte-vederii și al facerii de minuni. Pentru marea ei curăție, trupul sfintei a rămas până astăzi nestruciat, ea fiind cinstită de toți englezii ca „maica Angliei de răsărit.”

Apoi, Sfântul Teodor a reîntemeiat eparhia Londrei, hirotonindu-l episcop al ei pe Sfântul Erkenwald (+693 d. Hr.), care a fost numit „lumina Londrei.” Născut într-o familie de neam mare din răsăritul Angliei, Erkenwald a întemeiat două mănăstiri, una pentru bărbați și alta pentru femei, ajungând cunoscut pretutindeni pentru multele minuni pe care le săvârșea. Ales episcop în 675, omul lui Dumnezeu și-a păstoria cu mare dragoste turma, fiind socotit până astăzi ocrotitorul Londrei. Un alt foarte iubit sfânt englez hirotonit episcop de Sfântul Teodor a fost Sfântul Ioan din Beverly (+721 d. Hr.), care a primit învățătură în Canterbury, în școala Sfântului Adrian, și apoi a ajuns ucenic al Sfintei Hilda în mănăstirea din Whitby. Pentru darul lui de a propovădui, dar și pentru marea sa milostenie, Ioan a fost ales mai întâi episcop la Hexham, în anul 687, iar apoi la York. Având dragoste pentru singurătate, sfântul a întemeiat o mănăstire, numită Beverly, într-o vale retrasă, unde, deși era episcop, se retrăgea adesea pentru a se liniști. După moartea lui, această mănăstire a ajuns unul dintre cele mai însemnate locuri de pelerinaj din întreaga Anglie. Sfântul Ioan l-a hirotonit diacon și preot pe Cuviosul Beda (673-735 d. Hr.), cel care a fost numit „Părintele istoriei engleze”. Intrat de la trei ani în mănăstirea Sfântului Benedict Biscop din Jarrow, Beda și-a închinat întreaga viață rugăciunii și învățaturii. Astfel, el a rămas până la moarte în acea mănăstire, scriind o mulțime de cărți, printre care se află și mai multe vieți ale sfinților englezi, și mai ales faimoasa sa lucrare, Istoria bisericească a poporului englez.

Însă cel mai cunoscut episcop hirotonit de Teodor a fost Sfântul Cuthbert din Lindisfarne (+687 d. Hr.), numit „Făcătorul de minuni al Angliei,” și cel mai iubit dintre sfinții englezi. Născut în Northumbria, Cuthbert a intrat de tânăr în viața călugărească, ajungând mai întâi la mănăstirea din Melrose, iar apoi la cea din Lindisfarne. Strălucind prin marea sa înfrânare și smerenie, a fost ales stareț al acestei

mănăstiri, începând să propovăduiască neobosit păgânilor din împrejurimi și să aducă mulțimi nenumărate dintre ei la Hristos. Până la urmă, omul lui Dumnezeu a hotărât să se retragă pe o insulă părăsită din apropiere de Lindisfarne, pentru a trăi acolo viață pustnicească. Cunoscut pretutindeni ca un mare făcător de minuni, Cuthbert a fost ales episcop în anul 685, ajungând părintele întregii părți de nord a Angliei. Însemnătatea Sfântului Cuthbert este una deosebită, deoarece în el mai ales s-a putut vedea cât de deplin se uniseră cele două feluri de a fi, irlandez și roman, în viața sfinților englezi. Acest lucru, de altfel, s-a arătat și în viața celorlalți cuvioși ai Angliei, dintre care îl mai pomenim pe Sfântul Guthlac din Crowland (673-714 d. Hr.), cel mai mare părinte englez al pustiei. Născut în familia domnitoare a Merciei, Guthlac a fost în tinerețe un viteaz ostaș în armata regelui. La vârsta de 16 ani a părăsit lumea, retrăgându-se ca sihastru pe o insulă necunoscută din mlaștinile Merciei. Sfântul a petrecut acolo neștiut de nimeni, în mare înfrânare și sfințenie, biruind cumplitele ispite pe care i le făceau diavolii. După moartea lui, pe locul sihăstriei sale a fost ridicată marea mănăstire din Crowland.

Asemenea irlandezilor, englezii străluceau prin asprimea vieții și prin nevoințele lor. Însă pe lângă aceasta, ei au mai luat de la irlandezi și dragostea de înstrăinare, lucru care poate fi văzut în viața marilor propovăduitori englezi ai veacului al VIII-lea. Unind râvna pentru propovăduire a irlandezilor cu ordinea și rânduiala romană, lucrarea acestor sfinți a dat roade nespuse de bogate, ei izbutind în scurtă vreme să aducă la Hristos aproape toate neamurile germane păgâne. Astfel, cum am văzut, cel dintâi propovăduitor a fost Sfântul Wilfrid, care a lucrat pentru scurt timp în pământurile Frisiei (Olanda), și care l-a avut ca ucenic și urmaș pe Sfântul Clement (Willibrord) (658-739 d. Hr.). Acesta se trăgea din Northumbria, și a intrat de tânăr în mănăstirea din Ripon, ajungând apoi călugăr în mănăstirile Irlandei. Până la urmă, a hotărât să plece pentru a propovădui păgânilor din Frisia, fiind hirotonit episcop de Utrecht în anul 696 d. Hr. După aceasta, vreme de aproape 50 de ani a lucrat neobosit printre păgâni, aducându-i pe mulți la credință și rămânând cunoscut până astăzi drept „apostolul Frisiei.” Alături de el a lucrat și Sfântul Bonifatie de Mainz (675-754 d. Hr.), cel mai mare și mai cunoscut dintre sfinții propovăduitori englezi. Fiul al unui tată englez și al unei mame britane, el și-a părăsit mănăstirea și țara în anul 717, și, după scurtă vreme petrecută în Frisia, a ajuns propovăduitor în rândul germanilor care trăiau la răsărit de Rin. Având binecuvântarea a trei sfinți papi ai Romei, printre care și Sfântul Zaharia, ultimul papă grec, Bonifatie a izbutit să aducă la Hristos, prin darurile mari cu care îl învrednicise Dumnezeu, neamuri întregi de păgâni. În munca sa, el a fost ajutat mai ales de nenumărații călugări sfinți veniți din mănăstirile Angliei. Pe ei, Bonifatie i-a pus în fruntea mănăstirilor pe care le-a zidit pretutindeni în Germania, și i-a hirotonit episcopi pentru multele eparhii nou-întemeiate. Acești nenumărați ucenici englezi i-au dus mai departe munca și i-au desăvârșit-o. Tot Sfântul Bonifatie s-a străduit din greu să rânduiască și Biserica francă, care ajunsese în acea vreme într-o stare de mare decădere. Până la urmă, omul lui Dumnezeu și-a încununat propovăduirea primind moarte mucenicească din mâna păgânilor, trupul lui fiind așezat în mănăstirea sa din Fulda, și el rămânând cunoscut pe drept cuvânt ca „Apostolul Germaniei.” Tot în legătură cu lucrarea de propovăduire a englezilor, vom mai pomeni aici și încreștinarea, în veacurile al X-lea și al XI-lea, a neamurilor germane vikinge din pământurile Scandinaviei. Astfel, un însemnat propovăduitor în acele părți a fost Sfântul Sigfrid de Vaxjo (+1045 d. Hr.), călugăr englez din Glastonbury, care l-a botezat pe Sfântul Olaf, regele Suediei, împreună cu întreaga lui familie. Una dintre fiicele acestui rege sfânt, pe nume Irina, a ajuns să se căsătorească

cu un prinț rus din Novgorod, și, după moartea soțului ei, a intrat în viața călugărească cu numele de Ana, ajungând cunoscută mai târziu ca Sfânta Ana a Novgorodului.

b. Perioada de argint

Lucrarea englezilor printre vikingi este cu atât mai însemnată, cu cât acești vikingi au pus capăt, la sfârșitul veacului al VIII-lea, perioadei de aur a Bisericii engleze. Într-adevăr, din corăbii iuți și ușoare, ei au început să atace cu sălbăticie coastele Insulelor Britanice, în căutare de bogății și de robi. Ținta lor erau mai ales mănăstirile lipsite de apărare, care de cele mai multe ori fuseseră zidite pe insule retrase sau pe malul mării. Astfel, rând pe rând toate marile mănăstiri ale Angliei, Scoției și Irlandei au căzut pradă furiei și lăcomiei lor. În 793 era pustiită mănăstirea din Lindisfarne, în 806 cea din Iona, iar în 824 cea din Bangor. Dintre călugării acestor mănăstiri, mulțimi nenumărate au fost trecuți prin ascuțișul sabiei, nevoind să-și lepede credința și pătimind astfel moarte mucenicească pentru Hristos. Cu timpul, atacurile vikingilor au început să fie tot mai dese, ele preschimbându-se până la urmă într-un adevărat război de cucerire. Astfel, în anul 865 d. Hr. o uriașă oaste daneză cobora pe coastele Angliei de răsărit, unde în acea vreme domnea unul dintre cei mai iubiți și mai cinstiți regi englezi, Sfântul Edmund Mucenicul (841-869 d. Hr.). Fiind foarte tânăr, Edmund a încercat cum a putut să facă față vikingilor, fiind însă biruit de mai multe ori. Până la urmă, pentru a-și scăpa oștenii de la moarte, a hotărât să se lase în mâinile dușmanilor săi. Prins într-o biserică în timp ce se ruga, Edmund a fost bătut cu sălbăticie de păgâni și omorât în timp ce chema numele Mântuitorului Hristos. Trupul lui a rămas după moarte întreg, și pentru neînfricarea lui în fața morții, sfântul a fost socotit apărătorul și ocrotitorul Angliei.

Aceste vremuri de mari greutăți nu au fost însă lipsite de plăcuți ai lui Dumnezeu, iar dintre ei îl vom pomeni pe Sfântul Swithin din Winchester (+862 d. Hr.). Născut în regatul Wessex, în sud-vestul Angliei, Swithin a fost hirotonit în anul 852 episcop al orașului Winchester. Se pare că a fost povătuitorul regelui Alfred, cel care avea să elibereze mai târziu Anglia de asupra vikingilor. În afară de acest lucru însă, și de marea dragoste pe care Swithin o avea pentru săraci, nu se știe mai nimic despre viața omului lui Dumnezeu. Doar că, la moartea sa, el a cerut să fie înmormântat afară din biserică, pentru a fi călcat în picioare de trecători. Într-adevăr, atât de smerit a fost Swithin, încât sfințenia lui a fost descoperită de-abia la o sută de ani după moartea sa, când în locul în care fusese înmormântat au început să aibă loc minuni și vindecări nenumărate.

Ca întotdeauna în istoria Bisericii însă, sângele atâtor mii de mucenici nu a rămas fără roadă. Într-adevăr, pentru rugăciunile lor, Dumnezeu a trimis englezilor regi înțelepți și viteji, care au izbutit să oprească năvălirile păgânilor și să unească toate regatele engleze într-o singură țară unită și puternică, care a ajuns la deplină înflorire în timpul Sfântului Edgar cel Pașnic (+975 d. Hr.), „cel dintâi rege al întregii Anglii.” Sub domnia lui, Biserica engleză a cunoscut o nouă perioadă de strălucire, în timpul păstoririi Sfântului Dunstan (909-988 d. Hr.), cel de al treilea mare Arhiepiscop de Canterbury după Sfântul Augustin și Sfântul Teodor. Născut în partea de apus a Angliei, Dunstan a ajuns de tânăr stareț al mănăstirii din Glastonbury, fiind apoi chemat sfetnic la curtea regală. Strălucind în jur prin marea sa înfrânare și înțelepciune, sfântul a fost hirotonit mai întâi episcop de Worcester, iar apoi, în anul 961, Arhiepiscop de Canterbury. Având sprijinul regelui Edgar, care îi era ucenic, el a luptat din greu pentru a reînțemeia viața călugărească engleză, care fusese aproape distrusă de năvălirile vikingilor. Într-adevăr, mare parte din mănăstirile Angliei

fuseseră pustiite de păgâni, și de aceea sfântul s-a străduit să le deschidă din nou și să aducă în ele călugări vrednici. În această lucrare a sa, Dunstan a fost ajutat de alți doi mari episcopi, Sfântul Ethelwold de Winchester (912-984 d. Hr.) și Sfântul Oswald de Worcester (+992 d. Hr.). Cel dintâi, Ethelwold, a intrat de tânăr în mănăstirea din Glastonbury, ajungând apoi stareț la Abingdon, și, în anul 963, episcop de Winchester. Om foarte hotărât din fire, Ethelwold a luptat din greu pentru a reface viața călugărească în eparhia sa, rezidind mai multe mănăstiri și scriind împreună cu Sfântul Dunstan o cunoscută rânduială călugărească. Din pricina aceasta, Ethelwold a rămas cunoscut până astăzi drept „Părintele călugărilor.” Celălalt episcop, Oswald, era de neam danez, născut în Anglia într-o familie creștină. După ce a petrecut mai mult timp în mănăstirea Fleury din Franța, Oswald a fost hirotonit episcop de Worcester de către Sfântul Dunstan, iar apoi, în anul 672, Arhiepiscop de York. Ca și ceilalți doi episcopi, el s-a străduit să întărească viața călugărească engleză, întemeind mai multe mănăstiri, dintre care cea mai cunoscută a fost cea din Ramsey. Sfântul a murit în Postul Mare, în timp ce spăla, după obiceiul său, picioarele săracilor. Acești trei mari ierarhi englezi au izbutit să rectificească nu mai puțin de 30 de mănăstiri în întreaga Anglie, adunând în ele mulți călugări sfinți, dintre care o pomenim chiar pe fiica regelui Edgar, Sfânta Edith din Wilton (+984 d. Hr.), intrată în mănăstire la vârsta de 15 ani. La moartea tatălui și a fratelui ei, mai-marii englezilor au venit să-i ceară sfintei să le fie regină, însă cuvioasa nu a primit, spunând că ea este călugăriță. A murit când încă nu împlinise 23 de ani, iar trupul ei a rămas după moarte nestrucăt.

Lucrarea de reînnoire a vieții călugărești a avut însă și o mulțime de dușmani. Cei mai puternici și mai neînduplecați dintre ei au fost nobilii englezi, care vroiau să pună mâna pe averile și pământurile mănăstirilor. De aceea, ei s-au împotrivit în fel și chip strădaniilor Sfântului Dunstan și ale ucenicilor săi, uneltind totodată și împotriva regelui Edgar, care era un mare apărător al călugărilor. Când Edgar a murit și pe tronul Angliei s-a urcat fiul său, Sfântul Edward Martirul (+978 d. Hr.), care de-abia împlinise 13 ani, nobilii au găsit prilejul potrivit pentru a-și împlini gândurile și dorințele lor nelegiuite. Într-adevăr, Edward, asemenea tatălui său, era ucenic al Sfântului Dunstan și avea dragoste pentru viața călugărească, fiind foarte iubit de popor pentru marea lui milostenie. De aceea, la nici patru ani după încoronarea sa, nobilii, împreună cu mama vitregă a lui Edward, l-au omorât mișelește pe tânărul rege în timp ce acesta se întorcea de la vânătoare. Minunile nenumărate care au urmat morții sale, au arătat că Dumnezeu îl primise pe nevinovatul și curatul domnitor ca pe un mucenic al Său.

Uciderea tâlhărească a unsului lui Dumnezeu nu a rămas însă nepedepsită, și de aceea blestemul s-a abătut asupra pământului Angliei. Într-adevăr, după moartea sfântului rege, vikingii au început din nou să atace Anglia, de astă dată cu și mai multă sălbăcie, și Dumnezeu nu a mai trimis englezilor, pentru păcatul lor, regi care să-i izbăvească de furia păgânilor. Din pricina aceasta, lucrurile au mers din rău în mai rău pentru Biserica și pentru poporul Angliei. Mai întâi, mulți dintre vrednicii ucenici ai lui Dunstan au ajuns mucenici, printre ei aflându-se și Sfântul Alphege (953-1012 d. Hr.), cel de-al treizecilea Arhiepiscop de Canterbury. Intrat de tânăr în viața călugărească, Alphege a petrecut mai mulți ani în pustie, fiind ales pentru înfrânarea și sfințenia sa episcop de Winchester. Hirotonit de către Sfântul Dunstan în anul 984, Alphege și-a păstorit cu mare bunătate turma, ajungând cunoscut pretutindeni pentru milostenia sa și pentru dragostea sa de patrie. Astfel, prin sfaturile, îndemnul și rugăciunile lui, sfântul a fost un mare sprijin pentru poporul englez în acele vremuri grele. Într-adevăr, în anul 1005, când Alphege a fost ales Arhiepiscop de Canterbury, danezii pustiau țara și pământurile ei. În anul 1011, ei au ajuns și la Canterbury,

cucerind orașul sfânt al Angliei și prinzându-l pe sfântul arhiepiscop chiar în timp ce slujea în Biserică. Au cerut pentru el mulți bani drept răscumpărare, însă Alphege le-a poruncit credincioșilor săi să nu plătească nimic. Pentru aceasta, sfântul a fost omorât cu sălbăticie, ajungând cel dintâi Arhiepiscop de Canterbury care a primit cununa muceniciei.

După slăvita lui moarte, Dumnezeu a rânduit ca pe tronul Angliei să se urce cei dintâi regi danezi. Pentru rugăciunile Sfântului Alphege și ale celorlalți mucenici, acești regi primiseră credința creștină, astfel că, deși străini de neam, ei au fost blânzi și îndurători cu englezii. Cu toate acestea, Biserica Angliei a intrat într-o perioadă de tot mai mare decădere, în învățăturile ei pătrunzând, ca pretutendeni în Apus, schimbările care au dus la trista ruptură din 1054 și la înstrăinarea și desprinderea Apusului de Biserica Ortodoxă. Mai ales, această înstrăinare a fost desăvârșită în Anglia prin cucerirea normandă din anul 1066 d. Hr. În acel an, William I, ducele Normandiei, a năvălit în Anglia cu o oștire numeroasă, având binecuvântarea papei Alexandru al II-lea. Deși creștini cu numele, normanzii s-au dovedit a fi mai cruzi și mai sălbatici decât vikingii, omorând fără milă nenumărați dintre englezi și distrugând aproape în întregime viața bisericească din Anglia. Mulți englezi, mai ales cei de neam mare, au fost nevoiți să fugă în Europa. Unii au ajuns la Constantinopol, unde s-au dovedit a fi supuși credincioși ai împăratului roman, iar alții au ajuns la Kiev, cealaltă mare capitală creștină a acelor vremuri. În locul lor, William a adus în Anglia mulțime de nobili normanzi, lacomi și sângeroși, care au pustiit țara cum nu mai fusese pustiită înainte. Pe scaunele episcopale, Cuceritorul a așezat ierarhi războinici de neam franc și german, care îl însoțeau pretutendeni în luptă. Despre toate acestea, vechea cronică engleză vorbește în cuvinte mișcătoare: „Iar în timpul lui [al lui William], oamenii au îndurat cumplită asuprire și răni de multe feluri. [...] Om nemilos era regele. Adâncit în lăcomie și întru totul stăpânit de zgârcenie. Era atât de neîndurător încât nu-i păsa nici măcar că toți îl urăsc. [...] Vai! Ca nu cumva vreun om să se poarte vreodată cu atâta mândrie, și să se socotească la fel ca el mai înălțat decât toți oamenii. [...] Și a zidit peste tot palate, asuprindu-i pe bieții oameni. Și lucrurile au mers tot din rău în mai rău.”

Iar aceasta poate că nu s-ar fi întâmplat, dacă englezii nu și-ar fi atras asupra lor mânia lui Dumnezeu, ucigându-l pe unsul Său, nevinovatul rege Edward. Astăzi, însă, prin rânduiala lui Dumnezeu, moaștele Sfântului Edward se găsesc într-o mănăstire ortodoxă din Anglia, unde sunt cinstite după cuviință de mai mulți călugări englezi. Poate că pentru rugăciunile lui, Dumnezeu va îndepărta blestemul de pe pământul Angliei, și poporul englez se va întoarce din nou la credința Sfântului Edward și a celorlalți sfinți englezi!

Pentru rugăciunile Sfântului Edward, și ale tuturor sfinților care au strălucit în pământul Insulelor Britanice, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin!

Lista Sfinților Insulelor Britanice pomeniți în această lucrare:

AARON și IULIU, mucenici, în Britania, 304 d. Hr. Prăznuire: 1 iulie

ADAMNAN, cuvios, cel de-al nouălea stareț al Mănăstirii Iona, 625-704 d. Hr. Prăznuire: 23 septembrie

ADRIAN, cuvios, din Africa de Nord, stareț în Canterbury, 710 d. Hr. Prăznuire: 9 ianuarie

AIDAN (Edan), Episcop de Lindisfarne (Anglia), din Irlanda, 651 d. Hr. Prăznuire: 31 august

ALBAN, întâiul mucenic al Britaniei, 304 d. Hr. Prăznuire: 22 iunie
 ALDHELM, Episcop de Sherborne, primul învățat englez, 639-709 d. Hr. Prăznuire: 25 mai
 ALPHEGE, sfințit mucenic, Arhiepiscop de Canterbury, 954-1012 d. Hr. Prăznuire: 19 aprilie
 ARISTOBUL, Apostol din cei 70, primul episcop al Britaniei. Prăznuire: 15 martie
 AUDREY, cuvioasă, regină a Northumbriei, întemeietoarea Mănăstirii Ely, 679 d. Hr. Prăznuire: 23 iunie
 AUGUSTIN, Arhiepiscop de Canterbury și apostol al englezilor, 604 d. Hr. Prăznuire: 27 mai
 BEDA, cuvios, în Jarrow (Anglia), mare scriitor bisericesc, 673-735 d. Hr. Prăznuire: 25 mai
 BENEDICT Biscop, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Jarrow (Anglia), 628-690 d. Hr. Prăznuire: 12 ianuarie
 BIRINUS, Episcop de Dorchester, Apostol al Wessexului (Anglia), 650 d. Hr. Prăznuire: 3 decembrie
 BONIFATIE, din Devon, Episcop de Mainz, Luminătorul Germaniei, 675-754 d. Hr. Prăznuire: 5 iunie
 BOTULF, cuvios, din Iken (Anglia), sec. VII d. Hr. Prăznuire: 17 iunie
 BRENDAN Marinarul, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Clonfert (Irlanda), 486-575 d. Hr. Prăznuire: 16 mai
 BRIGID, cuvioasă, întemeietoarea Mănăstirii Kildare (Irlanda), 450-525 d. Hr. Prăznuire: 1 februarie
 CADOC, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Llancarvan (Țara Galilor), sec. VI d. Hr. Prăznuire: 24 ianuarie
 CEDD, Episcop și Apostol al Essexului (Anglia), 664 d. Hr. Prăznuire: 26 octombrie
 CHAD, frate al Sfântului Cedd, Episcop de Lichfield (Anglia), 673 d. Hr. Prăznuire: 2 martie
 CLEMENT (Willibrord), apostol și episcop al Frisiei (Olanda), 658-739 d. Hr. Prăznuire: 7 noiembrie
 COLUMBA, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Iona, apostol în Scoția, 521-597 d. Hr. Prăznuire: 9 iunie
 COLUMBAN, cuvios, întemeietorul Mănăstirilor Luxeuil și Bobbio, 543-615 d. Hr. Prăznuire: 23 noiembrie
 COMGALL, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Bangor (Irlanda), 516-601 d. Hr. Prăznuire: 10 mai
 CUTHBERT, Episcop de Lindisfarne, „făcătorul de minuni al Angliei”, 687 d. Hr. Prăznuire: 20 martie
 DAVID, Episcop de Menevia, ocrotitorul Țării Galilor, 600 d. Hr. Prăznuire: 1 martie
 DECLAN, Episcop de Ardmore, sec. V d. Hr. Prăznuire: 24 iulie
 DUBRICHIE, Episcop, întemeietor al vieții călugărești britane, sec. V-VI d. Hr. Prăznuire: 14 noiembrie
 DUNSTAN, Arhiepiscop de Canterbury, înnoitor al vieții călugărești engleze, 909-988 d. Hr. Prăznuire: 19 mai
 DYMPHNA, muceniță, din Irlanda, în Gheel (Belgia), 620 d. Hr. Prăznuire: 15 mai
 EANSWITHA, cuvioasă, prima călugăriță engleză, în Folkestone, 614-640 d. Hr. Prăznuire: 12 septembrie
 EDGAR cel Pașnic, rege al Angliei, 975 d. Hr. Prăznuire: 8 iulie
 EDITH, cuvioasă, fiica regelui Edgar, în Wilton, 984 d. Hr. Prăznuire: 16 septembrie

EDMUND, mucenic, rege și ocrotitor al Angliei, 841-869 d. Hr. Prăznuire: 20 noiembrie

EDWARD, mucenic, rege al Angliei, fiul regelui Edgar, 978 d. Hr. Prăznuire: 18 martie

EDWIN, mucenic, rege al Northumbriei (Anglia), 633 d. Hr. Prăznuire: 12 octombrie

ENDA, cuvios, pustnic în insula Aran (Irlanda), 530 d. Hr. Prăznuire: 21 martie

ERKENWALD, Episcop și ocrotitor al orașului Londra, 693 d. Hr. Prăznuire: 30 aprilie

ETHELBERT (Albert), rege de Kent (Anglia), 560-616 d. Hr. Prăznuire: 25 februarie

ETHELWOLD, Episcop de Winchester, ucenic al Sfântului Dunstan, 912-984 d. Hr. Prăznuire: 1 august

FIACRE, cuvios, din Irlanda, întemeietorul Mănăstirii Breuil (Franța), 670 d. Hr. Prăznuire: 39 august

FINIAN, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Clonard (Irlanda), 549 d. Hr. Prăznuire: 12 decembrie

FELIX, Episcop de Dunwich, Apostol al Angliei de Răsărit, sec. VI d. Hr. Prăznuire: 8 martie

FRIDOLIN Rătăcitorul, cuvios, din Irlanda, Apostol al Rinului de Sus, sec. VI d. Hr. Prăznuire: 6 martie

FURSEY, cuvios, din Irlanda, întemeietorul Mănăstirii Lagny (Franța), 648 d. Hr. Prăznuire: 16 ianuarie

GALL, cuvios, din Irlanda, luminătorul Elveției, 550-645 d. Hr. Prăznuire: 16 octombrie

GHERMAN, Episcop de Auxerre (Galia), propovăduitor în Britania, 380-448 d. Hr. Prăznuire: 31 iulie

GILDAS Înteleptul, scriitor bisericesc, din Țara Galilor, 516-570 d. Hr. Prăznuire: 29 ianuarie

GRIGORIE cel Mare (Dialogul), Papă al Romei și apostol al englezilor, 540-604 d. Hr. Prăznuire: 12 martie

GUTHLAC, cuvios, în Crowland, cel mai mare părinte englez al pustiei, 673-714 d. Hr. Prăznuire: 11 aprilie

HILDA, cuvioasă, întemeietoarea Mănăstirii Whitby (Anglia), 614-680 d. Hr. Prăznuire: 17 noiembrie

ILTYD, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Llantwit (Țara Galilor), 535 d. Hr. Prăznuire: 6 noiembrie

IOAN, Episcop de York, întemeietorul Mănăstirii Beverly (Anglia), 721 d. Hr. Prăznuire: 7 mai

ITA, cuvioasă, întemeietoarea Mănăstirii Kileedy (Irlanda), 570 d. Hr. Prăznuire: 15 ianuarie

KENNETH, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Kilkenny (Irlanda), 525-599 d. Hr. Prăznuire: 11 octombrie

KENTIGERN Mungo, Episcop de Glasgow, apostol în Scoția, 518-603 d. Hr. Prăznuire: 13 ianuarie

KEVIN, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Glendalough (Irlanda), 618 d. Hr. Prăznuire: 3 iunie

KIERAN cel Bătrân, Episcop de Ossory (Irlanda), 530 d. Hr. Prăznuire: 5 martie

KIERAN cel Tânăr, cuvios, întemeietorul Măn. Clonmacnois (Irlanda), 512-545 d. Hr. Prăznuire: 9 septembrie

KILIAN, sfințit mucenic, din Irlanda, Episcop de Wurzburg (Germania), 640-689 d. Hr. Prăznuire: 8 iulie

LUP, Episcop de Troyes (Galia), propovăduitor în Britania, 384-478 d. Hr. Prăznuire: 29 iulie
 NINIAN, cuvios, întemeietorul Mănăstirii Whithorn, apostol al Scoției, 432 d. Hr. Prăznuire: 26 august
 OENGUS (Angus) Culdeul, cuvios, primul scriitor de vieți de sfinți din Irlanda, 830 d. Hr. Prăznuire: 11 martie
 OSWALD, mucenic, rege al Northumbriei (Anglia), 604-642 d. Hr. Prăznuire: 5 august
 OSWALD, Episcop de Worcester și de York, ucenic al Sfântului Dunstan, 992 d. Hr. Prăznuire: 28 februarie
 PATRICK (Patricie), Episcop și Apostol al Irlandei, 380-467 d. Hr. Prăznuire: 17 martie
 PAULIN, Episcop de York, Apostol al Northumbriei, 644 d. Hr. Prăznuire: 10 octombrie
 PETROC, cuvios, din Padstow (Cornwall), 564 d. Hr. Prăznuire: 4 iunie
 SAMSON, Episcop de Dol (Bretania), din Țara Galilor, 490-565 d. Hr. Prăznuire: 28 iulie
 SIGFRID, Episcop de Vaxjo, din Glastonbury, luminător al Suediei, 1045 d. Hr. Prăznuire: 15 februarie
 SIMON Zelotul, Apostol din cei 12, în Britania. Prăznuire: 10 mai
 SWITHIN, Episcop de Winchester, mare făcător de minuni, 862 d. Hr. Prăznuire: 2 iulie
 TEODOR, Arhiepiscop de Canterbury, din Tarsul Ciliciei, 602-690 d. Hr. Prăznuire: 19 septembrie
 WILFRID, Arhiepiscop de York, întemeietorul Mănăstirii Ripon, 633-709 d. Hr. Prăznuire: 12 octombrie
 WINIFRED, muceniță, din Țara Galilor, 650 d. Hr. Prăznuire: 3 noiembrie

Viața Sfântului Patrick, luminătorul Irlandei

Troparul Sfântului Patrick, glas III:

O, Sfântule episcop Patrick, făcătorule de minuni întocmai cu apostolii și luminător al pământului Irlandei, roagă-L pe milostivul Dumnezeu, să dea sufletelor noastre iertare de păcate.

Introducere

Sfântul Patrick este, pe bună dreptate, cel mai iubit și cel mai cunoscut dintre sfinții irlandezi, fiind astăzi socotit atât ocrotitorul insulei, cât și apostolul ei. Ne vom strădui să arătăm, în cele ce urmează, viața acestui mare ales al lui Dumnezeu, care a izbutit, prin propovăduirea sa, să aducă la credința creștină întreaga Irlandă. Acest lucru nu a fost deloc unul neînsemnat, deoarece Irlanda avea să ajungă mai târziu „Insula sfinților”, insulă care a născut din pământurile sale mulțimi nenumărate de oameni plăcuți lui Dumnezeu, dintre care mulți au fost apostoli și luminători a întregii popoare.

În primul rând trebuie să spunem că, deși Sfântul Patrick este atât de îndrăgît și de cinstit în întreaga lume, lucrurile care se cunosc despre viața lui sunt destul de puține.

S-a păstrat până astăzi o „Mărturisire” a sfântului, care este de mare însemnătate, deoarece în ea Patrick își înfățișează pe scurt întreaga viață și lucrare. Pricina pentru care omul lui Dumnezeu a întocmit o astfel de scriere a fost mai ales aceea de a se apăra de multele învinuiri care îi erau aduse, precum și de a lăsa o moștenire scrisă fiilor săi duhovnicești. Pe lângă frumusețea „Mărturisirii”, în care se poate vedea limpede felul de a fi al sfântului, aceasta este și singura mărturie sigură despre viața lui Patrick. Într-adevăr, celelalte vieți care s-au păstrat sunt de multe ori niște povestiri târzii, în care cu mare greutate adevărul poate fi deosebit de închipuire. Pentru aceasta, ne vom folosi adesea, în continuare, de această minunată „Mărturisire”, care este una dintre puținele vieți scrise de vreun sfânt despre el însuși.

Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului

Se pare că Patrick s-a născut undeva în partea de apus a Marii Britanii, într-un sat numit Bannaven Taberniae, în jurul anului 381 d. Hr. Se trăgea dintr-o familie de credincioși slujitori ai altarului. Tatăl său, Calpurnius, era diacon, în timp ce bunicul său, Potitus, fusese preot. La naștere, părinții i-au pus sfântului numele Patrick (sau Patricie), care în limba latină înseamnă om de neam mare. Copilăria omului lui Dumnezeu a fost una liniștită și fericită. Părinții săi, care erau de neam celt, erau dintre cei mai bogați din sat. Aceasta, deoarece tatăl său avea, pe lângă slujba de diacon, și răspunderea de a păstra ordinea în ținut.

Însă viața fără griji și fără greutate l-a făcut pe Patrick să se depărteze de învățătura creștină pe care o primise de la părinții săi, și să înceapă să ducă o viață departe de Dumnezeu și de Biserică. Sfântul ne spune cu smerenie că până la vârsta de 16 ani ajunsese să uite cu desăvârșire atât de Dumnezeu, cât și de poruncile Sale.

Atunci însă, din rânduială dumnezeiască, s-a abătut asupra satului în care trăia Patrick o mare nenorocire. În vremurile acelea, împărăția romană ajunsese la mare decădere, astfel că ținuturile de la marginea ei erau adesea lipsite de orice apărare. Din această pricină, hoarde întregi de păgâni năvăleau în satele și orașele romane, jefuindu-le fără milă și trecând totul prin ascuțișul sabiei. Astfel s-a întâmplat și în partea de apus a Britaniei, în jurul anului 400. Câteva corăbii de irlandezi sălbatici au atacat ținuturile din preajma mării, pustiind totul în cale și luând cu ei mulțimi nenumărate de robi. Această năpastă a lovit și casa lui Patrick. Toți slujitorii familiei au fost omorâți sub privirea îngrozită a tânărului, care a fost prins și dus în Irlanda.

„Am fost vrednici de această soartă,” povestește netulburat sfântul, „pentru că ne îndepărtasem de Dumnezeu; nici nu țineam poruncile Lui, nici nu-i ascultam pe păstorii noștri, care ne vorbeau despre mântuire”. Plecarea în robie a fost însă pentru Patrick o încercare grozavă, care i-a schimbat în chip hotărâtor întreaga viață. Fiind făcut rob așa de tânăr, sfântul nu a mai putut să-și desăvârșească învățătura. Din pricina aceasta a avut de suferit multe greutăți toată viața, deoarece limba latină pe care o vorbea era una neșlefuită și oarecum greoaie. Într-adevăr, dușmanii sfântului s-au folosit mereu de această slăbiciune a sa, pentru a-l batjocori și pentru a-l face să se lepede de lucrarea de propovăduire.

Robia în Irlanda

Dar pe lângă aceasta, robia în Irlanda l-a schimbat cu desăvârșire pe alesul lui Dumnezeu. Aceasta, din pricină că ajungând el acolo, a început să ducă o viață plină de greutăți și de lipsuri. A fost vândut rob unui om numit Milchu, un mare preot păgânesc, care era nespus de crud și de aspru. Acesta locuia în partea de miazănoapte

a Irlandei, în ținutul Antrim, și i-a dat în ascultare sfântului să poarte grijă de oile sale. Astfel, Patrick petrecea zile și săptămâni întregi sub cerul liber, cutreierând cu turmele sale munții Slemish. El, care înainte fusese un tânăr bogat și lipsit de griji, trebuia acum să muncească de dimineața până seara numai pentru a putea să trăiască. Însă în această ispită amară, Patrick nu a deznădăjduit, ci a început să se roage cu lacrimi fierbinți Celui pe Care Îl părăsise în timpul cât trăise în plăceri și-n desfătare. Iată cum povestește sfântul despre acești ani de grele încercări: „Încă din copilărie nu am crezut în Dumnezeu cel viu, ci am rămas în moarte și în necredință până când am fost aspru pedepsit. Într-adevăr, am fost smerit cumplit de foame și de goliciune, precum și de faptul că fiecare zi cât am fost în Irlanda a trebuit să umblu, împotriva voinței mele, până ce cădeam jos de istovire.”

Însă încet-încet, prin aceste greutăți nemaipomenite, Dumnezeu a început să lucreze în inima tânărului, întorcându-l la El, și aprinzându-i în suflet dragostea cea dumnezeiască. Pe cât sfântul se chinuia trupește în bătăi, în ocări și-n oboseală, pe atât sufletul lui primea har de la Dumnezeu, încât, în scurtă vreme, a ajuns la mare sporire duhovnicească. Părăsit și pătîmind în inima munților, sfântul a ajuns să-L poarte mereu pe buze pe Cel Ce era singura sa mângâiere și alinare. „Din ce în ce mai mult dragostea mea pentru Dumnezeu și cinstirea mea pentru El creșteau,” ne mărturisește Patrick. „Credința mea s-a întărit și râvna mea a ajuns atât de mare, încât în timpul unei singure zile ziceam câte o sută de rugăciuni, și aproape tot atâtea și noaptea. Stăteam prin păduri și în munți, și chiar și când era zăpadă sau îngheț sau ploaie, mă trezeam înainte de răsărit pentru a mă ruga. Iar în aceasta nu m-am simțit niciodată bolnav sau leneș, pentru că, după cum îmi dau acum seama, eram plin de înflăcărare.” Dobândise, pentru multa sa râvnă și dragoste, darul rugăciunii neîncetate. Aceasta lucra în el cu putere până și în timpul somnului. De multe ori simțea ca și cum ar fi fost Altceineva rugându-se fără oprire înlăuntrul lui, după cuvântul Scripturii, „cu suspine negrăite”. Odată, de pildă, a auzit în vis o voce care l-a umplut de bucurie, și care îi șoptea cu blândețe: „Cel ce Și-a dat viața pentru tine, Acela este Cel ce vorbește întru tine.”

Într-adevăr rânduiala cea înțeleaptă a lui Dumnezeu îngăduie adesea mari greutăți asupra aleșilor Lui, pentru a-i struni pe calea cea bună și pentru a-i aduce la pocăință și îndreptare. Pentru aceasta și Patrick, ori de câte ori își aducea aminte de anii grei ai robiei sale, Îi mulțumea lui Dumnezeu pentru grija pe care i-o purtase, și pentru că prin suferință îl întorsese din căile păcatului. „Dumnezeu”, spune cu recunoștință sfântul, „a privegheat asupra mea când eu încă nu-L cunoscusem, și când încă nu eram în stare să deosebesc binele de rău.” Patrick însă nu socotea nici una dintre binefacerile lui Dumnezeu ca fiind rodul vredniciei sale, ci toate le punea pe seama bunătății nemărginite a Mântuitorului său. Iată ce ne mărturisește cu mare smerenie: „Sunt, astfel, în primul și în primul rând, un surghiunit fără carte și neînvățat, care nici nu poate să gândească pentru viitor. Dar un lucru știu fără îndoială: că înainte să pătînesc eram ca o piatră zăcând în noroi. Apoi El, Cel ce este puternic, a venit și, în mila Lui, nu numai că m-a scos afară [din noroi], ci m-a și ridicat și m-a așezat în chiar vârful zidului.”

Scăparea din robie

După șase ani petrecuți în robie, omul lui Dumnezeu, deși așa de tânăr, ajunsese întărit în credință și plin de vârtute. Strălucea tuturor celor din jur și toți îl iubeau pentru marea sa bunătate, dar și pentru nevinovăția sa cea copilărească. Învățase repede limba irlandeză, care semăna mult cu limba pe care o vorbea acasă, și îi

cucerea pe toți prin cuvintele sale izvorâte din inimă. Într-adevăr, sfântul spunea întotdeauna fără ocolișuri tot ce gândea și era neprefăcut și sincer. Fiind așa de nevinovat la suflet, Dumnezeu l-a învrednicit să aibă mai multe vise minunate, care îl întâreau mereu și-l povățuiau în greutățile sale.

Astfel, într-una din nopți, omul lui Dumnezeu a auzit un glas care îl îndemna să plece de la stăpânul său, zicând: „Este bine că postești; în curând o să pleci în țara ta. [...] Iată, corabia îți este pregătită.” Însă portul pe care sfântul l-a văzut în vis se afla la mai multe sute de kilometri depărtare, undeva pe coasta de răsărit a Irlandei. Deși Patrick avea doar 22 de ani, și nu cunoștea deloc insula, a ascultat de porunca dumnezeiască, pornindu-se la drum și fugind de la omul căruia îi slujise vreme de șase ani. Dumnezeu l-a păzit în căile sale, astfel că după mai mult timp a izbutit să ajungă la locul pe care îl căuta. Acolo, deși a găsit corabia întocmai cum îi fusese descoperit în vis, Patrick a fost nevoit să mai înfrunte o ispită. Corăbierii erau oameni necredincioși, și i-au cerut sfântului ca înainte de plecare să facă cu ei un legământ păgânesc. Fără să stea pe gânduri, omul lui Dumnezeu le-a spus că este creștin și că nu poate să împlinească cererea lor, iar pentru aceasta a fost izgonit cu cuvinte aspre de către stăpânul corăbiei. Mâhnit cumplit, pentru că nu avea pe nimeni să-l ajute, Patrick a început să se roage fierbinte. Și Dumnezeu nu l-a lăsat, ci în chip minunat a lucrat la inimile păgânilor. Astfel, în timp ce sfântul se îndrepta spre oraș, mereu cu mintea la Hristos, unul dintre necredincioși a venit în fugă la el, spunându-i că hotărâseră să-l primească în corabie. Slăvind pe Dumnezeu, Patrick s-a întors și s-a urcat în corabie. După o călătorie de trei zile au ajuns la un oraș părăsit de pe coastele Galiei, unde s-au hotărât să coboare.

Deși nu știau unde se află, au pornit la drum nădăjduind că vor găsi vreun sat locuit sau vreo așezare oarecare. Însă vreme de 28 de zile au rătăcit prin pământurile neprimitoare, fără a ști încotro merg și fără a găsi pe cineva să-i ajute. Mâncarea li se terminase, și ajunseseră atât de slăbiți încât de-abia mai puteau merge. Cu toate acestea, Patrick era mereu luminos la față și netulburat. Văzându-l astfel, păgânii s-au gândit să-i ceară ajutorul, și astfel conducătorul l-a întrebat cu mâhnire în glas: „Tu, creștine, spui că Dumnezeul tău e atotputernic. Atunci de ce nu te rogi pentru noi?” Fără umbră de îndoială, sfântul i-a răspuns liniștit: „Întoarceți-vă cu credință și din toată inimă la Domnul Dumnezeu meu, căci nimic nu Îi este cu neputință.” Și de cum a început Patrick să se roage, minunea s-a întâmplat. O turmă întreagă de porci a apărut în fața lor din pădure, și păgânii au putut să-și potolească astfel foamea. Din ziua aceea, au avut mereu hrană din destul, iar pentru aceasta au început să-l cinstească pe Patrick, privindu-l cu recunoștință și cu teamă.

Chemarea la propovăduire

Despre anii care au urmat, sfântul ne spune foarte puține lucruri. Știm doar că omul lui Dumnezeu a petrecut multă vreme călătorind prin mănăstirile Galiei, care în vremea aceea străluceau prin nenumărați oameni sfinți, și că a ajuns și la binecunoscuta mănăstire din insula Lerins. În această mănăstire, Sfântul Ioan Casian așezase rânduiala călugărească a părinților nevoitori din Egipt, astfel că Patrick a putut să se adape din duhul călugăriei adevărate. Pe lângă aceasta, Patrick a ajuns și la mănăstirea din orașul Auxerre, unde se nevoia Sfântul Gherman, episcopul orașului, om îmbunătățit și plin de înțelepciune. La picioarele lui, Patrick a stat timp îndelungat, sporind în vârtute și umplându-se de Duh Sfânt. După mai mulți ani petrecuți la Auxerre, omul lui Dumnezeu a hotărât să se întoarcă la casa sa din

Britania, pentru a-și vedea prietenii și neamurile. A stat aici, în mijlocul rudelor sale, mai mulți ani, învățându-i pe toți și povățuindu-i pe calea mântuirii.

Însă Dumnezeu rânduse ca lumina să nu rămână sub obroc, ci să strălucească tuturor, și pentru aceasta a găsit un chip minunat de a-l chema pe alesul Său la propovăduire. Astfel, într-o noapte Patrick a avut un vis. Se făcea că un om pe nume Victor venise din Irlanda, cu mulțime nenumărată de scrisori, pe care i le-a dat sfântului să le citească. Patrick și-a aruncat ochii în prima scrisoare, și a văzut scris: „vocea irlandezilor”. Apoi, de îndată a început să audă strigăte puternice venind dinspre Irlanda, care toate spuneau într-un glas: „Te rugăm, băiete, vino și umblă încă o dată printre noi!” Chemarea aceasta, care poate părea neînsemnată, l-a străpuns pe Patrick până în adâncul inimii. Totuși, la început sfântul nu a vrut să-i dea crezare sau să o bage în seamă, și doar după ce de nenumărate ori a auzit în minte glasul cel deznădăjduit al irlandezilor, s-a hotărât să pornească la drum. Asemenea lui Moise mai înainte, Patrick șovăia să plece la propovăduire, deoarece se vedea neînvățat și se socotea nevrednic de o astfel de slujire..

S-a plecat însă cu smerenie voii lui Dumnezeu, și a hotărât să meargă la Sfântul Gherman pentru a-i cere sfat în privința visului pe care-l avusese. Acesta vizitase între timp de mai multe ori Britania, unde fusese trimis pentru a opri răspândirea ereziei pelagiene. Într-una dintre aceste călătorii ale sale, în anul 429 d. Hr., Gherman îl hirotonise episcop pe Sfântul Paladie, trimitându-l ca păstor al puținilor creștini ce trăiau în Irlanda. Însă Paladie plecase din insulă după mai puțin de un an de propovăduire, fiind scârbit de cruzimea și de sălbăticia irlandezilor. Când Patrick a venit la Gherman în anul 430, pentru a-i povesti descoperirea care îi fusese făcută, sfântul episcop tocmai se ruga lui Dumnezeu să-i trimită un înlocuitor pentru Paladie. Astfel că, de cum a auzit cuvintele fostului său ucenic, s-a umplut de mare bucurie, și chiar în ziua aceea l-a hirotonit pe Patrick diacon. După ce l-a pregătit câțiva vreme pentru lucrarea ce-i stătea înainte, Gherman l-a hirotonit preot și apoi episcop, trimitându-l să ducă vestea cea bună poporului în care Patrick pătimise atâția ani.

De câte ori se gândea la această rânduală nepătrunsă și tainică a lui Dumnezeu, Patrick se umplea de uimire în fața înțelepciunii Stăpânului a toate. Într-adevăr, sfântul nu putea înțelege cum Dumnezeu îl alesese tocmai pe el, un rob amărât și neînvățat, pentru a aduce la credința creștină un întreg popor păgân. Iată cuvintele lui: „Minunați-vă voi, oameni mari și mici, care Îl cinstiți pe Dumnezeu! Luați seama la aceasta, preoți învățați! Cine a fost Cel Care m-a chemat pe mine, prost cum sunt, dintre cei ce sunt socotiți înțelepți, cunoscători ai dreptului, puternici în cuvânt și în toate lucrurile? I-a lăsat la o parte pe toți aceștia pentru mine, un biet surghiunit. M-a însuflat cu frică, cinstire și răbdare, ca să pot sluji cu credincioșie [...] poporului la care dragostea lui Hristos m-a adus. Cu adevărat, dragostea lui Hristos m-a dat lor, pentru a le sluji cu smerenie și cu sinceritate întreaga mea viață – dacă voi fi socotit vrednic.”

Plecarea în Irlanda și începutul propovăduirii

Și astfel, în anul 432 d. Hr. Patrick a plecat de la mănăstirea din Auxerre împreună cu câțiva însoțitori, îndreptându-se spre Irlanda. Mai întâi, a hotărât să se abată pentru o vreme în Britania, pentru a cere ajutorul și sprijinul episcopilor de un neam cu el. Însă când a ajuns acasă, sfântul a găsit greutăți și ispite în loc de ajutor și îmbărbătare. Într-adevăr, văzându-l hirotonit episcop, toți prietenii și cunoscuții săi au început să-l ia în râs, știindu-l om neînvățat și simplu. Ceilalți episcopi au fost cuprinși de pizmă văzând că Patrick, care plecase din Britania mirean, fusese hirotonit așa de repede.

Pentru aceasta, cu toții, de cum au auzit că vroia să propovăduiască irlandezilor păgâni, au început să-și bată joc de el și să se străduiască să-l oprească de la aceasta. Mai ales, cunoscuții sfântului nu erau în stare să înțeleagă cum putea fi cineva dornic să meargă să trăiască într-un popor așa de sălbatic și de aprig precum irlandezii, care doar cu câțiva ani înainte trecuseră prin foc și sabie însăși familia lui Patrick. „Obişnuiau să vorbească unii cu alții despre mine pe ascuns”, ne povestește sfântul. „De ce vrea omul acesta să se arunce în primejdie între dușmani de-ai noștri, care nu au nici o cunoștință de Dumnezeu?”

Și pentru că sfântul era atât de smerit, și mereu se socotea pe sine nevrednic și neputincios, a șovăit multă vreme înainte de a se hotărî ce să facă. „Deși Dumnezeu m-a ales ca să-I fiu ajutor,” ne mărturisește Patrick, „am fost încet în a primi chemarea Duhului. Domnul a arătat bunătate față de mine de mii și mii de ori, pentru că a văzut că eram gata, chiar dacă nu știam ce să fac în legătură cu starea în care mă aflam; căci mulți erau cei ce vroiau să-mi împiedice propovăduirea.” Dar cunoscând chemarea ce îi fusese făcută, precum și binecuvântarea primită de la Sfântul Gherman, omul lui Dumnezeu nu a mai amânat plecarea. De aceea, văzând că nu se poate aștepta la nici un ajutor din partea episcopilor britani, a hotărât să nu mai asculte glasurile lor, ci neîndoind să urmeze poruncii dumnezeiești.

Cu acestea în gând, sfântul a ajuns din nou în Irlanda, prin anul 435 d. Hr., după ce părăsise insula mai bine de douăzeci de ani. Despre lucrarea sa acolo nu se știu multe lucruri sigure. Totuși, anume pentru această propovăduire a sa între irlandezi este sfântul astăzi cunoscut și iubit. Și pentru aceea ne vom strădui să arătăm cum s-a ostenit omul lui Dumnezeu zi și noapte, vreme de câteva zeci de ani, pentru a scoate poporul irlandez din întunericul păgânătății și pentru a-l face vrednic de împărăția cerurilor.

Mai ales la început, sfântului i-a fost cumplit de greu. Înconjurat de puțini prieteni, în mijlocul unui popor în întregime necredincios și neprietenos, Patrick a avut de îndurat nenumărate încercări. „Am venit la păgânii irlandezi,” ne mărturisește sfântul, „pentru a propovădui Vestea cea Bună și pentru a îndura ocări de la necredincioși. Am auzit batjocorită chemarea mea și am răbdat multe prigoane, chiar până la lanțuri.”

Înainte de a-și începe lucrarea, omul lui Dumnezeu a hotărât să meargă la fostul său stăpân, Milchu, pentru a-i plăti acestuia preț de răscumpărare pentru fuga sa. De aceea, a coborât pe țarm în ținutul Antrim, și de acolo s-a îndreptat spre munții Slemish, unde păstorise vreme de șase ani oile. În drum spre stăpânul său, Patrick a început să propovăduiască tuturor câți îl ascultau, aducând pe mulți la credință. Însă încă de la bun început, sfântul a avut de înfruntat împotrivirea preoților păgâni, care se numeau druizi. Auzind despre venirea sa, și știind puterea sfântului, aceștia au încercat în fel și chip să-i împiedice lucrarea, atât prin vrăjile și descântecele lor, cât și prin puterea pe care o aveau asupra conducătorilor irlandezilor. Astfel, în timp ce Patrick înainta spre casa stăpânului său, druizii au stârnit pe unul dintre căpeteniile irlandezilor, pe nume Dichu, sfătuindu-l să-l omoare pe sfânt. Bărbatul a primit cuvintele lor, și văzându-l pe sfântul episcop apropiindu-se, s-a năpustit asupra lui, scoțând sabia pentru a-l lovi. Dar Dumnezeu nu l-a lăsat pe alesul Său, ci când Dichu a ajuns la mică apropiere de sfânt, a înțepenit dintr-odată, mâna rămânându-i încremenită în aer. Văzându-l, Patrick a început să-l mustre cu blândețe, și până la urmă bărbatul a fost străpuns la inimă de cuvintele episcopului. Astfel, a făgăduit că nu-i va mai face nici un rău acestuia, și atunci de îndată mâna i-a fost dezlegată de puterea nevăzută care o ținea în loc. Ca mulțumire pentru această izbăvire, Dichu i-a dăruit omului lui Dumnezeu un adăpost mare, în care Patrick a slujit pentru prima dată

Sfânta Liturghie în Irlanda. Pe locul acestei clădiri mai târziu a fost zidită o mănăstire mare, numită Saul, unde sfântul venea adesea ca să se liniștească.

După această slăvită minune, care a întors pe mulți irlandezi la credință, sfântul s-a pornit din nou la drum, pentru a ajunge la Milchu, stăpânul său. Ajungând însă la casa acestuia, a fost cuprins de groază, căci a găsit-o în flăcări. Milchu auzise de cele întâmplate mai înainte cu Dichu, și de minunea cea slăvită a sfântului. Văzându-l pe Patrick apropiindu-se, a fost orbit de mândrie nemăsurată, și a fugit în casă, închizându-se și dându-și foc. Se spune că a făcut aceasta deoarece nu vroia să fie biruit de către fostul său rob.

Cumplit de mâhnit, sfântul s-a întors la noii săi ucenici pe care-i făcuse în Saul. Aici, Patrick a continuat să propovăduiască în ținutul stăpânit de Dichu, care ajunsese un foarte bun creștin. Încet-încet, irlandezii au fost atinși de cuvintele sfântului, care le vorbea simplu, din inimă și care le aducea dovezi după înțelegerea și gândirea lor. De pildă, o poveste mai târzie spune că sfântul se folosea în propovăduirea sa de un fel de trifoi foarte răspândit în Irlanda, pentru a le lămuri păgânilor taina Sfintei Treimi. Precum trifoiul are o singură tulpină, dar trei frunze, spunea Patrick, la fel și Dumnezeu este Unul în ființă, dar întreit în Persoane .

Deși sfântul lucra nenumărate minuni, cel mai mult i-a străpuns pe irlandezi dragostea pe care el o arăta tuturor, o dragoste cum aceștia nu mai văzuseră încă. Într-adevăr, mai ales prin blândețea sa cea nemărginită i-a cucerit sfântul pe păgânii sălbatici. Din pricina bunătății lui, se spune că în timpul cât a propovăduit în Irlanda, aproape nici un creștin nu a fost omorât de către necredincioși. Aceasta este cu adevărat o mare minune, căci trecerea poporului irlandez de la credința păgână la cea creștină este socotită a fi singura schimbare din istoria Irlandei care să nu fi fost spălată în sânge.

Biruința asupra păgânilor

Dar Dumnezeu rânduise pentru alesul Său o nouă biruință, mai slăvită decât cea dintâi, prin care sfântul avea să aducă o lovitură deplină credinței celei păgânești a irlandezilor. Astfel, după ce Patrick a propovăduit mai mult timp în ținutul Saul, Dichu l-a înștiințat că Leoghaire, regele Irlandei, chemase toate căpeteniile din țară la o mare adunare, care urma să fie ținută la palatul regelui din Tara . Auzind despre aceasta, sfântul s-a hotărât să se folosească de acest prilej pentru a vesti Evanghelia, și de aceea a plecat înspre acel loc. Înainte de a pleca, se spune că omul lui Dumnezeu ar fi rostit o rugăciune scrisă de el însuși, numită „Platoșa Sfântului Patrick”, pentru a fi ferit de toată puterea vrăjmașului . Pe drumul către Tara, sfântul a continuat să le vorbească oamenilor, aducând pe mulți la credință. Printre ceibotezați s-a aflat și familia unui conducător irlandez numit Secsnen, al cărui fiu, Benen, l-a îndrăgit nespun pe omul lui Dumnezeu, și a hotărât să-i urmeze acestuia în propovăduire, ajungând ucenic credincios al sfântului și apoi urmaș al său pe scaunul de episcop.

Adunarea de la Tara urma să fie ținută chiar în ziua de Paști a acelui an. Regele dăduse o hotărâre în întreaga țară, ca toate focurile din insulă să fie stinse cu o zi înainte. În dimineața zilei de duminică, acestea trebuiau să fie aprinse din nou de la focul ce ardea în casa regelui. Încă de sâmbătă s-au adunat la Tara toate căpeteniile insulei, alături de mulțimi nenumărate de druizi și oameni de rând. Patrick a ajuns către seară și s-a dus, împreună cu însoțitorii săi, pe un deal aflat la mică depărtare de Tara. Fiind Sâmbăta Mare, la miezul nopții a început să slujească, alături de ucenicii săi, slujba Învierii. Când a împărțit credincioșilor lumina de Paști, întreaga vale din Tara s-a umplut de o lumină strălucitoare și minunată. Văzând aceasta, regele s-a aprins de mânie cumplită, și a întrebat cine erau cei ce îndrăzniseră să aprindă focul

înaintea lui. Fiind înștiințați prin vrăjile lor de venirea omului lui Dumnezeu, druzii i-au răspuns regelui cine era cel făcuse nelegiuirea, vestindu-i totodată că dacă în seara aceea nu va stinge focul ce fusese aprins, nu-l va mai putea stinge vreodată. Leoghaire, peste măsură de furios, a trimis oameni ca să-i omoare pe cei ce îi încălcaseră porunca. Dumnezeu însă i-a păzit nevătămați pe slujitorii Săi, astfel că ostașii trimiși s-au întors în scurtă vreme, spunând că o putere nevăzută îi oprește să se apropie de adunarea creștinilor. Auzind astfel de cuvinte, Leoghaire le-a poruncit druzilor să-și folosească toate vrăjile și descântecele pentru a-l birui pe Patrick și pe ucenicii săi. În fel și chip s-au străduit preoții păgânești să stingă lumina Învierii, însă nimic din toată puterea vrăjmașului nu îi atingea pe creștini. Sfântul a continuat liniștit slujba de Paști, terminând-o de-abia când se luminase de ziuă. După aceasta, adunarea creștinilor, avându-l în frunte pe Benen, care ducea în mâini o Evangheliie, s-a îndreptat spre Tara, unde se afla palatul regelui. Văzându-i venind, druzii au început să-și folosească cu mai multă putere meșteșugirile drăcești pentru a-i opri. Sub privirile înfricoșate ale irlandezilor, au acoperit întreaga vale cu o păclă deasă și întunecoasă. Creștinii însă înaintau liniștiți, cântând cu putere „Hristos a înviat!”, și când Patrick a intrat în norul de ceață, acesta s-a risipit de îndată, dând la iveală razele strălucitoare ale soarelui. Atunci, mai-marele druzilor, pe nume Lochru, vrând să-și arate puterea, s-a ridicat în văzduh, asemeni lui Simon Magul mai înainte, și s-a îndreptat spre Patrick. Omul lui Dumnezeu a îngenuncheat netulburat la rugăciune, și de cum a ridicat mâinile spre cer, druidul a căzut din zborul său, zdrobindu-se de pietre.

În cele din urmă Patrick a ajuns nevătămat la palat, și a început să propovăduiască întregii curți vestea cea bună a mântuirii. Mulți dintre cei ce erau acolo, auzind cuvintele pline de Duh ale sfântului, au crezut în Hristos, văzând și minunile cele slăvite ce se lucrau prin puterea Dumnezeului creștinilor. Printre cei ce au primit botezul a fost chiar fratele regelui, pe nume Conall, care apoi i-a fost de mare ajutor lui Patrick .

Încreștinarea Irlandei

După această biruință, regele Leoghaire i-a îngăduit sfântului să propovăduiască nestingherit Evanghelia. Astfel întărit de puterea dumnezeiască, Patrick a început să boteze, împreună cu ucenicii săi, prin toată țara. La început puțini, dar apoi din ce în ce mai mulți irlandezi îi ascultau cuvintele. Mulți dintre cei botezați îl urmau pe omul lui Dumnezeu pretutindeni, văzând că acesta avea cuvintele vieții veșnice. „Sunt nespuse de îndatorat lui Dumnezeu,” ne povestește sfântul, „Care mi-a dat atâta har, încât prin mine mulți oameni au fost născuți din nou în Dumnezeu și apoi întăriți în El, cărora și preoți le-au fost hirotoniți pretutindeni. Și toate acestea pentru un popor nou venit la credință, pe care Domnul l-a luat chiar de la capătul pământului, după cum făgăduise cu mult timp înainte, prin profeții Săi.” Într-adevăr, sfântul lucra fără osteneală, zi și noapte, străbătând neîncetat întreaga Irlandă și zidind peste tot biserici pentru poporul cel dreptcredincios. După ce a propovăduit mai mult timp în împrejurimile Tarei, a plecat împreună cu ucenicii săi în ținutul Connaught, unde fusese chemat de căpeteniile irlandezilor. În drumul său, a trecut pe lângă unul dintre idolii insulei, un stâlp uriaș de piatră pe care irlandezii îl împodobiseră cu aur și argint și îl socoteau a fi dumnezeu. Când Patrick a ajuns acolo, tocmai avea loc o slujbă păgânească în jurul idolului. Aprins de râvnă, omul lui Dumnezeu a lovit cu toiagul său stâlpul de piatră, care s-a sfărâmat cu zgomot mare. Apoi, sfântul le-a propovăduit irlandezilor ce se aflau adunați acolo, și a botezat chiar pe conducătorul lor, care a

primit credința împreună cu cei șase fii ai săi. Pe lângă ei, alți 6000 de păgâni au primit cuvântul mântuirii.

Pentru a nu îngreua fără rost povestirea, nu o să mai pomenim toate amănuntele călătoriilor sfântului. Vom spune doar că rânduiala lui Dumnezeu a fost ca Patrick să primească foarte puțin ajutor din Britania, iar pentru aceasta a început de îndată să hirotonească preoți dintre irlandezii cei mai vrednici. Astfel, noua credință a putut să intre nemaivăzut de repede în rândul întregului popor. Oriunde mergea, sfântul propovăduia cuvântul vieții veșnice, botezând pe oricine primea vestea cea bună. Apoi le zidea fiilor săi câte o bisericuță și, după ce hirotonea dintre ei un preot, pleca mai departe. Râvna cea mare pe care o avea sfântul în propovăduirea sa izvora mai ales din răspunderea pe care Patrick simțea că o poartă fiilor săi în Hristos. Iată cum mărturisește sfântul aceasta: „Trebuie să răspândesc neînfricat și pe față numele lui Dumnezeu pretutindeni, pentru a lăsa o moștenire după moartea mea multelor mii de frați și fii ai mei, pe care i-am botezat în Domnul. Nu am fost defel vrednic să primesc atâta har în acest popor, după toate încercările și greutățile, după robie și după trecerea atâtor ani. Într-adevăr, Domnul mi-a dat mult mie, bietului Său rob, mai mult decât, tânăr fiind, am nădăjduit sau mi-am închipuit vreodată.”

Pe lângă nenumăratele biserici pe care le-a zidit, sfântul a dobândit mare sprijin și de la mănăstirile pe care, ca un adevărat propovăduitor, le-a ridicat în întreaga țară. Într-adevăr, se umplea de bucurie inima lui Patrick văzând câți dintre irlandezi îmbrățișează fără șovăială viața călugărească. Căci știa sfântul că prin toate aceste mănăstiri, închinare slăvirii lui Dumnezeu, lumina lui Hristos avea să strălucească cu nespusă putere în întreaga insulă. Chiar sfântul ne povestește despre o femeie de neam mare și foarte frumoasă, care, după ce primise botezul, avusese descoperire să se facă călugăriță. Femeii acesteia i-au urmat apoi încă multe alte fecioare. „Tații lor nu le îngăduie, așa că de multe ori pătinesc prigoană și nedreptate din partea părinților; însă cu toate acestea numărul lor crește mereu, încât nici nu se poate socoti câte sunt fecioarele dintre cei întorși la credință. [...] Iar dintre toate acestea, cel mai mult suferă femeile ce trăiesc în robie. Ele au de îndurat teamă și amenințări în toată vremea. Însă Domnul dă har multora dintre roabele Sale și, deși nu le este îngăduit, acestea continuă să-L urmeze cu bărbăție.”

Se păstrează o poveste minunată despre două astfel de fecioare. Într-una din zile, în timp ce sfântul se afla la propovăduire, s-a oprit să se odihnească lângă o fântână care se afla în apropierea palatului regelui. Pe când stătea el acolo, a văzut venind două femei tinere și foarte frumoase. Erau chiar fiicele regelui Leoghaire, care se numeau Ethne și Fedelm. Veniseră pentru a se scălda în fântână. Când l-au văzut pe sfânt, s-au umplut de teamă și l-au întrebat cine este și ce face. De îndată, Patrick a început să le vorbească despre Mântuitorul Hristos, și a făcut acest lucru cu atâta dar și putere, încât cele două tinere au vrut să primească chiar atunci botezul. Sfântul, plin de bucurie, le-a botezat în acea fântână, spunându-le că prin aceasta le făcuse mirese ale Regelui cerului Însuși. Însuflețite, fecioarele i-au cerut să-L vadă chiar în ziua aceea pe Mirele lor. „Nu puteți să vedeți fața Mântuitorului Hristos,” le-a răspuns Patrick, „decât dacă gustați moartea și luați Sfânta Jertfă”. Fără a sta pe gânduri, tinerele s-au împărțit cu Sfântul Trup și Sânge, iar apoi, liniștite și cu fețele strălucind de bucurie, au adormit cu somnul morții, pentru a se putea întâlni cu Domnul și Dumnezeul lor. Într-adevăr, cuvintele sfântului aveau puterea să schimbe în câteva clipe cu desăvârșire viața oamenilor. Nu se întâmpla aceasta pentru vreo altă pricină, decât pentru aceea că omul lui Dumnezeu își întemeiase întreaga lucrare pe o viață de aspră înfrânare și sfințenie. Petrecea întotdeauna în post, deși era mereu pe drumuri, și priveghea adesea. Pentru somn, folosea podeaua tare de piatră, și niciodată patul.

După cum am văzut mai înainte, încă din tinerețe rămânea timp îndelungat în rugăciune, atât ziua cât și noaptea. Mai ales, era cu totul dezlipit de bogățiile trecătoare ale aceste lumi. De multe ori era încărcat cu daruri prețioase din partea regilor irlandezi, care vroiau să-i mulțumească pentru binefacerile sale, însă Patrick nu primea nimic din câte i se dădeau. Mai mult, pentru a nu-i îngreua pe credincioși, și pentru a nu da păgânilor pricină de sminteală, nu lua niciodată plată pentru munca sa de propovăduitor și de episcop. Iată ce mărturisește însuși sfântul: „În multele mii de botezuri pe care le-am săvârșit, am luat vreodată măcar un bănuț de la cineva? Spuneți-mi și îl voi da înapoi. Sau când Domnul a hirotonit prin nevrednicia mea atâția preoți și le-a dat slujirea duhovnicească, am cerut vreodată de la careva dintre ei măcar prețul unei singure perechi de papuci? Vorbiți, și o voi întoarce.”

Pe lângă aceasta, în munca sa Patrick a avut de întâmpinat mereu mari greutăți din partea păgânilor care încă nu-i primiseră cuvântul. Dar fie că suferea de frig sau de foame, fie că n-avea nici măcar un loc în care să-și plece capul, fie că era bătut sau jefuit sau prigonit, sfântul le răbda pe toate cu mare bucurie pentru dragostea Domnului său, știind că anume prin aceste pătămări urma să nască poporul irlandez la credința creștină, și că pentru jertfa sa Dumnezeu avea să-i binecuvânteze propovăduirea. Acesta de altfel, era și dorul său cel mare, pentru care se ruga neîncetat lui Dumnezeu, anume ca neamul la care fusese trimis, să ajungă rob credincios al lui Hristos și al Bisericii Sale. Iar toate celelalte, omul lui Dumnezeu nici nu le băga în seamă, „căci,” spune el, „zilnic mă aștept să fiu ucis sau prădat sau luat în robie în vreun fel sau altul. Dar nu că mă tem de vreunul dintre aceste lucruri. Deoarece pentru făgăduințele Lui, mă las în mâinile Atotputernicului Dumnezeu, Care domnește pretutindeni.”

Scrisoarea către Coroticus

Deși în lucrarea sa sfântul s-a folosit de multe minuni slăvite, adevărata lui putere stătea mai ales în dragostea de care era însuflețit, în neînfricarea cu care putea să se jertfească mereu pentru turma sa. Ca un adevărat propovăduitor, Patrick ajunsese să fie una cu păstoriții săi în bucuriile, nevoile și necazurile lor. Mai mult, deși după neam sfântul era dușman al irlandezilor, el, în toată șederea sa în insulă, s-a socotit mereu a fi unul dintre ei. Aceasta se poate vedea limpede mai ales dintr-o anume împrejurare din viața omului lui Dumnezeu, care este înfățișată în cealaltă scriere care ni s-a păstrat de la Patrick. Este vorba despre o scurtă scrisoare pe care sfântul a trimis-o unei căpetenii de oști din Britania, pe nume Coroticus. Acesta, deși creștin, jefuise împreună cu ostașii săi țărmurile Irlandei, trecând prin foc și sabie pe mulți dintre creștinii botezați de Patrick, și ducând pe mulți dintre ei în robie. Auzind despre cumplita nedreptate făcută fiilor săi, și încă de către un creștin de același neam cu el, omul lui Dumnezeu i-a trimis lui Coroticus o scrisoare aprigă, în care îl muștra crunt pe nemilosul bărbat, cerându-i totodată să sloboadă pe toți robii pe care-i avea. Dintre puținele rânduri ale acestei scrisori, iese limpede la iveală cât de năvalnic și de nestăvilat era sfântul, mai ales atunci când era atinsă turma adusă de el la Hristos. Patrick trăia din plin toate nenorocirile ce se abăteau asupra fiilor săi, și pătimea pentru fiecare dintre ei ca și cum ar fi pățimit pentru sine însuși. Iată de pildă cum îl muștra sfântul pe Coroticus și pe ostașii săi: „Cu mâna mea am scris și am alcătuit aceste cuvinte, ca să fie date, duse și trimise ostașilor lui Coroticus; nu spun: „celor împreună-cetățeni cu mine”, nici: „celor împreună-cetățeni cu sfinții romani”, ci: „celor împreună-cetățeni cu dracii”, din pricina faptelor lor rele. Asemenea dușmanilor noștri, ei trăiesc în moarte. [...] Înmuiați în sânge, se bălăcesc în sângele

creștinilor nevinovați, pe care eu i-am născut pentru Dumnezeu și i-am întărit în Hristos!”

Dar sfântul nu se oprește aici. Pentru a-i face pe creștinii cei nevrednici să se întoarcă la pocăință adevărată, le cere tuturor fraților de credință să nu mai aibă nici o legătură cu ei, ba mai mult, nici măcar să le primească milostenia, până când nu se vor fi întors cu lacrimi la Dumnezeu, cerându-I iertare, și slobozind totodată pe creștinii pe care-i țineau în robie. „Care dintre sfinți nu ar tremura să fie voios cu astfel de oameni, sau să se bucure la masa lor? Ei și-au umplut casele cu bogății luate de la creștini morți, ei trăiesc din prădare. Nu știu, nenorociții, că ceea ce dau de mâncare prietenilor și fiilor lor, este de fapt otravă aducătoare de moarte.”

Apoi, după ce a făcut tot ce îi stătea în putere pentru a-l îndupleca pe Coroticus, Patrick, asemenea unui tată jelindu-și copiii, își îndreaptă glasul către fiii săi morți: „Îmi voi ridica așadar vocea în supărare și durere: O, voi, buni și iubiți frați și fii, fără număr, pe care v-am născut în Hristos, ce pot să fac oare pentru voi? [...] Răutatea celor răi a biruit asupra noastră. [...] Poate că ei nu cred că am primit unul și același botez, sau că avem Unul și Același Dumnezeu ca Tată. Pentru ei, este o ocară că suntem irlandezi. Nu aveți voi, după cum este scris, Un Dumnezeu? Oare chiar fiecare dintre voi a uitat de aproapele său? De aceea mă îndurerez, mă îndurerez pentru voi, iubiții mei. Dar sunt și plin de bucurie. Nu am muncit în zadar, și călătoria mea în străinătate nu a fost deșartă. Iar dacă această nelegiuire cumplită și de negrăit a trebuit să se întâmple, mulțumesc lui Dumnezeu! Ați părăsit lumea și ați plecat în Rai fiind credincioși botezați. Vă văd: ați început călătoria înspre locul în care noapte nu va mai fi, nici tânguire, nici moarte, și veți sări precum vițeei slobozite din legăturile lor, și îi veți călca în picioare pe cei răi, și ei vor fi precum cenușa la picioarele voastre.”

Ispita fraților mincinoși

După ce Patrick biruise prin dragostea sa împotriva păgânilor, și petrecuse mai mulți ani în mijlocul lor, Dumnezeu a îngăduit să vină asupra lui cea mai mare ispită a vieții sale. Într-adevăr, vrăjmașul nu a putut suferi să vadă atâta mulțime de popor întoarsă la credință, și pentru aceea i-a pregătit sfântului o altă cursă prin care să-l oprească de la lucrarea sa. De astă dată însă ispita nu a venit prin necredincioșii păgâni, ci prin frații cei mincinoși, adică prin câțiva dintre episcopii britani. După plecarea lui Patrick, aceștia au continuat să uneltească împotriva sfântului, străduindu-se să găsească un chip de a-i zădărnici propovăduirea. Până la urmă au izbutit să afle despre un păcat pe care Patrick îl săvârșise în tinerețe, în vremea când încă nu-L cunoscuse pe Dumnezeu. Deși nu știm despre ce anume era vorba, totuși sfântul povestește că acel păcat îl mărturisise unui prieten înainte de a fi hirotonit diacon. Prietenul acela, știind vrednicia și sfințenia lui Patrick, l-a îndemnat pe sfânt să primească fără șovăială episcopia. Mai apoi, de bună seamă din greșeală, sau poate vrând să arate chipul minunat în care Dumnezeu lucrase la inima tânărului, prietenul a povestit câtorva persoane despre anii de început ai lui Patrick. Aceasta a fost de-ajuns pentru dușmanii sfântului. De cum au aflat, s-au adunat cu toții și s-au dus în Irlanda, aruncându-i omului lui Dumnezeu în față cele ce știau despre el. Îi spuneau că nu este vrednic să fie episcop, și pentru aceea îi cereau să plece de îndată din insulă pentru a face pocăință.

Pentru Patrick, aceasta a fost o lovitură cumplită, de bună seamă din pricina smereniei lui celei nespuse, precum și a faptului că era pătruns până în adâncul inimii de nevrednicia sa. Omul lui Dumnezeu nu putea înțelege cum despre păcatul lui vorbise

tocmai omul care mai demult stăruise să primească episcopia. Astfel încercat, a vrut chiar atunci să-și dea jos haina de episcop și să se lepede pentru totdeauna de propovăduirea la care fusese chemat. „Cu adevărat, copleșitoare a fost ispita de a cădea în ziua aceea,” ne mărturisește sfântul, „și nu doar pentru atunci, ci chiar pentru veșnicie.”

Dar Dumnezeu nu a îngăduit dușmanilor adevărului să-și facă toate voile și toate gândurile lor. Văzându-l pe alesul Său strâmtorat din toate părțile, și mâhnit cum nu mai fusese vreodată, Stăpânul a toate a rânduit ca în noaptea următoare sfântul să aibă un vis minunat. A văzut în vedenie o carte în care se vedea pe sine fiind defăimat, și în același timp a auzit vocea lui Dumnezeu zicând: „Am văzut cu neplăcere chipul alesului Meu, lipsit de bunul său nume.” De îndată, Patrick s-a trezit plin de bucurie și de încredere, înțelegând că Însuși Dumnezeu era de partea lui, și că Cel ce îl chemase la propovăduire nu îl părăsise nici atunci. „Am simțit,” povestește sfântul, „o mare putere înăuntrul meu, iar încrederea mea în mine a fost răzbunată înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.”

Și astfel, această ispită care era cât pe ce să-l întoarcă pe sfânt din calea sa, a ajuns, prin harul dumnezeiesc, să fie pricină de mai mare întărire și slăvire. Căci de atunci înainte, omul lui Dumnezeu a lucrat cu și mai multă râvnă și neînfricare, propovăduind cuvântul mântuirii înaintea tuturor oamenilor, fără a se mai lăsa tras înapoi de nimic. „Îți mulțumesc neobosit lui Dumnezeu, Care m-a ținut credincios în ziua încercării, astfel încât astăzi pot să-I aduc cu încredere jertfă, jertfa cea vie a vieții mele, lui Hristos, Domnul meu, Care m-a întărit în toate necazurile mele. Pot deci să spun: Cine sunt eu, Doamne, sau care este chemarea mea, încât împreună-lucrezi cu mine cu atâta putere dumnezeiască? Astăzi, într-un popor păgân, Te laud și Te mărturisesc în toate locurile, nu doar când lucrurile merg bine, ci și în timp de încercare. Fie că am parte de bine sau de rău, Îi întorc deopotrivă mulțumire lui Dumnezeu, Care m-a învățat să mă încred în El fără îndoială.”

Desăvârșirea propovăduirii sfântului

Fiind astfel întărit și îmbărbătat, Patrick a început să caute un loc în care să-și așeze scaunul de episcop. În vremea aceea, omul lui Dumnezeu propovăduia în ținutul Ulster. Aici a găsit un loc potrivit pentru a ridica o biserică, în apropiere de cetatea Armagh, care era cârmuită de unul dintre regii care trecuseră la credința creștină. Din acest loc, sfântul a început să conducă întreaga muncă de încreștinare a irlandezilor, trimițând pretutindeni ucenici, întemeind biserici și mănăstiri, botezând oameni în toate locurile. În fiecare ținut a așezat episcopi dintre ucenicii săi cei mai vrednici. Vom aminti doar pe câțiva dintre aceștia, care prin viața lor au câștigat cununa sfințeniei. Astfel, Sfântul Guasach, fiul fostului stăpân al lui Patrick, a fost hirotonit episcop de Granard. Surorile lui au întemeiat în apropiere de acest oraș o foarte cunoscută mănăstire de maici. Apoi, Patrick l-a așezat pe nepotul său, Sfântul Mel, la cârma creștinilor din Ardagh, în timp ce un alt ucenic apropiat al sfântului, pe nume Kieran, a fost numit episcop la Ossory.

Prin toate aceste fapte ale sale, Patrick a așezat în întreaga Biserică din Irlanda o rânduială foarte trainică. El însuși se ostenea mereu, sârguindu-se ca propovăduirea sa să aducă cât mai multe roade. Într-adevăr, atât de multă jertfă de sine avea sfântul, încât după ce a ajuns în insulă a hotărât să rămână acolo până la moarte, fără a o mai părăsi vreodată. Deși rudele și prietenii săi stăruiau mereu, spunându-i să se întoarcă măcar pentru puțin timp în țară, pentru a se întâlni și a vorbi, Patrick nu le-a dat nicidecum ascultare ci, de dragul păstoriților săi, și-a biruit cu bărbăție dorul de casă

și de țară. Era cu desăvârșire pătruns de răspunderea pe care o purta pentru binele veșnic al turmei sale, știind că Însuși Dumnezeu fusese Cel Care-l chemase și-l trimisese la propovăduire. „Nu este folositor pentru mine să mă gândesc să-i părăsesc [pe irlandezi] și să mă duc în Britania. Cât de mult nu mi-ar plăcea să mă duc, ca un om mergând în țara sa și la rudeniile sale. [...] Singur Dumnezeu știe cât de mult am tânjit după aceasta, însă sunt legat de Duhul. El mi-a arătat limpede că dacă ar fi să fac asta, m-ar socoti răspunzător, și mi-e teamă să nu stric munca pe care am început-o. De fapt, nu eu am început-o, ci Hristos Domnul, Care mi-a spus să vin aici și să stau cu ei tot restul vieții mele.”

Propovăduind astfel neînfricat până la moarte, și având harul dumnezeiesc lucrând în el, Patrick a izbutit să-și ducă lucrarea la bun sfârșit. Deși nu întregul popor a primit botezul din mâinile lui, ucenicii săi i-au desăvârșit munca, aducând în staulul Bisericii pe toți pe care sfântul nu apucase să-i aducă. O poveste veche spune că înainte să moară, Patrick a binecuvântat insula, izgonind pentru totdeauna șerpii din ea. De bună seamă, măcar în înțelese duhovnicesc, această poveste este cât se poate de adevărată, căci prin osteneala sa, omul lui Dumnezeu a alungat din Irlanda șerpii cei înțelegători, toate oștile de demoni, curățind țara de slujirea idolească și de întunericul păgânătății. O altă poveste veche îl leagă pe Patrick de un munte înalt aflat în partea de apus a Irlandei, numit astăzi Croagh Patrick. Se spune astfel că acest munte era sălașul unui idol păgânesc înainte de venirea sfântului. Într-adevăr, când omul lui Dumnezeu a urcat pentru întâia oară acolo, a descoperit că vârful era bântuit de demoni. Cu puterea care sălășluia în el, sfântul i-a alungat pe draci de acolo, făcând din vechea capiște idolească un loc în care petrecea adesea în rugăciune și în priveghere. La puțin timp înainte de sfârșitul său, omul lui Dumnezeu s-a urcat pe munte pentru a se ruga lui Dumnezeu pentru poporul la care fusese trimis. Atunci a avut de îndurat ultima sa mare ispită, căci mulțimi nenumărate de diavoli au năvălit asupra sa în chip înfricoșător, pentru a-l tulbura din rugăciune și pentru a-și lua înapoi fosta lor casă. Însă sfântul, întărit fiind de Duhul Sfânt, nu a luat în seamă înșelăciunea vrăjmașului, ci cu lacrimi s-a rugat lui Dumnezeu să fie izbăvit de primejdie. Iar Stăpânul a toate îndată a căutat la rugăciunea alesului Său, risipind cu puterea Sa toată oastea drăcească. Se spune că după ce sfântul a rămas întreaga noapte în rugăciune fierbinte pentru fiii săi, un înger i-a descoperit că Domnul Hristos îi dăduse darul de a judeca poporul irlandez la a Doua Sa Venire. Până astăzi, acest munte pe care s-a nevoit Patrick este socotit a fi unul dintre cele mai sfinte și mai binecuvântate locuri ale Irlandei.

Și într-adevăr, Dumnezeu l-a slăvit nespun pe sfântul Său, pentru munca lui cea neobosită, atât în viața de aici, cât și în cea de dincolo. Chiar Patrick recunoștea aceasta, spunând smerit: „Văd că până și în lumea aceasta am fost înălțat peste măsură de către Domnul. Dar nu am fost nicicum vrednic ca Dumnezeu să mă aleagă pe mine pentru o astfel de cinste.” Într-adevăr, chiar și apropiindu-se de sfârșitul vieții sale, și chiar văzând un popor întreg adus la Hristos prin mâinile lui, sfântul nu se socotea pe sine a fi ceva, nici nu se gândea că ar fi ajuns prin puterile sale la vreo dreptate cât de mică. Pentru el, toate erau roade ale milostivirii celei nespuse a lui Dumnezeu, Care peste puțină de înțelegere îl chemase pe el, un neînvățat și un neînsemnat, la slujirea cea mare a apostoliei. La atâta smerenie se coborâse sfântul, încât socotea că nu avea alt fel de a-I răsplăti lui Dumnezeu pentru toate binefacerile Sale, decât vărsându-și sângele pentru El: „Ce pot să-I spun sau ce pot să-I făgăduiesc Domnului meu,” se întreabă sfântul, „de vreme ce orice înzestrare am, vine de la El? Ajunge pentru El să privească în inima și în mintea mea; căci sunt gata, și într-adevăr doresc cu putere, ca El să-mi dea să beau paharul Lui, după cum l-a dat și altora care L-au iubit.” Mai

mult, sfântul anume se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi, cerând să fie învrednicit de cununa muceniei, deoarece simțea în adâncul inimii lui că doar așa putea fi încredințat că va câștiga mântuirea cea dorită: „Dacă am făcut vreodată ceva vrednic pentru Dumnezeul meu, pe Care-L iubesc, Îl rog fierbinte să-mi dea harul de a-mi vărsa sângele de dragul Lui, alături de ceilalți surghiuniți și robi. Chiar și dacă nu-mi va fi îngăduit un mormânt, chiar și dacă trupul meu va fi rupt în bucăți și risipit de câini și de animale sălbatice, chiar și dacă păsările cerului vor mânca din el cu lăcomie, totuși, atunci aș fi pe deplin încredințat că îmi voi fi mântuit atât trupul cât și sufletul.”

Cu toate că Dumnezeu nu i-a rânduit alesului Său să-și verse sângele în chip văzut pentru El, Patrick a fost încununat cu o viață petrecută în muceniec neîncetată. Într-adevăr, el s-a jertfit pe sine nu o singură dată, ci în fiecare zi din viața sa, punându-și fără șovăială sufletul pentru poporul la care fusese trimis, și pătimind în fiecare clipă durerile nașterii pentru el. Prin mijlocirea lui Patrick, poporul irlandez a ajuns unul dintre cele mai credincioase popoare ale apusului Europei, din rândul căruia s-au născut apoi sute și mii de sfinți.

Adormirea sfântului

După toate aceste fapte slăvite, a venit și vremea morții sfântului episcop. Cu toate acestea, știm puține lucruri despre sfârșitul omului lui Dumnezeu. Se pare că a trecut în veșnicie în jurul anului 480 d. Hr., la adânci bătrâneți, înconjurat fiind de ucenicii și de fiii săi. Se povestește că înainte de a muri, sfântului i s-a descoperit în vedenie tot viitorul insulei sale iubite. Astfel, Patrick a văzut o lumină strălucitoare umplând întreaga țară, care apoi, cu trecerea veacurilor, a început încet-încet să se stingă, până ce a ajuns să fie o slabă pâlpâire ascunsă în văile cele mai ascunse și mai retrase. Văzând aceasta, sfântul a început să se roage cu lacrimi ca lucrarea sa să nu fie zădărnicită până la sfârșitul lumii. În timp ce se ruga astfel, a văzut lumina aprinzându-se din nou cu putere, și un înger l-a mângâiat spunându-i că lumina adevărului va străluci din nou în Irlanda. Apoi, Patrick s-a împărțășit pentru ultima dată cu Sfintele Taine, și după aceasta a adormit bucuros somnul morții. Era ziua de 17 martie. Bunii săi ucenici, care se strânseseră toți în jurul lui, l-au înmormântat și l-au plâns cu mare jale, știind totuși că dobândiseră în cer un mijlocitor nemincinos, care avea să-i ocrotească cu îndrăzneală până la sfârșitul veacurilor. Se pare că Patrick a fost înmormântat la Saul, însă nici un lucru sigur nu se mai știe despre moaștele sale.

Vom încheia istorisirea noastră cu cuvintele minunate prin care omul lui Dumnezeu își înfățișa chemarea sa, chemare pe care o socotea a fi, pe bună dreptate, însuși rostul vieții sale: „Oare am venit în Irlanda fără Dumnezeu, sau după rânduiala trupului? Cine m-a silit? Sunt legat de Duhul să nu văd pe nici una dintre rudele mele. Oare din puterea mea am milă sfântă pentru poporul care odată m-a luat rob și i-a ucis pe slujitorii și pe slujitoarele casei tatălui meu? Am fost născut slobod după trup, [...] însă mi-am vândut dregătoria pentru binele altora, și nu îmi este rușine, nici nu-mi pare rău. Astfel, sunt slujitor al lui Hristos la un neam străin, pentru slava cea negrăită a vieții veșnice care este în Hristos Iisus Domnul nostru.”

Pentru rugăciunile Sfântului Sfințitului Părintelui nostru Patrick, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin!

Platoșa Sfântului Patrick

Mă leg astăzi
Cu vârtutea cea tare a chemării Treimii:
Cred în Treimea în Unime,
Făcătorul a toate.

Mă leg astăzi
Cu vârtutea Întrupării lui Hristos și a Botezului Său,
Cu vârtutea Răstignirii Sale și a Îngropării,
Cu vârtutea Învierii Sale și a Înălțării,
Cu vârtutea Venirii Sale în Ziua Judecării.

Mă leg astăzi
Cu vârtutea dragostei serafimilor,
În ascultarea îngerilor,
În nădejdea învierii spre răsplată,
În rugăciunile Patriarhilor,
În prorociile Profeților,
În propovăduirea Apostolilor,
În credința Mărturisitorilor,
În nevinovăția sfințelor fecioare,
În faptele oamenilor dreți.

Mă leg astăzi
Cu puterea Cerului,
Cu lumina soarelui,
Cu strălucirea lunii,
Cu frumusețea focului,
Cu scânteierea fulgerului,
Cu iuțimea vântului,
Cu adâncimea mării,
Cu trăinicia pământului,
Cu tăria pietrelor.

Mă leg astăzi
Pentru ca Puterea lui Dumnezeu să mă povățuiască,
Tăria lui Dumnezeu să mă sprijinească,
Înțelepciunea lui Dumnezeu să mă învețe,
Ochiul lui Dumnezeu să vegheze asupra mea,
Urechea lui Dumnezeu să mă audă,
Cuvântul lui Dumnezeu să-mi dea grai,
Mâna lui Dumnezeu să mă povățuiască,
Calea lui Dumnezeu să rămână în fața mea,
Scutul lui Dumnezeu să mă acopere,
Oastea lui Dumnezeu să mă apere,

Împotriva curselor diavolilor,

Împotriva ispitei patimilor,
Împotriva poftelor firii,
Împotriva tuturor celor ce gândesc să mă vatăme,
Fie ei aproape sau departe,
Fie ei mulți sau puțini.

Chem astăzi toate aceste vârtuți
Împotriva oricărei puteri vrăjmașe și fără de milă
Care ar putea să atace trupul și sufletul meu,
Împotriva descântețelor prorocilor mincinoși,
Împotriva legilor negre ale păgânătății,
Împotriva legilor mincinoase ale ereziei,
Împotriva înșelăciunilor idolatriei,
Împotriva vrăjilor femeilor, făurarilor sau druzizilor,
Împotriva oricărei științe care leagă sufletul omului.

Hristoase, apără-mă astăzi
De toată otrava, de foc,
De înec, de rană de moarte,
Ca să pot primi răsplată bogată.

Hristos cu mine, Hristos în fața mea,
Hristos în spatele meu, Hristos înlăuntrul meu,
Hristos dedesubtul meu, Hristos deasupra mea,
Hristos la dreapta mea, Hristos la stânga mea,
Hristos în cetate, Hristos în căruță, Hristos în corabie,
Hristos în inima tuturor celor care se gândesc la mine,
Hristos în gura tuturor celor ce vorbesc cu mine,
Hristos în fiecare ochi care mă vede,
Hristos în fiecare ureche care mă aude.

Mă leg astăzi,
Cu vârtutea cea tare a chemării Treimii:
Cred în Treimea în Unime,
Făcătorul a toate.

Viața Sfântului Columba din Iona

Troparul Sfântului Columba, glas V:

Prin viața ta cea de Dumnezeu însuflată, ai întrupat trimiterea și împrăștierea Bisericii, preaslăvite Părinte Columba, că prin pocăința și înstrăinarea ta cea de bunăvoie, Hristos Dumnezeuul nostru te-a ridicat pe tine stâlp al adevăratei credințe, apostol al păgânilor și arătător al căii celei spre mântuire. De aceea, o, sfinte, nu înceta să mijlocești pentru noi, ca să se mântuiască sufletele noastre.

Introducere

Sfântul Columba este, alături de Sfântul Patrick și de Sfânta Brigid, unul dintre cei trei mari sfinți ai Irlandei, dar și unul dintre cei mai cunoscuți sfinți de neam celt. Viața lui, scrisă cam la o sută de ani după moartea sfântului, de către un urmaș de-al lui, Sfântul Adamnan din Iona, a fost una dintre cele mai iubite vieți de sfinți din apus. Să vedem așadar, care au fost faptele care l-au făcut pe Sfântul Columba atât de cunoscut și de îndrăgit în întreaga lume.

Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului

1. Cuviosul Columba s-a născut în anul 521 d. Hr., în ziua de 7 decembrie, în satul Gartan din ținutul Donegal. Încă din pânțele maicii sale, Columba a fost ales de mila dumnezeiască să fie un slujitor înflăcărat al Bisericii și al neamului în care se născuse. Astfel, în timp ce îl purta în pânțe, mama lui a văzut în vis un înger al lui Dumnezeu, aducând pe pământ o mantie minunată și nespus de frumoasă. După ce a lăsat puțină vreme mantia în mâinile mamei, îngerul i-a luat-o, spunând că mantia e prea de cinste pentru ca ea să o poată ține vreme îndelungată. Văzând-o mahnită, îngerul a mângâiat-o, spunându-i: „Femeie, nu fii îndurerată, căci bărbatului cu care ai fost unită prin legătura cununiei îi vei naște un fiu, care va avea o fire așa de minunată, încât va fi socotit în mijlocul poporului său ca unul dintre proorocii lui Dumnezeu, și el este mai înainte ales de Dumnezeu ca să fie conducătorul a nenumărate suflete spre împărăția cerurilor.”

Tatăl sfântului, care se numea Fedlimid, făcea parte din clanul Ui Neill, fiind strănepot al cunoscutului rege irlandez Niall, în timp ce mama, Eithne, era urmașă a unui rege din Leinster. Astfel, familia lor făcea parte din familiile domnitoare ale Irlandei și ale Dalriadei britanice. Sfântul a primit la botez numele de Colum, însemnând porumbel, însă datorită faptului că atunci când era mic petrecea foarte mult timp în biserică, oamenii i-au spus Colum-cille, adică, „Porumbelul Bisericii”. Astfel este numit sfântul până astăzi în Irlanda și în Scoția, însă în restul lumii el este cunoscut după numele său latin, Columba.

2. Era obiceiul la irlandezi ca, după botez, copiii familiilor înstărite să fie încredințați anumitor oameni pentru a primi învățătură. Columba a fost dat în grija unui preot îmbunătățit, pe nume Cruitnean, care i-a aprins sfântului dragostea de biserică și de viața călugărească. Astfel, când Columba a ajuns la vârsta potrivită, a intrat în mănăstirea din Moville, al cărei stareț era Sfântul episcop Finian. Acesta, cunoscând cu duhul curăția și nevinovăția lui Columba, a hotărât să-l hirotonească diacon. Sfântul nu avea mai mult de douăzeci de ani, însă încă de pe atunci era locuit de Duhul lui Dumnezeu. Astfel, într-o zi de sărbătoare s-a întâmplat să lipsească vinul pentru Sfânta Liturghie, iar cuviosul, auzindu-i pe preoți plângându-se în altar despre aceasta, s-a dus în grabă la fântâna din afara mănăstirii, și, luând un vas cu apă, l-a binecuvântat cu credință neîndoielnică. În clipa aceea, Dumnezeu a lucrat prima minune prin mâinile sfântului Său, preschimbând apa în vin curat, cu care preoții au slujit Sfânta Liturghie, mulțumind lui Dumnezeu și minunându-se de credința lui Columba.

3. După ce a stat mai mulți ani în mănăstirea din Moville, sfântul a coborât în orașul Leinster, unde a vrut să-și desăvârșească învățătura, și astfel a ajuns ucenic la un oarecare bard pe nume Gemman. Acesta l-a învățat tainele cântecului irlandez, încât Columba însuși a devenit un bard vestit și mare apărător al barzilor din Irlanda. Până astăzi se păstrează mai multe cânturi foarte frumoase, despre care se spune că au fost scrise chiar de către sfânt. În timpul în care a trăit sub ascultarea lui Gemman, Columba a sporit în virtute, fiind împodobit de Dumnezeu chiar și cu darul proorociei.

Astfel, într-o zi oarecare, când bătrânul bard se afla pe câmp, a văzut dintr-odată o tânără urmărită de un bărbat crud și nemilos. Fata se îndrepta spre el, căutând apărare de mânia urmăritorului. Columba era și el în apropiere, și, văzând primejdia, a sărit în ajutorul tinerei. Cei doi au ascuns-o cum au putut mai bine pe fată sub mantiile lor, însă bărbatul s-a apropiat și, fără să spună nici un cuvânt, și-a înfipt suliița în biata copilă, lăsând-o moartă sub ochii îngroziți ai celor doi. Apoi s-a întors și a plecat netulburat. Cuprins de o mare durere, bătrânul l-a întrebat plângând pe Columba: „Câta vreme va lăsa Dumnezeu nepedepsită această îngrozitoare nelegiuire?” Iar Columba, cu glas hotărât, a răspuns: „În chiar clipa în care sufletul acestei fete pe care a omorât-o va urca la cer, sufletul ucigașului va merge în iad.” Și nici n-a apucat să rostească aceste cuvinte, că bărbatul cel nemilos a căzut mort în fața lor. În scurtă vreme, știrea despre această răzbunare cumplită a străbătut întreaga Irlandă, făcându-l cunoscut peste tot pe omul lui Dumnezeu.

4. După ce a deprins de la bătrânul Gemman iscusința de a cânta în versuri istoria poporului irlandez, sfântul a plecat la o altă mănăstire, cea de la Clonard, unde era stareț Sfântul Finian . În această mănăstire străluceau în acea vreme nenumărați oameni sfinți, dintre care cei mai aleși erau Sfântul Comgall, Sfântul Kieran și Sfântul Kenneth . La Clonard, Columba a primit darul preoției, însă la scurtă vreme a plecat în mănăstirea Sfântului Mobhi din Glasnevin, unde a fost tuns călugăr. Rânduiala dumnezeiască a făcut ca tânărul preot să nu poată rămâne mult timp nici în această mănăstire, din pricina izbucnirii unei molimi cumplite.

5. Plecarea sfântului a fost însă spre slava lui Dumnezeu, deoarece acesta, având râvnă aprinsă pentru viața călugărească, a început să ridice nenumărate mănăstiri și biserici prin toată țara, și mai ales în Donegal, ținutul său de baștină. Prima dintre mănăstiri, zidită când sfântul avea de-abia 25 de ani, a fost cea de la Derry, căreia i-au urmat apoi multe altele , cea mai însemnată dintre ele fiind cea de la Durrow, construită în jurul anului 555 d. Hr. Toate aceste mănăstiri se supuneau povățuirii Sfântului Columba și urmau rânduiala pe care omul lui Dumnezeu o așezase în ele. Această rânduială, păstrată până astăzi, arată cumpătarea și dreapta socoteală a sfântului, care stăruia mai puțin asupra nevoițelor mari, și mai mult asupra ascultării de stareț și de duhovnic.

Se păstrează mai multe povestiri despre minunile pe care le-a lucrat Columba în această parte a vieții sale. Astfel, la mănăstirea din Derry se afla un măr sălbatic, care în fiecare toamnă era încărcat de fructe foarte amare. Auzindu-i pe locuitorii acelor ținuturi plângându-se de lucrul acesta, sfântul a binecuvântat mărul, ale cărui fructe s-au preschimbat îndată în mere dulci și bune de mâncat.

Altădată, stând în mănăstirea sa din Durrow, Columba a hotărât să facă o vizită mănăstirii Clonmacnois . Auzind frații despre așa un oaspete de seamă, căci sfântul era cunoscut și cinstit în întreaga Irlandă, l-au întâmpinat cu toții la poartă, ca pe un adevărat înger al lui Dumnezeu. După ce au luat binecuvântare, l-au condus pe sfânt în mănăstire. În vreme ce se îndreptau spre biserică, un băiat murdar și sărac, care lucra acolo, s-a apropiat nebăgat în seamă, vrând măcar să-l atingă pe sfânt. Când a dat să facă aceasta, însă, cuviosul s-a întors pe neașteptate și l-a prins pe băiat de mână. Deși toți strigau sfântului să-i dea drumul băiatului, deoarece era murdar, Columba l-a adus pe copil în față și i-a poruncit să-și deschidă gura și să scoată limba. Îngrozit, băiatul a făcut ceea ce i se ceruse. Sub privirile uimite ale celorlalți, sfântul a binecuvântat cu blândețe limba copilului, rostind următoarele cuvinte: „Deși acest copil vă pare vrednic de dispreț și fără valoare, totuși nimeni să nu-l defaimă pentru aceasta. Căci din acest ceas, nu numai că nu vă va mai supăra, ci chiar vă va aduce toată mulțumirea; din zi în zi va înainta în buna-purtare și în vârtuțile sufletului, și

mare va fi sporirea sa în această obște a voastră; de asemenea, limba lui va primi de la Dumnezeu darul învățaturii și al vorbirii desăvârșite.” Într-adevăr, în scurtă vreme, copilul, pe nume Ernan, a ajuns un propovăduitor vestit și cinstit în toată Irlanda.

Viața în insula Iona

1. Sfântul Columba era urmaș al unui neam întreg de bărbați viteji și războinici, astfel că în vinele lui curgea sânge de luptător, și el a fost nevoit mereu să lupte împotriva firii sale războinice și iuți. De-abia la bătrânețe, și cu prețul a multe osteneți, a izbutit el să-și biruie deplin moștenirea părintească. Se păstrează astfel nenumărate povestiri din viața sfântului, care ni-l arată drept un om hotărât, chiar aspru de multe ori, care nu îngăduia sub nici un chip jumătățile de măsură. În aceasta, cuviosul întrupa trăsăturile neamului irlandez, care de-a lungul vremurilor a fost unul dintre cele mai viteze și mai dârze popoare ale apusului Europei.

Se pare că anume din pricina acestei porniri năvalnice a firii sale a fost nevoit Columba să-și părăsească țara. Într-adevăr, după ce vreme de 15 ani s-a ostenit neobosit să ridice viața călugărească din Irlanda, a venit clipa în care Dumnezeu i-a rânduit robului său credincios, pe căi nebănuite, strămutarea pe alte meleaguri. Primii scriitori ai vieții sale nu ne arată lămurit pricina pentru care sfântul a hotărât, dintr-odată, să plece din Irlanda, însă se păstrează mai multe povestiri despre acest lucru. Astfel, cea mai aproape de adevăr pare să fie cea după care sfântul a fost, fără să vrea, pricina unei lupte între irlandezi. Anume, lupta se zice că s-ar fi purtat pentru o carte nemaipomenit de frumoasă, o Psaltire a Proorocului David, care fusese copiată de către Columba. Deoarece în luptă au pierit mulți oameni, sfântul a fost cuprins de părere de rău, și, pentru a nu mai da pricină unei astfel de vărsări de sânge, a hotărât să plece din țara sa. Își luase canon să aducă la credința creștină tot atâția păgâni câți bărbați muriseră în luptă. Prin aceasta s-a arătat din nou rânduiala și purtarea de grijă cea minunată a lui Dumnezeu, Care îngăduie adesea aleșilor Săi să cadă în diferite ispite și necazuri, anume pentru a le da pricini de smerenie și de pocăință. Dar minunea cea mare este că de multe ori Dumnezeu lucrează chiar prin greșelile oamenilor, preschimbându-le în lucruri de folos. Astfel, și Columba a dobândit, prin căderea sa, râvnă aprinsă de a propovădui Evanghelia, și prin aceasta a ajuns unul dintre cei mai mari apostoli irlandezi.

Sfântul Adamnan ne spune că după luptă un sobor a fost întrunit pentru a-l pedepsi pe Columba. Cuviosul a venit la adunare singur, cu capul plecat și cu ochii plini de lacrimi. Văzându-l intrând, Sfântul Brendan din Birr, care lua parte la sinod, s-a ridicat repede și s-a aruncat la picioarele lui Columba, sărutându-i mâna. Ceilalți episcopi s-au împotrivit, însă Brendan le-a răspuns neșovăielnic: „Dacă ați fi văzut ceea ce Domnul a socotit potrivit să-mi arate mie astăzi despre acest ales al Lui, pe care voi îl necinstiți, nu l-ați fi scos niciodată din Biserică pe cel pe care Dumnezeu Însuși nu l-a scos.” La întrebările lor, Brendan a mărturisit că, în timp ce Columba se apropia, a văzut un stâlp de foc strălucind deasupra lui și mulțimi nenumărate de îngeri zburând în jur. Auzind aceasta, cu toții s-au înfricoșat, și au hotărât să nu-i mai dea sfântului nici o pedeapsă.

2. Deși sinodul îl iertase, sfântul nu și-a lepădat hotărârea, și astfel, însoțit de 12 prieteni buni, a pornit la drum. Era anul 563 d. Hr., și Columba avea 42 de ani. S-a îndreptat spre coasta de apus ale Scoției, așezându-se pe o mică insulă numită Iona, aflată chiar la granița dintre irlandezi și picți. Întrebat despre pricina pentru care alesese acea insulă, sfântul a răspuns că Iona era primul loc din care nu mai putea să-și vadă țara, fiind astfel ferit de primejdia de a i se face dor.

În acele locuri trăiau picți păgâni, și înainte de a se așeza în insulă, sfântul a hotărât să meargă la curtea regelui lor, pe nume Brude, știind că acela era locul cel mai potrivit pentru începerea lucrării sale. Astfel, după ce a străbătut țara împreună cu însoțitorii săi, Columba a ajuns la palatul regelui. La îndemnul preoților păgâni, acesta îi închisese cuviosului poarta, pentru a-și bate joc de el. Netulburându-se câtuși de puțin, sfântul s-a rugat câțva timp în fața porților închise, iar apoi le-a binecuvântat făcând asupra lor semnul crucii. În aceeași clipă zăvoarele au zburat din loc, și porțile s-au deschis cu zgomot mare. Văzând această minune, regele a fugit înaintea sfântului pentru a i se închina. După aceea l-a ascultat cu mare atenție, deoarece Columba arătase că tăria lui nu stătea în cuvintele înțelepciunii omenești, ci în puterea lui Dumnezeu, Care lucra în el prin minuni slăvite. De aceea, regele i-a dat cu bucurie sfântului îngăduința de a locui în Iona, lăsându-l să propovăduiască nestingherit Evanghelia poporului de sub stăpânirea sa. În scurtă vreme, de altfel, sfântul a reușit să-l câștige și pe rege pentru credința creștină, acesta botezându-se în jurul anului 565 d. Hr. După aceasta, o mulțime de supuși i-au urmat, căci sfântul umbla neobosit prin toată țara, făcând minuni nenumărate și întorcând pe mulți la Hristos.

3. După aceasta primă întâlnire cu regele pict, Columba s-a întors în Iona pentru a-și ridica mănăstirea. Mai întâi a zidit câteva chilii și o biserică, iar apoi s-a retras în afara mănăstirii, unde ducea o viață de nevoiță aspră. Se spune că n-avea pat, iar drept pernă folosea o piatră. Nenumărați oameni veneau la chilia sa pentru a-i cere omului lui Dumnezeu sfat și rugăciune. De aici, sfântul nu s-a mai întors decât de puține ori în Irlanda, și atunci doar pentru a-și povăui ucenicii care rămăseseră în mănăstirile întemeiate de el. De altfel, toate aceste mănăstiri îl socoteau în continuare pe Columba stareț, și el le trimitea adesea sfaturi prin diferiți ucenici.

La Iona, omul lui Dumnezeu a așezat rânduiala pe care o așezase și în mănăstirile din Irlanda. Urmând învățăturii Sfinților Părinți, el a hotărât că temelia vieții de obște era ascultarea desăvârșită față de stareț: „Oricât de puțin sau de mult ai avea din orice lucru, fie el îmbrăcăminte, sau mâncare, sau băutură, totul să fie la porunca și la voința mai-marelui, căci nu se cuvine unui călugăr să aibă vreo deosebire de avere față de fratele său.” Se stăruia mult pe folosirea cât mai bună a timpului, ziua fiind împărțită în trei părți: una pentru rugăciune, alta pentru muncă, și alta pentru citit. Munca, la rândul ei, trebuia să fie împărțită tot în trei: o parte pentru nevoile locului, alta pentru nevoile călugărului, iar a treia pentru nevoile semenilor, adică pentru milostenie: „Să urmați milostenia înainte de orice.” În ceea ce privește nevoița trupească, poruncile lui Columba dau dovadă de o foarte înțeleaptă îngăduință, ferindu-i pe călugări atât de căderea în delăsare, cât și de primejdia prea multei înfrânări. El zice: „Să nu luați mâncare până ce nu vă e foame. Să nu vă culcați înainte de a simți dorința (de somn). Să nu vorbiți decât dacă e nevoie.” În schimb, sfântul stăruie mereu pe rugăciunea făcută cu simțire, și nu doar de dragul rânduiei: „Măsura rugăciunii tale să fie până ce o să-ți vină lacrimile.” Însă această rugăciune nu poate să fie făcută decât pe temelia iubirii desăvârșite de vrăjmași. De aceea, sfântul le poruncește fiilor săi să aibă întotdeauna în minte și în inimă pace cu toată lumea: „Jertare din suflet a tuturor. Rugăciune neîncetată pentru cei ce te necăjesc.” În toate aceste nevoițe, Columba le arată ce hotărâre trebuie să aibă întotdeauna. El zice: „O minte pregătită pentru mucenicie roșie. O minte întărită și statornică în mucenicie albă.” Putem vedea cu ușurință că aceeași dreaptă socoteală care a strălucit în întreaga tradiție călugărească a Ortodoxiei, strălucește și în rânduielele cele atât de chibzuite ale lui Columba. Și aceasta este, de altfel, firesc, deoarece Sfântul Duh, Care l-a luminat pe Columba să-și scrie rânduielele, i-a însuflat și pe marii noștri Părinți ca să-și scrie așezămintele lor.

De altfel, sfântul, ca un adevărat învățător, împlinea el însuși toată rânduiala pe care o așezase. Iată ce ne spune Cuviosul Adamnan despre viața sa în mănăstire: „Nu putea petrece nici măcar o singură oră fără învățătură, sau fără rugăciune, sau fără scris, sau fără oarecare altă îndeletnicire sfântă. Astfel că, neîncetat, zi și noapte, era prins în această luptă de post și priveghere, încât povara oricărora dintre aceste nevoițe ar părea dincolo de puterea de a îndura a omului. Și totuși în toate acestea el era iubit de toți, căci o sfântă bucurie, mereu strălucind pe fața lui, dezvăluia veselia și bucuria cu care Duhul Sfânt îi umplea lăuntru sufletului.”

4. Cele mai multe istorisiri din viața sa sunt din timpul cât a trăit în Iona, unde Dumnezeu l-a slăvit pe sfântul Său cu nenumărate daruri și harisme. Se păstrează numeroase povestiri despre minunile și vindecările minunate pe care le-a săvârșit, cât și despre darul proorociei, pe care îl avea cu prisosință. În cele ce urmează ne vom strădui să amintim cele mai însemnate întâmplări din viața sa, arătând în același timp și lucrarea de propovăduire dusă de sfânt în rândul popoarelor ce locuiau pe atunci în Scoția.

Astfel, sfântul avea mare dar în a-i ajuta pe cei ce se aflau în călătorii pe mare, și care deseori se aflau în primejdii și necazuri. Într-una din zile, în timp ce pe insulă bântuia o furtună cumplită, Columba a intrat în arhondaric, spunându-le fraților să pregătească repede o cameră și niște apă de spălat pe picioare. Toți s-au mirat, căci nu puteau să-și închipuie cine ar fi putut veni pe o vreme ca aceea. Însă cuviosul le-a spus că Dumnezeu lăsase un loc liniștit în acea furtună, prin care să poată veni un rob credincios de-al Lui. Într-adevăr, înainte de lăsarea soarelui pe insulă a ajuns Sfântul Kenneth, povestindu-le mirat fraților cum a călătorit pe o mare liniștită, în timp ce vedea, la oarecare depărtare, de jur împrejur, o vijelie cumplită.

Altădată, când ședea în sihăstria sa, au venit la sfânt doi dintre cei mai buni ucenici ai săi, Sfântul Baithene și Sfântul Columban. Amândoi veniseră pentru a cere binecuvântare de plecare pe mare, însă fiecare vroia să meargă în altă direcție. Sfântul i-a binecuvântat pe amândoi. Apoi i-a spus lui Baithene să se pregătească să plece în ziua următoare către miazănoapte. Într-adevăr, a doua zi vântul bătea dinspre miazăzi, și Baithene a putut pleca liniștit. Pe la ceasul al treilea, când Baithene ajunsese la locul dorit, sfântul l-a chemat și pe Columban, îndemnându-l ca și el să fie gata el de plecare. Deși mirat, căci vântul era împotriva, Columban a ascultat de porunca starețului. Însă de cum a intrat în corabie, vântul și-a schimbat pe neașteptate direcția, îngăduindu-i să pornească către Irlanda, astfel că amândoi au putut să ajungă cu bine unde vroiau.

Despre un oarecare bărbat credincios care de mai multe ori plecase pe mare pentru a găsi un loc în care să se așeze, sfântul a profețit: „Nu va găsi nici de data aceasta ceea ce caută, și asta nu pentru altă vină, decât pentru aceea că a îngăduit să fie însoțit de un călugăr care pleacă de la starețul lui fără a fi cerut binecuvântare.”

5. Poate că cel mai mare dar al sfântului era acela al proorociei. Columba descoperea oamenilor păcatele lor, sau lucruri care se întâmplau la mare depărtare, sau care aveau să se întâmple, ca și cum pentru el nimic nu era ascuns sau necunoscut. Vom arăta și noi câteva dintre aceste minunate întâmplări care vădesc marea îndrăzneală pe care omul lui Dumnezeu o avea înaintea lui Dumnezeu.

Insula Iona era despărțită de Scoția de o mică strâmtoare numită Sound. Într-una din zile s-au auzit niște strigăte venind de dincolo de această strâmtoare. Sfântul i-a trimis îndată pe ucenicii săi pentru a-i aduce pe cei ce strigau. Era vorba de doi frați. Îndată ce au ajuns, Columba i-a întâmpinat cu mare dragoste, întrebându-i despre scopul călătoriei lor. Frații au spus că vroiau să rămână vreme de un an pe insulă. Spre uimirea tuturor, cuviosul le-a răspuns noilor veniți: „Nu puteți sta cu mine, după cum

spuneți, decât dacă mai întâi primiți făgăduințele călugărești.” Răspunsul a venit fără șovăială: „Deși până în acest ceas nu ne-am gândit niciodată la așa ceva, totuși îți vom urma sfatul, crezând că vine de la Dumnezeu.” Chiar atunci au intrat în biserică și sfântul i-a tuns călugări pe cei doi. De-abia după o săptămână s-a putut vedea înțelepciunea faptei celei cu totul neobișnuite ale sfântului. Căci cei doi frați au căzut greu bolnavi, și au murit la scurtă vreme, slăvind pe Dumnezeu pentru cinstea de a fi primit haina călugărească.

Altădată, cuviosul a trimis pe un frate la un ucenic de-al său, Cailtan, care trăia ca sihastru într-una din chiliile din împrejurimi. Prin acest frate, Columba i-a poruncit ucenicului să vină cât mai repede în mănăstire. Cailtan a venit de îndată, fiind primit cu mare bucurie de sfânt. „O, Cailtan, ai făcut bine venind repede aici, și ascultând de chemarea mea;” a spus cuviosul, „acum odihnește-te un pic. Am trimis după tine ca să vii pentru pricina aceasta, că, iubindu-te ca pe un prieten, vroiam să-ți sfârșești zilele cu mine aici, în adevărată ascultare.” Într-adevăr, în aceeași săptămână Cailtan a plecat spre veșnicele lăcașuri.

6. În timp ce ședea cu un ucenic de-al său în chilie, sfântul l-a întrebat pe neașteptate despre mama lui, vrând să știe dacă era o femeie credincioasă. Deși Colca, căci acesta era numele ucenicului, stăruia că mama sa fusese din totdeauna o femeie bună și evlavioasă, cuviosul i-a poruncit să plece chiar atunci în Irlanda, pentru a o întreba îndeaproape despre un păcat mare pe care îl făcuse, și pe care nu vroia cu nici un preț să-l mărturisească. Ucenicul a făcut întocmai, și după ce a stăruit pe lângă mama sa, aceasta și-a mărturisit cu lacrimi păcatul. Apoi a primit canonul pe care mai dinainte i-l rânduisese cuviosul, și l-a slăvit pe Dumnezeu că, prin sfântul Său, nu o lăsase să plece în veșnicie cu un păcat nespovedit.

7. Într-o noapte, sfântul i-a sculat pe toți ucenicii săi, și aducându-i în biserică, le-a poruncit să se roage pentru un păcat cumplit care tocmai se săvârșea în Irlanda. A doua zi, la întrebările fraților, cuviosul le-a spus că în scurt timp omul care făcuse acel păcat avea să vină în Iona. Într-adevăr, trecând câteva luni, sfântul i-a cerut ucenicului său de chilie, Diormit, să fugă în port pentru a nu-i îngădui celui ce săvârșise acel păcat să calce pe pământul insulei. Diormit a făcut precum i se poruncise, însă omul a strigat din corabie că hotărâse să nu mai mănânce nimic până ce nu se va întâlni cu Columba. Auzind, sfântul lui Dumnezeu a coborât la mal, unde erau adunați mai mulți frați care vorbeau despre ce ar trebui făcut. Baithene tocmai spunea că Sfânta Scriptură primește pocăința păcătosului. Columba însă a strigat cu durere: „O, Baithene, acest om și-a omorât, precum Cain, fratele, și a făcut desfrânare cu mama sa.” Văzându-i-se descoperit păcatul, nenorocitul s-a aruncat în genunchi, făgăduind că va îndeplini orice canon îi va da sfântul. Columba i-a spus: „Dacă vei face pocăință printre britani vreme de 12 ani, cu lacrimi și plâns, și nu te vei întoarce niciodată în Irlanda, poate Dumnezeu îți va ierta păcatul.” Însă întorcându-se către frați, a adăugat cu durere în glas: „Acest om este fiu al pierzării.” Într-adevăr, în scurt timp bărbatul și-a lepădat pocăința, și, întorcându-se în Irlanda, a fost ucis în luptă.

8. Sfântul întemeiase pe insulele din jurul Ionei mai multe schituri, în care trăiau călugării doritori de liniște. Tot aici erau trimiși adesea, ca un fel de canon, cei ce vroiau să-și plângă păcatele. Se păstrează, în legătură cu aceste schituri de pocăință, o istorisire minunată, din care se poate vedea cu ușurință cu câtă putere lucra în sfântul lui Dumnezeu darul proorociei. Odată, cuviosul a mers la arhondaric cu niște treburi, și a găsit un om sărac așteptând afară. Întrebând despre pricina venirii sale, omul i-a spus că vroia să se pocăiască de păcatele sale. Columba, văzând în el un suflet curat, l-a primit și i-a ascultat mărturisirea. A aflat astfel de la bărbat, care se numea Libran, că în urmă cu mai mulți ani omorâse un om, iar pentru aceasta fusese închis. În timp

ce își aștepta moartea, o rudă bogată de-a sa îl ajutase și îl scosese din lanțuri. Ca mulțumire pentru acest lucru, omul a jurat să-i slujească binefăcătorului său până la moarte. Însă în scurtă vreme a început să aibă muștrări mari de conștiință, și de aceea a fugit de la stăpânul său. Vrând să se pocăiască, a venit în insula Iona pentru a se spovedi, căci auzise de sfințenia și înțelepciunea lui Columba. Auzind mărturisirea lui sinceră, cât și dorința de a rămâne în mănăstire, sfântul i-a dat canon să petreacă vreme de șapte ani în schitul de pe insula Ethica, în pocăință și rugăciune. Întrebat fiind ce să facă în legătură cu jurământul călcat, Columba i-a spus ca peste șapte ani să vină la el în Postul Mare, pentru a se împărtăși de Paști, și atunci îi va spune ce are de făcut.

După ce au trecut cei șapte ani, și omul s-a împărtășit cu Sfintele Taine, Columba l-a chemat la el. I-a dat o sabie foarte frumoasă și împodobită cu pietre prețioase, și i-a spus să meargă cu ea înapoi în Irlanda. „Însă fostul tău stăpân”, i-a profetizat sfântul, „nu va vrea să primească această răscumpărare pentru tine, pentru că are o soție binecinstitoare, care îl va sfătui în chip înțelept să te sloboadă fără nici o plată. Totuși, nu vei putea scăpa de o altă ispită, căci vor veni la tine frații tăi, ca să-ți ceară să-l îngrijești, după datorie, pe tatăl tău care este bătrân. Să primești, căci nu vei avea de stat decât o săptămână. Apoi vor vrea să te pună să ai grijă și de mama ta, însă un frate al tău te va ajuta și va lua el asupra-și această sarcină.” Totul s-a întâmplat întocmai. De cum a ajuns în Irlanda, Libran s-a dus la stăpânul de la care fugise. A întâlnit acolo pe femeia cea credincioasă, care și-a sfătuit astfel soțul: „Ce nevoie avem noi să primim răscumpărarea aceasta trimisă de Sfântul Columba? Nici măcar nu suntem vrednici de o asemenea cinste. Sloboade-l fără plată pe robul tău cel credincios. Rugăciunile sfântului ne vor folosi mai mult decât acest preț care ne este dat pentru el.” Apoi, după cuvântul lui Columba, au venit la Libran frații săi. Aceștia l-au silit să-l îngrijească pe tatăl său, care însă a murit înainte de a se încheia o săptămână. Când au vrut să i-o dea în grijă și pe mama lor, un frate mai mic i-a luat apărarea, spunând: „Nu ar trebui cu nici un chip să-l ținem acasă pe acest frate al nostru, care, pentru mântuirea sufletului său, a petrecut șapte ani în pocăință alături de Sfântul Columba.”

Astfel rămas slobod, omul s-a îndreptat bucuros spre un port, vrând să se întoarcă la mănăstire. Ajuns la țarm, a găsit o corabie care tocmai pleca, însă cei din corabie nu au vrut nicicum să-l primească. Mâhnit peste măsură, s-a rugat astfel părintelui său, care îl aștepta la mare depărtare: „Este oare voia ta, Sfinte Columba, ca acești corăbieri, care nu mă primesc pe mine, tovarășul tău, să pornească în călătoria lor cu pânzele sus și cu vânt prielnic?” Ca la o poruncă, vântul și-a schimbat direcția, încât corabia nu mai putea cu nici un chip să se depărteze de țarm. Libran, văzând cele întâmplate, a început să fugă de-a lungul țarmului după corabie. Cei ce se aflau înăuntru, mirați peste măsură, și-au dat seama că din pricina faptei lor vântul devenise potrivnic, și i-au spus bărbatului că, dacă poate să-i ajute, îl vor primi. „Sfântul Columba, cel la care mă duc eu, și căruia i-am slujit ultimii șapte ani, poate, prin rugăciune, dacă mă luați în corabie, să dobândească pentru voi de la Domnul vânt prielnic.” De cum s-a urcat în corabie vântul s-a oprit, și cu toții au putut să plece liniștiți spre Britania.

Ajuns la Iona, Libran s-a grăbit să ajungă la starețul său iubit, care îl ajutase atâta. Când s-au întâlnit, i-a căzut la picioare, și înainte să apuce să-i spună ceva, Columba i-a povestit cu de-amănuntul tot ce i se întâmplase. După alte câteva zile, sfântul l-a călugărit, și apoi l-a trimis în schitul în care trăise până atunci. Înainte de a pleca, Columba i-a spus că nu avea să moară la Iona, ci în Irlanda. Libran, auzind aceste cuvinte, a izbucnit în plâns, și a căzut în genunchi înaintea sfântului. Însă cuviosul l-a

liniștit, spunându-i: „Ridică-te, și nu fi trist. O să mori într-una din mănăstirile mele, și moștenirea ta în împărăție va fi printre călugării mei aleși; și împreună cu ei te vei trezi din somnul morții la învierea vieții.” Auzind astfel de cuvinte de mângâiere ucenicul cel credincios s-a umplut de bucurie și, primind binecuvântarea sfântului, a plecat împăcat. Într-adevăr, peste mulți ani a fost trimis cu o ascultare în Irlanda, și ajungând la mănăstirea din Derry, a murit liniștit, fiind apoi îngropat în cimitirul mănăstirii.

9. Trebuie spus că Libran, cel înainte pomenit, se învrednicise să primească, prin rugăciunea sfântului, și darul preoției. Dacă în ceea ce-l privește pe ucenicul său cel credincios, Columba lucrase cu iconomie, de cele mai multe ori sfântul dădea dovadă de o mare grijă în împlinirea întocmai a poruncilor Bisericii. Astfel, în Irlanda trăia un preot pe nume Findchan. Acesta avea un ucenic numit Aid, care fusese un om foarte sângeros, și care îl omorâse chiar pe regele Irlandei. Deși știa despre nevrednicia ucenicului său, Findchan a stăruit îndelung pe lângă episcopul locului ca Aid să fie hirotonit preot. Silit astfel, episcopul a primit, însă de teamă i-a cerut lui Findchan să-și pună și el mâna pe capul lui Aid în timpul hirotonirii. Apoi, cei doi au plecat la Iona, pentru a lua binecuvântare de la Columba. Aflând despre chipul în care fusese făcută hirotonia, sfântul s-a mâhnit cumplit, și le-a profețit celor doi cu glas neînduplecat: „Acea mână dreaptă pe care Findchan, împotriva legilor lui Dumnezeu și ale Bisericii, a pus-o pe capul fiului pierzării, va fi în curând acoperită de răni, și, după o mare și cumplită durere, va merge înaintea lui în mormânt. [...] Iar Aid, astfel hirotonit în chip nelegiuit, se va întoarce ca un câine la vărsătura sa, și va fi din nou un ucigaș sângeros, până când, străpuns în gât de o sulită, va cădea în apă dintr-un copac și se va îneca.” Acestea s-au întâmplat întocmai mai târziu, când Findchan a fost rănit la mâna dreaptă, care i-a putrezit în dureri cumplite, iar Aid, întors la faptele sale sângeroase, a fost trădat și omorât mișelește după cum profețise sfântul, de unul dintre supușii săi.

10. Columba nu numai că vedea ceea ce se afla în sufletul oamenilor, sau lucruri care aveau să se întâmple în viitor, ci avea și darul de a ști lucruri care se petreceau la mare depărtare. De multe ori spunea celor ce se aflau împreună cu el despre bătălii și lupte ce tocmai se purtau în alte ținuturi. De pildă, odată, când era împreună cu ucenicul său Lugbe, a oftat din greu și apoi a început să lăcrimeze. Întrebat fiind despre pricina mâhnirii sale, a răspuns că tocmai atunci, în Irlanda, doi oameni de neam mare mureau din pricina rănilor pe care și le făcuseră unul altuia. Când, după o săptămână, un bărbat a venit în insulă și a povestit despre aceasta, Lugbe a început să-l întrebe pe cuvios, cu stăruință și lacrimi, despre chipul în care primește aceste descoperiri. După multe rugăminți, văzând hotărârea ucenicului său, sfântul a primit să-i arate cele cerute, însă doar dacă acesta avea să păstreze taina celor aflate până la moartea cuviosului. „Sunt unii,” i-a descoperit Columba, „deși foarte puțini, cărora harul lui Dumnezeu le îngăduie să vadă în chip limpede și lămurit întreaga întindere a lumii, și să îmbrățișeze înlăuntru minții lor, care are o putere în chip minunat mărită, cele mai din afară margini ale cerurilor și ale pământului, ca și cum toate ar fi luminate de o singură rază de soare.” Cu adevărat, și sfântul strălucea din plin de acest dar, deși se străduia mereu să ascundă acest lucru.

11. Multe minuni se păstrează din viața Cuviosului Columba, și desigur că mult mai multe sunt cele care nu se păstrează. Nu vom stărui asupra tuturor, pentru a nu lungi prea mult povestirea, dar ne vom strădui să arătăm câteva dintre cele mai însemnate. Astfel, sfântul avea mare dragoste de a copia cărțile Bisericii. Până la sfârșitul vieții lui s-a ocupat cu această îndeletnicire sfântă, care era de mare folos deoarece pe atunci cărțile lipseau cu desăvârșire. Mulți martori adevereau că acele cărți scrise de el, chiar

dacă erau lăsate vreme îndelungată în apă, nu pătimeau nici o stricăciune, ci se păstrau ca și cum ar fi fost ținute la loc uscat. Se povestește despre faptul că atunci când cânta în biserică, vocea sfântului răsuna cu atâta putere, încât uneori, cu harul lui Dumnezeu, era auzită până la mari depărtări. Cu toate acestea, în chip minunat, cei care erau înăuntrul bisericii nu simțeau că vocea lui ar fi supărător de puternică, ci dimpotrivă, o auzeau la fel de tare ca și a celorlalți cântăreți.

De multe ori, lumea îi aducea cuviosului tot felul de lucruri pentru a le binecuvânta, căci vedeau că prin binecuvântarea lui se pogora asupra lor darul lui Dumnezeu. De pildă, un bărbat foarte sărac, care avea mulți copii, și care ajunsese să cerșească, a venit la sfânt pentru a-i cere ajutorul. Cuviosul a rupt o ramură din copacul sub care stătea, a binecuvântat-o și apoi i-a dat-o omului, spunându-i că prin ea va avea întotdeauna mâncare de ajuns pentru cei din casa sa. Nespun de bucuros, săracul a plecat. În scurt timp a văzut că orice animal sălbatic se atinge de ramura aceea, murea pe loc. Astfel, de atunci încolo, câtă vreme a păstrat cu grijă lemnul binecuvântat de Columba, a fost întotdeauna îndestulat, atât el cât și familia sa.

Altădată, ucenicii sfântului, la porunca starețului lor, au luat niște lemne de pe pământul unui om sărac. Când au adus lemnele la mănăstire, i-au spus cuviosului că omul cel sărac fusese foarte mâhnit pentru cele întâmplate. Sfântul, cu mare grijă, i-a trimis omului niște orz binecuvântat de el, poruncindu-i să-l sădească chiar atunci, măcar că trecuse de mult vremea însămânțării. Bucuros de darul sfântului, săracul a semănat cu credință orzul și, deși era mijlocul lui iunie, la începutul lui august a putut să strângă orzul copt.

Lucrarea în rândul picților

1. După cum am spus mai înainte, pricina cea mai de seamă a venirii lui Columba în Scoția fusese aceea de a aduce la Hristos pe cât mai mulți dintre picții păgâni. Și într-adevăr, sfântul a călătorit neobosit prin întreaga Scoție, zidind biserici și mănăstiri și străduindu-se pe toate căile să propovăduiască oamenilor vestea cea bună a mântuirii. Mai ales, Columba le dovedea oamenilor adevărul credinței creștine prin puterea Duhului Sfânt Care sălășluia în el, și Care lucra prin el mulțimi nenumărate de minuni. Acest lucru era cu atât mai trebuincios, cu cât în munca sa cea binecuvântată sfântul a avut de suferit multe ispite și greutăți din partea preoților păgâni, care se numeau druizi. Într-adevăr, aceștia lucrau cu putere drăcească, prin vrăji și farmece, și de aceea sfântul a fost nevoit să rușineze cursele lor prin minuni pe măsură, care să arate oamenilor că Hristos este Dumnezeu adevărat și Împărat a toată făptura.

Astfel, după prima minune săvârșită în fața regelui Brude, prin care a deschis porțile închise ale palatului, Columba a mers de mai multe ori la rege ca să-l câștige pentru Hristos. Acest lucru însă nu era deloc unul ușor, deoarece tatăl adoptiv al regelui, pe nume Broichnan, era mai-marele druizilor picți. Prin darul pe care îl avea de la Dumnezeu, sfântul l-a biruit de mai multe ori pe acest preot păgânesc. Astfel, odată a văzut la Broichnan o roabă de neam irlandez, cu care druidul se purta aspru și fără milă. Columba i-a cerut de mai multe ori să o sloboadă, însă păgânul nu vroia cu nici un chip. Văzând încăpățânarea lui, sfântul a plecat către Iona spunându-i că, dacă nu va da drumul femeii, va muri în chip năpraznic înainte ca sfântul să urce în corabie. Apoi și-a luat rămas bun de la rege și a plecat împreună cu însoțitorii săi. Ajuns la marginea râului Ness, a luat o pietricică albă pe care a binecuvântat-o, spunând: „Iată această pietricică albă, prin care Dumnezeu va lucra vindecarea multor boli în mijlocul acestui neam păgân.” Apoi, pe când se urca în corabie, au venit doi călăreți

rugându-l să vină degrabă pentru a-l vindeca pe Broichnan, tatăl regelui, care fusese prins de o slăbiciune cumplită și se afla pe moarte. Auzind aceste cuvinte, Columba a dat pietricica albă la doi dintre ucenicii săi, pe care i-a trimis la rege, spunându-le să-i vestească astfel: „Dacă Broichnan va făgădui mai întâi să dea drumul fecioarei, atunci degrabă să cufundați această mică piatră în apă, și să bea din ea și va fi vindecat îndată; dar dacă își va încălca jurământul și nu va primi să o sloboadă (pe femeie), în aceeași clipă va muri.” Însăpăimântat peste măsură de profeția sfântului, Broichnan a lăsat-o pe fată să plece, iar apoi a cufundat pietricica într-un vas cu apă. Sub privirile uimite ale tuturor, piatra a plutit în apă fără a se scufunda. După aceea, de îndată ce a băut păgânul a primit însănătoșire din slăbiciunea ce-l cuprinsese. Regele, văzând minunea, a luat piatra și a pus-o în vistieria sa. Acea piatră a lucrat apoi nenumărate vindecări, însă de câte ori o cereau bolnavi care erau rânduiți de Dumnezeu să moară, ea nu putea fi nicicum găsită.

2. La puțin timp după această întâmplare, cuviosul s-a întâlnit din nou cu Broichnan, care căuta un chip de a se răzbuna pe omul lui Dumnezeu. Aflând că sfântul vrea să plece înapoi în Iona, druidul i-a spus că prin vrăjitoriile lui, poate să-l împiedice să pornească, aducând furtună și vreme rea. Columba i-a răspuns fără teamă: „Atotputerea lui Dumnezeu cârmuiește toate lucrurile, și în numele Lui și sub pronia Lui cea călăuzitoare sunt înfăptuite toate mișcările noastre.” Și apoi, fără cea mai mică șovăială, s-a îndreptat, însoțit de o mulțime de oameni, spre malul lacului Ness. Druizii erau nemaipomenit de bucuroși, pentru că cerul se întunecase ca noaptea, și bătea un vânt năpraznic, încât nici nu-și putea cineva măcar închipui să pornească pe așa o vreme. Columba a ajuns la mal, și-a făcut cruce și a intrat în mica lui barcă, și deși însoțitorii săi se temeau, le-a poruncit să pornească fără zăbavă spre insulă. Apoi, barca a început să plutească cu viteză uimitoare către Iona, în timp ce cei de pe mal priveau înmărmuriți, slăvind pe Dumnezeul lui Columba.

3. În lung și în lat străbătea sfântul pământurile locuite de picți, învățând cuvântul lui Dumnezeu, săvârșind peste tot minuni și vindecări, botezând mulțimi de oameni, zidind biserici și mănăstiri. În scurtă vreme, faima lui ajunsese în cele mai îndepărtate colțuri ale țării, și în orice sat intra toată lumea vroia să-l găzduiască și să-l îngrijească. Într-adevăr, în casa în care intra sfântul, intra și Dumnezeu, astfel că toți știau că dacă un sărac se învrednicea să-l primească pe cuvios măcar o noapte, în scurtă vreme averea aceluia sărac urma să se înmulțească în chip minunat. De altfel, Columba avea mare dragoste pentru cei lipsiți, de aceea întotdeauna dormea la ei, și de multe ori pedepsea pe cei care încercau să-i nedreptățească.

4. Într-una din zile, în timp ce călătorea pe mare împreună cu câțiva dintre ucenicii lui, cuviosul a căzut dintr-odată în uimire. După ce și-a venit în sine le-a spus ucenicilor săi să pornească spre un ținut mai îndepărtat, căci văzuse îngeri coborând din cer pentru a lua sufletul unui păgân bătrân, care întreaga sa viață se străduise să facă fapte bune și să-și ajute semenii. Îngerii așteptau venirea sfântului, pentru a-l boteza pe bătrân, ca apoi să-i poată duce sufletul în Împărăția cea cerească. Într-adevăr, ajungând acolo, și găsimdu-l pe bătrân, sfântul i-a vorbit cuvintele mântuirii; iar acesta a crezut, și a primit botezul din mâna lui Columba, murind apoi cu chipul luminat și cu sufletul plin de bucurie.

Altădată, aflându-se în pământurile Scoției, niște țărani au adus un copil la cuvios pentru a-l boteza. Pentru că niciunde în jur nu se afla apă, cuviosul a îngenuncheat, s-a rugat îndelung, iar apoi a binecuvântat o stâncă din apropiere. De îndată, din stâncă a ieșit un șuvoi de apă curată, astfel că a putut să-l boteze chiar atunci pe copilăș. Apoi, sfântul a profețit părinților spunând că în tinerețe copilul va trăi în păcate trupești, însă

apoi va veni la mare pocăință, și va începe să trăiască pentru Hristos, murind moarte creștinească la adânci bătrâneți.

Tot atunci, într-un sat din apropiere în care sfântul intrase pentru a propovădui, se afla o fântână pe care păgânii o cinsteau ca pe un zeu. Pricina pentru aceasta era că oricine bea sau se spăla cu apa acelei fântâni, se îmbolnăvea numaidecât: fie ajungea lepros, fie orbea, fie era lovit de alte neputințe. Auzind despre aceasta, și văzând că oamenii nu primeau cuvântul lui datorită acelei fântâni, sfântul s-a dus într-acolo pentru a le arăta oamenilor puterea lui Hristos. Druizii, văzând aceasta, nu mai puteau de bucurie, căci se așteptau ca și sfântul să pătimească cele pe care le pătimiseră alții înainte. Însă Columba, ajungând în dreptul fântâni, a binecuvântat-o cu semnul crucii, apoi s-a spălat pe mâini și a băut fără nici o teamă. La fel au făcut și ucenicii lui. De atunci încolo, fântâna nu numai că nu mai făcea rău nimănui, ci chiar dobândise putere vindecătoare.

Altădată sfântul se afla într-un sat de păgâni, rostind cuvintele vieții veșnice, și mai mulți dintre cei ce-l ascultau au crezut și s-au botezat cu familiile lor. La puține zile, un copil al uneia dintre familiile nou-botezate s-a îmbolnăvit pe neașteptate, ajungând pe patul de moarte. Văzându-l, druzii au început să-și bată joc de părinții aceluși copil, spunându-le că băiatul li se îmbolnăvise pentru că ei îi mâhniseră pe zei prin botezul lor. Auzind sfântul despre aceasta, și arzând de dragoste pentru Dumnezeu, s-a întors în sat, ducându-se la casa aceluși țăran. Când a ajuns a găsit supărare mare, căci copilul tocmai murise. Sfântul a intrat în camera mortului și s-a rugat îndelung cu lacrimi în ochi. Apoi a prins copilul de mână și i-a poruncit ca, în numele lui Iisus Hristos, să vină la viață. Băiatul, auzind numele cel preasfânt, pe dată s-a trezit. Când l-au văzut părinții săi și cei ce se aflau la înmormântare, au slăvit cu toții pe Dumnezeu pentru darurile cele mari cu care îl împodobise pe alesul Său.

Vom mai arăta doar o singură întâmplare din timpul propovăduirii sale în rândul picților, în care se poate vedea câtă putere are ascultarea de duhovnic, atunci când este făcută cu credință neșrămutată. Într-una din călătoriile sale, sfântul a fost nevoit să treacă cu barca peste lacul Ness (Loch Ness), în care sălășluia un balaur uriaș. Ajungând la malul lacului, a văzut mai mulți păgâni care tocmai îngropau un om omorât de acel balaur. Sfântul, fără a se înspăimânta câtuși de puțin, a poruncit unuia dintre ucenicii săi să înoate până pe cealaltă parte a lacului, pentru a aduce barca care se afla acolo. Ucenicul, pe nume Lugbe, a intrat fără șovăială în apele lacului. Balaurul, care era întărit de moartea țăranului, de cum l-a simțit pe călugăr s-a năpustit asupra lui pentru a-l înghiți. Toți câți se aflau pe mal priveau cu groază la cele ce se întâmplau chiar sub ochii lor. Însă când balaurul a ajuns la mică apropiere de Lugbe, sfântul și-a ridicat mâna în aer, a făcut semnul crucii, și i-a poruncit balaurului ca, în numele lui Iisus Hristos, să se oprească pe dată și să se întoarcă în adâncuri. Ca și cum ar fi fost prinsă de o mână uriașă, lighioana s-a oprit, fugind înapoi neputincioasă. Ucenicul a continuat să înoate netulburat, căci încrederea în starețul său era deplină, și a adus barca la sfânt. Văzând această mare minune, toți, până și picții păgâni, au fost nevoiți să-L slăvească pe Dumnezeul cel adevărat.

Prin astfel de minuni slăvite, dar și prin cuvintele și viața sa, cuviosul a câștigat pe mulți dintre picți pentru credința creștină. Când, după moartea regelui Brude, pe tron s-a urcat Gardnait, din neamul picților de miazăzi, sfântul a ajuns povățuitorul și conducătorul duhovnicesc al întregii Scoții. Într-adevăr, Iona era un adevărat Sfânt Munte al acelor ținuturi îndepărtate, de unde lumina sfințeniei strălucea pretutindeni.

Legăturile cu Irlanda

1. Pe lângă munca pe care a dus-o pentru încreștinarea celor ce nu auziseră de Hristos, sfântul a purtat mare grijă și irlandezilor, atât celor ce trăiau în Scoția, cât și celor ce trăiau în Irlanda. Într-adevăr, cuviosul își iubea nespus țara și neamul, și a păstrat mereu legături trainice, mai ales cu mănăstirile pe care le întemeiase, dar și cu restul poporului irlandez, fie ei oameni simpli sau de neam mare. De pildă, când se afla odată în insula Iona, împreună cu un ucenic de-al său, a văzut un nor întunecat care răsărea în partea de miazănoapte. Cu tristețe mare în glas i-a spus ucenicului său, care se numea Silnan: „Vezi norul acela care se apropie? Va fi nespus de vătămător atât pentru oameni cât și pentru animale, și după ce va acoperi cu repeziciune o mare parte din Irlanda, va aduce o ploaie otrăvitoare, care va pustii întreaga Irlandă; iar cei pe care va cădea, om sau animal, se vor acoperi de răni dureroase, și chiar vor muri în chinuri cumplite. De aceea să nu mai zăbovim. Dacă Dumnezeu ne va ajuta, mâine să plecăm înspre locurile acelea, cu o bucată de pâine sfințită. Apa în care vei cufunda acea bucătică de pâine se va face apă vindecătoare, iar tu să stropești cu ea pe oricine este cuprins de neputință. Și toți, cu harul lui Dumnezeu, se vor tămădui îndată.” Într-adevăr, ucenicul a plecat chiar a doua zi în Irlanda, și a ajuns cu bine în ținutul de care îi vorbise sfântul. A găsit mulțime de oameni aflați pe patul de moarte, în dureri grozave, care toți se însănătoșeau prin stropirea cu apă sfințită. Auzind lumea despre aceasta, veneau mulțimi nenumărate, de la mari depărtări, pentru a primi tămăduire, și toți slăveau pe Dumnezeu pentru sfântul Său, pe care li-l trimisese drept ajutor și mângâiere.

2. Altădată, pe când se afla la Iona, Columba s-a dus degrabă la un alt ucenic de-al său, Lugaid, căruia i-a spus să se pregătească pentru o călătorie în Irlanda. „Să mergi la Clocher și să-i spui că sora sa, fecioara Maugina, și-a rupt foarte rău un picior în timp ce se întorcea de la biserică. Iar acum plânge amar, cerând ajutor de la mine, păcătosul.” Ucenicul cel credincios a făcut după cum i se poruncise și, după ce a găsit-o pe fecioară, a stropit-o cu apă binecuvântată de Columba, aceasta vindecându-se chiar atunci în chip minunat.

În același chip, când sfântul citea odată în chilia sa, s-a ridicat repede de pe scaun și a fugit spre biserică, spunându-i ucenicului său că tocmai atunci o femeie din Irlanda se chinuia cumplit în durerile nașterii, rugându-se lui Dumnezeu să o izbăvească pentru rugăciunile lui Columba. De cum a ajuns în biserică, sfântul a căzut în genunchi și a început să se roage cu lacrimi pentru cea care-i cerea ajutorul. Apoi s-a ridicat și, zâmbind, le-a spus fraților: „Domnul Iisus, născut din femeie, a dat ajutor simțit acestei biete femei, și cu milostivire a ușurat-o din această durere a ei. Căci a născut nevătămată un copil, și ea nu va muri în această împrejurare.”

3. Cum am spus, sfântul s-a îngrijit foarte mult și de mănăstirile sale din Irlanda, deoarece călugării care trăiau în ele îi erau toți fii duhovnicești. Mereu se ruga pentru călugării săi și adesea își trimitea ucenicii de la Iona cu diferite scrisori și sfaturi prin care să-și mângâie și să-și călăuzească copiii. Astfel că aceștia știau întotdeauna că sfântul stă pururi rugător pentru ei înaintea lui Dumnezeu, lucru care puteau lesne să-l vadă și din ajutorul minunat pe care adesea li-l dădea sfântul.

Odată, de pildă, în timp ce sfântul scria în chilia sa, a strigat dintr-odată, cu voce puternică, după ajutor. Cei doi ucenici care erau acolo au sosit de îndată, întrebându-l care era pricina neliniștii sale. Sfântul însă le-a spus că strigase după îngerul care se afla lângă el, deoarece unul dintre călugării din Derry tocmai căzuse de la mare înălțime. Sfântul îi ceruse îngerului să meargă să-l scape pe frate înainte ca acesta să pățească ceva. „Cât de minunată și aproape de negrăit este iuțimea mișcării îngerului,” le-a lămurit sfântul, „precum iuțimea fulgerului, îmi închipui. Căci duhul cel ceresc care tocmai acum a zburat de la noi, în clipa în care omul a început să cadă, a ajuns

pentru a-l sprijini, parcă, într-o clipire de ochi, înainte ca trupul omului să atingă pământul.”

Altădată, într-o zi foarte rece de iarnă, sfântul a început dintr-odată să plângă. Fiind întrebat ce se întâmplă, cuviosul a răspuns că ucenicul său, Laisran, stareț la Derry, tocmai le porunca călugărilor, care erau istoviți de lucru, să se apuce de zidit o casă de oaspeți. A început astfel să se roage pentru Laisran, și în timp ce făcea aceasta, acela a simțit dintr-odată o durere în inimă, și o neliniște și tulburare cu neputință de înțeles. De aceea a început să se roage cu credință, și în scurt timp a fost luminat de Dumnezeu să îi oprească pe călugări din munca lor, cerându-le iertare că îi făcuse să lucreze pe o vreme așa de rea. Când sfântul a înțeles că rugăciunile sale fuseseră ascultate, s-a bucurat nespus, arătându-le tuturor legătura trainică care se zidește întotdeauna între duhovnic și ucenicul său.

4. Am amintit înainte că sfântul a păstrat legături foarte strânse cu țara sa, atât prin ucenici, cât mai ales prin rugăciune. Însă, pe lângă acestea, pentru că lumea de acolo îl iubea nespus, Columba și-a vizitat de câteva ori țara, pentru a-i mângâia pe ucenici și pentru a lumina poporul cel dreptcredincios. Pe oriunde mergea era întâmpinat cu dragoste de nenumărați oameni, care toți se străduiau să-i primească binecuvântarea și să audă un cuvânt de folos. Și aici strălucea prin darurile cu care fusese împodobit de mila dumnezeiască, lucrând nenumărate minuni și vindecări în popor. Nu de puține ori le descoperea oamenilor păcatele și viața lor.

Odată, în timp ce se întorcea de la o întâlnire cu regele Irlandei, a intrat într-un sat. Oamenii de acolo au strâns, la îndemnul episcopului, mulțime de daruri ca recunoștință pentru binefacerile pe care cuviosul le făcuse oamenilor. Astfel că fiecare țaran, după putere, adusese câte ceva, și toți își întinseseră darurile pe jos în locul prin care știau că avea să treacă sfântul. Ajungând acolo, și văzând darurile puse înainte, cuviosul a început să privească cu atenție la fiecare. Pe unul l-a binecuvântat, zicând: „Mila lui Dumnezeu îl însoțește pe omul care a dat aceasta, pentru milostenia și dragostea pe care le are.” De altul însă nici n-a vrut să se atingă: „De jertfa acestui om înțelept, dar zgârcit, nu pot să mă împărtășesc, până ce nu se va pocăi sincer de păcatul său.” La scurtă vreme, un om din mulțime s-a apropiat de el și i-a căzut în genunchi, mărturisindu-și cu voce tare, în fața tuturor, păcatul. Văzând smerenia sa, sfântul l-a ridicat și l-a binecuvântat, încât omul a simțit chiar atunci cum a primit izbăvire de patima zgârceniei.

Într-altă zi, când se afla la o mănăstire, Columba a fost chemat să ia parte la Sfânta Liturghie. Părinții au ales drept preot slujitor pe cel pe care-l știau cel mai curat și mai bun. Însă când preotul a început să slujească, Columba a rostit dintr-odată, cu voce tare: „Cele curate și cele necurate sunt acum deopotrivă amestecate unele cu altele; adică, Tainele cele curate ale Sfintei Jertfe sunt aduse de un om necurat, care tocmai acum ascunde înăuntrul conștiinței sale un păcat cumplit.” Cei din jur, auzind aceste cuvinte înfricoșătoare, s-au umplut de groază, în timp ce preotul a căzut în genunchi în fața tuturor și și-a mărturisit chiar atunci păcatul.

5. Sfântul Columba a purtat mare grijă și pentru irlandezii care trăiau în Scoția. De altfel, cuviosului i se cerea întotdeauna sfat în toate lucrurile ce țineau de conducerea țării, deoarece toți oamenii erau încredințați că sfaturile pe care le dădea Columba erau însuflete de Însuși Dumnezeu. Când se afla odată în insula Hinba, a văzut în vedenie un înger, care ținea în mână o carte de sticlă, în care erau scrise numele tuturor domnitorilor Dalriadei. Îngerul îi porunca cuviosului să meargă la Iona, pentru a-l unge rege pe Aidan, cel pe care-l vedea scris în carte. Columba ar fi vrut însă să fie uns rege fratele său, și pentru aceea șovăia. Atunci îngerul, pentru a-i arăta că aceea este poruncă a lui Dumnezeu, a luat un bici și l-a lovit pe sfânt cu putere: „Să

fii încredințat că sunt trimis la tine de Dumnezeu cu cartea de sticlă, pentru ca după cuvintele pe care le-ai citit, să-l așezi pe Aidan la domnie; dar dacă nu vei primi să ascuți porunca, te voi lovi din nou.” După ce trei nopți la rând i s-a arătat îngerul, sfântul a primit cuvintele lui ca fiind voia lui Dumnezeu. S-a întors la Iona, și găsim-l acolo pe Aidan, l-a uns rege. În timpul sfințirii, i-a profetit acestuia despre toți urmașii lui, spunându-i că atâta vreme vor rămâne ei pe tron, câtă vreme nu vor face rău neamului din care se trăgea Columba. Într-adevăr, când peste mulți ani strănepoții lui Aidan au jefuit pământurile familiei lui Columba, domnia a fost luată din mâinile lor.

Prin bărbăția și hotărârea sa în fața tuturor, sfântul și-a făcut și o mulțime de dușmani. Dumnezeu însă întotdeauna îi păzește pe aleșii Săi, și nu lasă răutatea vrăjmașului să-i vatame în vreun fel. De pildă, odată, când un nelegiuit îl căuta pe Columba vrând să-l omoare, un ucenic de-al sfântului s-a îmbrăcat cu haina părintelui său, pentru a-l apăra. Ucigașul, nebănuind nimic, a venit într-o noapte și găsim-l pe ucenicul cel credincios astfel îmbrăcat, și-a înfipt cu putere sulița în el. Însă aceasta, în chip minunat, nu a străpuns mantia sfântului, de parcă ar fi atins cel mai tare scut. Nelegiuitul a plecat fără să-și dea seama că gândurile sale nu se împliniseră. Peste un an, în timp ce sfântul stătea în chilia sa, le-a spus ucenicilor săi că cel ce încercase să-l omoare în chip mișelesc tocmai atunci își primea pedeapsa de la Dumnezeu, fiind ucis pe câmpul de luptă.

6. Cu trecerea timpului, sfântul și-a biruit pe deplin firea iute pe care o moștenise de la strămoșii săi. Astfel, se păstrează o povestire în care se poate vedea gingășia sufletească a omului lui Dumnezeu, dar și dragostea cea mare pe care el o purta țării sale. Odată, în vremea când stătea în Iona, a chemat pe unul dintre frați și i-a spus să meargă pe țarmul de apus al insulei, și să aștepte un cocor care o să ajungă acolo cu totul sfârșit de putere. „Îngrijește acea pasăre cu blândețe, du-o în vreo casă din vecini, unde să poată fi primită cu bunătate și hrănită vreme de trei zile. [...] Această pasăre îți-o încredințez cu atâta grijă,” a mai adăugat sfântul „pentru că vine din țara noastră.”

7. Într-o altă zi, cuviosul a chemat pe doi dintre ucenicii săi, poruncindu-le să meargă într-o insulă din apropiere. Acolo aveau să găsească un hoț care stătea ascuns în timpul zilei, și noaptea ieșea din ascunzătoare pentru a fura din focile mănăstirii. Cei doi l-au găsit pe hoț și l-au adus la Columba pentru a fi pedepsit. Omul a ajuns în fața sfântului speriat de moarte. Însă cuviosul, cu voce liniștită, doar l-a muștrat pentru păcatul de a fura, spunându-i că dacă duce lipsă de ceva poate oricând să vină să ceară. Și pentru a nu-l slobozi cu mâna goală, i-a dat niște berbeci din turma mănăstirii. La puțin timp după aceasta, sfântul l-a chemat pe Baithene și l-a trimis la hoț cu o oaie mare și cu mai mulți saci de grâu. Deși mirat, ucenicul a ascultat porunca cuviosului. De-abia când a ajuns acolo a înțeles fapta starețului său, deoarece omul tocmai murise, iar darurile sfântului au putut fi folosite la înmormântarea bietului țaran.

8. Cu cât cuviosul sporea în vârstă, cu atât primea mai multe daruri de la Dumnezeu. Astfel că la anii bătrâneții ajunsese un adevărat înger în trup, care sălășluia mai mult cu mintea la lucrurile cerești, decât la cele pământești. Pentru aceasta, s-a învrednicit de mulțime de descoperiri, dintre care unele s-au arătat și ucenicilor săi. Astfel, de multe ori în timp ce se ruga, era înconjurat de o lumină nepământească. Odată, de pildă, casa în care se închisese pentru a se nevoi a fost cuprinsă vreme de trei zile de o strălucire fără seamăn. Altădată, în timp ce se ruga pe ascuns în biserică, la miezul nopții, unul dintre frați, care se afla acolo din întâmplare, a putut să-l vadă înconjurat de o lumină mai puternică decât cea a soarelui. Într-o altă zi, în timp ce se afla pe

insula Hinba, au venit să-l vadă Sfinții Comgall, Kenneth, Brendan și Cormac. Cei cinci au hotărât să slujească, în semn de mulțumire, Sfânta Liturghie. După ce aceasta s-a terminat, Brendan le-a mărturisit tuturor că în timpul sfințirii Darurilor a văzut o minge de foc deasupra capului lui Columba, care apoi s-a ridicat încet către cer.

De asemenea, din când în când chiar sfântul mărturisea fiilor săi despre descoperirile pe care le avea. De pildă, într-o dimineață devreme l-a chemat în grabă pe Diormit, ucenicul său de chilie, și i-a spus: „Pregătește repede (cele necesare) pentru slujirea Sfintei Împărtășanii, căci astăzi este ziua de naștere a Sfântului Brendan”. La uimirea ucenicului, sfântul a mărturisit că în noaptea de dinainte văzuse în vedenie cerurile deschizându-se, și cete îngerești coborând pentru a întâmpina sufletul cel biruitor al lui Brendan.

În același chip, altădată, când stătea împreună cu un fiu duhovnicesc, sfântul s-a luminat dintr-o dată la față, mărturisindu-i ucenicului că tocmai atunci vedea sufletul unei femei fiind purtat la cer de mai mulți îngeri. La un an după această întâmplare, sfântul, fiind împreună cu același ucenic, i-a făcut acestuia o altă descoperire: „Văd un lucru minunat; iată, femeia despre care ți-am vorbit în urmă cu un an, întâlnește acum în văzduh sufletul soțului ei, și alături de sfinții îngeri începe să se lupte pentru el cu puterile cele vrăjmașe; însă va birui, pentru că are ajutor chiar firea cea curată a omului.”

Sfântul a primit însă și mare putere asupra duhurilor necurate. De pildă, odată, când a ieșit în pădure pentru a se ruga, a fost întâmpinat de o mulțime nenumărată de draci, care vroiau să îi atace mănăstirea și să piardă cât mai mulți dintre călugări. Cu darul pe care-l avea, și ajutat de îngerii care îi veniseră în ajutor, sfântul i-a alungat pe vrăjmași din insula sa. Apoi a venit repede înapoi în mănăstire, unde le-a povestit fraților cele întâmplate, descoperindu-le de asemenea că dracii, spumegând de mânie, s-au îndreptat înspre schitul din insula Ethica, unde era stareț Baithene, pentru a face ispite acolo. După două zile, sfântul le-a spus bucuros ucenicilor că Baithene, luminat fiind de Dumnezeu, rânduise în tot schitul post și rugăciune, pentru a se apăra de atacurile drăcești, astfel că doar un singur călugăr pierise.

9. Într-o toamnă oarecare, la câțiva ani înainte de moartea sfântului, frații au ieșit la câmp pentru a strânge roadele pământului. În prima seară, în timp ce se întorceau de pe câmp, a simțit fiecare ceva cu totul deosebit, însă, din smerenie, nici unul nu a îndrăznit să vorbească celorlalți despre asta. Lucrul acesta s-a întâmplat însă mai multe zile la rând, de fiecare dată în același loc și la aceeași oră. Într-una din seri, când tocmai treceau pe acolo, Baithene i-a oprit și le-a spus că dacă vreunul dintre ei simte ceva neobișnuit, să grăiască cu voce tare. Cel mai bătrân dintre ei a ascultat de porunca lui Baithene, și a spus: „Atât în zilele din urmă, cât și chiar acum, am simțit o mireasmă așa de minunată, de parcă toate florile pământului s-ar fi adunat într-un singur loc; am simțit de asemenea o strălucire de căldură înăuntrul meu, defel dureroasă, ci chiar nespuse de plăcută, și o anumită bucurie neobișnuită și de negrăit, revărsată în inima mea, care dintr-odată atâta mă îmbucurează și mă veselește, încât uit de orice fel de durere și oboseală. Chiar și povara pe care o port în spate, oricât e de grea, este într-un chip tainic atât de mult ușurată, încât, din acest loc până la mănăstire, mi se pare că nu mai am nimic în spate.” Și toți, însuflețiți, au mărturisit că simt același lucru. Iar apoi, nespuse de uimiți, s-au așezat cu toții în genunchi, rugându-l pe Baithene să le lămurească pricina pentru care au parte de această mângâiere neobișnuită. „Știți cu toții,” le-a răspuns Baithene, „grija nespuse pe care ne-o poartă părintele nostru Columba, și cum, veșnic atent la truda noastră, este întotdeauna mahnit când ne întoarcem la mănăstire mai târziu decât de obicei. Și acum, pentru că

nu poate veni chiar el să ne întâmpine, duhul lui ne iese înainte în timp ce mergem, și ne aduce așa de mare alinare.”

Moartea sfântului

1. Iată însă că se apropia și vremea ca sfântul lui Dumnezeu să se odihnească de luptele și de ostenele sale, și să se mute în cereștile lăcașuri. Într-una din zile, când se afla în Iona împreună cu doi ucenici, fața sa a strălucit dintr-odată de o bucurie fără margini. Însă la scurt timp, fiind încă luminat de veselia aceea de negrăit, fața i s-a întunecat, și lacrimi de tristețe au început să-i curgă din ochi. Cei doi frați au început să-l întrebe cu stăruință despre pricina bucuriei și apoi a mâhnirii sale. Până la urmă, pentru a nu-i întrista, Columba a primit să le mărturisească cele ce-i fuseseră descoperite. Chiar în ziua aceea se împlineau treizeci de ani de când sfântul ajunsese în Iona. În toată șederea sa acolo, el Îl rugase cu stăruință pe Dumnezeu ca în al treizecilea an să-l dezlege de legătura cu trupul cel pământesc și să-l ducă la Sine. Și într-adevăr, văzând îngerii trimiși să-i ia sufletul, se umpluse de negrăită bucurie. Însă apoi fața i se acoperise cu mare supărare, deoarece îngerii se opriseră dintr-odată din drumul lor. „Căci nu le este îngăduit să se apropie de mine,” le-a lămurit sfântul, „deoarece acel lucru pe care Dumnezeu mi l-a dăruit după ce m-am rugat Lui cu toată puterea mea – anume, ca să plec din lume la El în această zi – l-a schimbat într-o clipă, ascultând rugăciunile pe care le fac pentru mine atât de multe biserici.” Cuviosului i se mai dăduse să trăiască pe acest pământ încă patru ani.

Astfel, sfântul și-a știut ziua sfârșitului cu mult înainte ca ea să vină. După patru ani, într-o zi de mai, deși era bătrân și bolnav, a mers cu un car până la câmpul unde lucrau frații. Le-a mărturisit că Dumnezeu îi îngăduise să plece cu o lună înainte, însă pentru că sfântul nu voise să le strice sărbătoarea Paștilor, a hotărât să mai amâne încă puțin plecarea. Apoi, cu fața înspre răsărit, a binecuvântat insula, și de atunci înainte șerpii otrăvitori nu au mai putut face rău nimănui.

Cu o săptămână înainte de a muri, duminica, în timp ce slujea Sfânta Liturghie, fața i s-a luminat din nou de mare bucurie. După slujbă le-a mărturisit celorlalți că un înger venise să-l vestească că Dumnezeu cerea de la ei o comoară foarte dragă Lui. Nimeni n-a înțeles că sfântul vorbea chiar despre sufletul său.

Apoi, sâmbăta următoare, deși era așa de bătrân (avea 76 de ani), s-a dus împreună cu Diormit, ucenicul său, ca să binecuvânteze mănăstirea. Pentru că pomenea mereu de sfârșitul său, Diormit s-a mâhnit, însă cuviosul i-a spus cu glas mângâietor: „Această zi este numită în Sfintele Scripturi sâmbătă (sabat), care înseamnă odihnă. Și astăzi cu adevărat este sâmbătă pentru mine, pentru că este ultima zi din această viață trudnică a mea, și întru ea mă voi odihni după oboseala muncilor mele; și astăzi, la miezul nopții, când va începe ziua cea mare a Domnului, mă voi duce, după cuvântul Sfintelor Scripturi, pe calea părinților noștri.”

În timp ce ședea împreună cu ucenicul său, care plângea cu amar pentru cele ce-i fuseseră vestite, iată, a venit calul cu care frații aduceau laptele la mănăstire. Și, ca și cum ar fi înțeles cele ce aveau să se întâmple, și-a lipit capul de pieptul cuviosului, și a început și el să plângă, asemenea unui om. În timp ce stătea astfel, cuviosul a binecuvântat din nou mănăstirea, profetind despre ea: „Cât de mic și săracăcios este acest loc, totuși va fi ținut la mare și neobișnuită cinste, nu doar de regii și de poporul Scoției, ci și de conducătorii neamurilor străine și sălbatice, și de supușii lor; chiar și sfinții altor biserici îl vor privi cu nu puțină dragoste.”

Apoi s-a întors la chilia sa. Chiar și în ultima zi a continuat să scrie din Sfânta Scriptură. Ultimele cuvinte pe care le-a scris au fost cele din Psalmul 33: „Iar cei ce-L

caută pre Domnul, nu se vor lipsi de tot binele.” După ce a încheiat astfel, s-a dus la biserică, la vecernie. Intrând apoi din nou în chilia sa, a rostit fraților ultimele sale povețe: „Acestea, o, copiii mei, sunt ultimele cuvinte pe care vi le spun – să fiți în pace, și să aveți dragoste neprefăcută între voi; și dacă veți urma astfel pilda sfinților părinți, atunci Dumnezeu, Mângâietorul celor buni, vă va fi ajutor; iar eu, rămânând întru El, voi mijloci pentru voi; și El vă va da nu numai îndeajuns pentru a vă îndeplini nevoile vieții acesteia, dar vă va și împodobi cu bunele și veșnicele răsplăți care sunt găsite celor care Îi împlinesc poruncile.”

După aceasta, așteptând ceasul fericit al plecării sale, cuviosul a rămas tăcut. Când însă a auzit clopotele bătând miezul nopții, de îndată s-a ridicat, și înainte ca ceilalți să-și dea seama ce face, a fugit în biserică. Doar Diormit a reușit să-l urmeze îndeaproape. Când acesta a ajuns la ușa bisericii, a văzut o lumină minunată, însă aceasta s-a stins de îndată ce ucenicul a intrat. La scurtă vreme au ajuns și ceilalți frați, cu lumânări, și l-au găsit pe părintele lor întins pe jos în fața altarului, cu capul la pieptul lui Diormit. Înainte ca sufletul său să plece pentru totdeauna, Diormit i-a ridicat mâna și, pentru că sfântul nu mai putea vorbi nimic, i-a binecuvântat astfel, pentru ultima dată, pe frați. Apoi, ușor, ușor, sufletul său și-a luat zborul. Fața însă a continuat să-i rămână luminoasă, roșie, de parcă nu murise, ci numai dormea. Era noaptea de 9 iunie a anului 597. În timpul acesta, mulți dintre ucenicii săi din Irlanda, dar și alți oameni care nu-l cunoșteau pe sfânt, au văzut venind dinspre Iona o lumină strălucitoare, și au auzit cântece de o negrăită frumusețe umplând cerul.

Cu câteva zile înainte de moarte, cuviosul profetise că la înmormântarea sa nu vor lua parte decât călugării mănăstirii. Într-adevăr, după ce vreme de trei zile frații au cântat neîntrerupt slujbele convenite pentru părintele lor, s-a pornit o furtună cumplită pe mare, astfel că nimeni nu a mai putut să ajungă la mănăstire. După slujbă, frații au îmbrăcat trupul lui Columba cu un giulgiu curat de pânză, și apoi, punându-l în sicriul care îi fusese pregătit, l-au așezat cu mare cinste și cu mare plâns în mormânt.

2. Sfântul a continuat să povățuiască poporul chiar și după moartea sa. Astfel, în Irlanda trăia un tânăr, pe nume Fintan, care avea să ajungă un mare sfânt. Acesta ardea de dorința de a merge la Iona, pentru a intra în obștea condusă de Columba. S-a dus astfel la un preot îmbunătățit din Irlanda pentru a-i cere binecuvântare să plece. Tocmai când cei doi vorbeau, au venit din Britania niște ucenici de-ai lui Columba, vestindu-le despre moartea cuviosului. Cei doi au izbucnit în plâns. Aflând însă că urmaș al lui Columba fusese așezat Baithene, Fintan a hotărât să meargă acolo și să intre în obștea condusă de noul stareț, care urma întru totul în sfințenie părintelui său. Când Fintan a ajuns la Iona, și i-a spus lui Baithene despre dorința sa, starețul l-a lămurit că nu poate să-l primească în mănăstire, deoarece Columba îi profetise cu mult timp în urmă despre venirea sa: „La scurtă vreme după dorita și mult-așteptata mea plecare la Domnul,” spusese Columba, „va veni un frate pe nume Fintan, care acum își păzește în curăție anii tinereții și se învață în Sfintele Scripturi, cerându-ți să intre în această mănăstire a noastră. Însă aceasta nu i-a fost rânduit de înainte-știința lui Dumnezeu, ca el să fie călugăr la vreun stareț, deoarece a fost ales de Dumnezeu ca el însuși să fie stareț a multor călugări și să conducă mulțime nenumărată de suflete în împărăția cea cerească.” Auzind aceste cuvinte, Fintan l-a mulțumit cu lacrimi în ochi lui Dumnezeu pentru descoperirea de care îl învrednicise prin robul Său, Sfântul Columba.

După ce cuviosul a ajuns în cereștile locașuri, în fața tronului lui Dumnezeu, el s-a putut ruga, după cum făgăduise, cu mult mai multă ușurință, atât pentru fiii săi, cât și pentru toți cei ce-i cereau ajutorul cu credință. Mai ales, Columba era grabnic ajutor pentru întreg poporul Scoției, pe care se străduise să-l aducă jertfă curată lui Hristos

Dumnezeu. De aceea, nenumărați oameni au început să vină la Iona pentru a primi dezlegare de orice neputință sau greutate care îi apăsa. În scurtă vreme, mănăstirea a ajuns cel mai mare loc de pelerinaj din întreaga Scoție și o adevărată lumină pentru toate pământurile dimprejur. Moaștele sfântului, preaslăvite prin nenumărate minuni, au rămas la Iona până în anul 849, când, din pricina multelor atacuri ale vikingilor, călugării au fost nevoiți să le mute la Dunkeld.

Pentru rugăciunile Sfântului Cuviosului Părintelui nostru Columba, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin!

Viața Sfântului Cuthbert din Lindisfarne

Troparul Sfântului Cuthbert, glas V:

O, făcătorule de minuni al Britaniei, Sfinte Părinte Cuthbert, binecuvântatule slujitor al lui Dumnezeu, care ai vorbit cu îngerii și care prin propovăduirea ta te-ai făcut ușă de mântuire multora. Acum cinstim și noi pomenirea ta, și îți cântăm cântări de laudă. Slavă lui Dumnezeu, Cel ce te-a slăvit pe tine!

Introducere

Sfântul Cuthbert, unul dintre cei mai cinstiți și mai iubiți sfinți englezi, a fost numit în vechime „făcătorul de minuni al Angliei.” Astăzi, credincioșii ortodocși îl numesc „Sfântul Serafim de Sarov al Angliei.” Viața lui Cuthbert, scrisă la puțină vreme după moartea sa, de către Cuviosul Beda, și socotită una dintre cele mai minunate vieți de sfinți din apus, arată că amândouă numirile sunt la fel de îndreptățite și de adevărate. Aceasta deoarece cei doi sfinți, deși au trăit la mai mult de o mie de ani unul după altul și la o depărtare de câteva mii de kilometri, au fost amândoi însuflețiți de același Duh Sfânt și de aceeași credință, și au dobândit amândoi aceeași Împărăție a cerului, cea gătită nouă de bunul Dumnezeu. Pe scurt dar, ne vom strădui să arătăm care sunt pricinile evlaviei cu care a fost și este cinstit Sfântul Cuthbert, atât de către englezii drept credincioși din vechime, cât și de către creștinii ortodocși de acum.

Nașterea, copilăria și anii de tinerețe ai sfântului

1. Sfântul Cuthbert s-a născut într-o familie engleză bogată și de neam mare, în partea de miazănoapte a Angliei, în jurul anului 634 d. Hr. Dumnezeu a hotărât să arate de la o vârstă fragedă că-l alesese pe Cuthbert ca să fie un luminător și un mângâietor al poporului englez, care tocmai ieșise din apele cele de viață făcătoare ale botezului. Totuși, copil fiind, nimic nu lăsa să se înțeleagă viața aspră și desăvârșită la care avea să fie chemat. Ba dimpotrivă, până la vârsta de opt ani sfântul își petrecea întreg timpul alături de cei de o vârstă cu el, în jocuri lipsite de grijă și pline de veselie. Se distingea între toți printr-o vioiciune și o istețime deosebită, cu care câștiga toate jocurile fără nici o greutate, încât chiar și când ceilalți cădeau istoviți, el căuta pe cineva cu care să se întrecă. Dar pronia lui Dumnezeu cea nepătrunsă de mintea omenească a găsit un chip cu totul minunat de a-l chema pe alesul Său. Astfel, când acesta era în vârstă de opt ani, și se juca după obiceiul lui pe dealurile dimprejurul casei, unul dintre cei ce se aflau împreună cu el, un prunc de trei ani, a început să-l ocărăscă cu cuvinte aspre, muștrându-l pentru faptul că își pierde timpul și puterile în

jocuri deșarte și fără folos. Mai întâi, Cuthbert nu a luat în seamă cuvintele pruncului și chiar a început să-și bată joc de el, încât copilul a început să plângă. Când Cuthbert a încercat să-l liniștească, pruncul i-a răspuns cu glas prorocesc:

„De ce, o, preasfințite preotule și episcopule Cuthbert, continui să faci ceea ce este atât de împotriva firii, cât și a treptei tale? Cât de rău îți stă să te joci cu copii, tu, care ai fost ales de Dumnezeu pentru a însufla vârtutea în sufletele celor mai bătrâni decât tine!”

Deși vorbele pruncului au rămas de neînțeles pentru ceilalți, ele au mers drept în inima lui Cuthbert, care și-a lepădat de atunci fără zăbavă jocurile, pus fiind pe gânduri, căci simțea în sufletul lui că Duhul Sfânt fusese Cel ce grăise prin gura copilului. Să nu mire pe nimeni că Dumnezeu a ales un prunc lipsit de minte pentru a-și arăta voia Sa cea preasfântă, căci căile lui Dumnezeu sunt adânc mare și nu îi este dat omului să le judece pe ele. Același Duh Sfânt care acum grăise prin gura unui prunc, în vremurile de dinainte a ales un măgar, cel al lui Valaam, pentru a-i arăta proorocului prostia sa. Căci „Dumnezeu pre cele de neam prost și nebăgate în seamă ale lumii au ales, și pre cele ce nu sunt, ca pre cele ce sunt să strice.”

2. Pentru curăția lui, de multe ori Cuthbert s-a învrednicit să fie slujit și ajutat de îngerii. Odată, îmbolnăvindându-se la unul din genunchi, care i se umflase și îl durea îngrozitor, încât nici nu mai putea merge, a văzut un călăreț apropiindu-se de el. Acesta avea înfățișarea unui om de neam mare, și sfântul s-a mâhnit că nu putea să-l primească după cuviință. Oaspetele, auzind pricina întristării lui, l-a sfătuit să fiarbă niște făină în lapte, și să-și spele umflătura. După câteva zile, făcând cele ce i spusese, Cuthbert și-a revenit în întregime.

3. Încă tânăr fiind, sfântul s-a învrednicit să săvârșească multe minuni, care în scurtă vreme i-au adus cinstirea și dragostea oamenilor. Odată, Dumnezeu a voit să arate celorlalți puterea rugăciunii făcute din inimă. Locul unde trăia Cuthbert era în apropierea unei mănăstiri numită Jarrow, care se afla la gura râului Tyne. Deoarece în ținutul acela nu se găseau lemne, călugării erau nevoiți să le aducă pe plute din susul râului. Într-o zi, venind după obiceiul lor cu plutele pline de lemn și ajungând în apropierea mănăstirii, se pregăteau să aducă încărcătura la mal. Dintr-odată însă s-a pornit o vijelie puternică, care a împrăștiat plutele, ducându-le ca pe niște cutii de chibrituri înspre mare. Văzând cei din mănăstire neașteptata nenorocire, au sărit în ajutorul fraților lor, însă în ciuda tuturor strădaniilor nu au izbutit să facă nimic. Lepădând orice nădejde în vreun ajutor omenesc, s-au așezat cu toții la rugăciune către Dumnezeu pentru a-i izbăvi pe cei aflați în primejdie. Însă Dumnezeu a întârziat să le asculte cererile, poate pentru a arăta credința lui Cuthbert.

Între timp, pe celălalt mal se adunase o mulțime mare de țărani. Văzând plutele duse încoace și-ncolo de mânia valurilor, aceștia au început să-i ocărăscă cu răutate pe călugări, spunând că nenorocirea aceea li se întâmplase din pricina vieții lor îngerești. Cuthbert, care se afla între ei, a început să-i mustre fără șovăială pentru cuvintele lor. Însă oamenii, care nu demult lepădaseră credințele lor păgâne, s-au aprins și mai tare, strigând sfântului că aceasta este pedeapsa zeilor pentru faptul că acei călugări luptaseră împotriva credinței păgânești. Văzând învârtoșarea inimii lor, omul lui Dumnezeu a fost rănit la inimă, și înțelegând că vorbele nu mai pot să-i schimbe pe necredincioși, a căzut cu lacrimi la pământ, începând să se roage cu căldură pentru scăparea celor ce erau în pragul morții. Iar Dumnezeu nu a lăsat neauzită rugăciunea lui cea fierbinte. În timp ce Cuthbert se ruga, vântul și-a schimbat dintr-odată direcția, aducând în câteva minute plutele nestricate la mal, și lăsându-i pe frați teferi și nevătămați. Țăranii, văzând minunea vădită a sfântului, au rămas muți de uimire și

rușinați în necredința lor. De atunci, ori de câte ori îl vedeau pe Cuthbert, i se plecau adânc, cinstindu-l ca pe un om bineplăcut al lui Dumnezeu.

4. Odată sfântul se afla plecat cu oile departe de casă, împreună cu niște însoțitori. Era noapte, și în timp ce aceștia dormeau, el, după obiceiul său, priveghea în rugăciune. Dintr-odată a văzut o lumină puternică răspândindu-se din cer, și a auzit niște voci care cântau o melodie nespuse de frumoasă. A văzut în această lumină o mulțime de îngeri coborând spre pământ, de unde au luat degrabă, în rândurile lor, un suflet omenesc, care strălucea la rândul lui ca soarele. Apoi s-au întors împreună cu acel drept în slava cea cerească. Atâta bucurie a simțit sufletul sfântului atunci, încât a început să-I mulțumească cu lacrimi lui Dumnezeu pentru minunea de care-l învrednicise, hotărând să lepede toate pentru a putea câștiga și el acea fericire cerească și pentru a intra în lumina pe care o văzuse strălucind din cer. După ce sufletul i s-a mai liniștit, s-a grăbit la prietenii lui, pentru a le aprinde și lor inima de dragoste dumnezeiască.

„Cât de nenorociți suntem, că ne lăsăm în voia somnului și a lenei, așa încât niciodată nu vedem slava celor ce priveghează cu Hristos mereu. Iată, după așa o scurtă priveghere, ce minunății am văzut. Poarta Raiului s-a deschis și o ceată de îngeri a dus înăuntru sufletul unui om sfânt. Câtă vreme noi încă suntem în întunericul cel mai adânc, el are bucuria de a privi de-a pururi în palatele Raiului, împreună cu Regele cerului.”

În ziua următoare a aflat că, în timp ce el avea vedenia, Sfântul Aidan, episcopul de Lindisfarne, trecuse la cele veșnice. Auzind aceasta, și-a părăsit oile, cu gândul de a intra în mănăstire.

5. După ce a ajuns acasă, a hotărât însă ca, înainte de a pleca din lume, să-și încheie toate socotelile cu aceasta. Astfel, într-una din zile, când călătorea spre un loc depărtat, a intrat într-un sat și s-a hotărât să se oprească pentru a se odihni un pic, fiind mai îngrijorat de hrana pentru calul său, decât de el însuși. Era ceasul al treilea din zi. A intrat în casa unei femei foarte evlavioase, care primindu-l cu dragoste, l-a întrebat ce să-i pregătească de mâncare. Însă pentru că era vineri, sfântul nu a primit nimic, căci avea rânduiala de a nu mânca până la ceasul al nouălea, în cinstea morții celei de pe cruce a Domnului și Mântuitorului nostru. Deși femeia a stăruit îndelung, spunându-i că nu va mai întâlni alte sate în drum, unde să poată găsi ceva de mâncare, Cuthbert a rămas neclintit în hotărârea lui. Astfel că, după ce s-a odihnit o vreme, și-a continuat drumul. Făcându-se seară, a văzut că femeia avusese dreptate, căci nu dăduse peste nici o locuință omenească în drumul său. Când tocmai se gândea unde să înnopteze, a văzut niște mici colibe păstorești, părăsite, și s-a gândit să se adăpostească într-una din ele. Și-a legat calul de un perete al colibeii și a început să se roage. Trecând destul timp, și-a ridicat ochii din Psaltire, căci citea psalmi, și a văzut calul rupând niște paie din acoperiș, pentru a mânca. Dintr-odată, o legătură înfășurată în pânză a căzut pe podea împreună cu paietele. Deși ajunase întreaga zi, sfântul nu s-a grăbit să vadă ce se afla înăuntru, ci și-a continuat netulburat rugăciunea, după cuvântul Mântuitorului nostru, că „nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu”. De-abia după ce și-a terminat rânduiala de rugăciune s-a ridicat și a dezvelit legătura, în care a găsit o bucată de pâine încă caldă, care era de-ajuns pentru o masă. A rupt-o în două, dând jumătate calului, iar pe cealaltă a mâncat-o el, mulțumind lui Dumnezeu pentru purtarea Sa de grijă cea nemăsurată: „O, Doamne, postează pentru dragostea Ta și în schimb Tu m-ai hrănit atât pe mine, cât și pe animalul meu. Bindecuvântat să fie numele Tău!”. Căci Dumnezeu, Cel ce a zis: „Căutați voi întâi împărăția lui Dumnezeu, și toate acestea [lucrurile trupești] se vor adăuga vouă”, nu și-a lepădat făgăduința.

Intrarea în mănăstire și viața la Melrose

6. Până la urmă, vremea a venit ca sfântul lui Dumnezeu să-și împlinească dorința cea mai tainică a inimii sale. A hotărât să părăsească lumea pentru a se putea închina cu desăvârșire Celui Care-i rănisese inima prin descoperirile cele cerești. S-a gândit mult spre ce mănăstire să-și îndrepte pașii, și până la urmă a ales-o pe cea din Melrose, unde strălucea Sfântul Boswell . Fiind bogat, Cuthbert a venit la mănăstire călare, îmbrăcat cu toate hainele sale mirenești. Din întâmplare, chiar atunci la poarta mănăstirii se afla Boswell, care avea darul proorociei, și care, văzându-l pe Cuthbert, a spus doar atât călugărilor care se aflau împreună cu el: „Iată robul Domnului.” Aflând dorința sfântului de a se călugări, Eata, starețul mănăstirii , a fost îndemnat de Duhul Sfânt să-l tundă chiar atunci pe omul lui Dumnezeu, și astfel Cuthbert a ajuns unul dintre frații mănăstirii. „Odată primit, era atent să urmeze celorlalți în împlinirea rânduielii călugărești. Îi depășea pe toți în râvnă pentru ascultarea cea mai desăvârșită. Priveghea, se ruga, lucra și citea mai mult decât oricare altul.[...] Era puternic, astfel că putea să ducă la bun sfârșit tot ceea ce își punea în gând.”

7. După ce a trăit câțiva ani în mănăstirea de la Melrose, a fost mutat de către Eata în nou înființata mănăstire din Ripon, împreună cu alți câțiva frați, pentru a pune acolo temeliele unei mănăstiri cu viață de obște. Aici nu a stat mult timp, căci în curând vremurile s-au arătat potrivnice. Totuși, fiind însărcinat cu ascultarea de arhondar, a avut o descoperire dumnezeiască care l-a întărit în credință și în hotărârea de a-și mări nevoițele și înfrânarea. Intrând într-o dimineață în arhondaric, a dat peste un tânăr care părea venit de departe. După ce l-a primit după cum se cuvine pe noul sosit, spălându-i mâinile și picioarele, sfântul l-a îndemnat să aștepte până ce îi va pregăti masa. Când s-a întors cu mâncarea, tânărul dispăruse. Cuthbert s-a dus până la ușă, și deși tocmai ninsese și zăpada era proaspătă, nu a văzut nici o urmă de pași. Mai mult, pe pragul ușii a găsit trei felii de pâine, neobișnuit de albe și de moi. Văzând așa o minune, sfântul a început să tremure, dându-și seama că Dumnezeu îl învrednicise să guste puțin din bunătățile cele netrecătoare ale Raiului.

Despre viața în obște a omului lui Dumnezeu, Cuviosul Beda spune următoarele lucruri: „Cuthbert era un om foarte plăcut și binevoitor. De obicei, când vroia să le dea fraților pilde de viață dumnezeiască, se mărginea să le povestească din viețile sfinților, însă câteodată, cu toată smerenia, pomenea și de harismele sale. Uneori făcea aceasta în chip deschis, iar alteori vorbea la persoana a treia, ca și cum ar fi vorbit despre altcineva.”

8. Întorcându-se după câțiva timp la Melrose, a fost lovit de ciumă, care pe atunci bântuia în întreaga țară. Fiind pe patul de moarte, frații erau foarte tulburați, deoarece sfântul era o lumină pentru întreaga obște, și ei simțeau că nu s-ar putea lipsi de un asemenea ajutor și povățuitor. Pentru aceea, au hotărât să facă o priveghere de toată noaptea pentru sănătatea lui, fără a-i spune însă nimic. Când a doua zi unul dintre călugări i-a vestit că se rugaseră pentru el, Cuthbert a răspuns: „Pentru ce dar mai zac aici? De bună seamă că Dumnezeu a auzit rugăciunile atâtor oameni buni. Ia aduceți-mi papucii și toiagul!” . Deși se simțea foarte slăbit, sfântul s-a ridicat și s-a străduit să meargă cu ajutorul bățului. După câteva zile își recăpătase toate puterile, însă a continuat să simtă o durere înăuntrul trupului, care apoi l-a necăjit întreaga viață.

Văzându-l sănătos, Boswell a profetizat că nu mai avea să fie lovit vreodată de ciumă. Acest Sfânt Boswell, care era puternic în cuvânt și în faptă, a primit de la Dumnezeu darul de a-și cunoaște sfârșitul. De aceea i-a spus lui Cuthbert: „Să nu pierzi prilejul de a învăța de la mine, căci moartea îmi bate la ușă. Până săptămâna viitoare, trupul

meu și glasul își vor fi pierdut puterile.” Sfătuindu-se unul cu altul, au hotărât ca în cele 7 zile care mai rămăseseră, Boswell să-i tâlcuiască lui Cuthbert Evanghelia Sfântului Apostol Ioan. Au petrecut astfel întreaga săptămână împreună, timp în care Boswell i-a profețit lui Cuthbert tot ce avea să se întâmple cu el. Unul dintre lucrurile pe care i le-a spus a fost și acela că avea să ajungă episcop. De aceea, când mai târziu a ajuns sihastru în insula Farne, sfântul spunea: „Și dacă aș trăi într-o colibă mică pe o stâncă din ocean, înconjurat doar de valurile învolburate, rupt cu totul de cunoștința și vederea altora, și tot nu aș fi slobod de grijile acestei lumi trecătoare, și nici de teama că, în vreun chip oarecare, dragostea de arginți mă va birui.”

9. Viața lui Cuthbert s-a schimbat după moartea lui Boswell, căci a ajuns stareț. În mănăstire, el îi învăța pe frați, mai ales prin pilda vieții sale, cum să meargă pe calea cea strâmtă a mântuirii. Însă lucrarea sa nu era doar înăuntrul mănăstirii. Mulți dintre cei din lume fie erau încă păgâni, fie, primind botezul, se lepădaseră prin faptele lor de credința cea adevărată. Văzând aceasta, Cuthbert a început să cutreiere satele din împrejurimi, luminând poporul prin cuvintele lui de Dumnezeu însuflete. Uneori mergea călare, însă de cele mai multe ori pe jos, propovăduind calea adevărului celor ce rătăciseră în cursele vrăjmașului. În aceasta, el urma pilda părinților care fuseseră stareți înaintea lui, care toți luptaseră cu timp și fără timp pentru a face din poporul englez o jertfă curată adusă Dumnezeului Celui adevărat. Țăranii, pentru că aveau simplitate și nerăutatea inimii, sorbeau cuvintele omului lui Dumnezeu, simțind că ele aveau puterea de a da viață sufletelor lor. Și nu numai că le ascultau, ci pe cât înțelegeau și puteau, se străduiau să le și împlinescă. „Așa dar avea în a propovădui,” povestește cuviosul Beda despre Cuthbert, „așa putere de convingere aveau învățăturile lui, și în așa chip slăvit strălucea înfrânarea lui, încât nimeni nu îndrăznea să-i ascundă nici cele mai adânci taine ale inimii lui. Îi mărturiseau deschis fiecare păcat, căci într-adevăr se convinseseră că el ar fi știut dacă i-ar fi ascuns ceva.”

10. Dar, cum spuneam, și înăuntrul mănăstirii sfântul strălucea în sfințenie, încât faima lui creștea cu fiecare zi. Avea obiceiul să se scoale la miezul nopții, în timp ce toți ceilalți dormeau, pentru a ieși afară ca să se roage, întorcându-se înapoi de-abia dimineața, când începea slujba. Într-una din seri, unul dintre călugări l-a văzut strecurându-se afară din mănăstire și l-a urmărit să vadă ce face. Cuthbert a coborât pe plajă, a intrat în valuri până la brâu, și a început să se roage. Astfel a rămas, nemișcat, în bătaia valurilor și în frigul oceanului, întreaga noapte, priveghind și aducând laude lui Dumnezeu. Când s-a crăpat de ziuă, a ieșit, a îngenuncheat pe nisip și a început din nou să se roage. Atunci, ca la o poruncă, două vidre au ieșit din mare și au început să-i încălzească și să-i ștergă picioarele cu blana lor. După ce au sfârșit, s-au apropiat de omul lui Dumnezeu ca pentru a lua binecuvântare, și apoi s-au întors în apă. Apoi Cuthbert a plecat repede în mănăstire, unde tocmai băteau clopotele pentru începerea slujbei. A intrat în biserică și s-a așezat în strana sa, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Însă fratele care îl pândise s-a apropiat de el tremurând de frică și cerând cu lacrimi iertare pentru nerușinarea lui. Când Cuthbert a înțeles ce se întâmplase, l-a binecuvântat pe ucenic cu îngăduință, poruncindu-i însă să nu spună nimic despre ceea ce văzuse până la moartea sa.

11. Cu trecerea timpului, omul lui Dumnezeu a sporit în cunoștință și sfințenie, dobândind darul proorociei și al facerii de minuni. Iată două dintre minunile sfântului, care arată purtarea de grijă cea nemăsurată a lui Dumnezeu pentru toți cei ce se străduiesc să urmeze voii Lui.

Odată a fost nevoit să plece în pământurile unui trib de picți, împreună cu doi frați, chiar după Crăciun. La întoarcere nu și-au pus merinde de drum, deoarece nădărdiau că vor ajunge repede acasă. Însă lucrurile s-au schimbat pe neașteptate, căci de-abia

plecaseră când o furtună năprasnică i-a silit să tragă la mal. Au rămas acolo câteva zile la rând, înfometaji și în frig. Cuthbert nu a lăsat ca timpul pe care-l aveau să treacă în deșert, ci a început să se roage, priveghind noapte după noapte și îndemnându-i pe frați să facă asemenea. Se apropia praznicul Arătării Domnului nostru Iisus Hristos, Boboteaza. Dimineața, sfântul a venit vesel în fața însoțitorilor săi, spunându-le că Dumnezeu i-a descoperit că nu-i va lăsa să postească în acea zi de mare bucurie pentru toți creștinii. I-a dus la mal, și acolo au găsit trei bucăți de carne de delfin, numai bune pentru a fi gătite. Le-a mai spus că, prin faptul că Dumnezeu le-a trimis trei bucăți de carne, a vrut să le arate că mai aveau de răbdat acolo încă trei zile. Toate s-au petrecut după prorocia lui, căci în a treia zi marea s-a liniștit și au putut să se întoarcă nevătămați acasă.

12. Într-una din zile sfântul a plecat, după obiceiul său, ca să propovăduiască, luând împreună cu el și pe un băiat. Însă pentru că nu luaseră nimic de mâncare, în scurt timp s-au istovit cu totul, fiind încă foarte departe de locul unde trebuiau să ajungă. Văzând chipul plin de îngrijorare al copilului, Cuthbert l-a îmbărbătat astfel: „Învăț să ai credință și nădejde neștrămutată în Domnul. Cel ce slujește Domnului nu va muri niciodată de foame.” Tocmai atunci, un vultur zbura deasupra capetelor lor. „Mare este Dumnezeu, ca să ne trimită mâncare chiar și prin pasărea aceea”, a continuat sfântul. Au mai mers un pic, și l-au văzut dintr-odată pe vultur coborând și așezându-se pe mal. „Fugi repede și vezi ce ne-a trimis Dumnezeu!”, l-a îndemnat Cuthbert pe băiat. În curând, copilul a adus zâmbind un pește mare. „Cum, robului lui Dumnezeu nu i-ai dat partea lui?” l-a mustrat râzând sfântul. „Taie repede peștele în două, și dă jumătate păsării.” După ce băiatul a făcut după cum i se poruncise, au intrat în prima casă pe care au întâlnit-o în cale, rugându-i pe cei de acolo să fiarbă peștele. Apoi au mâncat cu toții din darul lui Dumnezeu, dând slavă bunătății Lui.

13. Pentru smerenia sa, Dumnezeu i-a dat cuviosului darul de a zădărnici cursele vrăjmașului, iar aceasta s-a vădit încă de când stătea la Melrose. Odată propovăduia într-un sat din apropierea mănăstirii, când cu darul pe care îl avea, a simțit că cel rău pune la cale un vicleșug pentru a-i împiedica lucrarea. De aceea și-a întrerupt cuvântul său și a zis:

„Frații mei dragi, ori de câte ori auziți fiind propovăduite tainele Împărăției cerurilor, să luați seama ca să ascultați cu cea mai mare atenție și să nu îl lăsați pe diavol ca, prin griji prostești, să vă abată de la ascultarea lucrurilor care privesc mântuirea voastră veșnică: căci are o mie de căi viclene pentru a vă vătăma.”

Apoi și-a reluat cuvântul. Însă în timp ce vorbea, răul vrăjmaș a aprins un foc mincinos peste o casă din apropiere. Flăcări uriașe, care atingeau cerul, fiind purtate de vânt, păreau că vor să ardă întregul sat. Cuthbert, cu mâinile întinse, a reușit să facă pe câțiva dintre săteni să rămână alături de el, însă ceilalți, cei mai mulți dintre ei, au fugit pentru a arunca apă peste foc. Acesta însă a continuat să ardă nestingherit, până ce Cuthbert, prin rugăciunile lui, l-a îndepărtat pe tatăl minciunii, care și-a luat împreună cu el și focul închipuit. Mulțimea, văzând focul stins dintr-odată și casa nearsă, și-a venit în sine. Toți țărani au venit la sfânt cu ochii plecați de rușine, cerându-și iertare pentru nestatornicia și slăbiciunea lor.

14. Sfântul însă avea putere nu numai asupra focului nălucă, ci și asupra focului adevărat. Iată o întâmplare din care se poate vedea că până și stihiiile se supun celor ce la rândul lor s-au supus voii lui Dumnezeu. Într-una din zile, aflându-se într-una din obișnuitele sale călătorii de propovăduire, a intrat în satul în care locuia dacădaca lui, o femeie foarte credincioasă, pe care el o iubea nespun și căreia îi spunea mamă. Nici nu a apucat bine să intre, că în celălalt capăt al satului mai multe case au luat foc. Sufând vânt puternic, vâlvătaia se apropia repede de casa femeii, încât aceasta a căzut

deznădăjduită la picioarele sfântului, cerându-i cu lacrimi să o ajute. Cuthbert a ieșit, s-a întins pe jos de-a curmezișul ușii, și a început să se roage. Încă înainte de a se ridica de la rugăciune, vântul își schimbase direcția, astfel încât casa femeii a rămas neatinsă de flăcări.

15. Sfântul avea un prieten pe nume Hildmer, care era șerif în slujba regelui Ecgrith. Cuthbert îl iubea pe acesta în chip deosebit, pentru credința și milostenia lui și a întregii sale familii, astfel că ori de câte ori trecea prin satul lui Hildmer, nu uita să între pentru a-și saluta prietenul. S-a întâmplat însă ca, prin îngăduința lui Dumnezeu, soția lui Hildmer să fie chinuită de un diavol, care o făcea să scoată strigăte îngrozitoare și să dea ca turbată din mâini și din picioare. Din pricina aceasta, femeia s-a istovit în curând cu totul, încât părea că va muri. Astfel, Hildmer a fost nevoit să vină în fugă până la Cuthbert pentru a-i cere ajutorul. Totuși, i-a fost rușine să recunoască necazul care dăduse peste familia lui, și de aceea nu i-a spus lui Cuthbert decât că soția lui este bolnavă pe moarte, cerându-i ca să trimită un preot pentru a o împărtăși.

În timp ce Cuthbert se gândea pe cine să trimită, a fost dintr-odată luminat de Duhul lui Dumnezeu, și și-a dat seama că boala de care suferea femeia nu era una obișnuită. Pentru aceasta, s-a hotărât să se ducă el însuși. Pe drum, Hildmer a început să plângă amar, căci se gândea că sfântul, văzând ce se întâmplase cu soția lui, se va gândi că până atunci credința ei fusese una fățarnică. Înțelegând pricina durerii, sfântul l-a mângâiat pe șerif cu vorbe blânde, arătându-i că știe pentru ce fusese chemat. „Știu, deși ți-e rușine să recunoști, că soția ta este chinuită de un demon. Însă mai știu și că, încă înainte de a sosi eu, demonul o va fi părăsit, și ea însăși va veni să ne întâmpine, mai sănătoasă ca niciodată. Nu doar cei răi sunt loviți în chipul acesta. Dumnezeu, în pronia sa cea nepătrunsă, îngăduie câteodată ca și cei nevinovați ai lumii acesteia să fie vătămați de diavol, atât la minte, cât și la trup.” Și într-adevăr, lucrurile s-au petrecut după profeția sfântului. Când au ajuns, femeia era întregă la minte. Ea însăși a mărturisit mai apoi că în clipa în care a prins hățurile calului sfântului, a simțit că s-a vindecat în întregime. Duhul cel rău nu a putut îndura venirea Duhului Sfânt, Care sălășluia în inima lui Cuthbert ca într-o casă preacurată.

Viața sfântului în mănăstirea din Lindisfarne

16. După ce Cuthbert a trăit mai mulți ani în mănăstirea de la Melrose, Sfântul Eata a hotărât să-l mute pe omul lui Dumnezeu la Lindisfarne, pentru a-i povățui pe frații de acolo pe calea mântuirii. Acolo, Cuthbert și-a continuat călătoriile sale prin satele Angliei, străduindu-se să înalte poporul englez spre căutarea vieții celei veșnice. În felul acesta, a ajuns cunoscut în întreaga țară pentru minunile și darurile lui cele slăvite.

Printre altele, Eata îl trimisese pe cuvios la Lindisfarne și pentru a așeza acolo viața de obște. Însă, cum se întâmplă de obicei în astfel de cazuri, frații care se aflau în mănăstire înainte de venirea lui au început să-i facă tot felul de ispite, dorind să-și păstreze vechiul lor fel de viață. Când se adunau cu toții pentru a vorbi despre problemele obștii, acei călugări îl jigneau în fel și chip, aruncându-i în față cuvinte urâte și usturătoare. El însă de fiecare dată își păstra pacea, iar atunci când era jignit nu făcea altceva decât să se ridice și să iasă tăcut din sală. A doua zi, îi muștra pe călugări în același chip în care îi muștrase cu o zi înainte, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Deși era copleșit de durere din pricina răutății fraților, întotdeauna izbutea să rămână cu fața zâmbitoare și veselă, încât toți au început să-și dea seama că doar Duhul Sfânt putea să-i dea puterea de a îndura netulburat ocările și jignirile. Cu

timpul, prin dragostea și bunătatea lui cea dumnezeiască, cuviosul a biruit încâpățânarea și învârtoșarea fraților, astfel că toți au început să-l iubească ca pe un părinte și povățuitor. Foarte rar îi sfătuia prin cuvânt, cel mai adesea propovăduindu-le prin pilda vieții sale celei întru totul îngerești.

„Așa râvnă pentru rugăciune avea, încât câteodată priveghea vreme de trei-patru nopți la rând, fără a se întinde în patul său – și nu avea în afara dormitorului altundeva unde să doarmă. Fie că se ruga singur în vreun loc ascuns, fie că își spunea psalmii, întotdeauna făcea un lucru oarecare de mână, pentru a alunga apăsarea somnului; dacă nu, făcea înconjurul insulei, întrebând pe toți despre cum mergeau lucrurile, ușurând astfel prin mers oboseala îndelungilor lui privegheri și a cântatului de psalmi. Îi muștra pe călugări pentru ușurința cu care se mâniau când vreun frate mai gălăgios îi trezea din somn. ‚Nimeni nu mă supără’, spunea sfântul ‚dacă mă trezește. De fapt, sunt chiar bucuros, pentru că prin alungarea moleșelii mele, mă face să-mi îndrept mintea spre a face ceva folositor.’”

Nu putea să termine nici o liturghie, fără a vărsa râuri de lacrimi. Pentru că ura cu înverșunare păcatul, muștra aspru pe orice făcător de rele, însă pentru că inima lui era aprinsă de dragoste pentru Dumnezeu și pentru oameni, ierta repede pe oricine venea la el cu pocăință adevărată. De multe ori, când spovedea și auzea păcatele oamenilor, izbucnea în lacrimi de durere pentru cel care se mărturisea. Atât de mult îi iubea pe semenii săi, încât adesea se hotăra să facă el însuși canonul rânduit la spovedanie, pentru a ușura povara oamenilor. Era un om simplu și smerit. Deși era egumen, întotdeauna se îmbrăca cu haine obișnuite, nici prea bogate, dar nici prea murdare sau rupte.

Retragerea în pustie pe insula Farne

17. După ce s-a nevoit vreme de mulți ani în mănăstire alături de frați, desăvârșindu-se în dragoste și în iertare, Cuthbert s-a hotărât, cu binecuvântarea Sfântului Eata și a celorlalți părinți, să se retragă în pustie. Sufletul lui râvnea de multă vreme după o asemenea viață îngerească. Însă a voit să facă toate cu dreaptă socoteală, pentru a nu-i da vrăjmașului nici un prilej de bucurie. Pentru aceea, înainte de a se face sihastru, s-a retras în locul cel mai îndepărtat al mănăstirii, trăind după puterea lui în cât mai deplină singurătate. Doar după ce l-a biruit acolo pe vrăjmaș prin post aspru și prin rugăciune, s-a hotărât să se îndepărteze deplin de împreună locuirea cu frații. Și-a ales pentru aceasta o insulă retrasă, numită Farne, care se afla la câțiva kilometri în largul mării. Insula era cunoscută ca fiind bântuită de draci, pentru aceea era nelocuită, și nimeni nu îndrăznea să rămână acolo. Însă ostașul lui Hristos, înarmându-se cu „coiful mântuirii și cu sabia Duhului”, s-a dus fără nici o teamă, și cu vitejie l-a făcut pe diavol să-și părăsească fosta casă. După ce a izgonit duhurile necurate, devenind singur stăpânitor al insulei, a început să-și înalțe o locuință. A făcut un zid în formă de cerc, cu înălțimea mai mare decât cea a unui om, căci vroia ca prin aceasta să-și oprească mintea să cutreiere de ici colo, și să o silească să privească numai înspre cer. Înăuntru zidului a zidit o casă de dormit și un mic paraclis. Pe malul mării a făcut și o casă de oaspeți, pentru frații care urmau să vină să-l vadă.

18. Locuința sfântului era așezată pe piatră, și de aceea nu avea nici urmă de apă. Pentru aceasta, cuviosul s-a rugat lui Dumnezeu, împreună cu frații care veniseră să-l ajute, și apoi a săpat o groapă în stâncă. Dimineața, când s-au trezit, au văzut apă rece și bună de băut izvorând din fundul gropii. După ce a terminat de zidit locuința, sfântul s-a închis înăuntru. La început, îi întâmpina pe cei care veneau în casa de oaspeți, spălându-le picioarele și dându-le de mâncare din puținul pe care îl avea. Însă

cu timpul, râvna lui pentru desăvârșire a sporit, încât s-a zăvorât de tot înăuntru, rareori vorbind cu cei care-l vizitau, și chiar și atunci, doar prin fereastra deschisă. Astfel s-a învățat să trăiască în rugăciune neîntreruptă. După o vreme, a închis chiar și fereastra, prin care înainte dădea binecuvântări, și nu o mai deschidea decât atunci când era ceva nevoie mare.

19. La început, își lua mâncarea de la cei care veneau să-l vadă, însă apoi s-a gândit că este mai bine să trăiască din rodul muncii mâinilor lui. A cerut astfel unelte și niște grâu, pe care l-a semănat pe insulă. S-a făcut toamnă, dar încă nu răsărise nimic.

„Fie este prost pământul, fie este voia lui Dumnezeu”, le-a spus sfântul fraților. „Oricum, grâul nu crește. Aduceți-mi niște orz, să vedem ce se întâmplă. Dacă însă Dumnezeu hotărăște să nu înmulțească rodul, atunci mai bine mă întorc la mănăstire, decât să trăiesc pe seama muncii altora.”

Era toamna, cu mult după timpul potrivit pentru însămânțare, însă în câteva zile orzul a răsărit, aducând chiar roadă bogată. Văzând că păsările încep să mănânce din munca sa, sfântul le-a certat zicând: „De ce mâncați roadele pe care nu voi le-ați crescut? Poate că aveți mai mare nevoie de ele decât mine. Dacă Dumnezeu v-a dat voie, atunci faceți după cum v-a îngăduit El; dacă însă nu v-a dat, atunci plecați odată și să nu mai stricați averea altora!” Păsările au zburat imediat, și nu au mai făcut alte neazuri.

20. Într-adevăr, celor care slujesc Domnului, recăpătând astfel cinstea pe care Adam o avea înainte de cădere, fiarele și toate animalele li se supun ca unor stăpâni. Într-una din zile, de pildă, sfântul lui Dumnezeu a văzut niște corbi rupând paie din acoperișul casei de oaspeți, și ducându-le pentru a-și construi cuiburi. Supărat, le-a făcut semn cu mâna pentru a se îndepărta, spunându-le să lase averea călugărilor în pace. Corbii, ocupați cu ceea ce făceau, nici nu au băgat în seamă porunca sfântului. Cuthbert le-a strigat: „În numele lui Iisus Hristos, plecați de pe insula asta și să nu mai veniți înapoi!” Rușinați, corbii au plecat îndată. La trei zile, unul dintre ei s-a întors, și găsim-l pe Cuthbert lucrând în grădină, s-a așezat în fața lui, cu aripile deschise și cu capul plecat până la pământ în semn de durere. Străduindu-se în fel și chip să-și arate căința, îi cerea sfântului iertare. Când Cuthbert și-a dat seama ce vrea să spună pasărea, le-a dat corbilor îngăduința să se întoarcă. Ei au venit, aducând însă și un dar pe măsură: o bucată de slănină de porc! Cuthbert o arăta adesea vizitatorilor, îndemnându-i să-și șteargă papucii cu ea: „Câtă grijă nu ar trebui să poarte oamenii pentru a dobândi ascultarea și smerenia, dacă până și păsările se grăbesc să-și spele greșelile cu rugăciuni, lacrimi și daruri.” Corbii au rămas mulți ani pe insulă, fără a mai face rău nimănui.

21. Sfântul lui Dumnezeu s-a învrednicit a fi slujit atât de firea însuflețită, cât și de cea neînsuflețită. Odată s-a hotărât să construiască un mic șopron deasupra unei crăpături care se deschidea în stâncă, deasupra mării. I-a rugat pe frați să-i aducă lemne de mărime potrivită, însă aceștia din neatenție au uitat. După ce i-a muștrat cu blândețe, i-a mângâiat spunându-le că Dumnezeu rânduise ca ei să uite, pentru a arăta o minune care să-i întărească în nevoița lor. Cuthbert era incredințat că Dumnezeu nu-i va uita dorința. Și într-adevăr, a doua zi au găsit pe țărm, chiar sub crăpătura în care sfântul voia să construiască șopronul, un lemn de mărimea potrivită. Astfel, asemenea unui rob ascultător, marea îi adusese sfântului cele de care avea nevoie.

22. Pentru sfințenia lui și pentru dragostea sa față de toți cei ce se aflau în nevoi, faima lui Cuthbert a ajuns în toate colțurile țării. De aceea, mulțimi nenumărate veneau la el de peste tot, pentru a se spovedi și a cere sfat de mântuire, sau măcar pentru a lua binecuvântare. Sfântul, cu darul lui Dumnezeu care se odihnea asupra lui, îi mângâia pe toți, ușurându-le durerile și neazurile și însuflețindu-i în nădejdea către

bunătatea cea nebiruită a preamiloștivului Dumnezeu. Pentru că avea darul discernerii duhurilor, le arăta tuturor cum să se ferească de cursele cele meșteșugite ale diavolului, și cum să le biruiască. „De câte ori nu au încercat demonii să mă zvârle de pe stâncile acelea, sau de câte ori nu au aruncat cu pietre după mine ca și cum ar vrea să mă omoare; cu o ispită mai groaznică decât alta, căutau să mă înșele ca să fug de pe câmpul de luptă; dar până acum nu au izbutit să mă vatăme nici trupește și nici sufletește, și nici nu au reușit să mă înfricoșeze.”

Adesea îi îndemna pe frați să nu socotească viața lui în singurătate ca fiind ceva nemaipomenit: „De viața în obște ar trebui să vă minunați. În ea, toate sunt supuse starețului: vremea rugăciunii, a postului, a privegherilor și a muncii, toate sunt cărmuite de voia lui.”

23. Chiar și rupt de lume, Cuthbert a continuat să facă multe vindecări minunate. O stareță de neam mare, care îl iubea foarte mult, se îmbolnăvise grav și paralizase. Cuthbert, aflând prin descoperire dumnezeiască de necazul ei, i-a trimis femeii cingătoarea lui. Imediat ce stareța s-a încins cu ea, a simțit o putere intrându-i în trupul slăbănogit, încât după două zile era deja în stare să meargă de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Cu aceeași cingătoare s-a vindecat o altă călugăriță din mănăstire, care suferea de dureri îngrozitoare de cap.

24. Această stareță, pe nume Elfleda, care era sora regelui Ecgrith, l-a rugat de multe ori pe Cuthbert să vină să se întâlnească cu ea pentru a vorbi despre niște probleme însemnate. Până la urmă, sfântul a primit cererea ei, și a ieșit din insulă pentru a o vedea pe această femeie sfântă. Când s-au întâlnit, Elfleda i-a căzut la picioare, rugându-l să-i descopere ce avea să se întâmple cu fratele ei, regele, și cât de mult mai avea el să domnească. După multe rugăminți, Cuthbert i-a răspuns astfel:

„Mă uimește că o femeie duhovnicească ca tine, și încă cu o așa de bună cunoaștere a Scripturilor, poate să creadă că viața omenească este lungă. Oare nu spune psalmistul că „anii omului ca pâna unui păianjen, așa s-au socotit”? Atunci cât de scurtă trebuie să fie socotită viața unui om, când acesta este în ultimul an de viață și moartea îi bate la ușă.”

Nespus de îndurerată de această profeție, femeia l-a mai întrebat pe Cuthbert dacă el va ajunge sau nu episcop. Sfântul i-a spus cu voce liniștită:

„Știu că nu sunt vrednic, dar mai știu și că de porunca Stăpânului a toate nimeni nu poate să se ascundă, oriunde ar fugi. Dacă, totuși, o să fiu silit să port o povară, cred că nu va fi pentru mult timp. După doi ani, poate, voi fi lăsat să mă duc înapoi la obișnuita mea singurătate și pace.”

Hirotonia ca episcop de Lindisfarne

25. La scurt timp după aceasta, a avut loc un sinod condus de Sfântul Teodor din Tars, Arhiepiscopul de Canterbury, și Cuthbert a fost ales, fără a fi de față, episcop de Lindisfarne. Regele însuși, împreună cu mulți alți clerici și credincioși, s-au dus la Cuthbert pe insulă, rugându-l în genunchi, cu lacrimi, să primească darul episcopiei. Până la urmă sfântul a primit, văzând dragostea sinceră pe care i-o purtau cu toții. A fost hirotonit în Duminica de Paști a anului 685, în orașul York, pe când avea 51 de ani.

După ce a primit episcopia, și-a înmulțit nevoițele și lupta, căci acum purta povara răspunderii pentru nenumărate suflete. Nu băga defel în seamă strălucirea lumescă de care era înconjurat, ci se înfrâna în toate, de parcă încă se afla pe insula sa, în singurătate. Făcea tot ce putea pentru a fi un păstor desăvârșit, și pentru aceasta, Dumnezeu l-a slăvit în ultimii săi ani de viață prin nenumărate minuni, încât întreg

poporul îl iubea ca pe un părinte al lor preacinstit. Dintre aceste minuni, ca să nu lungim cuvântul, vom aminti doar câteva, și chiar și pe acestea, numai în treacăt.

Sfântul a vindecat cu apă sfințită pe soția bolnavă a unui ostaș. Aceasta se afla pe patul de moarte și, fiind stropită de către un preot cu puțină apă binecuvântată de episcop, și-a revenit în întregime. Altădată, sfântul a folosit niște ulei sfințit, cu care a uns capul bolnav al unei călugărițe. Și aceasta și-a dobândit vindecarea. Chiar și numai o bucațică de pâine binecuvântată de către Cuthbert a fost de ajuns pentru a-l vindeca pe Hildmer, omul din a cărui soție Cuthbert scosese un demon. Dar sfântul a tămăduit și fără a se folosi de lucruri văzute, adică doar prin rugăciune. Aflându-se într-un sat îndepărtat și sărac, i-a fost adus pe o targă un băiat aflat pe patul de moarte. Sfântul l-a binecuvântat, iar acesta, care se chinuia de multă vreme cu o boală supărătoare, s-a vindecat. Odată a izbucnit o molimă cumplită de ciumă, încât doar o mică parte dintre credincioși mai rămăseseră în viață. Sfântul alerga cu râvnă prin toată eparhia, pentru a aduce mângâiere oamenilor nenorociți și a le ușura durerea. A ajuns într-un sat, unde a văzut o femeie cu fața arsă de lacrimi, care ținea un copil în brațe. Tocmai își îngropase celălalt copil, iar acesta pe care îl strângea la piept era și el pe moarte. Cuthbert s-a dus la ei, l-a binecuvântat pe copil și l-a sărutat, liniștind-o pe mamă. „Nu te teme. Nu vei mai pierde pe nimeni altcineva din familia ta.” Așa s-a și întâmplat. În scurtă vreme copilul și-a revenit.

26. Când regele Ecgfrith a plecat la luptă împotriva picților, cu care s-a purtat nespuse de crud și nemilos, sfântul a știut că se apropia împlinirea profeției sale. Pentru aceea a plecat la Carlisle, unde se afla regina. A doua zi, în timp ce vorbea cu niște credincioși, a simțit dintr-odată o tulburare puternică, încât a fost nevoit să se sprijinească de toiag ca să nu cadă. Fața lui s-a umplut de durere, și a rostit aproape în șoaptă: „Poate că acum se hotărăște soarta bătăliei.” Apoi s-a dus să-i spună reginei cele ce i se întâmplaseră.

A doua zi era duminică, și la sfârșitul cuvântului său, Cuthbert a început să vorbească credincioșilor despre cele ce le presimțise. I-a îndemnat să privegheze pentru a nu cădea în ispită, și le-a arătat că trebuie să fie întotdeauna pregătiți pentru orice ar îngădui Dumnezeu să se întâmple. Pentru aceasta le-a spus o întâmplare din vremea pe când trăia în pustie:

„Odată au venit niște frați la mine pe insulă, în ziua de Crăciun. Au început să mă roage să ies afară din casă, pentru a ne bucura împreună de praznicul cel mare. Până la urmă am făcut după cum mă rugau. Ne-am așezat la masă și am început să mâncăm. Deodată, în timpul mesei, le-am spus astfel:

„Fraților, să fim cu luare aminte și să ne păzim, ca să nu fim duși în ispită.” Ei însă mi-au răspuns:

„Dar, părinte, să ne bucurăm astăzi; este Crăciunul, Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos.”

„Bine, atunci să ne bucurăm.” Ne-am continuat mâncarea, însă după câțiva timp iarăși le-am spus aceleași lucruri, anume că să fie treji în rugăciune și în post. Și ei, la rândul lor, mi-au spus că măcar de Crăciun pot să petreacă fără grijă, fiind o sărbătoare așa de mare, și că sunt atâtea alte zile în care se poate face rugăciune și post. Eu din nou am primit cuvintele lor. Când însă și a treia oară am rostit aceleași îndemnuri, frații și-au dat seama că nu fără pricină eram neliniștit. Deși nici eu nu știam ce se întâmplă, simțeam în inima mea că trebuie să le grăiesc astfel. Într-adevăr, când s-au întors la mănăstire, au găsit un frate mort de ciumă. Vreme de un an de zile, boala a bătut în mănăstire, omorând aproape pe toți părinții care trăiau în obște.”

După sfârșitul acestei cuvântări, oamenii s-au gândit că sfântul vrea să le spună să se ferească de ciumă. Însă când a doua zi a venit un fugar de pe câmpul de luptă, vestind moartea regelui, și-au dat cu toții seama despre ce ispită vorbea omul lui Dumnezeu.

27. Cel mai bun prieten al lui Cuthbert a fost Sfântul Herbert, sihastru care se nevoia pe o insulă din lacul Derwent. Acesta avea obiceiul ca în fiecare an să-l viziteze pe Cuthbert pentru a lua sfat de mântuire de la el. Auzind despre Cuthbert că este la Carlisle, Herbert a venit pentru a-l întâlni din nou. Văzându-se, s-au sărutat cu bucurie și au început să vorbească despre diferite lucruri duhovnicești. În timp ce vorbeau, Cuthbert i-a spus lui Herbert cu voce foarte firească: „Adu-ți aminte, frate Herbert, să mă întrebi acum orice ai nevoie să întrebi. Aceasta este ultima dată când ne vedem cu ochi trupești, căci știu că a sosit timpul ca să-mi las deoparte cortul acesta pământesc. Vremea plecării mele este aproape.” Auzind acestea, Herbert s-a aruncat plângând la picioarele lui Cuthbert. „În numele Domnului, nu mă părăsi. Adu-ți aminte de prietenul tău și cere-i milei dumnezeiești să îngăduie ca, după cum am slujit împreună în această viață, la fel să și plecăm împreună pentru a vedea slava cea cerească. Știi că m-am străduit întotdeauna să îți urmez poruncile, și ori de câte ori neștiința sau slăbiciunea omenească m-au făcut să mă rătăcesc, am făcut canonul pe care tu l-ai crezut de cuviință.”

Cei doi s-au rugat îndelung. În cele din urmă, Cuthbert s-a ridicat zâmbind, încredințându-l pe Herbert că rugăciunea lor fusese auzită. Într-adevăr lucrurile s-au petrecut după cuvântul episcopului. Cei doi nu s-au mai văzut vreodată, iar Herbert a murit după o boală lungă și chinuitoare, în aceeași zi în care și Cuthbert părăsea lumea aceasta.

28. Simțind că sosise timpul să plece în cereștile locașuri, Cuthbert a hotărât să-și lepede slujirea de episcop, ca să se poată pregăti mai bine pentru ieșirea din trup. A vrut însă ca înainte de a face aceasta să-și mai vadă o dată eparhia, cu atât mai mult cu cât stareța Elfleda, de care am vorbit înainte, îl rugase să vină să o vadă o ultimă dată. Astfel, s-au hotărât să se întâlnească la un metoc al mănăstirii Whitby, unde Cuthbert trebuia să sfințească o biserică. Ajuns acolo, a fost chemat la masă, însă în timp ce mâncau dintr-odată s-a oprit din vorbit, răpit fiind de lucrurile cerești. Fața sa și-a schimbat culoarea, iar mâinile i-au slăbit, încât cuțitul pe care-l ținea a căzut pe podea. Întrebat cu stăruință despre pricina pentru care se oprise din mâncat, sfântul a recunoscut că văzuse ridicându-se la cer sufletul unui om care se învrednicise de slava cea cerească. Aflând că este vorba de cineva din mănăstirea sa, stareța a trimis de îndată un slujitor pentru a vedea cine murise. Între timp, stareța l-a rugat pe sfânt să-i spună numele celui mort, însă Cuthbert a prorocit că ea însăși îi va spune numele a doua zi la Liturghie. Slujitorul trimis a ajuns la mănăstire, însă acolo nu murise nimeni, așa că a fost nevoit să se întoarcă. Pe drum, a văzut niște argați de-ai mănăstirii ducând un om la groapă. Era unul dintre ciobani, care căzuse din copac și murise.

A doua zi, când Elfleda a aflat despre aceasta, nu și-a dat seama că era vorba despre dreptul de care vorbise Cuthbert cu o zi înainte. De aceea s-a grăbit la episcop, care slujea Liturghia și tocmai făcea pomenirile pentru morți, și i-a strigat acestuia din biserică: „Pomenește, prea sfințite părinte, și pe slujitorul meu Hadwald, care a murit ieri căzând dintr-un copac.” Fără să-și dea seama, stareța a împlinit astfel profeția sfântului, încât toți s-au minunat de darul lui Dumnezeu ce sălășluia în cuviosul bărbat.

Retragerea din scaunul episcopal și moartea sfântului

29. După ce a lepădat povara episcopală, sfântul s-a întors la preaiubita-i liniște, pentru a putea scoate spinii grijilor lumești care îl răniseră vreme de doi ani. Dumnezeu a lucrat prin el o minune și aici, pentru a arăta tuturor că duhovnicii trebuie ascultați chiar și atunci când dau cele mai mici porunci.

Într-una din zile, au venit niște frați ca să-i ceară sfat. După ce a vorbit îndeajuns cu ei, le-a spus: „Este timpul să mă întorc în chilia mea. Și voi sunteți gata de plecare, însă înainte de a porni, luați ceva să mâncați. Luați găasca aceea care atâră de perete, gătiți-o și mâncați-o, iar apoi plecați în numele Domnului.”

După ce a intrat, frații au așternut masa, însă pentru că aveau destulă mâncare, s-au hotărât să nu se mai obosească cu găasca, ci să mănânce din cele ce aveau cu ei. Când au vrut să intre în bărci pentru a pleca, o furtună neașteptată s-a pornit, încât de-abia au putut să tragă înapoi la mal. Văzând aceasta, s-au dus să i se plângă lui Cuthbert pentru întârziere, dar acesta nu le-a spus decât că să aibă răbdare. După ce a trecut o săptămână de furtună neîncetată, sfântul s-a dus să vadă ce se întâmplă cu frații. Când a văzut găasca încă atârând de perete, i-a muștră zâmbind pentru neascultarea lor.

„Și vă mai mirați că marea nu vă lasă să mergeți! Hai, repede, băgați-o în oală, gătiți-o și mâncați-o, iar apoi marea se va liniști și veți putea pleca.”

De data aceasta l-au ascultat fără nici o împotrivire, și toate s-au împlinit întocmai. De îndată ce găasca a început să fiarbă, marea s-a liniștit și frații au putut să se întoarcă la mănăstire.

30. Doar două luni i-a îngăduit Dumnezeu sfântului să se bucure de pustia cea binecuvântată. De Crăciun a plecat în mănăstire pentru a lua parte la dumnezeiasca Liturghie. Apoi a fost condus de o mulțime de frați la barca cu care vroia să se întoarcă pe insula sa. Întrebându-l unul dintre ei, care era mai simplu, când o să-l revadă, Cuthbert le-a răspuns liniștit: „Când îmi veți aduce înapoi trupul mort.”

Chipul în care a murit a fost povestit de Herefrith, care era egumen la Lindisfarne. Cu trei săptămâni înainte de moartea cuviosului, Herefrith s-a dus pe insulă, după obicei. Când l-a salutat pe sfânt, acesta nu a putut decât să ofteze. Avusese un atac cu o seară înainte. Herefrith însă nu a băgat de seamă suferința cuviosului. Când a luat binecuvântare de plecare, Cuthbert i-a spus ucenicului său ca atunci când Domnul îi va lua sufletul, să-l înmormânteze lângă paraclisul său, pe insulă, înfășurat într-un veșmânt pe care și-l pregătise dinainte. Auzind aceasta, Herefrith l-a rugat cu lacrimi pe sfânt să-i îngăduie să trimită niște frați pentru a-l îngriji.

„Du-te acum, și să te întorci la timpul potrivit. [...] Aceasta va fi când va vrea Dumnezeu. El vă va arăta.”

Ajungând înapoi la Lindisfarne, Herefrith a poruncit să se facă rugăciune neîncetată pentru sănătatea sfântului. Când au vrut să se întoarcă pentru a-l sluji, s-a pornit pe mare o furtună care i-a ținut vreme de cinci zile în Lindisfarne. Aceasta a fost după rânduiala dumnezeiască, pentru a-i da prilej sfântului să se curețe prin suferință și prin lupte grele cu vrăjmașul diavol, de orice urmă de neputință și de slăbiciune omenească.

Când în cele din urmă au izbutit să se întoarcă pe insula Farne, l-au găsit pe Cuthbert în casa de oaspeți, slăbit în întregime, de-abia viu, așteptând ajutorul lor. Avea o rană deschisă la picior, care trebuia să fie îngrijită. Herefrith însuși l-a slujit:

„Domnul meu episcop, văd cât de mult ai suferit de când te-am părăsit, și mă mir de ce nu ai îngăduit nimănui să stea să-ți poarte de grijă.”

„A fost voia lui Dumnezeu ca să fiu lăsat să sufăr singur pentru o vreme, fără ajutor și fără tovarășie. De când ai plecat, boala s-a înrăutățit mereu, așa că m-am ridicat și am venit aici afară pentru ca atunci când veți fi ajuns pentru a-mi purta de grijă, să puteți

să mă găsiți fără a vă mai necăji să intrați în mănăstire. De când am venit și m-am așezat aici, nu m-am mai mișcat defel, ci așa am rămas vreme de cinci zile la rând.’

„Dar domnul meu, cum ai putut trăi în chipul acesta? Ai petrecut fără mâncare în tot acest timp?”

A întors așternutul pe care ședea și mi-a arătat cinci cepe.

„Aceasta mi-a fost mâncarea în ultimele cinci zile. Ori de câte ori gura îmi era uscată sau îmi ardea de prea multă foame sau sete, mă îmborsăteam și mă răcoream cu asta.’

Una dintre cepe era mai puțin de jumătate roasă. A adăugat:

„Niciodată nu m-au ispitit cu atâta putere vrăjmașii, cum au făcut-o în ultimele cinci zile.”

Apoi Herefrith s-a întors la Lindisfarne, lăsând niște frați pentru a-i sluji sfântului. Unul dintre ei era bolnav de diaree, dar Cuthbert ceruse anume a fi îngrijit de către acesta, pentru că era un călugăr blând și ascultător. Când frații au aflat că sfântul ceruse să fie înmormântat pe insulă, s-au hotărât să-i ceară să le îngăduie să-i aducă trupul la Lindisfarne. Auzind rugămintea lor, Cuthbert s-a împotrivit. „Vreau să rămân aici, unde am luptat pentru Domnul... Apoi, dacă o să fiu adus la mănăstire, o să vină la mormântul meu lume multă, căci deși nu sunt nimic, faima mea s-a răspândit până peste hotare. Pentru aceasta, voi o să vă pierdeți liniștea.” Însă frații au stăruit cu lacrimi ca sfântul să le facă bucuria de a-și lăsa rămășițele pământeste în mănăstire. Până la urmă, Cuthbert a primit. I-a sfătuit însă să-l îngroape în biserică, pentru a mai micșora numărul închinătorilor la mormântul său. După aceea, starea sănătății cuviosului s-a făcut din ce în ce mai rea. Dându-și seama că se apropie de plecare, a cerut ca fratele care suferea de diaree să-l ducă în chilie. Până atunci, nimeni nu mai intrase în sihăstria sa. După câteva ore, fratele a ieșit, chemându-l pe Herefrith, căruia cuviosul vroia să-i încredințeze ultimele povețe. Tot atunci, călugărul cel ascultător le-a vestit cu bucurie celorlalți că, din clipa în care intrase în chilie lui Cuthbert, simțise că fusese tămăduit de neputința sa.

31. Ultimele cuvinte ale sfântului, pe care i le-a spus lui Herefrith, au fost un îndemn de a păstra cu orice preț pacea și dragostea în mănăstire, și de a fugi de cei ce caută să facă zăzanie și sminteală.

„Să purtați mereu de grijă să îndepliniți rânduielile de viață călugărească pe care Dumnezeu, în mila Sa cea cerească, a crezut de cuviință să le așeze prin slujirea mea. Știu că deși unii m-au disprețuit în această viață, totuși după moartea mea vor vedea că învățăturile mele nu trebuie să fie lepădate așa de ușor.”

„Apoi,” povestește Herefrith, „a petrecut ziua liniștit, până seara, așteptând bucuriile lumii care va să vină, și și-a continuat în pace rugăciunile de-a lungul nopții. La timpul obișnuit pentru rugăciunea de seară, i-am dat Tainele cele care duc în viața veșnică. Întărit astfel cu Trupul și Sângele Domnului, pregătindu-se pentru moartea care știa că avea să vină, și-a ridicat ochii înspre cer, întinzându-și mâinile în sus, și cu mintea răpită de laudă către Dumnezeu, și-a trimis sufletul în bucuria Raiului.” Era în noaptea de 20 martie, anul 687. Cuthbert nu avea decât 53 de ani.

32. După mutarea sa, Herefrith a trimis pe un frate să urce pe cel mai înalt deal cu o lumânare aprinsă, pentru a vesti celor din Lindisfarne moartea sfântului. Aceștia se aflau la priveghere. A doua zi, au pus preacinstitul trup al sfântului într-o barcă, aducându-l la mănăstire. Pe mal, a fost întâmpinat de cântăreți și de mulțimi nenumărate de oameni, care veniseră să-și ia rămas bun de la cel ce le purtase de grijă în timpul vieții sale ca un părinte iubitor. A fost îngropat într-un sicriu de piatră, în Biserica Sfântului Apostol Petru.

33. După moartea sa, minunile și vindecările sfântului nu numai că nu au încetat, ci dimpotrivă au sporit, pe măsura credinței oamenilor. Pentru că așa se și întâmplă cu cei ce în această viață au bineplăcut lui Dumnezeu. După trecerea lor din această lume stricăcioasă, ei dobândesc în fața Stăpânului a toate mult mai multă îndrăzneală decât avuseseră pe pământ, și pot astfel să le ajute în toate nevoile, tuturor celor care le cer ajutorul cu credință neștrămutată. Aceasta se poate vedea din viața tuturor cuvioșilor și mucenicilor celor de Dumnezeu purtători, care au câștigat prin luptele lor, cu ajutorul harului dumnezeiesc, Împărăția cerurilor.

De pildă, chiar după îngroparea sfântului a venit la Lindisfarne un băiat stăpânit de un duh necurat. Acesta îl chinuia înfricoșător, încât copilul striga ca o fiară și mușca orice îi stătea la îndemână. Tatăl lui, îndurerat peste măsură, fusese îndemnat să vină la Lindisfarne la moaștele mucenicilor care se găseau acolo, pentru a afla vindecare. Totuși, mucenicii, poate pentru a arăta îndrăzneala pe care o câștigase Cuthbert înaintea lui Dumnezeu, au întârziat cu izbăvirea. Nimeni nu știa ce să mai facă cu băiat, căci speria pe oricâți îl vedeau sau îl auzeau. În cele din urmă, un preot a fost luminat de Dumnezeu, încât s-a gândit să ia niște pământ din locul unde fusese aruncată apa cu care călugării spălaseră trupul cel neînsuflețit al lui Cuthbert. A amestecat acest pământ în puțină apă, și s-a dus pentru a-i da nenorocitului copil să bea. În clipa în care băutura cea de viață făcătoare a atins gâtul bolnavului, duhul cel rău, scoțând un țipăt îngrozitor, a părăsit trupul lui. Apoi, băiatul a adormit adânc, iar a doua zi când s-a trezit era pe deplin vindecat. Mai târziu, pământul de pe locul în care fusese aruncată apa s-a făcut un adevărat loc de tămăduire pentru toți cei aflați în nevoi.

34. La 11 ani după adormirea sfântului, frații au fost luminați de Dumnezeu să-i dezgroape trupul. Vroiau să așeze oasele într-o mică raclă de lemn, pe care o pregătiseră anume pentru aceasta, și apoi să pună racla spre închinare. Sfântul Edbert, episcopul de Lindisfarne, a dat binecuvântare pentru aceasta, poruncindu-le să facă dezgroparea în ziua de 20 martie, data morții sfântului. Astfel au și făcut, numai că atunci când au deschis sicriul, au aflat nu oasele lui, ci trupul neputrezit. Într-adevăr, Dumnezeu îl slăvise pe robul Său cu moaște nesticăcioase și izvorătoare de mir. Arăta de parcă era încă în viață, și până și încheieturile mâinilor și picioarelor îi erau moi. Chiar hainele arătau de parcă atunci fuseseră îmbrăcate. Călugării au rămas înmărmuriți, și, după o scurtă rugăciune, au alergat la episcop pentru a-i vesti minunea. Acesta le-a poruncit să facă o altă raclă pentru sfânt, unde să-i pună trupul. Când după două luni Edbert a murit, răpus de o boală cruntă, a fost îngropat, după cum profețise, în mormântul rămas gol al lui Cuthbert.

Cinstirea sfântului în popor a crescut apoi foarte repede. Peste 150 de biserici i-au fost închinare în Anglia și în Scoția, încât pe bună dreptate Cuthbert a fost socotit drept cel mai iubit sfânt englez. După moartea lui, insula Lindisfarne a fost numită „Insula sfântă” și a ajuns un adevărat Munte Athos al Angliei. Aceasta până în anul 793, când vikingii au pustiit mănăstirea, omorându-i pe călugări și punând capăt pentru totdeauna vieții monahale de aici. Călugării care au scăpat cu viață au luat moaștele părintelui lor și le-au purtat peste tot prin Anglia, căutând un loc în care să le adăpostească. Până la urmă au așezat trupul sfântului în catedrala din orașul Durham, unde acesta odihnește până azi. Insula sfântă și insula Farne, locurile în care s-a proslăvit sfântul, au devenit în zilele noastre adăpost pentru păsările sălbatică, astfel că nimic nu mai dă de bănuț astăzi că în acele locuri Sfântul Cuthbert a luptat odată până la sânge împotriva oștirilor întunericului, biruindu-le prin puterea crucii celei de viață făcătoare, sau că acolo el s-a rugat cu lacrimi pentru iertarea păcatelor lumii întregi.

Pentru rugăciunile Sfântului Părintelui nostru Cuthbert, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi! Amin!

Viața Sfântului Guthlac, sihastrul din Crowland

Troparul Sfântului Guthlac, glas IV:

Căile proorocului Ilie și cărarea cea dreaptă a Înaintemergătorului Ioan ai urmat, Părintele nostru Guthlac. Ajuns-ai locuitor în mlaștinile din Crowland, și în singurătate ai adus rod însutit, biruindu-i pe diavoli și vindecând pe cei bolnavi. Mijlocește dar și acum înaintea lui Hristos Dumnezeu să se mântuiască sufletele noastre.

Introducere

Sfântul Guthlac s-a nevoit pustnicește în mlaștinile din Anglia de răsărit, la sfârșitul secolului al VII-lea și începutul secolului al VIII-lea. După Sfântul Cuthbert, el este cel mai cunoscut dintre sfinții pustnici ai poporului englez, fiind cinstit drept un mare nevoitor și rugător pentru toată lumea. Viața lui, scrisă de un oarecare Felix, în limba latină, la puțină vreme după moartea sfântului, s-a păstrat până în zilele noastre, fiind o mărturie neprețuită pentru luptele cele spre mântuire pe care le-a purtat cu vitejie omul lui Dumnezeu .

Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului

1. Cuviosul Guthlac s-a născut în anul 673, în timpul domniei regelui Merciei , Ethelred, dintr-o familie de neam mare și foarte bogată. Părinții săi se numeau Pendwald și Tette. După ce au trăit câțeva vreme împreună, mama sfântului a luat în pântece, iar când s-a împlinit sorocul celor nouă luni și a venit vremea să nască, Dumnezeu a trimis din cer un semn minunat, pentru a face cunoscut tuturor că-l alesese pe pruncul care se va naște spre a-I sluji Lui. Căci într-adevăr, mulțime de oameni au văzut o mână pogorându-se din cer și ținând o cruce de aur în mână. Și mâna aceea s-a oprit în dreptul ușii casei în care Tette, mama sfântului, se chinuia în durerile nașterii. Văzând oamenii acea mână minunată și preaslăvită, au venit în fugă la casa lui Pendwald, și s-au așezat în genunchi în fața ușii, rugându-se lui Dumnezeu să le descopere ce însemna acel semn dumnezeiesc. După ce și-au terminat rugăciunea, o femeie a ieșit din casă spunându-le că tocmai se născuse un prunc de parte bărbătească. Iar ei toți au știut că acela avea să ajungă mare înaintea lui Dumnezeu, și au răspândit vestea, încât în scurtă vreme se aflase despre nașterea lui Guthlac în întreaga împărăție.

2. Apoi, după opt zile pruncul a fost botezat, punându-i-se numele Guthlac. Când a mai crescut, copilul s-a arătat a fi foarte cuminte, ascultând de toți cu dragoste. Petrecea tot timpul retras, și nu se juca împreună cu copiii de vârsta lui, nici nu spunea glume sau lucruri deșarte. Și era cu mintea ascuțită, pururi vesel la față, și curat și nevinovat la suflet.

Dar Dumnezeu a îngăduit robului său să treacă prin valea cea amară a păcatului, deoarece știa că pocăința lui de apoi va fi pe măsura rătăcirii sale. Căci trecând vremea, s-a făcut un tânăr puternic. Și auzind despre faptele bărbaților viteji din vechime, despre luptele și războaiele acelora, și-a lepădat purtarea cea cuviincioasă a

copilăriei, dorind să urmeze celor ce își făcuseră un nume pe câmpul de luptă. Era în vârstă de numai 15 ani, însă puterea lui era aceea a unui leu. Și-a adunat niște prieteni, apoi s-au înarmat și s-au dus pentru a-l ajuta pe regele Ethelred în război. Fiind în slujba acestuia, era fără milă față de dușmanii lui. Cel ce a scris viața sa, ne spune aceste cuvinte despre petrecerea lui din vremea în care se îndepărtase de Dumnezeu: „Apoi și-a vărsat mânia asupra dușmanilor lui, și le-a ars cetatea și le-a pustiit satele; și a făcut un măcel mare prin tot ținutul acela, și a omorât și a luat averea oamenilor.” Deși ducea o viață așa de sângeroasă, totuși amintirea anilor copilăriei, în care trăise după voia lui Dumnezeu, nu se ștersese din inima lui. După chiar prima sa bătălie, muștră fiind de conștiință, a hotărât să întoarcă celor pe care îi jefuise o treime din averea lor.

3. Vreme de 9 ani a trăit Guthlac în acest fel de viață, prins în bătălii și lupte cumplite. Și s-a răătăcit pe căile lumii acesteia trecătoare. Însă Dumnezeu nu-l părăsise pe cel de care fusese părăsit, ci îi purta în continuare de grijă ca unuia care fusese ales încă din pântecul maicii sale. Căci Preamilostivul nostru Stăpân căuta prilejul potrivit pentru a grăi sufletului rănit al tânărului. Și acest prilej a venit într-o seară, când Guthlac tocmai se întorsese istovit dintr-una din multele sale lupte. După ce s-a așezat să se odihnească, o mulțime de gânduri au început să-i treacă prin minte. Și dintr-odată a fost „însuflat cu frica lui Dumnezeu, și inima lui s-a umplut de dragoste duhovnicească. Și când s-a ridicat, s-a gândit la regii cei din vechime, care au părăsit lumea cu o moarte nenorocită și cu o plecare jalnică din viața aceasta păcătoasă. Și a văzut marea bogăție pe care o avuseseră risipindu-se cu iuțelă. Și a văzut propria lui viață grăbindu-se și zorind înspre sfârșit. Și apoi dintr-odată a fost așa de însuflat de frica cea dumnezeiască, încât i-a făgăduit lui Dumnezeu că, dacă îi va îngădui să trăiască până dimineața, va deveni slujitorul Său.” Iată purtarea de grijă cea nepătrunsă a Preabunului nostru Dumnezeu. Că în fel și chip face pentru a ne aduce pe noi la dragostea pentru El și la ascultarea de El. Unora le trimite necazuri și boli și greutăți pentru a-i face să-și lepede viața lor cea rea. Iar altora, precum fericitului Guthlac, le grăiește în adâncul inimii, descoperindu-le deșertăciunea lumii acesteia și vremelnicia ei. Și Dumnezeu a ales chipul acesta de a-l întoarce la El pe cuviosul Guthlac, înainte-știind că sfântul, odată hotărând lepădarea de lume, nu va mai întoarce înapoi privirea spre cele trecătoare.

Lepădarea lumii și viața în pustie

4. Făcându-se ziuă, Guthlac le-a spus însoțitorilor săi să-și caute alt conducător, pentru că el hotărâse să devină slujitor al lui Hristos. Nici plânsul prietenilor săi, nici dragostea părintească, și nici bogățiile pe care le strânsese nu au putut să-l despartă pe robul lui Dumnezeu de dragostea care se aprinsese în inima lui.

În aceeași zi, fiind de 24 de ani, s-a dus în mănăstirea Repton, cerându-i stareței să-l primească ca frate. La puțin timp după aceea a fost tuns călugăr. De atunci a hotărât să nu mai pună în gură vin sau altă băutură. Vreme de doi ani, trăind în mănăstire, a învățat pe de rost Psaltirea, și multe cântări și rugăciuni, și întregul tipic bisericesc. Iar frații, văzând viața lui cea plină de înfrânare, la început l-au urât și l-au disprețuit. Însă în scurt timp dragostea sfântului a biruit răutatea lor, și au început să-l iubească toți ca pe un mare nevoitor.

Dar Guthlac nu era mulțumit de această viață, căci inima sa era aprinsă de un dor neostoit după dragostea cea dumnezeiască. Pentru aceasta căuta mereu să trăiască singur și fără tovarășie, pentru a putea să petreacă mai mult timp cu Cel de care fusese rănită inima Lui. Și în timp ce se chinuia astfel, neștiind cum să-și potolească setea

sufletului său, a auzit despre pustnicii cei din vechime, care ardeau de dragoste pentru singurătate și liniște. Și citind viețile acelor, inima lui s-a umplut de harul lui Dumnezeu, care îl îndemna prin dor nepotolit să lepede cu desăvârșire petrecerea împreună cu oamenii.

5. În Anglia de răsărit se găsește un ținut aflat la foarte mică înălțime, acoperit cu mlaștini uriașe, care se întind la nesfârșit, până către malul Mării Nordului. Acest ținut mlaștinos este plin de ostroave mici, smârcuri, uneori acoperite de ape, în care mișună mii de vietăți sălbatice. Toate bălțile sunt pline de stuf și acoperite cu hățișuri și ierburi înalte, încât oricine s-ar putea rătăci foarte lesne în asemenea sălbăticie.

Auzind fericitul Guthlac de o asemenea singurătate, atât de potrivită pentru dorul său de pustnicie, s-a dus într-acolo pentru a găsi o insulă pe care să se retragă. Ajungând în acel ținut, a găsit un om care i-a vorbit despre o insulă cu totul necunoscută și bună pentru locuit. Și auzind sfântul despre insula aceea pustie, îndată s-a aprins inima lui, încât l-a rugat pe acel om să-l ducă acolo. Au luat o barcă cu care au străbătut mlaștinile, ajungând până la locul numit Crowland. Insula era bântuită de diavoli, și pentru aceea toată lumea o ocolea. Însă Guthlac, având sufletul viteaz, n-a băgat în seamă ispita drăcească, ci s-a coborât din barcă, luându-și rămas bun și mulțumindu-i celui care-l adusesse până acolo.

Și ziua în care a ajuns acolo era sărbătoarea Sfântului Apostol Vartolomeu. Pe acesta Guthlac îl iubea în chip deosebit, și îl avea la mare evlavie, pentru că de multe ori în cursul vieții sale Apostolul cel dumnezeiesc îl ajutase în nevoi și în necazuri.

6. După ce s-a așezat pe insulă, a început să-și caute un loc unde să stea. A găsit acolo o ridicătură de pământ, care înainte fusese folosită drept loc de îngropare pentru păgâni. Într-o parte a ei, această ridicătură era săpată, și sfântul și-a zidit acolo o colibă. Încă de la bun început, s-a hotărât să nu poarte haine de pânză sau de lână, ci numai din piei de animale. Rânduiala lui era aceasta, ca să nu mănânce nimic altceva decât pâine de orz și să bea niște apă, iar acestea cu măsură, și doar după apusul soarelui.

După aceea a început a-și trăi viața după voia lui Dumnezeu și după setea inimii sale, cântând psalmi și rugându-se ziua întreagă. Însă vrăjmașul mântuirii, care nu doarme niciodată, nu a putut îndura nevoința sfântului, și de aceea a început să-l războiască cu mânie. Astfel, la puțină vreme după ce se așezase pe insulă, a fost rănit cumplit în inima sa de săgețile otrăvite ale celui viclean. Căci a fost cuprins de o îndoială cruntă față de viața pe care o ducea, încât se îndoia dacă este bineplăcut lui Dumnezeu să trăiască în singurătate. „Și a început să întoarcă lucrul acesta pe toate părțile în mintea sa, și și-a adus aminte păcatele și răutățile lui pe care le făcuse mai demult, gândindu-se că făcuse rele mai multe și mai cumplite decât ar putea ispăși vreodată.” Adică, vrăjmașul îl rănise cu săgeata cea amară a deznădejdiei. După cum ne spun și Sfinții noștri Părinți cei de Dumnezeu purtători, aceasta este arma cea mai puternică a vrăjmașului, cu care încearcă să-i doboare pe cei mai viteji dintre ostașii lui Dumnezeu. Dar și această ispită este îngăduită de bunătatea lui Dumnezeu, pentru a vedea omul neputința cea desăvârșită a firii sale, și a nu se mândri în faptele pe care le face cu ajutorul dumnezeiesc. Nu mai puțin de trei zile a fost lăsat sfântul lui Dumnezeu în această încercare, încât „nu mai știa încotro să-și întoarcă inima.” Și aceasta arată tăria sufletului lui, că nu mulți dintre sfinți au putut să îndure atâta vreme întunericul deznădejdiei. Iar într-o treia noapte a ajuns la capătul puterilor. Și a început să cânte cu cuvintele prorocului David: „Și când mă necăjeam am chemat pre Domnul, și către Dumnezeul meu am strigat.” Iar atunci dintr-odată inima lui s-a umplut de încredințare dumnezeiască, și a văzut o lumină strălucitoare, în care stătea mângâietorul său cel ceresc, Sfântul Apostol Vartolomeu. „Și oaspetele ceresc,

Sfântul Vartolomeu, l-a mângâiat și l-a întărit cu cuvintele lui, și i-a poruncit să nu se îndoiască, ci să fie hotărât, și i-a spus că îl va ajuta în toate necazurile lui. Când Sfântul Guthlac a auzit aceste cuvinte de la credinciosul său prieten, s-a umplut de bucurie duhovnicească, și și-a întărit credința și toată încrederea și-a pus-o în Dumnezeu.”

7. Iar după ce Guthlac a biruit, cu ajutorul harului, această ispită, diavoli mai mult s-au înverșunat împotriva lui, începând a-l lupta nu într-ascuns, ci pe față. Și multe necazuri și încercări i-au adus, dintre care vom spune doar câteva, pentru a arăta înțelepciunea și bărbăția omului lui Dumnezeu.

Odată, în timp ce se gândea la felul lui de viață, a văzut doi draci coborând din cer, care i-au spus ca unui vechi cunoscut: „Îți știm viața, cât și statornicia credinței; știm și că răbdarea ta este de nebiruit; căci te-am încercat în multe feluri cu vicleniile noastre, când ne-am trimis armele împotriva ta. Dar de acum înainte nu te vom mai necăji și nici nu te vom mai supăra. Nu numai că nu te vom împiedica de la ce ți-ai pus în gând să faci, ci îți vom și povesti despre toți cei din vechime care au locuit pustietățile, despre cum și-au trăit viața. [...] Ei, prin înfrânarea lor și-au omorât orice patimă în ei înșiși. Astfel că dacă dorești să-ți speli păcatele pe care le-ai făcut în trecut, ar trebui să-ți chinui trupul cu înfrânarea; pentru că în măsura în care te chinui în lumea aceasta, așa vei fi întărit în veșnicie; și în măsura în care înduri necazurile în viața de acum, așa vei vi răsplătit în cea viitoare; și când vei posti aici pe pământ, vei fi ridicat în ochii lui Dumnezeu. Astfel că postul tău nu trebuie să fie de două zile, sau de trei, sau de o zi, încât să te bucuri că ai o astfel de înfrânare; ci este nevoie de un post de șapte zile pentru ca omul să se curățească.” . Iată viclenia cea mare a vrăjmașului! Că se face și „teolog”, numai pentru a-i doborî cu învățăturile lui cele părut bune pe cei ce se străduiesc să trăiască după voia lui Dumnezeu. Însă omul lui Dumnezeu nu s-a lăsat înșelat de această ispită, ci știind că diavolul, după cuvântului Mântuitorului, este pururea mincinos, și tatăl minciunii, a grăit nici măcar băgând în seamă cuvintele celui rău: „Să dispară vrăjmașii mei, Doamne Dumnezeu meu, căci pe Tine Te cunosc și Te iubesc, că Tu ești Făcătorul meu.” Și la acest cuvânt, toată puterea celui rău s-a făcut nevăzută. Iar Guthlac și-a continuat cu smerenie felul său de viață, mâncând pâine de orz o dată pe zi, după apusul soarelui.

8. Altă dată, când se afla la priveghere, deodată i-au apărut în colibă mulțime nenumărată de duhuri necurate, încât întreaga casă se umpluse de chipurile lor cele înfricoșătoare și groaznice. Și răspândeau o putoare de neîndurat, strigând în felurite chipuri și urlând înspăimântător, încât întreg cerul părea plin de fioroasele lor lătrături. Și după ce au intrat în casă, îndată l-au legat pe omul lui Dumnezeu de mâini și de picioare, scoțându-l afară și apoi târându-l prin mlaștină și scufundându-l în apele cele murdare. Și l-au tras prin hățșuri pline de scai și de spini, încât tot trupul sfântului era rănit și însângerat. Iar apoi l-au lăsat o vreme să se odihnească. După aceea i-au poruncit să plece din pustie, care era casa lor, căci altfel îl vor răni în chip și mai înfricoșător. Dar sfântul lui Dumnezeu câștigase vitejia cea dumnezeiască, încât le-a grăit cu voce netulburată: „Domnul este de-a dreapta mea, ca să nu mă clatin.”

Și auzind cuvintele acestea, dracii s-au năpustit toți asupra lui, înfuriați peste măsură, și au început să-l bată cu bice de fier. Iar apoi l-au ridicat pe omul lui Dumnezeu și l-au purtat vreme îndelungată prin văzduh, și după aceea l-au dus la porțile iadului. Și acolo l-au lăsat, iar ei s-au dus și au început să-i chinuiască pe cei ce se aflau înăuntru. Și văzând Guthlac chinurile cele mai presus de minte, s-a înfricoșat de groaza lor. Iar duhurile cele necurate i-au strigat: „Putere ne este dată nouă să te zvârlim în chinurile acestei prăpăstii, iar aici este focul pe care tu însuși l-ai aprins înlăuntrul tău.” Iar sfântul le-a răspuns: „Vai vouă, copii ai întunericului și roade ale pierzării! Sunteți

praf și cenușă; cine v-a dat vouă, netrebnicilor, să aveți putere să mă trimiteți în aceste pedepse? Ei bine, aici sunt, pregătit, și aștept voia Domnului meu; așa că de ce să mă înspăimânt de amenințările voastre mincinoase?” Și auzind diavoliilor vorbele lui, s-au aruncat asupra lui, însă în clipa aceea o lumină a strălucit din cer, și în ea se afla Sfântul Vartolomeu, apostolul. Iar din pricina frumuseții și a strălucirii lui celei negrăite, duhurile necurate s-au înspăimântat și au fugit de la fața sfântului. Guthlac, văzându-și prietenul, s-a umplut de bucurie, căci a văzut dreapta Domnului izbăvindul din această ispită cumplită. Căci Dumnezeu îngăduise și aceasta, pentru a găti mai mare cunună alesului Său. Apoi, sfântul apostol a poruncit duhurilor necurate să-l ducă pe Guthlac înapoi la chilia lui, iar acestea s-au supus neputincioase. Și după ce l-au lăsat acolo, au plecat scrâșnind din dinți, plângându-se că fuseseră biruite de smerenia și de vitejia sfântului.

9. Într-una din nopți, în timp ce ațipise la rugăciune, Guthlac a auzit afară glasuri în limba britană. Pe atunci, britanii erau în război cu englezii, și năvăleau uneori pentru a-i ataca și a-i prăda. Ridicându-se de îndată din somn, sfântul a privit pe fereastră. Iar apoi și-a văzut casa în flăcări, și pe britani aruncând cu sulite înspre el. Însă omul lui Dumnezeu a simțit cu duhul că vrăjmașii lui nu erau oameni în carne și oase, ci duhuri necurate, și a strigat cuvintele prorocului: „Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii lui”, și celelalte. Și imediat au dispărut toate ca fumul.

10. După câtăva vreme s-a făcut cunoscut și altora despre petrecerea sfântului. Și veneau câte unii la el pentru a lua sfat. Iar unul dintre ei, un preot pe nume Bettelin, îl ruga stăruitor să-l primească drept ucenic. Și până la urmă Guthlac a primit cererea preotului, făcându-i acestuia o chilie în apropiere.

Văzând vrăjmașul mântuirii noastre că prin viclenia lui nu poate nimic împotriva omului lui Dumnezeu, a început să-l ispitească prin oameni. Și a semănat în inima lui Bettelin gând de trădare, încât preotul își spunea: „Dacă îl înjunghii și îl omor (pe sfânt) voi putea stăpâni eu locul acesta după el, și atunci oamenii lumii mă vor cinsti pe mine la fel cum îl cinstesc pe el acum.” Venind deci odată Bettelin pentru a-l rade pe cap, a simțit că este biruit de puterea gândului străin și de dorința nestăpânită de a vărsa sângele omului lui Dumnezeu. Însă Guthlac dobândise puterea de a înțelege lucrarea celui rău, și de îndată i-a vorbit cu voce blândă lui Bettelin. „O, Bettelin, de ce ai ascuns fiara cea blestemată în sânul tău? De ce nu scuipi de la tine otrava cea amară? Văd că ești înșelat de duhul cel rău și de gândul viclean din inima ta.” Auzind aceste cuvinte, ucenicul îndată și-a venit în sine și a căzut cu lacrimi la picioarele cuviosului, cerându-i iertare și mărturisindu-și păcatul.

11. Într-o altă noapte, diavoliilor au venit pentru a-l înfricoșa sub chipul a nenumărate fiare sălbatice. Ba urlau ca un leu, ba sâsâiau ca un șarpe, ba mugeau ca un bivoli, ba lătrau ca un câine. Însă sfântul lui Dumnezeu s-a însemnat cu semnul cinstitei Cruci, și a disprețuit ispita, spunând acestea: „O, duh nenorocit și rău, puterea ta este văzută, și tăria ta cunoscută. Acum, nenorocitul, iei chipul fiarelor sălbatice și al păsărilor și al șerpilor, tu, care mai înainte te-ai trufit vrând să fii asemenea lui Dumnezeu. Acum îți poruncesc în numele Dumnezeului celui veșnic, Care te-a făcut pe tine și te-a aruncat din înălțimea cerului, să încetezi cu tulburarea aceasta!” Și iarăși ispita celui rău a încetat fără zăbavă.

12. Odată a venit la el un om, și a scris niște cuvinte pe o foaie de hârtie. Însă când a ieșit afară, niște corbi i-au furat hârtia, și au plecat cu ea în mlaștină. Întorcându-se Guthlac, l-a văzut trist, și l-a mângâiat astfel: „Nu fi îndurerat, frate; ci precum corbul zboară pe deasupra mlaștinii, la fel și tu vâslești după el; și așa vei găsi hârtia.” Omul l-a ascultat și a plecat înapoi. Și în drumul lui a găsit în niște stof cartea care îi fusese furată.

Într-adevăr, insula era plină de corbi, pentru care și purta numele de Crowland. Și aceia furau orice găseau la îndemână. Iar sfântul îndura totul fără a se plânge sau a-i certa, deși avea putere de stăpân asupra animalelor. De pildă, odată a venit la el un prieten apropiat, pe nume Wilfrid, care și-a lăsat în barcă mânușile. În timp ce vorbea cu Guthlac, dintr-odată a văzut un corb stând pe acoperișul casei, rupând o mânușă cu ciocul. La muștrarea sfântului, corbul a lăsat mânușa, luându-și zborul peste mlaștină. După câțva timp, au sosit alți trei oameni, care au adus cu ei cealaltă mânușă. Spuneau că un corb o lăsase să cadă din cioc în timp ce zbura. Guthlac a luat-o, a binecuvântat-o, și i-a dat-o zâmbind lui Wilfrid.

13. Altă dată, același prieten a venit pentru a primi de la cuvios cuvânt de mântuire. Și după ce au vorbit multă vreme, două rândunici au venit, și, cântând, s-au așezat pe umerii sfântului. Când Wilfrid se minuna de darul lui Dumnezeu ce sălășluia în sfânt, Guthlac i-a spus: „Oare nu ai învățat în Sfintele Scripturi, frate Wilfrid, că fiarele și păsările sălbatice vin aproape de cel ce și-a trăit viața după voia lui Dumnezeu? Iar îngerii se apropie de cel ce își trăiește viața departe de oamenii lumii; în vreme ce cel care dorește a vorbi adesea cu oamenii lumești, nu poate să aibă parte de vorbirea îngerească.”

14. Și a început să vină la el lume de pretutindeni, căci dobândise faimă mare între oameni, și multora se făcuse cunoscut prin minunile lui cele slăvite. „Oameni de diferite trepte îl căutau pe omul mai înainte numit [Guthlac], atât conducători și episcopi și stareți, cât și oameni de toate treptele; cei de jos, dar și cei puternici. Și îl căutau oameni nu doar din marele regat al Merciei, ci și toți cei din Britania care auziseră de fericitul om, încât se grăbeau la el de pretutindeni, oameni care erau fie bolnavi în trup, fie chinuți sau stăpâniți de dureri necurate, fie cu alte rele și diferite necazuri și dureri de care este împresurată omenirea. Și nădejdea nu rămânea zadarnică în nici unul dintre cei care îi erau aduși: că nu era om bolnav care să rămână neîngrijit, nu era vreun stăpânit de diavol care să nu fie din nou sănătos la minte, nici vreun alt bolnav care să nu plece de la el tămăduit.”

Un oarecare om de neam mare, Hweted, ajunsese stăpânit de un duh necurat, încât își ieșise cu totul din minți, și încerca să vatăme pe oricine îi stătea în cale. Când odată mai mulți prieteni și rude veniseră pentru a-l lega, a luat un topor și a omorât trei oameni, rănind pe mulți alții. Și vreme de patru ani s-a chinuit în felul acesta. Deși îl duseseră la multe mănăstiri și biserici, nu reușise nimeni să-l tămăduiască. Până la urmă au auzit de omul lui Dumnezeu, și cu mare greu l-au dus într-acolo. Când Guthlac i-a văzut, îndată s-a umplut de milă. Nu a spus nici un cuvânt, ci l-a luat pe bolnav și l-a dus în biserică. Și vreme de trei zile a stat acolo cu el, fără să iasă, rugându-se într-una. Iar în a treia zi, la răsăritul soarelui, l-a spălat pe cel ce se chinuia în apă sfințită, apoi a suflat asupra lui, și îndată toată puterea celui rău s-a depărtat de la el.

Altă dată a scos un duh necurat, încingându-l pe bolnav cu brâul său.

15. Dumnezeu îl înzestră pe alesul Său și cu darul străvederii. Odată, un stareț a vrut să vină la el pentru a lua cuvânt de folos. Și era însoțit de doi slujitori, care înainte de a ajunge la insulă, i-au cerut binecuvântare pentru a merge în alt loc cu niște treburi. Starețul i-a lăsat să meargă în pace, și după puțin timp a ajuns la cuvios. După ce au vorbit îndelung despre lucrurile dumnezeiești, Guthlac l-a întrebat pe stareț dintr-odată: „Dar unde s-au dus cei ce s-au despărțit de tine mai devreme?” După ce călugărul i-a răspuns că avuseseră niște treabă în altă parte, și pentru aceea nu putuseră veni, Guthlac a răspuns: „S-au dus la casa unei anume văduve, și s-au îmbătat acolo de prea multă băutură.” Și nu numai aceasta i-a spus, ci și ce au vorbit și ce altceva au mai făcut aceia, încât starețul a plecat mirat. Și când s-a întâlnit cu

frații, i-a întrebat ce făcuseră. Iar aceștia se arătau cumplit de istoviți, spunând că se obosiseră în călătoria lor. Văzând că starețul lor stăruia, au început să se jure pentru cele spuse. Atunci călugărul i-a muștrat: „Dar de ce jurați mincinos? Căci ați fost la casa văduvei acesteia, și ați trăit acolo astfel, și ați vorbit aceste cuvinte!” Iar aceia de îndată i-au căzut plângând la picioare, mărturisindu-și păcatul.

16. Odată a venit la Guthlac un oarecare bărbat pe nume Offa. Și pe drum a călcat într-un spin mare, care i-a străpuns întreg piciorul. Acesta i s-a umflat și a început să-l doară tare. Iar după ce a ajuns, cu mare greu, pe insulă, nu i-a spus nimic sfântului. Însă în timpul nopții tot trupul i s-a umflat până la șale. Și îl dorea îngrozitor. Văzându-l dimineață Guthlac chinându-se cumplit, îndată și-a dezbrăcat haina și i-a dat-o aceluia. În clipa în care Offa a luat haina pe el, spinul a zburat din rană asemenea unei săgeți, până la o depărtare oarecare. Și s-a tămăduit deplin și umflătura cea mare, iar oaspetele a plecat bucuros și slăvind pe Dumnezeu, minunându-se de îndrăznirea Sfântului Guthlac.

17. Un anume episcop, Headda, auzind de Guthlac și de minunile lui, a vrut să-l vadă și să audă cuvânt de folos. Împreună cu el au venit mai mulți oameni, printre care era și un oarecare învățat pe nume Wigfrith. Înainte de a ajunge pe insulă, însoțitorii lui Headda, stând la masă, vorbeau despre Guthlac. Unii erau de părere că pustnicul din Crowland este un sfânt, în timp ce alții spuneau că Guthlac face atâtea minuni cu puterea celui rău. Vorbind ei astfel, Wigfrith, cel de care am pomenit înainte, le-a spus că el le va putea arăta a doua zi, dacă Guthlac este om sfânt sau nu, fiindcă trăise multă vreme printre călugării sporiți din Irlanda, și astfel putea recunoaște sfințenia unui om.

Ajungând în cele din urmă pe insulă, Headda s-a dus singur la coliba pustnicului. Văzându-l, Guthlac l-a întâmpinat zâmbind, iar apoi au început să vorbească despre lucrurile cerești. „Lumina harului lui Dumnezeu strălucea cu atâta putere în fericitul Guthlac, încât cuvintele și învățăturile sale păreau toate rostite de glasul unui înger. Avea de asemenea o mare înțelepciune, o chibzuință cerească, încât orice învăța, întărea cu învățăturile dumnezeiești ale Sfintei Scripturi.”

Și văzând episcopul darul lui Dumnezeu asupra cuviosului părinte, îndată s-a gândit să-l hirotonească preot, și i-a spus lui Guthlac despre aceasta. Și după ce a stăruit Headda câțeva vreme, cuviosul a primit, supunându-se voii lui Dumnezeu și a episcopului. Iar acesta l-a hirotonit pe Guthlac, și a sfințit și paraclisul în care cuviosul se ruga. După aceea, Headda l-a rugat pe sfânt să vină la masă, ceea ce Guthlac a și făcut, deși era împotriva obiceiului său. Și când, ospătându-se ei, cuviosul l-a văzut pe Wigfrith, l-a întrebat cu glas blând: „Și acum, frate Wigfrith, ce crezi despre preotul de care ieri spuneai că te vei lămuri dacă este bun sau netrebnic?” Iar învățatul îndată și-a cerut iertare, plecându-se până la pământ în fața lui Guthlac.

18. Cuviosul Guthlac l-a avut drept ucenic pe prințul Ethelbald, care se afla în pribegie, fiind prigonit și hăituit de către Ceolred, regele Merciei. Acesta îl vâna pretutindeni pentru a-l ucide. Văzând Ethelbald, care era foarte credincios, că nu mai poate nădăjdui în nici un ajutor omenesc, s-a îndreptat spre părintele său sufletesc, spre Guthlac, pentru a-i cere pustnicului să se roage pentru el.

Sfântul i-a spus cu voce procească: „O, fiul meu, nu am uitat luptele și necazurile tale; pentru asta mi-a fost milă de tine, și din pricina necazurilor tale l-am rugat pe Dumnezeu să se îndure de tine și să te ajute. Și El mi-a auzit cererea, și îți va da stăpânire și putere peste poporul tău; și cei ce te urăsc vor fugi cu toții de la fața ta; și sabia ta va zdrobi pe toți vrăjmașii tăi, pentru că Domnul este ajutorul tău. Dar fi răbdător, pentru că nu vei câștiga împărăția prin răpire într-un chip lumesc, ci o vei câștiga cu ajutorul Domnului; căci Domnul va doborî pe cei ce acum te urăsc, și

Domnul va lua împărăția de la ei, pentru că și-a adus aminte de tine și te-a uns drept rege.” Auzind cuvintele acestea, Ethelbald s-a umplut de bucurie și de nădejde în bunătatea lui Dumnezeu, și a plecat mângâiat.

Moartea cuviosului și preaslăvirea sa

19. După ce trecuseră 15 ani de viețuire în pustie, a venit vremea ca Dumnezeu să-l cheme la el pe slujitorul său cel iubit. Căci acesta repede a ajuns la măsura sfințeniei, a bărbatului desăvârșit, și pentru aceasta Dumnezeu nu l-a mai lăsat în această lume de necaz și durere.

Era în timpul Postului Mare, în Miercurea mare. Venind ucenicul său, Bettelin, de care am vorbit și mai înainte, pentru a vorbi cu sfântul, l-a găsit suflând din greu și palid la față. Văzându-l bolnav, l-a întrebat cu neliniște despre pricina suferinței sale. Cuviosul i-a răspuns cu greu: „Pricina bolii mele este aceasta, că sufletul trebuie să fie luat din acest trup; căci într-o opta zi va fi sfârșitul bolii mele. Și se cuvine ca sufletul să fie pregătit, încât să-l pot urma pe Dumnezeu.” Auzind aceste cuvinte, Bettelin s-a aruncat plângând la picioarele părintelui său, însă Guthlac l-a mângâiat astfel: „Fiul meu, nu fi îndurerat, căci pentru mine nu e o nenorocire să merg la Domnul Dumnezeu meu.”

Apoi au venit Paștele, iar cuviosul a slujit Sfânta Liturghie, mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru boala sa. După ce trecuseră șapte zile de boală, Bettelin a venit din nou la sfânt, pe la ceasul al șaselea din zi, cerându-i cu lacrimi ultimele cuvinte. Cu mare greu, cuviosul i-a spus: „Timpul este foarte aproape acum, fiul meu, așa că ia seama la ultimele mele învățături. După ce sufletul meu va părăsi trupul, du-te atunci la sora mea și spune-i că m-am ferit de tovărășia ei aici pe pământ, și nu am vrut s-o văd, pentru ca apoi noi doi să ne vedem din nou în cer, înaintea feței lui Dumnezeu.” Apoi i-a dat ultimele sfaturi despre chipul în care să fie îngropat trupul său. Văzând Bettelin că într-adevăr sfântul se apropia de moarte, l-a întrebat un lucru care îl chinuia de multă vreme. De când venise pe insulă, în fiecare dimineață și seara, îl auzea pe sfânt grăind în chilia sa cu cineva, deși Bettelin știa că Guthlac trăia în deplină singurătate. Și a îndrăznit să-i ceară sfântului să-i descopere această taină. Iar cuviosul nu l-a lăsat nemângâiat pe ucenic:

„Fiul meu, nu fi tulburat; lucrurile pe care nu le-am spus nici unui om înainte, câtă vreme am trăit, ți le voi descoperi și le voi face cunoscute ție. Din al doilea an de când am trăit în sălbăticie, seara și dimineața devreme, Dumnezeu Însuși a trimis un înger pentru mângâierea mea, care mi-a descoperit tainele cerești cele care nu sunt îngăduite omului să le spună; și mi-a ușurat greutatea luptei mele cu cuvinte îngerești.’ Apoi, după ce a spus aceste cuvinte, și-a rezemat capul pe perete, și și-a tras cu greu răsuflarea. Când și-a revenit, a ieșit din gura lui o mireasmă precum mirosul celor mai dulci flori. Și în seara următoare, când fratele mai înainte numit [Bettelin] a căzut la rugăciune, a văzut casa înconjurată de o mare strălucire; și strălucirea aceea a rămas până în zori.” Iar când s-a făcut dimineață, sfântul s-a mișcat din nou, spunându-i ucenicului său pentru ultima oară: „Fiul meu, pregătește-te să pleci în călătoria pe care ți-am poruncit-o, căci acum este timpul ca sufletul meu să părăsească mădularele acestea obosite și să plece în frumusețea cea fără sfârșit, în împărăția cerurilor.”

Și după aceea s-a împărțășit pentru ultima dată cu Trupul și Sângele Mântuitorului nostru, ca merinde pentru viața cea pururea fiitoare. „Apoi și-a ridicat ochii înspre cer, și și-a întins mâinile, și cu bucurie și-a trimis sufletul în fericirea veșnică.” Și în timp ce își dădea sufletul în mâinile Atotputernicului Dumnezeu, Bettelin a văzut întreaga casă inundată de lumină cerească, și un turn de foc care se întindea de la pământ la

cer, strălucind cu o lumină neasemuită, încât covârșea cu totul strălucirea soarelui de la amiază. Și întreg cerul răsuna de cântece îngerești, iar insula toată s-a umplut de o mireasmă negrăită. Aceasta se întâmpla în ziua de 11 aprilie a anului 714, când cuviosul avea numai 41 de ani.

Apoi, Bettelin a făcut după cum i se poruncise. Cuprins de teamă și cutremur, a plecat îndată la sora lui Guthlac, la Sfânta Pega, vestindu-i moartea preaiubitului său frate. Și întorcându-se înapoi, cei doi l-au îngropat pe sfânt în paraclis, după cuviință.

20. Iar după un an de zile, Dumnezeu le-a pus în gând să descopere trupul lui Guthlac, pentru a-l așeza într-o raclă spre cinstire. Căci mulți veneau la el, primind vindecare de neputințele lor, întocmai cum primiseră înainte de adormirea sfântului. Și au găsit trupul lui neputrezit, de parcă atunci fusese îngropat. Până și hainele rămăseseră neatinsse de trecerea vremii. Sfânta Pega, bucurându-se nespuse de această nouă minune a fratelui ei, a așezat trupul la loc potrivit pentru închinare.

21. Când prințul Ethelbald a auzit de moartea lui Guthlac, îndată a fost prins de o tristețe amarnică, căci cuviosul fusese singurul lui sprijin în vremuri de restriște, și acum se vedea lipsit și de această ultimă nădejde. Căci dușmanii lui încă îl prigoneau, și el vedea că profeția sfântului nu fusese încă împlinită. Deci mergând îndată la mormântul părintelui său, s-a așezat deasupra lui, plângând amarnic și rugându-se.

Iar apoi s-a făcut noapte, și Ethelbald s-a dus la culcare. Adormind cu greu, din pricina supărării, deodată a fost trezit de o lumină orbitoare care strălucea în întreaga colibă. Și s-a înfricoșat de această vedere străină. Dar apoi l-a văzut în mijlocul luminii pe fericitul Guthlac, care i-a spus: „Să nu te temi, ci să fii hotărât, căci Dumnezeu este ajutorul tău; și am venit la tine pentru că Dumnezeu, prin mijlocirea mea, ți-a auzit rugăciunea. Și să nu fii trist, deoarece zilele amărăciunilor tale au trecut; căci înainte ca soarele să facă un înconjur de 12 luni pe bolta cerească, vei stăpâni împărăția aceasta pentru care ai luptat atâta.”

Într-adevăr, după nici un an, în 716, Ethelbald a luat împărăția, murind dușmanii săi. Și a stăpânit în pace poporul încredințat lui vreme de 41 de ani. Tot el a zidit la Crowland o mănăstire mare, făcând și o raclă pentru moaștele sfântului. Stareț al mănăstirii a fost ales Sfântul Cissa, care era un păgân întors la credință despre care Guthlac profețise că avea să-i fie urmaș încă înainte ca Cissa să fi primit botezul creștin.

Pentru rugăciunile Sfântului Părintelui nostru Guthlac, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin!

Viața Sfântului Bonifatie, luminătorul Germaniei

Troparul Sfântului Bonifatie, glas V:

O, Sfinte Bonifatie, sfințitul mucenic și întocmai cu apostolii, vlăstar dumnezeiesc al Angliei, fala Germaniei, lauda Franței și slava Olandei! Împodobit în haine înroșite cu sângele jertfei tale, mijlocește cu îndrăzneală înaintea tronului Împăratului tuturor, să dea lumii pace și sufletelor noastre mare milă.

Introducere

Deși Sfântul Bonifatie și-a petrecut cea mai mare parte a vieții sale în ținuturile Germaniei, departe de casa și de țara sa, el poate fi socotit drept unul dintre cei mai

mari sfinți de neam englez care au trăit vreodată. Prin munca sa neobosită și plină de râvnă, el a izbutit să aducă la credința în Hristos neamuri întregi de păgâni sălbatici și să așeze o rânduială trainică atât în Biserica nou întemeiată de el, cât și în Biserica francilor, care în vremea aceea ajunsese la o decădere greu de închipuit. Pentru aceasta, un scriitor englez din veacul trecut spunea că Sfântul Bonifatie a fost „un om care a avut o mai mare înrâurire asupra istoriei Europei decât orice alt englez a avut vreodată.” Să vedem așadar, care a fost viața acestui mare sfânt, numit astăzi pe drept cuvânt Apostolul pământurilor germane.

Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului

Bonifatie s-a născut în ținutul Devon din Anglia, într-un sat numit Crediton, în jurul anului 675 d. Hr. Părinții lui, despre care se știu puține lucruri, i-au pus la botze numele Winfrith, care înseamnă „prieten al păcii”. De mic copil, Winfrith avea o mare dragoste pentru Biserică, astfel că ori de câte ori veneau în casa lor propovăduitori sau preoți, pentru a le vorbi despre Hristos, el le asculta cuvintele și le sorbea cu nesăț.

În scurtă vreme sfântul s-a aprins de dorința de a merge la mănăstire, astfel că după trecerea câtorva ani, s-a hotărât să-i spună tatălui său despre hotărârea pe care o luase. Acesta însă avea alte gânduri pentru fiul său, vrând să-l lase pe Winfrith moștenitor al întregii sale averi. De aceea s-a aprins de mânie și a încercat în orice chip să-i zădărnicească copilului dorința de călugărie. Sfântul însă a răbdat neclintit toate ispitele pe care i le făcea tatăl său, până ce acesta, pedepsit fiind de Dumnezeu, s-a îmbolnăvit greu. După ce s-a chinuit câțeva vreme astfel, și-a dat seama că necazul i se întâmplase din pricină că nu-i îngăduia fiului să-și urmeze calea. De aceea i-a dat lui Winfrith binecuvântare să plece, astfel că acesta, încă copil fiind, a plecat la mănăstirea din Examchester, care se afla la mică depărtare de casa sa. Ajuns acolo s-a dus la starețul Wulfhard, care l-a primit pe sfânt în obște, deși era foarte tânăr.

Fiind ascultător față de toți din mănăstire, și mai ales față de stareț, Winfrith a ajuns să fie iubit de către întreaga obște. Mai ales, avea o mare dragoste pentru citit și pentru învățătură. Willibald, preotul care a scris viața sfântului, vorbește în astfel de cuvinte despre acest lucru: „Era înzestrat cu o scânteie de dar dumnezeiesc, pe care cu atâta stăruință a îngrijit-o prin învățătură, încât fiecare ceas și fiecare clipă a lungii și neobositei sale vieți a slujit doar pentru a înmulți darurile dumnezeiești care fuseseră revărsate asupra sa.”

În scurtă vreme, mica mănăstire din Examchester s-a dovedit a fi neîndestulătoare pentru a potoli setea de învățătură a tânărului călugăr. De aceea, Winfrith a cerut binecuvântarea starețului pentru a se muta la o altă mănăstire, unde să-și poată împlini dorința de cunoaștere. Acesta l-a lăsat să plece, iar sfântul a ales mănăstirea din Nursling, unde pe vremea aceea era stareț un om foarte învățat pe nume Winbert. Sub îndrumarea lui, Winfrith a învățat în chip desăvârșit limba latină și în scurtă vreme a ajuns un învățător vestit, încât mulțimi nenumărate de călugări și de călugărițe îl căutau de pretutindeni, mai ales pentru a auzi minunatele sale tâlcuiri ale Sfintei Scripturi. Îi uimea pe cei din jur prin darul pe care-l avea de la Dumnezeu, căci deși îi întrecea pe toți în cunoaștere, sfântul se purta cu desăvârșită smerenie chiar și față de ucenicii săi, cărora le cerea adeseori sfatul. De asemenea, deși atâția de mulți îl socoteau drept părinte duhovnicesc, omul lui Dumnezeu nu se dădea înapoi niciodată de la lucrul de mână pe care îl avea de făcut, căci nu vroia cu nici un chip să încalce rânduiala mănăstirii. „În acest chip,” scrie Willibald, „era o pildă tuturor, atât prin cuvânt și faptă, cât și prin credință și curăție.” Într-adevăr, deși ajunsese un om atât de învățat, sfântul rămăsese în primul rând un călugăr. Întotdeauna se trezea înainte de

începerea privegheilor pentru a putea să se roage mai mult. De asemenea, trăia în mare înfrânare, încât nu bea niciodată vin sau bere.

După ce a ajuns la vârsta legiuită, Winfrith a primit și harul preoției. Era deja cunoscut în întregul Wessex. De pildă, odată a luat parte la un sinod întrunit în ținutul său, unde se adunaseră mai mulți stareți de la toate mănăstirile. Când, la sfârșitul sinodului, regele i-a întrebat pe stareți cine ar fi omul cel mai potrivit pentru a-i vesti arhiepiscopului de Canterbury hotărârile luate, cu toții l-au numit într-un glas pe Winfrith. Lucrul acesta nu era defel unul ușor, deoarece toți se temeau că arhiepiscopul nu își va da binecuvântarea pentru sinod. Cu toate acestea, în câteva zile Winfrith s-a întors biruitor, și toți s-au minunat de înțelepciunea și priceperea cu care își îndeplinise sarcina. De atunci înainte, faima lui Winfrith a început să se răspândească cu repeziciune în toată țara, încât atât regele cât și arhiepiscopul ajunseseră să aibă mare dragoste pentru el.

Prima călătorie în Frisia

Toată cinstea și dragostea cu care îl înconjurau oamenii, îi aduceau sfântului lui Dumnezeu un mare chin, căci el în chip desăvârșit ura slava omenească cea deșartă. De aceea, a început să-i răsără în suflet gândul de a pleca din țara sa, măcar că o iubea nespus, deoarece simțea că faima pe care o avea îi primejduia mântuirea. În vremea aceea, mulți englezi hotărârau să plece de bunăvoie din țara și din neamul lor, pentru a propovădui credința creștină la popoarele care încă zăceau în întunericul închinării la idoli. Astfel că și sfântul s-a aprins de dorul de a-l mărturisi pe Hristos în fața celor ce încă nu auziseră de El. După ce multă vreme a stăruit gândul acesta în sufletul lui, Winfrith s-a hotărât să-i împărtășească și starețului dorința sa cea mare. La început, Winbert nu a primit, căci îl vroia pe sfânt alături de el, însă văzând că tânărul preot rămâne statornic în hotărârea sa, i-a dat în cele din urmă binecuvântarea să plece.

Era primăvara anului 716 d. Hr., când Winfrith avea în jur de patruzeci de ani. După ce a cumpănit bine locul propovăduirii sale, a ales țara Frisiei. Aceasta se afla la mică depărtare de coastele Angliei, în pământul Olandei de astăzi, iar poporul care trăia acolo vorbea o limbă foarte asemănătoare cu limba engleză. De asemenea, lucrarea Bisericii engleze începuse acolo în urmă cu mai bine de 30 de ani, prin Sfântul Wilfrid. Acesta fusese urmat de ucenicul său, Willibrord (Clement), cel ce mai târziu avea să ajungă „Apostolul Frisiei”. Willibrord fusese hirotonit Arhiepiscop la Roma, și își alesese drept scaun episcopal orașul Utrecht, de unde a început să ducă o muncă neobosită de încreștinare a locurilor care se aflau sub ascultarea sa.

Winfrith a plecat plin de râvnă, însoțit de alți trei frați din mănăstire. Însă încă nu venise ceasul ca omul lui Dumnezeu să aducă roadele dragostei sale. Într-adevăr, când a ajuns în Frisia, starea lucrurilor era cum nu se poate mai proastă. Willibrord fugise de curând din țară din pricina prigoanei pornite de Radbod, conducătorul păgân al frisienilor. Acesta, vrând să se răzbune pe dușmanii săi, francii, care erau creștini, distrusese toate bisericile și mănăstirile din țară, deschizând din nou capiștile păgânești și readucând jertfele idolilor. Deși Winfrith a izbutit să vorbească nevătămat cu Radbod, care era un om cumplit de crud și de sângeeros, în scurtă vreme și-a dat seama că împrejurările nu îi îngăduiau încă să-și împlinească gândurile sale. De aceea, după ce a petrecut vara cutreierând țara în lung și în lat, sfântul s-a întors din nou la mănăstirea sa.

Cu toate acestea, timpul cât a stat în Frisia sfântul nu l-a socotit câtuși de puțin pierdut. Dimpotrivă, el a folosit din plin prilejul care îi fusese dat pentru a putea să-și dea seama de greutățile și ispitele lucrării pentru care ardea sufletul său. Astfel,

văzuse că adevărata problemă era decăderea cumplită care domnea în rândul Bisericii francilor. Cum vom vedea în continuare, aceasta ajunsese într-o stare cum nu se poate mai smintitoare, lucru care pune piedici foarte mari oricărei adevărate lucrări de încreștinare. Pentru aceasta, sfântul și-a dat seama că primul lucru pe care trebuia să-l facă era acela de a înnoi viața Bisericii france. Însă pentru ca să poată face aceasta, omul lui Dumnezeu nu avea altă cale decât aceea de a câștiga ajutorul și binecuvântarea treptei cele mai înalte a Patriarhiei Apusului.

După ce sfântul a rămas doi ani în mănăstire, starețul Winbert a trecut la cele veșnice. Într-un glas, călugării i-au cerut lui Winfrith să le rămână conducător, însă acesta nu a primit, pentru că vroia să-și urmeze chemarea la propovăduire. Având binecuvântarea episcopului său, Daniil de Winchester, omul lui Dumnezeu a început să se pregătească pentru o nouă călătorie. De îndată ce ierarhul i-a găsit un înlocuitor pentru mănăstire, Winfrith a pornit bucuros la drum, însoțit de câțiva ucenici de-ai săi. Era pentru ultima dată când își vedea țara cea iubită.

Lucrarea ca apostol în pământurile germane

S-a hotărât ca înainte de a-și începe munca, să meargă întâi să se închine la mormintele Apostolilor, în Roma. Fiind iarnă, sfântul a trecut cu greu Alpii, însă în cele din urmă a ajuns la Biserica Sfântului Petru, unde a rămas mai multe zile în post și rugăciune, mulțumindu-I lui Dumnezeu că-l învrednicise să ajungă până acolo. Mai ales, omul lui Dumnezeu îl ruga pe mai-marele apostolilor să binecuvânteze munca pe care avea de gând să o facă, astfel ca aceasta să aducă o roadă cât mai bogată.

Apoi, s-a dus să se întâlnească cu papa Grigorie al II-lea, om sfânt și luminat de Dumnezeu. Acesta l-a primit cu dragoste, și de îndată a văzut că avea în fața lui un ales al lui Dumnezeu. Auzind despre gândurile lui Winfrith s-a umplut de bucurie, făgăduind că îi va da binecuvântarea sa și tot ajutorul de care era în stare. Vreme de mai multe luni, cei doi sfinți s-au întâlnit ca să vorbească despre marea sarcină pe care Winfrith și-o luase pe umeri. În cele din urmă, în luna mai a anului 719, Patriarhul a hotărât să-l trimită pe sfânt la propovăduire. I-a schimbat numele în Bonifatie, de bună seamă în cinstea Sfântului Mucenic Bonifatie din Tarsul Ciliciei, care este prăznuit în 14 mai. De atunci înainte, sfântul a rămas cunoscut cu acest nume. Grigorie i-a mai dat lui Bonifatie o scrisoare, prin care îi binecuvânta plecarea cu cuvinte pline de îmbărbătare: „Să propovăduiești cuvântul lui Dumnezeu acelor popoare care sunt încă legate în cătușele păgânătății. Să îi înveți slujirea împărăției lui Dumnezeu, convingându-i să primească adevărul în numele lui Hristos, Domnul Dumnezeu nostru. Să întipărești în sufletele lor învățătura Legământului celui Nou și a celui Vechi, făcând aceasta în duh de dragoste și de cumpătate, și cu dovezi pe măsura înțelegerii lor.”

După aceasta, sfântul lui Dumnezeu, încărcat cu daruri și sfinte moaște, a trecut Alpii, plecând înspre Thuringia, un ținut păduros din Germania, aflat la răsărit de Rin și la miazănoapte de Dunăre. Bonifatie a găsit aici o Biserică aflată în ruină. Deși o mare parte dintre thuringieni fuseseră încreștinați cu mai mult timp în urmă, mai ales de călugări irlandezi rătăcitori și de preoți franci, cei mai mulți dintre ei căzuseră din nou în slujirea idolilor, în timp ce ceilalți amestecau credința în zeii păgânești cu credința în adevăratul Dumnezeu. Sfântul s-a străduit vreme de câteva luni să reînsuflească viața creștinilor de aici, mai ales muștrând pe acei preoți a căror viață nu era demnă de treapta la care fuseseră ridicați. Greutățile de aici s-au dovedit însă a fi prea mari, și de aceea Bonifatie s-a îndreptat către ținuturile francilor, pentru a le cere ajutor.

Ajungând lângă Rin, a aflat vestea că Radbod, prigonitorul creștinilor, murise, și că Sfântul Willibrord se întorsese în Frisia. De aceea, de îndată a plecat într-acolo, pentru a-l ajuta pe sfântul arhiepiscop în munca sa. Vreme de trei ani, între 719 și 722, Bonifatie a rămas împreună cu Willibrord, propovăduind fără zăbavă în rândul poporului, botezând oamenii, rezidind bisericile și mănăstirile dărâmate și construind altele noi. Prin împreună-lucrarea celor doi, unul bătrân și încercat, celălalt tânăr și plin de râvnă, Biserica din Frisia a atins din nou înflorirea la care se aflase înainte de prigoana lui Radbod. Văzând cu câtă putere lucrează Dumnezeu prin Bonifatie, Willibrord a vrut să-l hirotonească pe sfânt episcop ajutor, însă omul lui Dumnezeu nu a primit, spunând cu smerenie că încă nu împlinise vârsta hotărâtă de Sfinții Părinți

De cum și-a dat seama că în Frisia lucrurile erau pe calea cea bună, Bonifatie l-a rugat pe Sfântul Willibrord să-i dea binecuvântare să plece din nou în ținuturile în care fusese trimis de la bun început. Willibrord a încuviințat gândurile preotului, căci vedea foarte bine că voia lui Dumnezeu era ca lumina pe care o răspândea Bonifatie să strălucească și altor popoare. Primind îngăduință de plecare, sfântul s-a îndreptat spre ținutul Hesse, care era așezat la răsărit de râul Rin. Acesta era locul în care omul lui Dumnezeu își începea cu adevărat apostolia, căci la vremea în care Bonifatie ajungea acolo, ținutul zăcea în întregime în întunericul slujirii idolești. Pământurile acestea retrase fuseseră cu desăvârșire trecute cu vederea, atât de episcopul de Mainz, sub a cărui stăpânire se aflau, cât și de călugării rătăcitori irlandezi, care încă nu ajunseseră aici. Folosindu-se de cele învățate în Frisia, Bonifatie nu a pierdut defel timpul, ci a început să propovăduiască cu râvnă aprinsă prin toată țara. A izbutit să boteze pe doi dintre conducătorii păgânilor, doi frați gemeni, și alături de aceștia alte câteva mii de păgâni. Cu ajutorul acestora a zidit chiar și o mică biserică, prima din acel ținut. Însă însoțitorii sfântului erau puțini, iar Bonifatie avea mare nevoie de oameni și mai ales de preoți. De aceea a trimis o scrisoare la Roma, pentru a-i cere Sfântului Grigorie sfatul în această privință, dar și pentru a-l întreba în legătură cu alte nedumeriri ale sale. Grigorie l-a îndemnat să vină la Roma pentru a putea să-i dea ajutorul de care avea nevoie.

Hirotonia întru episcop

Astfel că, după puțin timp, iată-l pe Bonifatie făcând din nou drumul spre orașul Apostolilor, pentru a se sfătui cu Patriarhul Apusului în cele ce țineau de propovăduirea sa. Sfântul Grigorie vroia de mult să-l hirotonească pe Bonifatie episcop, însă îi ascundea omului lui Dumnezeu aceasta, știind smerenia lui cea adâncă. Pentru aceasta, după ce Bonifatie s-a închinat la mormintele Apostolilor, Grigorie i-a cerut sfântului să facă o mărturisire de credință. Era luna noiembrie a anului 722. Văzând că în toate Bonifatie mărturisea credința cea dreaptă a Bisericii celei una, sfinte, sobornicești și apostolești, Grigorie i-a descoperit omului lui Dumnezeu că are de gând să-l hirotonească episcop. Cu capul plecat, sfântul a primit porunca Patriarhului, nu de bunăvoie, ci din ascultare față de mai-marele său. Se păstrează până astăzi jurământul pe care Bonifatie l-a făcut deasupra mormântului Sfântului Apostol Petru, prin care se făgăduia să păstreze până la moarte credința cea adevărată a Bisericii, „în care, fără nici o îndoială, stă întreaga mântuire a creștinului.” Sfântul a fost hirotont episcop la sfârșitul lunii, în 30 noiembrie, de ziua Sfântului Apostol Andrei. Avea în păstorire întreaga Germanie aflată la răsărit de Rin, și el trebuia să dea ascultare doar Scaunului Romei, și nu desfrânaților și chiar ereticilor

episcopi franci. Vom vedea mai departe ce mare însemnătate a avut acest fapt în propovăduirea omului lui Dumnezeu.

Sfântul Grigorie i-a dat lui Bonifatie, pentru a-l ajuta în lucrarea sa, nu mai puțin de 5 scrisori, prin care îl arăta tuturor drept un vrednic și adevărat păstor, care avea ca ascultare „să lumineze acele părți și să propovăduiască cuvântul credinței, astfel ca prin propovăduire să îi învețe [pe păgâni] calea vieții veșnice; iar când va găsi [oameni] care au rătăcit de pe cărarea adevăratei credințe sau care au fost înșelați de viclenia diavolului, să-i mustre și să-i aducă înapoi la adăpostul mântuirii.” Mai ales, scrisorile erau îndemnuri ca în Bisericile pe care le va întemeia, Bonifatie să țină neabătute canoanele și rânduielile Bisericii, deoarece în acele părți cea mai mare greutate era viața dezlănătă, atât a credincioșilor, dar mai ales a preoțimii. De pildă, urmând canoanelor Sfinților Părinți, Grigorie îi porunca episcopului „să nu hirotonească un om care a fost căsătorit de două ori, sau care s-a căsătorit cu o femeie care nu era fecioară, sau care nu este îndeajuns de învățat, sau care suferă de vreo neputință trupească oarecare, sau care e cunoscut pentru orice altă nelegiuire.”

Cu aceste scrisori, și cu încă multe alte daruri, mai ales cărți și sfinte moaște, Bonifatie a plecat din nou spre Germania, pentru a-și urma, astfel însuflețit, munca sa cea binecuvântată. Mai întâi s-a îndreptat spre curtea regelui francilor, Charles Martel, pentru a-i arăta acestuia scrisoarea din partea papei, cât și pentru a se asigura de sprijinul acestuia. Charles Martel era mai puțin un creștin, și mai mult un om al armelor. Și deși era credincios mai mult pe dinafară, regele s-a dovedit a fi un ajutor însemnat în munca de propovăduire a lui Bonifatie, mai ales prin faptul că i-a îngăduit sfântului să-și desfășoare neîmpiedicat lucrarea.

După ce l-a văzut pe rege, sfântul a plecat din nou înspre Hesse, unde Dumnezeu avea să îi aducă cea mai mare biruință în pământurile Germaniei. Ajuns între credincioși, el a început iarăși să propovăduiască și să boteze oamenii, însă deși erau mulți cei ce-i primeau cuvintele, Bonifatie nu era mulțumit de roadele pe care le aducea munca sa. În scurtă vreme și-a putut da seama din ce pricină răspândirea cuvântului lui Dumnezeu era împiedicată. În chiar inima ținutului Hesse, la Geismar, se afla un stejar uriaș, numit „stejarul lui Thor”, de care era legată întreaga slujire idolească a germanilor. Câtă vreme stejarul acela era în picioare, germanii nu se puteau desprinde de copacul căruia i se închinaseră din vechime ca unui Dumnezeu. Aflând de la creștinii săi despre aceasta, Bonifatie s-a aprins de râvnă dumnezeiască, și nebăgând în seamă nici o primejdie, a luat o secure și s-a dus neînfricat la Geismar pentru a tăia stejarul, pe care l-a găsit înconjurat de o mulțime mare de păgâni. Văzându-l, toți au început să-l înjure și să-l blesteme, scrâșnind de mânie și așteptând să se coboare fulger din cer pentru a-l opri pe creștin. Bonifatie însă nu s-a înspăimântat, ci de îndată a ridicat securea și a lovit cu putere în scoarța copacului. Iar atunci, sub privirile înmărmurite ale păgânilor, o pală iute de vânt s-a coborât din cer, doborând cu zgomot mare stejarul cel bătrân, care a căzut despiciându-se în patru bucăți. Acestea au căzut pe pământ, la picioarele sfântului, în chipul unei cruci. Germanii câți erau acolo, înfricoșați de minunea cea mare a lui Bonifatie, au început să-L slăvească pe Dumnezeu creștinilor, trecând cu toții la credință. Apoi, omul lui Dumnezeu a construit din lemnul stejarului o biserică, închinată Sfântului Apostol Petru. Mai târziu, pe locul acestei biserici avea să fie construită cunoscuta mănăstire de la Fritzlar.

De atunci încolo munca lui Bonifatie a început să se răspândească în chip nemaivăzut. După doar un an, sfântul putea să se întoarcă liniștit în Thuringia, pentru a vesti cuvântul lui Dumnezeu și în acest ținut în care propovăduise înainte. Aici însă, lucrurile erau cu mult mai încurcate. În timp ce în Hesse, omul lui Dumnezeu avusese

de biruit doar împotrivirea păgânilor, în noul ținut avea dușman mai de temut pe frații cei mincinoși. Aceștia erau în primul rând episcopi și preoți franci nevrednici, care trăiau în desfrânări și dezmațuri cumplite, în beții și în războaie. Într-adevăr, episcopii se preschimbaseră în niște regi nemiloși, care asupreau poporul și puneau mari piedici în munca cea binecuvântată a lui Bonifatie. Anume pentru aceasta, sfântul lui Dumnezeu avea mereu nevoie de sprijinul și de ajutorul Patriarhului Romei, care îi dăduse chiar puterea să pedepsească și să caterisească pe orice cleric pe care l-ar fi socotit nevrednic de slujirea sa. Multe greutăți avea Bonifatie și cu călugării rătăcitori irlandezi, care deși răspândeau cuvântul lui Dumnezeu, o făceau în chip nestatornic și fără a lăsa o temelie trainică. Din această pricină mulți dintre creștini căzuseră în nenumărate și felurite erezii, astfel că sfântul episcop avea de luptat și pentru curățirea Bisericii sale de învățăturile greșite și mincinoase.

Bonifatie scria mereu papei pentru a-l întreba despre împrejurările mai grele pe care le întâlnea în lucrarea sa. Se păstrează și câteva dintre răspunsurile Sfântului Grigorie, prin care acesta îl îmbărbăta mereu pe Bonifatie, îndemnându-l să înfrunte cu vitejie orice ispite i se iveau în cale: „Să nu te înfricoșezi de amenințări și să nu fii abătut de temeri. Ține-ți încrederea nestrămutată în Dumnezeu și vestește cuvântul adevărului. Dacă voința ta va fi statornică în fapte bune, Dumnezeu o va încununa cu ajutorul Lui. Astfel, cu cât mai mulți oameni o să întorci de la greșelile căilor lor (și că lucrul acesta este astfel, o știm din scrisoarea ta), cu atât mai mult ne vom bucura și Îi vom mulțumi lui Dumnezeu pentru câștigul sufletelor.”

Din toate aceste scrisori, se poate vedea cu ușurință ce greutăți fără seamăn avea de întâmpinat Bonifatie în propovăduirea sa. De multe ori îi lipseau chiar și lucrurile cele mai simple, cum ar fi mâncarea sau un loc în care să doarmă. Însă pe toate acestea sfântul le răbda cu mare statornicie și vitejie, pentru că sufletul său era în întregime închinat slujbei pe care o primise de la Însuși Dumnezeu prin Apostolul Său, Petru. Cel mai mult, Bonifatie avea nevoie de oameni de un cuget și o râvnă cu el, care să-l ajute în răspândirea cuvântului lui Dumnezeu într-o țară atât de întinsă și de neprimitoare. Pentru aceasta, el s-a hotărât să ceară ajutorul fraților englezi, care nu-l uitaseră, și care priveau cu mare însuflețire la tot ce se întâmpla cu fostul lor învățător. Într-adevăr, mulți au răspuns chemării sale, și, lucrul cel mai însemnat, dintre aceștia mulți au fost oameni sfinți, care aveau aceeași țință și dorire, anume înflorirea Bisericii și slava neamului lor. De altfel, în scrisorile sale Bonifatie îi chema pe englezi la propovăduire arătându-le că încreștinarea germanilor era o datorie a neamului lor, deoarece germanii erau, după cum spune sfântul, „de un os și de un sânge cu noi.”

Vom aminti, măcar în treacăt, pe câțiva dintre cei fără de care lucrarea lui Bonifatie nu ar fi putut aduce roadele atât de trainice și de bogate pe care le-a adus. Fiecare aveau daruri diferite: unii erau făcători de minuni, alții aveau darul de a cârmui oamenii, alții aveau darul propovăduirii. Sfântul Wigbert, englez de neam, a fost numit egumen al mănăstirii de la Fritzlar . Sfântul Eoban, viitorul episcop de Utrecht, a fost unul dintre ucenicii alături de care Bonifatie avea să primească cununa muceniciei . Sfântul Burchard, de asemenea englez, a fost hirotonit episcop de Wurzburg . Sfântul Lull, fost ucenic de-al lui Bonifatie la Nursling (în Anglia), a ajuns urmaș al sfântului și Arhiepiscop de Mainz . Mai erau și cele două rude ale omului lui Dumnezeu, sfinții frați Willibald și Winebald, precum și mulți, mulți alții . Un alt lucru deosebit de însemnat în lucrarea pe care a desfășurat-o sfântul între neamurile germane a fost sprijinul pe care el l-a primit de la mai multe femei cu viață sfântă. Acestea îl ajutau atât la scrierea de cărți sfinte, cât și la conducerea mănăstirilor de maici pe care Bonifatie le-a zidit în întreaga țară. Dintre aceste

călugărițe, cele mai de seamă au fost Sfânta Walburga, stareță la Heidenheim, sora Sfinților Willibald și Winebald, ale cărei moaște izvorăsc mir până în ziua de astăzi ; Sfânta Tecla, stareță la Kitzingen , și mai ales Sfânta Lioba, stareța de la Bischofsheim, care a fost una dintre cele mai bune prietene ale lui Bonifatie și rudă a lui .

Pe toți acești vrednici ucenici, Bonifatie îi trimitea la propovăduire prin toată țara. Mai ales, omul lui Dumnezeu s-a nevoit să umple întreaga Germanie de mănăstiri și schituri, căci precum în întreaga istorie a Bisericii, mănăstirile au fost inima și puterea propovăduirii sale. Într-adevăr, acestea luminau ținuturile dimprejur, atât prin viețuitorii lor, cât și prin rugăciunile și învățătura care se făceau în ele. Păgânii puteau vedea în mănăstiri pilde vii de oameni în întregime închinați lui Hristos și învățăturii Sale, iar de la aceștia se umpleau și ei de dorința de a-I sluji adevăratului Dumnezeu. Anume prin aceste mănăstiri a izbutit Bonifatie să cucerească atât de repede întreaga Germanie.

Munca sfântului înainta cu pași repezi. Mulțimi nenumărate de păgâni primeau credința creștină, încât de multe ori, ucenicii lui Bonifatie erau nevoiți să boteze câteva sute sau chiar mii de oameni odată. Până în anul 732, când viața sfântului avea să se schimbe din nou, Bonifatie pusese deja temeliile unei Biserici sănătoase și trainice, care depășea cu mult Biserica francilor, atât în ceea ce privește viața călugărească cât și în ceea ce privește învățătura.

Ridicarea la treapta de arhiepiscop al pământurilor germane

În anul 731 d. Hr., sfântul papă Grigorie al II-lea a murit, și în locul lui a fost ales un alt Grigorie, al III-lea, numit cel Tânăr, care era de neam sirian. Noul Patriarh s-a dovedit la fel de deschis și de binevoitor față de Bonifatie ca și cel de dinainte. Astfel, în anul 732, Bonifatie a trimis niște ucenici de-ai lui la Grigorie, pentru a-l încredința de credincioșia lui. Ca răspuns, patriarhul nu numai că i-a încărcat pe trimiși cu cărți, sfinte moaște și alte daruri, ci a dat și o hotărâre prin care îl ridica pe Bonifatie la treapta de Arhiepiscop al întregii Germanii de la răsărit de Rin, trimițându-i pallium-ul arhiepiscopal și dându-i puterea de a hirotoni și de a numi episcopi în întreaga eparhie.

Noul arhiepiscop a continuat să-i trimită papei scrisori prin care îi cerea acestuia ajutorul și povățuirea în toate greutățile care se iveau în propovăduirea sa. Când a văzut că în Thuringia și în Hesse toate mergeau pe calea cea bună, Bonifatie s-a hotărât să facă o nouă călătorie la Roma, a treia, pentru a se sfătui cu Sfântul Grigorie în privința gândului pe care îl avea, de a îi aduce la Hristos și pe saxonii păgâni care locuiau către miazănoapte, și care pricinuiau multe neajunsuri Bisericii nou-întemeiate de el. A ajuns în orașul Apostolilor în anul 738, însoțit, ca de obicei, de mai mulți dintre ucenicii săi. Deși papa îl iubea și îl cinstea foarte mult pe omul lui Dumnezeu, nu i-a îngăduit acestuia să-și îndeplinească gândul, pentru că socotea că era nevoie mai întâi să întărească cât se putea de mult Bisericile deja întemeiate în pământurile germane. Pentru aceasta, i-a încredințat o nouă sarcină, aceea de a pune în ordine Bisericile mai vechi ale Bavariei și ale Alemaniei și de a le curăța de toate învățăturile străine și de slujitorii nevrednici. Sfântul Grigorie știa foarte bine că singur Bonifatie era în stare să facă aceasta, cu darul pe care-l avea de la Dumnezeu. Sfântul s-a supus cu mare smerenie poruncii episcopului său, căci știa că fără ascultarea de Apostoli nimic din cele ce izbutise să facă nu s-ar fi putut împlini vreodată.

Bonifatie depășise vârsta de 60 de ani, și era cunoscut de către toți ca un adevărat sfânt al lui Dumnezeu. Ajunsese un om în care Duhul Sfânt lucra cu putere multă, și care doar cu câteva cuvinte putea să schimbe în întregime viața celorlalți. Pentru aceasta, nenumărați erau cei care îi căutau sfatul și învățăturile cele însuflete de Dumnezeu. Dintre oamenii care se strângeau să-l asculte, nu puțini luau hotărârea să-i urmeze sfântului în propovăduire. Din pricina aceasta, Bonifatie a plecat din Roma însoțit de mulți noi ucenici, englezi, cei mai mulți, dar și franci și bavarezi. Dintre aceștia, cei mai de seamă au fost frații sfinți Winebald și Willibald, de care am pomenit și înainte .

În luna februarie a anului 739 omul lui Dumnezeu ajungea în Bavaria , pentru a lua de la bun început munca pe care o desfășurase în celelalte locuri. Starea lucrurilor era însă oarecum diferită față de ceea ce avusese de întâmpinat până atunci. Într-adevăr, acest ținut fusese încreștinat cu mai mult timp în urmă, atât de episcopi franci cât și de călugări irlandezi, de multe ori oameni cu viață sfântă. Aceștia întemeiaseră mănăstiri în nu puține locuri, zidind de asemenea și multe biserici. Cu toate acestea, vieții creștine de acolo îi lipseau ordinea și rânduiala, deoarece nu existau nici episcopi și nici eparhii, iar mănăstirile și bisericile lucrau toate despărțite unele de altele. Astfel că, de cum a sosit, sfântul a făcut primii pași pentru a aduce unitate în Biserica care îi fusese dată în grijă, pentru ca aceasta astfel înnoită să poată să aducă mărturie puternică în fața păgânilor care mai trăiau acolo.

În primul rând, sfântul a întemeiat patru eparhii, una la Regensburg, alta la Salzburg, alta la Friesing și alta la Passau, căroro le-a hirotonit episcopi dintre ucenicii săi cei mai vrednici. Apoi, ca și în Thuringia și în Hesse, s-a îngrijit de zidirea de mănăstiri și schituri, prin care lucrarea sa era mult înlesnită. Primul dintre aceste sfinte lăcașuri omul lui Dumnezeu l-a ridicat în anul 741, în cinstea Sfântului Mavrichie, la Altaich. Nenumărate altele au urmat după acesta, încât în întregul ținut s-au zidit, în 40 de ani, nu mai puțin de o sută de mănăstiri. Tot în anul 741 Bonifatie a întemeiat o altă episcopie, la Eichstaett, în fruntea căreia l-a hirotonit pe Sfântul Willibald, cel care i se alăturase în Roma.

În toate faptele sale, sfântul avea binecuvântarea deplină a Patriarhului Romei. Acesta îi răspundea întotdeauna la scrisori cu cuvinte de povață și de îmbărbătare, încredințat fiind în întregime de darul ce sălășluia și lucra cu putere în omul lui Dumnezeu. Iată, de pildă, sfaturile Sfântului Grigorie în privința propovăduirii Evangheliei: „Întărește mintea fraților tăi și a credincioșilor care sunt împrăștiați în apus și continuă să propovăduiești oriunde Dumnezeu îți dă prilejul să mântuiești suflete. Când apare nevoia, sfințește, după canoane, episcopi, care să se afle sub ascultarea ta, ca trimis al nostru, și învață-i să păstreze credința cea apostolească și sobornicească. În chipul acesta îți vei asigura o mare răsplată și vei câștiga un popor desăvârșit atotputernicului Dumnezeu. Nu te feri, iubite frate, de la călătoriile anevoioase și lungi făcute în slujba credinței creștine, căci este scris că ,mică e poarta și strâmtă calea care duce la viață.”” Deoarece în timpul cât lucrase în Bavaria începuseră să apară greutăți în Bisericile din Thuringia și Hesse, Bonifatie a hotărât, după cuvântul papei, să așeze și aici episcopi dintre ucenicii săi. În ținutul Hesse a întemeiat o episcopie la Buraburg, în apropiere de mănăstirea Fritslar, în timp ce ținutul Thuringiei l-a împărțit în două, așezând episcopi la Erfurt și Wurzburg. Sfântul Arhiepiscop hirotonise în întreaga Germanie nu mai puțin de opt episcopi, care îi dădeau ascultare deplină, în timp ce cei din Alemania , care nu fuseseră hirotoniți de el, îl recunoșteau drept conducător. Bonifatie, fără a avea încă un scaun episcopal al său, devenise un adevărat mitropolit al părților germane.

De multă vreme sfântul purta în gând să zidească o mănăstire în care să se poată retrage la bătrânețe, dar și unde să se odihnească până la a Doua Venire a Domnului. Pentru aceasta, a ales pe un vrednic ucenic de-al său, numit Sturm, de neam bavarez, pe care l-a trimis în părțile de răsărit ale Thuringiei, pentru a găsi un loc potrivit în care să ridice mănăstirea. După lungi și chinuitoare căutări, ucenicul s-a întors la arhiepiscop pentru a-i vesti că nu fusese în stare să afle nici un loc potrivit. Defel tulburat, Bonifatie l-a îmbărbătat pe Sturm, zicându-i: „Un loc a fost cu adevărat pregătit în pustie, iar când Hristos va vrea, îl va arăta slujitorilor Săi. Pentru aceasta, continuă căutarea, știind și crezând că neapărat îl vei găsi.” Și într-adevăr, în cele din urmă Sturm a găsit un loc minunat, într-o vale mănoasă, înconjurată de munții din care izvorăște râul Fulda, aflat chiar în inima Germaniei. După ce l-a înștiințat pe arhiepiscop, ucenicul cel credincios a început de îndată zidirea mănăstirii, în luna ianuarie a anului 744 construind prima biserică de piatră, închinată Mântuitorului Hristos. Iată în ce cuvinte minunate îi înfățișează Bonifatie Patriarhului său primii pași ai nou-întemeiatei mănăstiri: „Se află un loc împădurit, în mijlocul întinsei pustietăți care se găsește între popoarele cărora le propovăduiesc. Acolo am așezat niște călugări care trăiesc după rânduiala Sfântului Benedict, și care zidesc o mănăstire. Sunt oameni nevoitori, care se înfrânează de la carne și de la vin și băuturi tari, care nu țin slujitori, ci se mulțumesc cu lucrul mâinilor lor. [...] Aici, cu binevoitoarea voastră îngăduință, mă gândesc să-mi odihnesc pentru puțin timp trupul cel îmbătrânit și obosit, și după moartea mea să fiu îngropat aici. Cele patru popoare cărora le-am propovăduit, cu harul lui Dumnezeu, cuvântul lui Dumnezeu, locuiesc, după cum știu toți, de jur împrejurul acestui loc, și, câtă vreme mai trăiesc și îmi păstrez judecata, pot, cu sprijinul vostru, să le fiu de folos.” Într-adevăr, de multe ori sfântul rămânea mai mult timp în mănăstire, pentru a-i ajuta pe frați și pentru a se liniști. Cel mai adesea, petrecea zile întregi în rugăciune pe un deal aflat în apropierea mănăstirii, care din pricina aceasta era numit „dealul episcopului”. După ce temelia mănăstirii a fost așezată, Bonifatie l-a trimis pe Sturm în Italia, la Monte Cassino, mănăstirea întemeiată de Sfântul Benedict, pentru a deprinde viața călugărească. Când Sturm s-a întors la Fulda în anul 750, a fost hirotonit preot și numit egumen. Mănăstirea a fost făcută stavropighie, și pentru sfințenia întemeietorului și a starețului ei, în scurtă vreme a ajuns cea mai mare mănăstire germană. La moartea Sfântului Sturm, în anul 779, nu mai puțin de 400 de călugări se nevoiau acolo.

Numirea ca mitropolit și rânduirea Bisericii france

După atâtea fapte slăvite, după atâta luptă și nevoie, munca Sfântului Bonifatie încă nu ajunsese la sfârșit. Dimpotrivă, Dumnezeu îi pregătise alesului Său încă o lucrare, una chiar mai anevoioasă decât cele pe care sfântul le înfăptuise până atunci. Era vorba despre înnoirea și curățarea Bisericii care îi făcuse cele mai multe necazuri și ispite în toată propovăduirea sa, Biserica francilor. În multe dintre scrisorile trimise de Bonifatie, fie papei, fie altor cunoscuți și prieteni, sfântul vorbește neîncetat despre marile greutăți pe care le avea din partea episcopilor nevrednici. Aceasta cu atât mai mult cu cât sfântul, în jurământul făcut la hirotonia sa, făgăduise ca, dacă nu va putea să-i întoarcă pe episcopii stricați din căile lor spurcate, să se ferească de la a avea orice amestec cu ei. Și într-adevăr, omul lui Dumnezeu s-a străduit mereu să țină neabătut acest jurământ, pe care îl făcuse chiar pe mormântul Sfântului Apostol Petru. De pildă, într-una din scrisorile pe care i le trimitea fostului său episcop, Daniil de Winchester, Bonifatie se plângea că atunci când avea de mers la curte pentru a cere sprijinul regelui în vreo problemă oarecare, nu poate să-i ocolească pe acei episcopi

pe care ar fi vrut nici să nu-i vadă. „Suntem atenți, totuși,” îi arată Bonifatie episcopului, „să nu ne împărțăm împreună cu ei din Sfântul Trup și Sânge al Domnului, în timpul slujirii Liturghiei.” Iată grija cea mare a sfântului lui Dumnezeu! Deși avea deja mai mult de 70 de ani, deși era cinstit de toți ca un sfânt în viață, deși încreștinase mii și sute de mii de oameni, el totuși se temea ca nu cumva „să capete păcatul prin însoțirea cu ei.”

Cu toate acestea, Dumnezeu a adus și prilejul pentru ca înnoirea Bisericii france să poată fi împlinită. Acesta a venit în preajma anului 741, când au murit atât Charles Martel, regele cel pe jumătate creștin al francilor, cât și Sfântul Papă Grigorie al III-lea. În răstimpul tulbure care a urmat morții regelui franc, pe scaunul Romei a ajuns Patriarh Zaharia, ultimul papă de neam grec. Deși la început legăturile dintre Zaharia și Bonifatie au avut unele greutăți, în scurtă vreme episcopul Romei s-a încredințat de faptul că omul lui Dumnezeu era o lumină pentru întreaga creștinătate a acelor vremuri. De aceea, fără nici o șovăială l-a sprijinit pe Bonifatie, ajutorul lui dovedindu-se hotărâtor în munca de îndreptare a Bisericii france.

La scurtă vreme după aceasta, starea lucrurilor a început să se limpezească și între franci, iar dintre fiii lui Charles Martel, doi au ajuns să-și împartă tronul: Carloman a luat partea de răsărit, care era vorbitoare de limbă germană, și Pepin al III-lea a luat partea de apus, care era vorbitoare de limbă franceză. Cel dintâi dintre ei, Carloman, era un creștin trăitor, care până la urmă avea să moară călugăr la mănăstirea de pe Monte Cassino, și care avea să se dovedească de mare ajutor Bisericii lui Hristos. În acesta, Bonifatie a găsit omul care să-l sprijine la punerea în faptă a gândurilor sale. Ca întotdeauna în munca sa de propovăduire, sfântul nu a vrut să facă nimic fără ascultare. Pentru aceea, a început să-i scrie Patriarhului Romei, pentru a-i arăta nelegiuirile care trebuiau neapărat îndepărtate și pentru a-i cere sfat în privința căilor prin care să facă acest lucru.

Mai ales, Bonifatie îi cerea Sfântului Zaharia binecuvântarea pentru a întruni un sinod al întregii Biserici france aflate sub cărmuirea lui Carloman. Trecuseră mai mult de 80 de ani de când un astfel de sinod fusese ținut ultima oară, și întreaga viață bisericească căzuse într-o ruină cumplită. Pentru a ne putea da seama de starea jalnică în care se afla Biserica francă în acele vremuri, ajunge să aruncăm o privire asupra răspunsului lui Zaharia, prin care îl îndemna pe Bonifatie să facă tot ce depinde de el pentru a curăța Biserica cea bolnavă: „Dacă vezi episcopi, sau preoți, sau diaconi trăind în preacurvie sau având mai mult de o singură soție în contrazicere vădită cu hotărârile și legile Părinților, sau vărsând sânge de creștini sau de păgâni, sau lucrând în orice alt chip împotriva legii bisericești, trebuie să-i oprești, cu putere apostolească, de la îndatoririle lor preoțești: căci astfel de oameni sunt osândiți chiar de purtarea lor de preoți mincinoși. [...] Cum tâlcuiesc ei cuvântul lui Dumnezeu: „Preoții mei să se căsătorească o singură dată?” Sau cuvintele Apostolului: „Credincioși unei singure soții?” Și aceasta este așa doar înainte de a primi preoția, căci apoi nu mai le este îngăduit să se căsătorească.” Iată cuvintele luminate de Dumnezeu ale papei! Și într-adevăr, Bonifatie n-a mai așteptat alt îndemn. De îndată a început să stăruie pe lângă regele Carloman, care în luna aprilie a anului 742 a întrunit primul sinod pentru ținuturile france aflate sub stăpânirea lui. Greutățile pe care le avea de întâmpinat Bonifatie erau uriașe, însă omul lui Dumnezeu, cu darul pe care-l avea și cu binecuvântarea Patriarhului, a izbutit să le biruiască.

A urmat la scurtă vreme un alt sinod, în martie 743, tot în pământurile aflate sub stăpânirea lui Carloman, iar apoi, în martie 744, un al treilea, pentru partea de apus a regatului, aflată sub stăpânirea lui Pepin. Apoi, sfântul s-a gândit să unească într-un sinod întreaga Biserică francă, și cu ajutorul celor doi domnitori și-a văzut, în anul

745, gândul împlinit. Sinoadele, care erau conduse chiar de Bonifatie, au dat mai multe canoane, care erau menite să stârpească toate nelegiuirile și smintelile din Biserică. În sinodul din 745 au fost osândiți doi episcopi eretici, unul franc și unul irlandez, care-i tulburau pe credincioși prin învățăturile lor cele mincinoase. Apoi, sinodul a ales orașul Mainz ca scaun mitropolitan pentru Biserica germană.

După acestea, în 747, sfântul a hotărât să mai țină un sinod, ca o încununare a celor dinainte, în care să înfățișeze pe scurt toate hotărârile date până atunci. Toată această muncă uriașă, prin care Bonifatie s-a străduit să orânduiască Bisericile din întreg nord-vestul Europei, nu a rămas fără roade. În primul rând, sfântul a izbutit să înnoiască, pentru o vreme, Biserica cea decăzută a francilor, așezând în ea învățăturile Patriarhiei Romei, condusă la vremea aceea de ultimul papă grec, Sfântul Zaharia. Apoi, omul lui Dumnezeu a dat o pildă vrednică tuturor Bisericilor din Apus, pildă urmată chiar și de Biserica în care se născuse sfântul, cea engleză. Aceasta, însușită de sinoadele lui Bonifatie, a hotărât adunarea unui sobor a toată Anglia, la Cloveshoe, în 746. După aceste sinoade, puterea sfântului a ajuns atât de mare, încât atunci când în anul 749 Pepin a ajuns pe tronul întregului regat franc, Bonifatie a fost cel care l-a uns rege.

Ultima lucrare în Frisia. Moartea sfântului

Sfântul avea deja 75 de ani, și se apropia de sfârșitul vieții sale pământești. Cu toate acestea, încă nu obosise, și nici nu se gândea să se retragă la liniște în mănăstirea din Fulda. Dimpotrivă, în mintea lui stăruia gândul de a se întoarce pentru a propovădui în ținutul pe care voise să îl încreștineze la începutul lucrării sale. Era vorba de Țara Frisiei, a cărei parte de răsărit rămăsese încă în întregime păgână. Înainte însă de a-și putea împlini gândurile cele binecuvântate, trebuia să fie încredințat că Biserica germană se află pe mâini bune. Într-adevăr, omul lui Dumnezeu știa că sfârșitul său este la ușă, și din această pricină s-a îngrijit să-și găsească un vrednic urmaș pe scaunul arhiepiscopal. Pentru aceasta, l-a hirotonit episcop pe Sfântul Lull, care îi fusese ucenic încă de pe vremea când Bonifatie se afla în Anglia, și, în anul 752 l-a așezat Arhiepiscop de Mainz în locul său.

După ce a rânduit toate pentru turma sa cea iubită, pe care acum o părăsea pentru a nu se mai întoarce vreodată, sfântul l-a chemat pe Lull pentru a-i da ultimele îndrumări. „Cu toată convingerea să-i întorci pe oameni de pe căile greșelii; să sfârșești zidirea mănăstirii din Fulda, care acum se construiește, și să duci acolo trupul acesta al meu care este acum slăbit de truda anilor.” Auzind de la Bonifatie că nu se vor mai vedea în viața aceasta, Lull a izbucnit în plâns. După ce și-a liniștit ucenicul, omul lui Dumnezeu i-a poruncit ca și Sfânta Lioba, la moartea ei, să fie îngropată alături de el la Fulda.

Apoi, în vara anului 753 s-a îndreptat, împreună cu mai mulți însoțitori, spre Frisia. Ajungând în Utrecht, l-a așezat acolo arhiepiscop pe un ucenic de-al său, Eoban, de neam englez, iar apoi s-a îndreptat fără zăbavă înspre partea de răsărit a ținutului, care era, cum am spus, locuită de păgâni. Împreună cu ucenicii săi, a străbătut țara în lung și-n lat, propovăduind peste tot cu putere mare, zidind peste tot biserici și botezând mii de oameni. Sfântul Eoban îl ajuta în toate, deoarece omul lui Dumnezeu era deja foarte bătrân. Cu astfel de roade bogate, Bonifatie s-a întors toamna în Germania, pentru a ierna acolo, și pentru a aduce mai multe ajutoare, căci vedea că și această ultimă lucrare a sa fusese binecuvântată de Dumnezeu.

Când s-a întors în anul următor, a hotărât să propovăduiască în părțile de dincolo de râul Zuyder Zee, în chiar capătul de miazănoapte al Frisiei. În cele din urmă a ajuns la

un loc numit Dokkum, unde şi-a aşezat tabăra. Acolo i-a chemat pe toţi cei pe care-i botezase în lunile de dinainte, spunându-le să se adune în locul acela de sărbătoarea Cincizecimii, pentru a fi unşi cu Sfântul Mir . În acel an, 754 d. Hr., sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh cădea în ziua de 5 iunie. Dimineaţa devreme însă, când Bonifatie îi aştepta pe credincioşi, în locul acestora a venit mulţime nenumărată de războinici păgâni, care vroiau să-i prade pe propovăduitori. De îndată, slujitorii sfântului au luat armele pentru a-şi apăra stăpânul, însă Bonifatie, strângând iute moaştele sfinţilor, le-a strigat oamenilor cu cuvinte neînfricate: „Fiilor, încetaţi lupta. Lăsaţi-vă armele jos, căci ni se spune în Scriptură [...] să „biruim răul prin bine” . Ceasul pe care l-am aşteptat atâta este aproape, şi ziua slobozirii noastre a sosit. Mângâiaţi-vă întru Domnul şi răbdaţi cu bucurie patima pe care El ne-a pregătit-o cu milostivire. Puneţi-vă încrederea în El, şi El va da mântuire sufletelor voastre.” Apoi i-a adunat alături de el pe toţi preoţii, întărindu-i şi pe aceştia cu bărbăţie: „Fraţilor, fiţi cu inima dârză. [...] Nu fiţi robi ai plăcerilor trecătoare ale acestei lumi. Nu fiţi înşelaţi de linguşirea deşartă a păgânilor, ci răbdaţi cu minte statornică lovitura iute a morţii, ca să puteţi domni cu Hristos pentru veşnicie.” Încă rostind Bonifatie aceste cuvinte, păgânii au năvălit în tabără cu strigăte cumplite, omorând fără milă pe mucenicii lui Hristos, şi spălându-şi săbiile în sângele lor cel sfânt. Nu mai puţin de 52 de oameni şi-au dat viaţa pentru credinţă în ziua aceea de Rusalii. Printre aceştia a primit cununa muceniei şi Eoban, episcopul de Utrecht. Se spune că Bonifatie, sfântul lui Dumnezeu, a pierit în timp ce ţinea deasupra capului o Evanghelie, căci vroia „să fie apărat în moarte de cartea pe care a iubit atâta să o citească în timpul vieţii.”

După acest măcel, păgânii s-au hotărât să-şi împartă prada. Au aflat mai multe cufere închise, în care socoteau că o să găsească aur şi comori bogate. Însă pentru că oamenii lui Dumnezeu aveau cu ei şi mult vin pentru Sfânta Liturghie, păgânii fără zăbavă au început să-şi sărbătorească trista biruinţă. Pedepsa lui Dumnezeu a căzut chiar atunci asupra lor, căci după ce s-au îmbătat bine, au început să se certe de la comorile pe care încă nici nu le văzuseră. În cearta lor aprinsă, mai mult de jumătate dintre ei şi-au pierdut viaţa. Ceilalţi, după ce au vărsat sângele tovarăşilor lor, au deschis înfrigaţi cuferele, în care au găsit doar nişte cărţi bisericeşti. Înnebuniţi de mânie, au risipit toate cărţile pe câmpie, iar apoi s-au întors fiecare la casele lor.

Mai apoi, nişte creştini au adunat moaştele sfinţilor, pe care le-au adus cu mare cinste în oraşul Utrecht. Deşi Bonifatie ceruse ca trupul său să fie dus la mănăstirea din Fulda, mai-marele oraşului a citit în auzul tuturor o hotărâre prin care regele porunca ca moaştele sfântului să fie lăsate în oraş. În timp ce oamenii ascultau, clopotele bisericii au început dintr-odată să bată singure, spre spaima şi mirarea tuturor. Cu toţii au înţeles că voia sfântului nu era să rămână acolo. Trupul lui Bonifatie a fost dat unor ucenici de-ai lui Lull, care veniseră din Mainz anume pentru a lua moaştele mucenicului. În cântece de psalmi, aceştia au dus cinstitul odor pe râul Rin în sus, până la Mainz. Bonifatie a fost întâmpinat în oraş ca un mare sfânt al lui Dumnezeu: „Şi, deşi atât străinii cât şi orăşenii erau împovăraţi de durere şi jale, simţeau în acelaşi timp o mare bucurie. Căci deşi, pe de o parte, erau loviţi de durere când se gândeau la împrejurările morţii sale, simţeau, pe de altă parte, că el îi va apăra pentru totdeauna atât pe ei cât şi pe urmaşii lor.” Simţind așa mare har, nu au mai vrut să lase nici de aici moaştele să plece. Însă Bonifatie a apărut în vis unui diacon, muştrându-l cu cuvinte aspre. „Pentru ce întârziaţi să mă duceţi la locul meu de la Fulda? Scoală-te şi du-mă în pustia unde Dumnezeu a înainte-rânduit un loc pentru mine.” Nevrând să se împotrivescă voii sfântului, oamenii l-au dus cu mare cinste pe mucenic la mănăstirea din Fulda. În scurtă vreme, mormântul lui Bonifatie, aşezat în chiar inima

pământului pe care îl încreștinase, a devenit un însemnat loc de închinare, slăvit prin nenumărate minuni. Dintre acestea, una dintre cele mai mari a fost chiar aducerea la credința creștină a întregii Frisii. Într-adevăr, după moartea cea slăvită a sfântului, care de bunăvoie s-a adus pe sine jertfă pentru păgânii din acele locuri, oamenii au fost străpunși la inimă de pocăință, și cu toții s-au întors la Hristos, primind botezul creștin.

Sfântul Bonifatie, un propovăduitor desăvârșit

După ce ne-am străduim să arătăm pe scurt viața sfântului lui Dumnezeu, ne vom opri acum puțin pentru a vedea cum a putut un singur om, chiar și atât de dăruit de Dumnezeu precum Bonifatie, să aducă la Hristos atâtea mulțimi de popoare și să schimbe în întregime viața bisericească a Europei de apus. Cea dintâi pricină pentru acest lucru a fost, fără doar sau poate, sfințenia omului lui Dumnezeu. Într-adevăr, anume pentru că sfântul s-a străduit mereu, în toată viața sa, să împlinească poruncile lui Hristos, cuvintele lui au fost îmbrăcate cu puterea de a întoarce pe calea vieții veșnice atâtea mulțime de oameni. Urmarea poruncilor lui Hristos a fost adevăratul izvor al tuturor biruințelor de care omul lui Dumnezeu s-a învrednicit în pământurile germane. „Nici un om”, îi scria Bonifatie Sfintei Eadburga, „nu ar putea revărsa lumină asupra acestor locuri întunecate și ascunse și nu ar putea să se ferească de cursele care îi împresoară cărarea, dacă nu ar avea cuvântul lui Dumnezeu ca un felinar care să-i povățuiască pașii și ca o lumină care să-i strălucească în cale.”

Trăirea launtrică a omului lui Dumnezeu, atât de puțin vădită în istorisirea vieții sale, poate fi ghicită mai ales din scrisorile sfântului, în care acesta își mărturisește mare parte din neliniștile și frământările sufletului său. Iată, de pildă, ce îi scrie aceleiași prietene Eadburga: „În fiecare parte găsesc durere și chin, lupte în afară și temeri înăuntru. Ceea ce e cel mai rău, e că trădarea fraților mincinoși depășește răutatea păgânilor necredincioși.” Pe lângă aceste greutăți pe care Bonifatie a izbutit, prin răbdarea și prin iertarea sa, să le biruiască, scrisorile ne mai arată un om care era întru totul locuit de Sfântul Duh, și care avea o credință de nestrămutat în ajutorul și puterea nemărginită a lui Dumnezeu, dar și o ascultare desăvârșită față de patriarhul său. Într-adevăr, Bonifatie știa că prin această ascultare era tainic ferit de ispita cea cruntă a mândriei, dar mai ales că astfel aducea mereu asupra sa binecuvântarea lui Dumnezeu.

Altă pricină însemnată pentru care propovăduirea sfântului a adus atâtea roadă, a fost, după cum am văzut, numărul neînchipuit de mare de englezi care au venit în ajutorul omului lui Dumnezeu. Toți aceștia au răspuns chemării sfântului, pe de o parte datorită puterii de convingere a lui Bonifatie, care avea sălășluind în el darul lui Dumnezeu, iar pe de altă parte datorită mării dragoste pe care sfântul o purta țării și neamului său. Dragostea aceasta poate fi lesne văzută în scrisorile sfântului. Iată, de pildă, ce scria într-una dintre ele: „Mă veselesc în faptele bune și în faima poporului meu, dar sunt îndurerat și rănit de păcatele și de rușinea lui.” Și acestea, fără doar sau poate, nu erau câtuși de puțin cuvinte goale. Dimpotrivă, chiar aflat la atâtea depărtare de casă, Bonifatie, nu șovăia să trimită mereu scrisori în țară, pentru a-i muștra aspru pe toți care pătau cinstea neamului său. Cu adevărat, sfântul nu se uita la fața omului, ci dojenea deopotrivă episcopi și stareți, domnitori și oameni de rând. Se păstrează una dintre aceste scrisori ale omului lui Dumnezeu, în care îl certa în cuvinte aspre chiar pe regele unuia dintre ținuturile engleze, pentru că îndrăznea să trăiască în desfrânare, și îngăduia și poporului să petreacă astfel: „Dacă neamul englez [...] defăimează căsătoria cea legiuită, și trăiește pe față în preacurvie precum poporul

Sodomei, atunci trebuie să ne așteptăm ca de la o astfel de împreunare cu târfele să se nască un popor stricat, decăzut și înnebunit de poftă. În cele din urmă, întregul neam, întorcându-se la căi josnice și rușinoase, nu va mai fi puternic în război, statornic în credință, cinstit de oameni sau plăcut privirii lui Dumnezeu. Astfel s-a întâmplat și cu alte popoare [...]. S-au întors de la Dumnezeu și s-au dat poftei, până când Preaputernicul Dumnezeu a îngăduit ca pedepsele acestor nelegiuiri să-i nimicească, mai întâi lăsându-i să piardă cunoștința lui Dumnezeu, iar apoi îngăduind asupra lor atacul păgânilor.” Cumplite cuvinte, dar cuvinte însuflate de Dumnezeu, pe care de bună seamă Bonifatie le-ar fi putut spune oricărui popor, din orice vreme. Cu toate acestea, poate că aceste cuvinte se potrivesc mai ales nouă, în vremurile pe care le trăim acum.

Tot din această scrisoare mai poate fi văzută încă o pricină pentru care omul lui Dumnezeu a izbutit să întoarcă la Hristos atâtea mii de oameni: neînfricarea și bărbăția sa cea mare. Într-adevăr, Bonifatie nu se sfia de nimeni, îndrăznind chiar să-l mustre și pe patriarhul său, pe Sfântul Zaharia, pentru multele destrăbălări care aveau loc între cetățenii orașului Apostolilor, prin care se puneau piedici mari propovăduirii sale. În toată viața sa, și de altfel, chiar și în moarte, sfântul a fost purtat de o vitejie desăvârșită, cu care a putut înfrunta mereu mulțimi nenumărate de păgâni sălbatici și săngeroși. Toată această bărbăție a sa izvora mai ales din faptul că era pătruns de marea răspundere pe care o purta pentru sufletele oamenilor care îi fuseseră dați în grijă. Iată, de pildă, ce îi scrie Arhiepiscopului Cuthbert de Canterbury despre datoria slujitorilor altarului: „Căci, după cuvântul lui Dumnezeu spus lui Iezechiel, când unui om îi este încredințată propovăduirea Evangheliei, chiar și dacă ar trăi o viață sfântă, cu toate acestea, dacă îi este teamă sau rușine să mustre pe cei ce trăiesc în chip netrebnic, va pieri alături de toți care pier datorită tăcerii lui. Și ce îi va folosi să scape de pedeapsa pentru păcatele sale, dacă va fi pedepsit pentru păcatele celorlalți?”

Cu adevărat, omul lui Dumnezeu nu s-a tras niciodată înapoi de la a muștra și a învăța, de la a sfătuși și a îndemna. Și pentru această viață a lui neobosită, pusă în întregime în slujba lui Hristos și a Bisericii Sale, Dumnezeu l-a răsplătit pe alesul său cu cinste și slavă nespusă. La scurtă vreme după moartea sa, episcopul Milret de Worcester îi scria Sfântului Lull cuvinte minunate despre cel care fusese apostolul pământurilor germane, spunându-i că Bonifatie, „slava și cununa a tot ce a odrăslit vreodată țara aceasta, [...] și-a sfârșit călătoria cu o încordare desăvârșită, ajungând la o slăvită moarte de mucenic al lui Hristos, iar acum stă cu slavă în Ierusalimul cel ceresc, pentru a fi, după cum cred, un credincios mijlocitor pentru păcatele noastre.” Un alt episcop englez, Sfântul Cuthbert de Canterbury, îi scria aceluiași Lull, pentru a-l înștiința că hotărâse prăznuirea Sfântului Bonifatie în întreaga țară, la data de 5 iunie, și că de atunci înainte omul lui Dumnezeu avea să fie socotit, după Sfântul Grigorie cel Mare și Sfântul Augustin de Canterbury, drept cel de-al treilea ocrotitor al Angliei.

Din mormântul său de la Fulda, în care trupul sfântului odihnește până astăzi, Bonifatie continuă să apere atât pământurile Europei de Apus, cât și cele ale Angliei sale iubite, fiind, după cuvintele episcopului Milret, un puternic mijlocitor înaintea tronului lui Dumnezeu, pentru oricine îi cere cu credință și nădejde ajutorul.

Pentru rugăciunile Sfântului Sfințitului Părintelui nostru Bonifatie, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, întoarce toate popoarele la cunoștința Ta, și miluiește-ne și ne mântuiește pe noi, în veci. Amin!

Figura 1 – Insulele Britanice la începutul sec. al VII-lea

(Adaptată după ***, The Age of Bede, Penguin Books, London, 2004)

Bibliografie:

Izvoare și dicționare

1. ***, Actele martirice, col. PSB, vol. 11, Ed. IBMBOR, București, 1982
2. ***, Apologeți de limbă greacă, col. PSB, vol. 2, Ed. IBMBOR, București, 1980
3. ***, Life of Saint Declan of Ardmore, Irish Texts Society, 20, Hanover Square, W., David Nutt, 17, Grape Street, New Oxford Street, W.C. &c., Londra, 1914, disponibilă pe Internet, la pagina: <http://www.fordham.edu/halsall/basis/stdeclan.html>
4. ***, Lives of Saints, Penguin Books, 1965, 1970, 1973, traducere și introducere J.F. Webb
5. ***, The Catholic Encyclopedia, vol. 1-15, Robert Appleton Company, New York, 1907-1912, disponibilă pe internet la pagina: <http://www.newadvent.org/cathen/>
6. ***, Proloagele, vol. I și II, Ed. Bunavestire, Bacău, 1999
7. ***, Scrierile Părinților Apostolici, col. PSB, vol. 1, Ed. IBMBOR, București, 1979
8. ***, Six Old English Chronicles, Ed. J.A. Giles, London, 1848, lucrare disponibilă pe Internet, la pagina <http://www.fordham.edu/halsall/source/gildas.html>
9. ***, The Age of Bede, Penguin Books, London, 2004, traducere și introducere J.F. Webb
10. ***, The Anglo-Saxon Chronicle, Everyman Press, London, 1912, în șapte părți, disponibilă pe Internet, la pagina: <http://sunsite.berkeley.edu/OMACL/Anglo/>
11. ***, Viețile sfinților, 12 volume, Ed. Episcopiei Romanului, 1999-2003
12. Abbo din Fleury, The Martyrdom of St. Edmund, King of East Anglia before 870, în Sweet S., Anglo-Saxon Primer, Oxford University Press, Oxford, 1961, pe Internet la pagina <http://www.fordham.edu/halsall/source/870abbo-edmund.html>
13. Adamnan, Sfântul, Life of Saint Columba, Founder of Hy, Llanerch Enterprises, Lampeter, Dyfed, Țara Galilor, 1988, retipărire în facsimil după Historians of Scotland, Edmonston and Douglas, 1874
14. Bălan, Ioanichie, Sinaxar ortodox general, Ed. Episcopiei Romanului, 1998
15. Beda, Cuviosul, The Ecclesiastical History of the English Nation, Penguin Books, London, 1955, 1965, 1990. Pe Internet la: <http://www.fordham.edu/halsall/basis/bede-book1.html>
16. Butler, Alban și Thurston, Herbert, Lives of the Saints, 12 volume, Burns Oats and co., London, 1942
17. Columban, Sfântul, Letters, Ed. CELT, University College, Cork, pe Internet la pagina: <http://www.ucc.ie/celt/published/T201054/index.html>
18. Columban, Sfântul, Sermons, Ed. CELT, University College, Cork, pe Internet la pagina: <http://www.ucc.ie/celt/published/T201053/index.html>
19. Duffy, Joseph, Patrick in his own words, Veritas Publications, Dublin, 1975 (conține traducerea Mărturisirii Sfântului Patrick)
20. Farmer, David Hugh, The Oxford Dictionary of Saints, Oxford University Press, 1992. Pentru traducerea în limba română, v. Dicționar al sfinților, Univers enciclopedic, București, 1999
21. Felix, The life of St. Guthlac, în ***, Anglo-Saxon Prose, Dent, London și Rowman and Littlefield, Totowa, New Jersey, 1975, editare și traducere Michael Swanton
22. Greenaway, G.W., Saint Boniface, London, 1955
23. Grigorie de Tours, Sfântul, Vita Patrum. Viața Părinților, Ed. Sophia, București, 2004

24. Haddan, A. W. și Stubbs W., *Councils and Ecclesiastical Documents Relating to Great Britain and Ireland*, Oxford, Oxford University Press, 1873
25. Ioan Casian, *Sfântul, Scrieri alese*, col. PSB, vol. 57, Ed. IBMBOR, București, 1990
26. Iona din Bobbio, *The Life of St. Columban*, Ed. Dana C. Munro, Dept. of History of the University of Pennsylvania., Philadelphia, University of Pennsylvania Press [1897?-1907?], pe Internet la pagina: <http://www.fordham.edu/halsall/basis/columban.html>
27. Jocelyn din Furness, *The Life of Saint Kentigern Mungo*, traducere de Cynthia Whiddon Green, disponibilă pe Internet, la pagina: <http://www.fordham.edu/halsall/basis/Jocelyn-LifeofKentigern.html>
28. Oengus Culdeul, *Sfântul, Felire, The Martyrology*, pe Internet (în limba irlandeză veche) la pagina: <http://www.ucc.ie/celt/online/G200001/>
29. Patrick, *Letter to Coroticus*, scrisoare care poate fi găsită pe Internet la pagina: <http://www.irishchristian.com/stpatrick/CoroticusFrame.htm>
30. Charles H. Robinson, *Anskar, The Apostle of the North, 801-865*, London, SPCK, 1921, pe Internet la: <http://www.fordham.edu/halsall/basis/anskar.html>
31. Talbot, C. H., *The Anglo-Saxon Missionaries in Germany*, Sheed & Ward, London și New York, 1954, 1981
32. *Vasile cel Mare, Pahomie cel Mare, Ioan Casian, Benedict din Nursia, Rânduielele vieții monahale*, Ed. Sophia, București, 2005

Cărți

33. ***, *Sfântul Maxim Mărturisitorul și tovarășii săi întru martiriu*, papa Martin, Anastasie Monahul, Anastasie Apocrisiarul, Ed. Deisis, Sibiu, 2004
34. ***, *St. Cuthbert, His cult and his community to AD 1200*, Editat de Conrad Bonner, David Rollason, Clare Stancliffe, Suffolk, 1989
35. Bairaktaris, Porfirie, *Ne vorbește Părintele Porfirie*, Ed. Bunavestire, Galați, 2003
36. Boca, Arsenie, *Tinerii, familia și copiii născuți în lanțuri*, Ed. Credința strămoșească, 2003
37. Blair, Peter Hunter, *The World of Bede*, Athenaeum Press Ltd, Gateshead, Great Britain, 1995
38. Brown, Peter, *Întemeierea creștinismului occidental*, Polirom, Iași, 2002
39. Cavarinos, Constantin, *Modern Orthodox Saints. Vol. 6. St. Arsenios of Paros*, The Institute for Byzantine and Modern Greek Studies, Belmont, 1988
40. Christensen, Damascene, *Not of this World. The Life and Teaching of Fr. Seraphim Rose*, Fr. Seraphim Rose Foundation, 1993
41. Doble, G. H., *Lives of the Welsh Saints*, Cardiff, 1971
42. Hamblenne, Jean, *Saints et saintes de Belgique au premier millenaire*, Institut Saint Jean le Theologien, Bruxelles, 2002
43. Hourcade, Janine, *Sfânta Cuvioasă Genevieva, ocrotitoarea Parisului*, Patmos, Cluj-Napoca, 2001
44. Hume, Basil, *Footprints of the Northern Saints*, Ed. Darton, Longman and Todd Ltd, London, 2003
45. Ilie, Cleopa, *Ne vorbește Părintele Cleopa*, 14, Mănăstirea Sihăstria, 2004
46. Ioan Maximovici, *Sfântul, Predici și îndrumări duhovnicești*, Sophia, București, 2001
47. Ioan Scărarul, *Sfântul, Scara Raiului*, Ed. Amarcord, Timișoara, 2000
48. Morariu, Dosoftei, *Sfântul Serafim de Sarov*, Ed. Episcopiei Romanului, 1999

49. Phillips, Andrew, *Orthodox Christianity and the English Tradition*, The English Orthodox Trust, Seekings House, Felixstowe, England, 1995, 1997
50. Phillips, Andrew, *Orthodox Christianity and the Old English Church*, Greenprint&Design in association with The English Orthodox Trust, 1996, 1998
51. Phillips, Andrew, *The Lighted Way: Orthodox Christian Perspectives for The Third Millenium*, The English Orthodox Trust, Seekings House, Felixstowe, England, 1999
52. Popovici, Iustin, *Credința ortodoxă și viața în Hristos*, Bunavestire, Galați, 2003
53. Rose, Seraphim, *Locul Fericitului Augustin în Biserica Ortodoxă*, Sophia, București, 2002
54. Rose, Seraphim și Podmoshenski, Gherman, *100 de minuni ale Fericitului Ioan Maximovici*, Sophia, București, 2003
55. Siluan Athonitul, Sfântul, *Între iadul deznădejzii și iadul smereniei*, Ed. Deisis, Sibiu, 2000
56. Simms, George Otto, *St. Patrick. The Real Story*, The O'Brien Press, Dublin, 1991, 1993
57. Ștefan, Cristian, *Misiunea creștină în apus și răsărit (sec. V-X)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002
58. Whiddon Green, Cynthia, *Saint Kentigern, Apostle to Strathclyde, A critical analysis of a northern Saint*, Universitatea din Houston, 1998, lucrare care se găsește pe Internet, la <http://www.fordham.edu/halsall/basis/CynthiaWhiddenGreen-SaintKentigern1998.html>

Studii și articole

59. Lieuwen, Daniel, *Lives of Orthodox Western Saints*, studiu disponibil pe Internet, la pagina <http://www.orthodox.net/faq/weslives.htm>
60. Nicodim Monahul, *Saints of Ireland*, în *Saint Herman Calendar 2003*, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina, California, USA, 2003
61. Nicodim Monahul, *Saints of Gaul*, în *Saint Herman Calendar 2005*, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina, California, USA, 2005
62. Pomazanski, Michael, *Teologia liturgică a Părintelui A. Schmemmann*, pe Internet la pagina: http://saraca.lplan.net/biblioteca/teologia_liturgica_pr_schmemann.htm
63. Phillips, Andrew, *An Alternative Constitution for the European Union: The Latin Saints of the Orthodox Patriarchate of Rome*, studiu disponibil pe Internet, la pagina <http://www.orthodoxengland.btinternet.co.uk/saintsint.htm>
64. Phillips, Andrew, *The Holy Apostles in Britain*, în *Orthodox England*, vol. 8, nr. 4, Felixstowe, Suffolk, 2005, pp. 4-7
65. Phillips, Andrew, *St. Boniface of Devon*, în *Orthodox England*, vol. 7, nr. 4, și vol. 8, nr. 1, Felixstowe, Suffolk, 2004, pp. 2-8 și 5-11
66. Phillips, Andrew, *The Light from the East: England's forgotten patron-saint*, în *Orthodox England*, vol. 8, nr. 2, Felixstowe, Suffolk, 2005, pp. 5-6
67. Phillips, Andrew, *Apocalypse or Repentance. The seven days of Western history*, în *Orthodox England*, vol. 8, nr. 3, Felixstowe, Suffolk, 2005, pp. 1-3
68. Phillips, Andrew, *Holy Europe and Anti-Europe*, în *Orthodox England*, vol. 8, nr. 3, Felixstowe, Suffolk, 2005, pp. 6-12
69. Phillips, Andrew, *On the Character of English Orthodoxy*, în *Orthodox England*, vol. 7, nr. 1, Felixstowe, Suffolk, 2003, pp. 15-20
70. Phillips, Andrew, *Europe: Whither goest thou?*, studiu disponibil pe Internet, la pagina <http://www.orthodoxengland.btinternet.co.uk/oeurope.htm>

71. Phillips, Andrew, Ten thousand Western Saints proclaim the Orthodox Faith, pe Internet la pagina <http://www.orthodoxengland.btinternet.co.uk/oe10000.htm>
72. Phillips, Andrew, The Founders of the Orthodox West, studiu disponibil pe Internet, la pagina <http://www.orthodoxengland.btinternet.co.uk/oespirit.htm>
73. Phillips, Andrew, To the native Orthodox of Western Europe, studiu disponibil pe Internet, la pagina <http://www.orthodoxengland.btinternet.co.uk/oenatort.htm>
74. Phillips, Andrew, St. Eulogius and the Blessing of Cordoba, studiu disponibil pe Internet, la pagina <http://www.orthodoxengland.btinternet.co.uk/oecordob.htm>
75. Wade, Andre, Quand les papes etaient orthodoxes, lucrare aflată pe Internet, la pagina <http://www.nistea.com/papir.htm>